

**CIHM/ICMH
Microfiche
Series.**

**CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1983

Technical and Bibliographic Notes/Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming, are checked below.

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

☐ Coloured covers/
Couverture de couleur	☐ Coloured pages/
Pages de couleur
☐ Covers damaged/
Couverture endommagée	☐ Pages damaged/
Pages endommagées
☐ Covers restored and/or laminated/
Couverture restaurée et/ou pelliculée	☐ Pages restored and/or laminated/
Pages restaurées et/ou pelliculées
☒ Cover title missing/
Le titre de couverture manque	☐ Pages discoloured, stained or foxed/
Pages décolorées, tachetées ou piquées
☐ Coloured maps/
Cartes géographiques en couleur	☐ Pages detached/
Pages détachées
☐ Coloured ink (i.e. other than blue or black)/
Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)	☐ Showthrough/
Transparence
☒ Coloured plates and/or illustrations/
Planches et/ou illustrations en couleur	☐ Quality of print varies/
Qualité inégale de l'impression
☐ Bound with other material/
Relié avec d'autres documents	☐ Includes supplementary material/
Comprend du matériel supplémentaire
☒ Tight binding may cause shadows or distortion
along interior margin/
La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la
distortion le long de la marge intérieure	☐ Only edition available/
Seule édition disponible
☐ Blank leaves added during restoration may
appear within the text. Whenever possible, these
have been omitted from filming/
Il se peut que certaines pages blanches ajoutées
lors d'une restauration apparaissent dans le texte,
mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont
pas été filmées.	☒ Pages wholly or partially obscured by errata
slips, tissues, etc., have been refilmed to
ensure the best possible image/
Les pages totalement ou partiellement
obscurcies par un feuillet d'errata, une pelure,
etc., ont été filmées à nouveau de façon à
obtenir la meilleure image possible.

- Additional comments:/
Commentaires supplémentaires:

Photocopy of map.

This item is filmed at the reduction ratio checked below/
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10X	12X	14X	16X	18X	20X	22X	24X	26X	28X	30X	32X
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

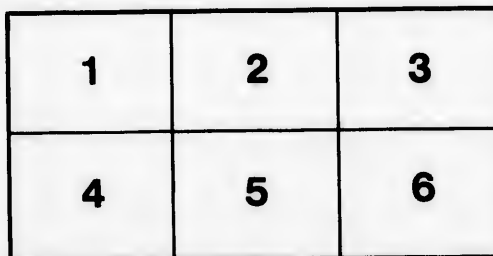
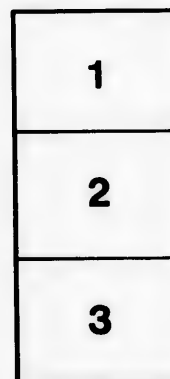
Library of Congress
Photoduplication Service

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol → (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▼ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Library of Congress
Photoduplication Service

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole → signifie "A SUIVRE", le symbole ▼ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

laire
s détails
ques du
nt modifier
iger une
e filmage

d/
quées

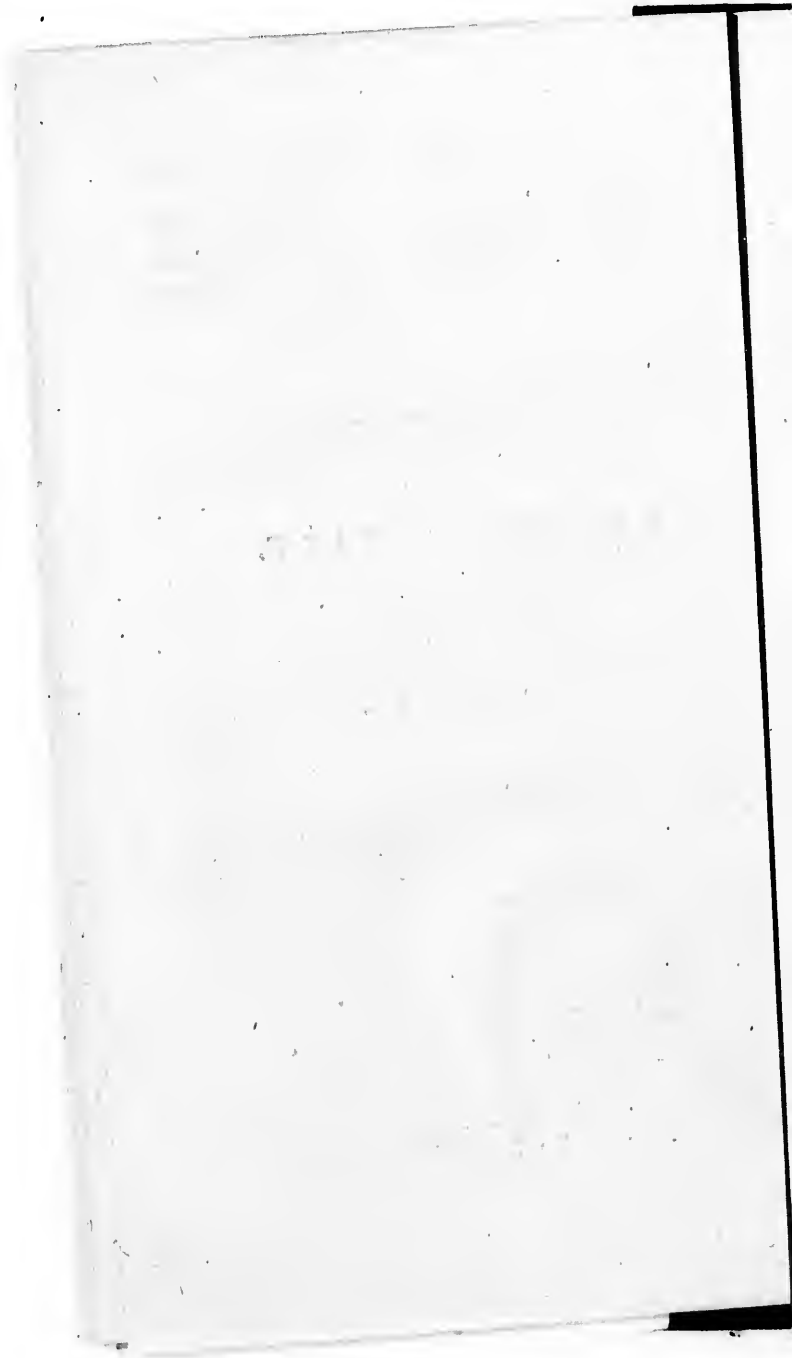
aire

by errata
ned, to

ment
une pelure,
façon à

32X

R E I Z E
DOOR DE
BINNENLANDEN
VAN
NOORD-AMERIKA,

DOOR
JONATHAN CARVER, SCHILDER.

KAPITEIN VAN EENE COMPAGNIE PROVINTIAALE
TROEPEN GEDUURENDE DEN OORLOG
MET FRANKRIJK.

Naar den derden Druk uit het Engelsch vertaald

DOOR
J. D. P A S T E U R.

MET PLAATEN.
T W E E D E D E E L.

T E L E Y D E N ,
B I J A . E N J . H O N K O O P , 1796.

1870

1870

b
n
c
o
a
k

R E I S
I N D E
BINNENLANDEN
V A N
NOORD-AMERIKA.

VIJFDE HOOFDSTUK.

*Van de verdeling der Indiaanen in Stammen,
van hunnen regeeringsvorm en hunne
raadsvergaderingen.*

Elk afzonderlijk volk van Indiaanen is in benden of stammen verdeeld, welke bende of stam eene kleine gemeente vormt van de natie, tot welke zij behoort. Gelijk de natie het een of ander zinnebeeld heeft, door welk zij zig van andere onderscheidt, zoo heeft elke stam een teken, waarnaar hij genoemd wordt, als die van
II. DEEL. A den

2 *Van de verdeling der N. A. Indiaanen*

den Arend, van den Panther, den Tyger, den Buffel enz. Eene bende van de *Naudowessies* wordt verbeeld door eene Slang, eene andere door een Schildpad, eene derde door een Eekhoorn, eene vierde door eenen Wolf en eene vijfde door eenen Buffel. Bij alle natiën onderscheiden zij zig op dezelfde wijze en de gemeenste onder hen zal zijne lijnrechte afkomst onthouden en zigzelve bij zijne onderscheiden familie noemen.

Zoo 'er niet veele omstandigheden waren die strekken om de onderstelling te weérleggen, zou ik bijna geneigd zijn om uit deeze onderscheiding van stammen en de bijzondere gehechtheid van de Indiaanen aan dezelve te besluiten dat zij, gelijk sommige beweerd hebben, van de Israëliten afkomstig zijn.

Behalven dit, onderscheidt zig nog elke natie door haare bijzondere wijze van haare tenten of hutten te bouwen. En in deeze onderscheiding zijn alle de Indiaanen zoo wel bedreven, dat zij, schoon 'er in het oog van den Europeaan bij het naauwkeurigst onderzoek geen onderscheid te vinden is, egter uit den stand van eene paal, die in den grond gelaaten is, onmiddellijk ontdekken zullen welke natie verscheiden maanden te vooren op die plaats gelegd geweest is.

Elke bende heeft een Opperhoofd, dat het Groot-Opperhoofd, of de Opperste-Oorlogs-

man

den Tyger, den
 an de *Naudowesies*
 Slang, eene andere
 erde door een Eek-
 Wolf en eene vijfde
 naticën onderscheiden
 e gemeenste onder hen
 onthouden en zigzel-
 familie noemen.
 ndigheden waren die
 te weérleggen, zou
 deze onderscheiding
 lere gehechtheid van
 besluiten dat zij, ge-
 ben, van de Israëlitien

eidt zig nog elke natie
 ze van haare tenten of
 n' deze onderscheiding
 oo wel bedreven, dat
 g van den Europeaan bij
 zoek geen onderscheid
 en stand van eene paal,
 n is, onmiddelijk ont-
 e verscheiden maanden te
 gerd geweest is.
 n Opperhoofd, dat het
 f de Opperste-Oorlogs-

man genoemd wordt, en die verkoren wordt
 uit aanmerking van zijne ondervinding in den
 oorlog en van zijne bekende dapperheid, om
 hunne krijgs-verrigtingen te bestieren en om alle
 zaaken daartoe behoorende te regelen; maar dit
 Opperhoofd wordt niet beschouwd als het Hoofd
 van den Staat; behalven den Grooten-Oorlogsman,
 die om zijne krijgshaftige hoedanigheden verko-
 ren wordt is 'er nog een ander, die eenen ultste-
 kenden rang heeft als een erflijk recht en die de
 onmiddelijker bestiering van hunne burgerlijke
 zaaken heeft. Dit Opperhoofd zou meer eigen-
 lijk de *Sachem* genoemd kunnen worden, wiens
 toestemming in alle verbonden noodzakelijk ver-
 eischt wordt, op welke hij het teken van den stam
 of de natie zet.

Schoon deze twee als de hoofden van de be-
 de beschouwd worden, en de laatste gemeenlijk
 hun Koning genaamd wordt, weeten egter de
 Indiaanen noch van burgerlijke, noch van krijgs-
 onderhoorigheid. Alzoo ieder van hun een groot
 denkbeeld heeft van zijn aanbelang en zeer naijve-
 rig is op zijne vrijheid, worden alle aanbevelin-
 gen, die den schijn van een stellig bevel hebben,
 terstond met fierheid van de hand gewezen.
 Hierom gebeurt het ook zelden dat hunne gelei-
 ders zoo onbescheiden zijn van enige bevelen op
 eenen gestrengen toon te geeven; een enkele

4 *Van de verdeling der N. A. Indiaanen*

wenk van een Opperhoofd dat hij dit of dat nodig oordeelt, wekt terstond om strijd den ijver van de mindere rangen, en het wordt op staande voet volvaerdig uitgevoerd. Op deeze wijze ontduken zij het stootende van het bevel, en daar wordt een gezag, dat niet veel minder is dan volstrekte magt, in de plaats gesteld.

Daar is onder de Indiaanen geen zichtbare regeeringsvorm ingesteld; zij staan geene onderscheiding van regeerer en onderdaan toe, en ieder schijnt eene onafhankelijkheid te genieten, die niet bedwongen kan worden. Het doel van hunne regeering is eerder buitenlands dan binnenlands, want zij schijnen hunne aandacht meer te besteeden om onder de leden van hunnen stam eene eensgezindheid te bewaaren die hen in staat stelle om de bewegingen hunner vijanden gade te slaan en met gemeen overleg en kragt tegens hem te werken dan door enige openbaare schikkingen de inwendige rust te handhaven. Zoo 'er door het Opperhoofd een ontwerp wordt voorgesteld, dat de maatschappij van nut schijnt te zullen zijn, staat het aan de keuze van ieder een of hij het wil helpen uitvoeren; want zij hebben geene dwingende wetten, die hen onder enige verplichting leggen. Is 'er geweld gepleegd, of bloed vergoten, wordt het recht van deeze misdaden te wreeken aan het geslacht van den

bij dit of dat nodig
tijd den ijver van de
rdt op staande voet
deze wijze ondui-
het bevel, en daar
el minder is dan vol-
steld.

en geen zichtbare re-
j staan geene onder-
nderdaan toe, en ie-
heid te genieten, die
n. Het doel van hun-
itenlands dan binnen-
unne aandacht meer te
eden van hunnen stam
waaren die hen in staat
hunner vijanden gade
verleg en kragt tegens
enige openbaare schik-
st te handhaven. Zoo
d een ontwerp wordt
schappij van nut schijnt
aan de keuze van ieder
en uitvoeren; want zij
wetten, die hen onder
n. Is 'er geweld ge-
en, wordt het recht van
ken aan het geslacht van
den

den beledigden gelaaten; de hoofden maatigen
zig de magt niet aan van te straffen of de straf te
verzagten.

Sommige natiën, bij welke de waardigheid erf-
lijk is, bepalen de opvolging in de vrouwlijke
linie. Bij den dood van een Opperhoofd volgt
hem zijn zusters zoon somtijds op bij voorrang
voor zijnen eigen zoon en, zoo hij geene zus-
ter heeft, neemt de naaste vrouwlijke bloedver-
want de waardigheid aan. Dit verklaart waar-
om 'er eene vrouw aan het hoofd van de *Winne-
bagoe* natie is, dat mij, voor mij hunne wetten
bekend waren, vreemd voorkwam.

Elk geslacht heeft het recht om een van zijne
Opperhoofden tot eenen medehelper van het
voornaamst Opperhoofd te benoemen, dat dan
voor het belang van zijn geslacht zorgt, en zonder
welks bewilliging niets van openlijke aangele-
genheid ter uitvoer kan gebragt worden. Deze
worden gemeenlijk verkoren om hunne bekwaam-
heid in het spreken, en deezē wordt het alleen
toegelaaten redenvoeringen in hunne raadsverga-
deringen en algemeene bijeenkomsten te houden.

In dit lighaam, met het erflijk hoofd als voor-
zitter, schijnt het opperst gezag te berusten en
het beslist over alle hunne handelingen met op-
zigt tot hunne jagten, tot het maaken van vre-
de of oorlog en over alle hunne openlijke aan-
den

6 *Van de verdeling der N. A. Indiaanen*

gelegenheden. Naast deeze volgt in rang het lighaam der oorlogslieden, dat alle degeene bevat die in staat zijn de wapenen te draagen. Deeze verdeling heeft somtijds den opperste der natie aan het hoofd, als hij zig door de eene of andere uitmuntende daad onderscheiden heeft, zoo niet, dan het een of ander Opperhoofd, dat zig beroemd gemaakt heeft.

In hunne raadsvergaderingen, welke door de voorgenoemde leden gehouden worden, worden alle zaaken van belang overwoogen, en daar wordt geene zaak van de minste aangelegenheid ondernoomen of zij moet de algemeene goedkeuring der hoofden bekoomen hebben. Zij vergaderen gemeenlijk in eene hut of tent, die tot dat einde bestemd is, en als zij in eenen kring op den grond gezeten zijn, staat het oudste Opperhoofd op en doet eene redenvoering; als hij uitgesproken heeft, staat een ander op, en dus spreken zij alle, zoo het nodig is, op hunne beurt.

Bij deeze gelegenheid is hunne taal kragtig en hunne wijze van uitdrukking verheven. Hun stijl is opgesierd met beeldtenissen, vergelijkingen en sterke leenspreuken en is in zinspeelingen gelijk aan die der Oosterfche volkeren. In alle hunne plegtige aanspraaken drukken zij zig met veel hevigheid uit, maar in hunne gesprekken volgens onze gewoone wijze van spreken.

• Men

Indiaanen

t in rang het lig-
le degeene bevat
draagen. Deeze
opperste der natie
de eene of andere
heeft, zoo niet,
ofd, dat zig be-

, welke door de
worden, worden
voogen, en daar
ste aangelegenheid
algemeene goedkeu-
ebben. Zij verga-
f tent, die tot dat
eenen kring op den
oudste Opperhoofd
als hij uitgesproo-
p, en dus spreken
hunner beurt.

anne taal kragtig en
verheven. Hun stijl
n, vergelijkingen en
zinspeelingen gelijk
eren. In alle hunne
n zij zig met veel he-
gesprekken volgens
oreeken.

Men

in Stammen, Regeeringsv. en Raadsv. 7

Men laat de jonge lieden de raadsvergaderingen bijwoonen, schoon men hun niet toestaat eene redenvoering te doen voor zij regelmatig zijn toegelaaten; zij luisteren egter met groote aandacht en, om te toonen dat zij de besluiten door de vergaderde hoofden genoomen, verstaan en goedkeuren, roepen zij dikwijls uit: *Das is recht! dat is goed!*

De gewoone wijze onder alle de rangen van hunne toestemming uitedrukken, en die zij op het eind van bijna alle zinsfeden herhaalen, is eene soort van geweldige inademing, die omtrent klinkt als de letters *oah*.

ZESDE HOOFDSTUK.

Van de spijsen en maaltijden der Indiaanen.

Veele der Indiaansche natieën gebruiken noch brood, noch zout, noch specerijën en sommige hebben geene van deeze ooit gezien, of geproefd. De *Naudowesies* in het bijzonder hebben noch brood noch iets dat deszelfs plaats vervult. Zij eeten de wilde rijst, die in groote menigte in ver-

A 4

schil-

schillende deelen van hunne landstreeken groeit; maar zij kookten en eeten die alleen. Ook eeten zij het vleesch van de dieren, die zij doodden, zonder enige meelachtige zelfstandigheid te gebruiken om de grover deelen opteneemen; ja zelfs de suiker, die zij uit den suiker-boom trekken, gebruiken zij niet om ander voedsel smaaklijker te maaken, maar eeten die gemeenlijk alleen op zigzelve.

Zij hebben ook geen denkbeeld van het gebruik van melk; schoon zij die in groote hoeveelheid van den buffel of eland zouden kunnen trekken, beschouwen zij dezelve als alleen geschikt tot voedsel van de jongen van desze dieren in hunnen tederen staat. Ik kon niet bemerken dat het geheel ontbeeren van dingen, die bij andere natieën zoo nodig en voedzaam geacht worden, van enig kwaad gevolg waren, zij zijn in tegendeel over het algemeen gezond en sterk.

Daar is eger een geregt dat bijna hetzelfde doet als brood in gebruik onder de *Ottagawmies*, de *Saukies* en de Oostlijker natieën, daar Indiaansch koren groeit; het is niet alleen in groote achting bij hen, maar wordt zelfs voor zeer smaaklijk gehouden bij alle de Europeaanen, die in hunne landen koemen. Het bestaat uit hun oortijp koren en boonen, die in denzelfden staat zijn, te zaamen gekookt met beeren-vleesch, waar-

ndstreeken groeit ;
alleen. Ook ee-
ren , die zij doo-
e zelfstandigheid te
n opteneemen ; ja
suiker-boom trek-
nder voedsel smaak-
die gemeenlijk al-

eeld van het gebruik
groote hoeveelheid
en kunnen trekken,
alleen geschikt tot
eze dieren in hunnen
emerken dat het ge-
die bij andere natieën
at worden , van enig
ijn in tegendeel over

dat bijna hetzelfde
onder de *Ottagau-*
ostlijker natieën , daar
het is niet alleen in
naar wordt zelfs voor
alle de Europeaanen ,
n. Het bestaat uit hun
die in denzelfden staat
met beeren - vleesch ,
waar-

der Noord-Americaansche Indiaanen. 9

waarvan het vet de moes bevoigt en onverge-
lijkelijk lekker maakt. Dit voedsel noemen zij
Succatosh

De Indiaanen zijn verre van Kannibaalen te
zijn , gelijk men hen beschrijft. Alle hunne
spijzen worden of gekookt , of gebraden en wel
zeer sterk. Hun drank is gewoonlijk het nat ,
waarin het gekookt is.

Hun voedsel bestaat in het vleesch van den
beer , den buffel , den eland , het hert , den bever
en de racoon , dat zij op de zoo even verhaalde
wijze toebereiden. Zij eeten gewoonlijk het
vleesch van het hert , dat uit den aart droog is ,
met dat van den beer , dat vet en sappig is , en
schoon het laatste buitengemeen kragtig en luf
van smaak is , zal het egter nooit walgen.

In de lente eeten de *Naudowesies* den binnen
bast van een' heester , dien zij in het een of an-
der gedeelte van hun land opzamelen ; maar ik
kon noch deszelfs naam leeren , noch ontdekken
van waar zij dien haalden. Hij was broos van
zelfstandigheid en gemakkelijk te kaauwen. De
smaak was zeer aangenaam , en zij zeiden dat hij
zeer voedzaam was. In geur was hij niet onge-
lijk aan de knol , en als men denzelfden in den
mond had , geleek hij naar dien wortel in vleesch
en broosheid.

De laage rangen der Indiaanen zijn zeer morsig

in het toebereiden van hunne spijzen, maar enige der Opperhoofden zijn zeer zindelijk en net in kleding, tenten en voedsel.

Zij eeten gewoonlijk in groote gezelschappen, zoo dat hunne maaltijden voeglijk eeten kunnen genoemd worden, en wel zonder zig aan vaste of regelmaatige uren te houden, maar juist zoo als hunne eetenlust het eischt, en het hun gelegen komt.

Zij dansen gewoonlijk of na, of voor elken maaltijd, en brengen door deeze vrolijkheid waarschijnlijk den Grooten Geest, aan welken zij rekenen al het goed, dat zij bezitten, verschuldigd te zijn, een aangenaamer offer toe dan door het opzeggen van een dank-gebed, waarin het hart niet deelt. De mannen en vrouwen houden hunne feesten afzonderlijk, en elke kunne nodigt bij beurten haare medegezellen om aan de spijzen, die zij hebben, deel te neemen; maar in hunne huislijke maaltijden eeten de mannen en vrouwen met malkanderen.

Geen volk is gastvrijer, vriendlijker en vrijer dan de Indiaanen. Zij zullen het laatste stukken van hunne spijzen met iemand van hunnen eigen stam, ja zelfs met iemand van eene andere natie gercedlijk deelen, als hij bij geval binnen komt wanneer zij aan het eeten zijn. Schoon zij wel geene algemeene voorraadplaats hebben, maakt
egter

naaltijden.

pijzen , maar enige
zindelijk en net in

oote gezelschappen,
glijk feeten kunnen
zonder zig aan vaste
den, maar juist zoo
it, en het hun gele-

na, of voor elken
or deze vrolijkheid
Geest, aan welken zij
j bezitten, verschul-
er offer toe dan door
-gebed, waarin het
n en vrouwen houden
en elke kunne nodigt
ellen om aan de spij-
neemen; maar in hun-
n de mannen en vrou-

vriendlijker en vrijer
den het laatste stukken
and van hunnen eigen
van eene andere natie
bij geval binnen kooft
zijn. Schoon zij wel
plaats hebben, maakt
egter

der Noord-Amerikaansche Indiaanen. 11

egter die gemeenschap van goederen, die zoo
sterk onder hen heerscht, en hun edelmoedige
aart het bijna hetzelfde.

Als de Opperhoofden om eene zaak die het
algemeen betreft te zaamenkoomen, besluiten zij
altoos met een feest; op welk hunne vreugd en
vrolijkheid geene paalen kennen.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Van de Dansen der Indiaanen.

Het dansen is eene oefening, waarin de Indiaa-
nen veel behagen scheppen; nooit koomen zij bij
eene openbaare gelegenheid bij elkanderen of dit
maakt een deel van het feest. En als zij niet met
den oorlog of de jacht bezig gehouden worden,
vermaakt de jeugd van beiden kunnen zig alle
avonden op deze wijze.

De Indiaanen dansen, gelijk ik zeg, altoos op
hunne feesten. Op deze zoo wel als in alle hun-
ne andere dansen, rijst elk op zijne beurt op en
danst met groote routheid en luttigheid; zin-
gende, terwijl hij zulks doet, de krijgsverrigtin-
gen

gen van zijne voorouderen. Ondertusfchen flaat het gezelfchap, dat op den grond in eenen kring rondom den danser zit, de maat met eenen aardigen toon, dien zij alle te zaamen laten hooren en die klinkt als *heh, heh, heh*. Deeze nooten, als men dezelve zoo noemen mag, worden met eenen fcherpen toon uitgesprooken, en met de uiterfte kragt van hunne longen uitgehaald, zoo dat men zou denken dat hunne kragten daardoor zouden uitgeput zijn, maar, in plaats van dit, herhaalen zij het met dezelfde hevigheid gedurende hunne geheele vrolijkheid.

De vrouwen, bijzonderlijk die van de Westelijke natieën, dansen zeer fierlijk. Zij houden zig regt en beweegen zig, met haare armen digt langs haare zijden nederhangende, eerst enige schreden regs af, en dan weder terug links af. Deeze beweeging maaken zij zonder enige stappen te doen, gelijk een Europeaan doen zou, maar met hunne voeten bij elkanderen, terwijl zij beurtelings hunne teenen en hielen verzetten. Op deeze wijze glijden zij met groote vlugheid tot op eenen zekeren afstand, en keeren dan weder terug, en hoe talrijk degeene zijn, die mede dansen, zij houden egter de maat zoo naauwkeuriglijk met elkanderen, dat 'er geene verwarring kooft. Gedurende dit dansen mengen de vrouwen op vaste tusfchenpoozen haare schelle stem-

Ondertusfchen slaat grond in eenen kring maat met eenen aarzaamen laten hooren , *heh*. Deeze noo- oemen mag , worden tgesproken , en met e longen uitgehaald , : hunne kragten daar- maar , in plaatse van dezelfde hevigheid ge- rolijkheid.

lijk die van de West- fierlijk. Zij houden zig haare armen digt langs e , eerst enige schre- r terug links af. Dee- zonder enige stappen peaan doen zou , maar kanderen , terwijl zij n hielen verzetten. Op et groote vlugheid tot , en keeren dan weder geene zijn , die mede r de maat zoo naauw- , dat 'er geene verwar- dit dansen mengen de enpoozen haare schelle stem-

stemmen onder de schorre stemmen der mannen , die rondom zitten (want men moet opmerken dat de twee kunnen zig nooit in eenen zelfden dans ondereen mengen) hergeen met de muziek van de trommels en chichicoes eene aangenaame overeenstemming maakt.

De Indiaanen hebben verscheiden soorten van dansen , die zij bij verschillende gelegenheden dansen , als den Pijp- of Calumet-dans , den Oorlogs-dans , den Huwelijks-dans en den Offer-dans. De bewegingen zijn in elken deezer dansen onderscheiden ; maar het is bijna onmogelijk een denkbeeld te geeven van de omstandigheden , waarin zij verschillen.

Verskillende natieën verschillen ook in hunne wijze van dansen. De *Chipeways* werpen zig in eene grooter verscheidenheid van postuuren dan enig ander volk ; dan houden zij hunne hoofden omhoog , dan buigen zij bijna ter aarde ; dan neigen zij aan eene zijde over dan aan eene andere. De *Naudowesies* houden zig regter , stappen vaster , en beweegen zig fierlijker. Maar alle verzellen zij hunne dansen met het onaangenaam geluid , dat wij zoo even beschreven hebben.

De Pijp-dans is de voornaamste en aangenaamste voor eenen toekijker van alle , naardien hij minst dol is en deszelfs bewegingen de fierlijkste zijn ;

zijn; hij wordt slegts bij bijzondere gelegenheden gebruikt, gelijk wanneer 'er gezanten van eenen vijand koomen om over vrede te handelen, of wanneer 'er vreemdelingen van enig aanzien door hunne landen trekken.

De Oorlogs-dans, dien zij dansen als zij ten strijd zullen gaan, en als zij van hunne krijgstochten t' huls koomen, doet de vreemdelingen met schrik aan. Hij wordt, gelijk de andere, in eenen kring van de krijgslieden gedanst; gewoonlijk maakt een Opperhoofd den aanvang met zig van de regter naar de slinkerzijde te beweegen en zijne eigen krijgsgedaaden en die zijner voorouderen te zingen. Als hij eene gedenkwaardige daad gezongen heeft, geeft hij met zijne oorlogs-knods eenen zwaaren slag tegens eene paal, die, tot dat einde, in het midden der vergadering, in den grond geplant is.

Elk danst op zijne beurt en verhaalt de wonderde daaden van die van zijn geslacht, tot zij eindelijk alle aan den dans gaan. Dan wordt de dans waarlijk vreesverwekkende voor eenen vreemdeling, die zig bij geval onder hen bevindt, naardien zij zig in alle schriklijke en vreeswekkende gestalten werpen, welke men zig verbeelden kan, terwijl zij de rol herhaalen, welke zij tegens hunne vijanden in het veld meenen te spelen. Wanneer zij hier mede bezig zijn, houden zij

sondere gelegenheden
r gezanten van eenen
de te handelen, of
an enig aanzien door

zij dansen als zij ten
zij van hunne krijgs-
oet de vreemdelingen
e, gelijk de andere,
gslieden gedanst; ge-
erhoofd den aanvang
de linkerzijde te be-
gsdaaden en die zijner

Als hij eene gedenk-
eft, geeft hij met zijne
uren slag tegens eene
n het midden der ver-
eplant is.

er en verhaalt de won-
n geslacht, tot zij ein-
gaan. Dan wordt de
rekkende voor eenen
eval onder hen bevindt,
hriklijke en vreeswek-
welke men zig verbeel-
el herhaalen, welke zij
het veld meenen te spee-
ede bezig zijn, houden
zij

zij hunne scherpe mesfen in de hand, met welke
zij zoo rond slingeren, dat zij geduurig in gevaar
zijn om elkanderen den hals aftefnijden, en als
zij deeze gedreigde slagen niet met eene onbe-
grijprijke behendigheit wisten te ontwijken, zou
het niet kunnen misfen. Door deeze beweegin-
gen willen zij toonen hoe zij hunne vijanden van-
gen, dooden en den hoofdschedel afvillen. Om
dit toneel nog afgrijpslijker te maaken, heffen
zij hun akelig gegil, geschreeuw en oorlogs-
kreeten aan, zoo dat men hen in geen ander
licht dan als een hoop baarlijke duivels kan be-
schouwen.

Ik heb menigmaal deezen dans met hun mede-
gedansd; maar weldra kon hij mij niet meer ver-
maaken, naardien ik de vrees niet kon van mij
werpen dat ik nog eens eene vreeslijke wond zou
ontvangen, die, naar de hevigheid van hunne
gebaerden te oordeelen, doodlijk zou hebben
moeten wezen.

Ik bevond dat de natieën ten Westen van de
Mississippi en aan de boorden van het Groote
meer (*Lake Superior*) nog gebruik blijven
maaken van de *Pawwaw*, of Zwarten-dans.
Het volk in de volkplantingen vertellen duizend
ongerijmde vertellingen van deezen dans, waar
mede de Indiaanen den duivel zouden oproepen.
Maar zij bekennen dat dit in voorige tijden was

en

en dat hij nu bijna geheel in onbruik is onder die, welke aan de Europische volkplantingen grenzen. Ik ontdekte egter dat hij nog in gebruik was in de binnen-landen, en schoon ik den duivel juist niet door denzelfden zag opkoomen, was ik egter getuige van enige stukjens, die alleen konden verrigt worden door lieden, die met hem omgingen, of zeer bedreven en behendige gochelaars waren.

Terwijl ik onder de *Naudowesies* was, wierd 'er een dans uitgevoerd, welke dien naam had. Voor de dans begon, wierd 'er een van de Indianen in eene maatschappij aangenoomen, welke zij *Wakon Kichewah* noemden, dat is, de *Vrienden Maatschappij van den Geest*. Deze maatschappij bestaat uit perfoonen van beiden kunnen, maar alleen dezulke kunnen in dezelve aangenoomen worden, die van een onbesprooken naam zijn, en die het geheel gezelschap aangenaam zijn. Op deze aanneeming volgde de *Pawwaw* dans, (waarin ik niets zag dat aanleiding konde geeven tot de gerugten, die ik 'er van gehoord had) en alles wierd, volgens hun gewoonlijk gebruik, met een groot feest besloten.

Naardien deze inwijzing verzeld ging van entge zeer zonderlinge omstandigheden, die, gelijk ik gezegd heb, in eene verwonderlijke behendigheid

Noord-

onbruik is onder
che volkplantingen
dat hij nog in ge-
en, en schoon ik
zelve zag opkoo-
van enige stukjens,
worden door lieden,
meer bedreven en be-

lowesjes was, wierd
like dien naam had.
'er een van de In-
aangenoomen, wel-
oemden, dat is, de
den Geest. Dee-
perfoonen van beiden
ke kunnen in dezelve
van een onbesproo-
geheel gezelschap aan-
anneeming volgde de
niets zag dat aanlei-
gerugren, die ik 'er
s wierd, volgens hun
een groot feest be-

verzeld ging van enige
gheden, die, gelijk ik
wonderlijke behendig-
heid

heid bestaan moeten, zal ik van de geheele zaak een omstandig verhaal doen. Zij wierd verrigt ten tijd van de nieuwe maan, op eene daartoe aangelegde plaats, in het midden van hunne legerplaats, die omtrent twee honderd menschen kon bevatten. Naardien ik een vreemdeling was en bij alle gelegenheden door hen zeer beleefd behandeld wierd, wierd ik genodigd om de plechtigheid te zien en dicht bij de tralieën van het afschutzel geplaatst.

Omtrent den middag begonnen zij te vergaderen, wanneer de zon helder scheen, hetgeen zij als een goed voorteken beschouwen, want nooit zullen zij uit verkiezing openbaare vergaderingen houden, tenzij de lucht helder en onbewolkt is. Eerst verscheen 'er een groot getal Opperhoofden, die in hunnen besten opschik uitgedoscht waren; agter deeze kwam de Opper-oorlogsmann, in eenen langen mantel van rijk bont gekleed, die op den grond sleepte, verzeld van een gevolg van vijftien of twintig perfoonen, op de aardigste wijze geschilderd en gekleed. Daarop volgden de vrouwen van degeene, die reeds in de maatschappij waren aangenoomen geworden en de trein wierd gesloten door een' verwarden hoop van de lagere klasse, terwijl elk, zoo veel in zijn vermogen was, medewerkte om het toneel grootsch en pragtig te maaken.

II. DEEL.

B

Toen

Toen de vergadering gezeten en 'er stilstand bevoelen was, stond een der voornaamste hoofden overeind en gaf in eene korte, maar meesterlijke, aanspraak, de vergadering kennis van het oogmerk, waartoe zij bijeengekoomen waren. Hij gaf hun bericht dat een van hunne jonge lieden wenschte als lid van hunne maatschappij aangenoomen te worden en, hem bij de hand neemende, vertoonde hij hem, hen te gelijk vraagende of zij 'er ook iets tegens hadden dat hij een lid van hun gezelschap wierde.

Naardien niemand enige tegenwerping maakte, wierd de jongman in het midden geplaatst, en vier van de Opperhoofden stonden kort bij hem; na hem bij beurten opgewekt te hebben van niet te bezwijken onder de bewerking, die hij zou ondergaan, maar zig als een Indiaan en een man te houden, vatteden twee van hun zijne armen vast en deeden hem knielen, een ander plaatste zig agter hem om hem te vangen als hij viel, en de laatste van de vier gong omtrent twaalf voeten van hem af regt voor hem staan.

Dit alles gedaan zijnde, begon het Opperhoofd, dat voor den knielenden candidaat stond, met eene verstaanbaare stem tot hem te spreken. Hij zeide hem dat hij zelf nu beroerd wierd door denzelfden geest, welken hij hem in weinig oogenblikken zou mededeelen; dat deeze hem dood

zou

eten en 'er stilstand
voornaamste hoofden
te, maar meesterlij-
ering kennis van het
eengekoomen waren.
van hunne jonge lie-
nne maatschappij aan-
hem bij de hand nee-
, hen te gelijk vraa-
tegens hadden dat hij
wierde.

tegenwerping maakte,
midden geplaatst, en
stonden kort bij hem;
te hebben van niet
ewerking, die hij zou
een Indiaan en een man
e van hun zijne armen
len, een ander plaatste
vangen als hij viel, en
g omtrent twaalf voeten
staan.

le, begon het Opper-
elenden candidaat stond,
em tot hem te spreken.
f nu beroerd wierd door
n hij hem in weinig oo-
ten; dat deeze hem dood

zou

zou slaan, maar dat hij terstond weder tot het le-
ven zou gebragt worden, hij voegde 'er bij dat
deeze mededeeling, hoe schrikverwekkende, egter
eene noodzaaklijke voorbereiding was tot de voor-
deelen, van welke de maatschappij, in welke hij
nu stond aangenoomen te worden, het genot had.

Terwijl hij dit sprak, scheen hij zeer ontroerd
te zijn, tot eindelijk zijne ontroeringen zoo groot
wierden dat zijn aangezicht verdraaid wierd en
zijn geheel lighaam stuiptrekkingen kreeg. Op
dit pas wierp hij iets, in gedaante en kleur als
eene kleine boon, naar den jongman, dat in zijnen
mond scheen te vliegen, waarop hij eensklaps
zoo bewegingloos nederviel als of hij dood ge-
schooten ware. Het Opperhoofd, dat agter hem
geplaatst was, vong hem in zijne armen, en
legde hem, met hulp der twee andere, op den
grond naar alle waarfchijnlijkheid van het leven
beroofd.

Toen zij dit gedaan hadden, begonnen zij on-
middelijk zijne leden te wrijven en hem op den
rug te slaan, terwijl zij hem stooten gaven, die
beter geschikt scheenen om den levendigen te stil-
len, dan om een' dooden levendig te maaken.
Geduurende deeze buitengewoone bewerking
bleef de spreker zijne redenvoering vervolgen,
de aanschouwers verzoekende zig niet te verwon-
deren of aan de opkomst van den jongman te

B 2

wan-

wanhoopen, naardien zijn tegenswoordige levenlooze toestand enkel voortkwam van de geweldige werking van den geest op vermogens, die tot hier toe ongewoon waren aan dergelijke inblaazingen.

De jongeling lag ondertuschen verscheiden minuten zonder gevoel en beweging; maar, eindelijk, na verscheiden hevige slagen ontvangen te hebben, begon hij enige tekenen van leven te geven. Deeze waren egter vermeld van zwaare fluiptrekkingen en eene stikking, naar het scheen, in de keel; maar zij hielden weldra op; want toen hij de boon, of wat het dan ook ware, dat het Opperhoofd hem toegeworpen had, maar dat ik, schoon ik met alle aandacht oplettede, niet in zijnen mond had zien gaan, uitgespogen had, scheen hij korte oogenblikken daarna vrij wel tot zigzelven gekoomen te zijn.

Toen nu de plegigheid dus verre verrigt was, trokken hem de dienst-doende Opperhoofden de klederen uit, welke hij gewoonlijk gedraagen had, en deden hem een geheel nieuw stel klederen aan. Toen hij gekleed was, vatte de spreker weder bij de hand en bood hem het gezelschap aan, als een regelmatig en volkoomen ingewijd lid, hen tegelijk opwekkende om hem al zulken nodigen bijstand te geven als hij, nog een jong lid zijnde, zou kunnen nodig hebben.

enswoordige leven-
am van de gewel-
p vermogens, die
aan diergelijke in-

hen verscheiden ml-
eeging; maar, ein-
ge slagen ontvangen
eken van leven te
verzeld van zwaare
tikking, naar het
hielden weldra op;
wat het dan ook wa-
n toegeworpen had,
t alle aandacht oplet-
nad zien gaan, uitge-
e oogenblikken daar-
koomen te zijn.

us verre verrigt was,
de Opperhoofden de
gewoonlijk gedraagen
geheel nieuw stel kle-
eed was, vatte de hem
and en bood hem het
gelmatig en volkoomen
opwekkende om hem
d te geeven als hij,
zou kunnen nodig heb-
ben.

ben. Toen vermaande hij ook den nieuwling
verkoren broeder den raad van zijne ouder broe-
deren met nederigheid te ontvangen en naauw-
keuriglijk te agtervolgen.

Nu sloegen alle degeene, die binnen het sta-
ketzel gelaaten waren, eenen kring rondom hun-
nen nieuwen broeder; de muziek begon en het
groot Opperhoofd zong eenen zang, waarin hij,
als naar gewoonte, hunne krijgsbedrijven verhief.

De eenigste speelruigen, die zij gebruiken, zijn
een trommel, die uit een fraai gewerkt stuk
van eenen hollen boom bestaat, over welks een
eind een vel is gespannen, waarop zij met eenen
enkelen stok slaan, en dat een geluid geeft dat
verre af is van welluidend te zijn, maar slechts
dient om de maat te slaan; en de *chichicoe*, die
zij 'er somtijds bijvoegen; in hunne oorlogs- dans-
sen gebruiken zij somtijds eene soort van dwarsluit
van riet gemaakt, die een schel hard geluid geeft.

Nu was het gantsche gezelschap bij malkan-
deren en de dans begon; daar waren verscheiden
zangers, die de muziek met hunne stemmen ver-
zelden, terwijl de vrouwen op zekere tuschen-
poozen in choor medezongen, hetgeen met mal-
kanderen eene niet onaangename maar wilde
muziek voortbragt. Deze was eene van de aan-
genaamste vermaaklijkheden, welke ik bijwoon-
de, terwijl ik onder hen verkeerde.

Ik kon mij niet onthouden van lagchen over eene zonderlinge kinderachtige gewoonte, welke ik zag dat zij in deezen dans gebruikten, en die de eenigste was, die enigen schijn van bezweering had. De meeste lieden droegen in hunne handen een otters of bosch-marters vel, dat geheel van het lijf afgestroopt en met lucht gevuld zijnde, als het gedrukt wierd, een piepend geluid gaf, door een houten pijpjes, dat in den bek was vast gemaakt. Wanneer zij dit werktuig iemand van het gezelschap voor het gezigt hielden en 'er dan mede gepiept wierd, viel hij, die het geluid ontving, terstond als dood neder. Soms tijds lagen 'er twee of drie, zoo mannen als vrouwen, tegelijk op den grond; maar onmiddelijk bekoomende, stonden zij op en voegden zig weder in den dans. Dit scheen zelfs de hoofden oneindig te vermaaken. Naderhand hoorde ik dat deeze hunne *Dii Penates* of Huis-Goden waren.

Na dat op deeze wijze enige uren doorgebracht waren, begon de maaltijd; toen de schotels bij mij gebragt wierden, bespeurde ik dat zij met honden-vleesch gevuld waren, en ik wierd onderrigt dat zij op alle hunne groote openbaare maaltijden geene andere soort van voedsel gebruiken. Tot dat einde bezorgt, op den maaltijd, van welken ik nu spreek, de nieuw aankoomling vette honden, als zij slegts tot enigen prijs te krijgen zijn.

In

van lagchen over de gewoonte, welke gebruikten, en die hij van bezweering gen in hunne handtens vel, dat geheel lucht gevuld zijnde, piepend geluid gaf, in den bek was vast verktuig iemand van hielden en 'er dan hij, die het geluid neder. Soms tijds lannannen als vrouwen, onmiddellijk bekooogden zig weder in de hoofden oneindig hoorde ik dat deeze Goden waren.

enige uren doorgealtijd; toen de scho, bespeurde ik dat zij waren, en ik wierd nne groote openbaare rt van voedsel gebrui, op den maaltijd, van uuw aankoomling vette gen prijs te krijgen zijn.

In

In deeze gewoonte van, bij zekere gelegenheden, honden vleesch te eeten, gelijken zij de bewooneren van enige der landen aan de Noord-Oostlijke zoomen van Asia. De Schrijver van het Bericht van *Kamschatka*, op last van de Keizerin van Rusland uitgegeeven, en hier voor aangehaald, zegt ons dat het volk dat *Koreka* bewoont, een land ten Noorden van *Kamschatka*, die als de Arabiers in horden omzwerven, als zij de booze geesten hunnen eerdienst bewijzen, een rendier of eenen hond dooden, welker vleesch zij eeten, en welker kop en tong zij op eenen paal steeken met het voorhoofd naar het Oosten gekeerd; en ook dat zij, als zij bevreesd zijn voor de eene of andere befmetlijke kwaal, eenen hond dooden en de darmen om twee paalen winden, tusschen welke zij dan doorgaan. Deeze gewoonten, in welke zij ten naasten bij door de Indiaanen nagevolgd worden, schijnen mijne onderstelling nog te versterken dat Amerika eerst van deezen kant bevolkt is geworden.

Ik weet niet onder welke klasse van dansen ik dien dans moet rangschikken, welken de Indiaanen danster, die aan mijne tent kwamen, toen ik aan het meir *Pepin*, aan den oever van de *Mississippi* landde, gelijk in mijn dagverhaal gemeld is. Uitzijkende, zag ik, gelijk ik aldaar gemeld

B 4

meld

meld heb , twintig naakte jonge Indiaanen , de volmaakste van gedaante en verre de schoonste van alle die ik ooit gezien had , naar mij toe koomen , dansende op het geluid van hunne trommelen . Elke tien of twaalf schreden stonden zij stil en hieven aan met gillen en schreeuwen .

Toen zij tot aan mijne tent genaderd waren , verzocht ik hen binnen te koomen , hetwelk zij deden , zonder zig te verwaerdigen mij enig antwoord te geeven . Naardien ik zag dat zij met rood en zwart beschilderd waren , gelijk zij gewoonlijk zijn , als zij tegens eenen vijand uittrekken , en bespeurde dat 'er iets van den oorlogs-dans in hunne beweelingen was , twijfelde ik niet of zij waren opgestoot door het vijandlijk Opperhoofd , dat mijne groetenis geweigerd had . Ik besloot dan mijn leven zoo duur te verkoopen als mogelijk was . Ik ontvong hen zittende op mijne kist , met mijne snaphaan en pistoolen naast mij en beval mijn volk een waakend oog op hen te houden en zelve ook op hunne hoede te zijn .

De Indiaanen , in de tent gekoomen zijnde , vervolgden hunnen dans bij beurten , terwijl zij te gelijk van hunne helden daaden zongen en van de meerderheid van hunne natie boven alle andere volkeren . Om hunne woorden nog meer
kracht

ge Indiaanen, de
verre de schoonste
ad, naar mij toe
geluid van hunne
aalf schreden ston-
t gillen en schreccu-

nt genaderd waren,
omen, herwelk zij
waerdigen mij enig
en ik zag dat zij met
aren, gelijk zij ge-
ns eenen vijand uit-
t 'er iets van den
eegingen was, twij-
opgestookt door het
mijne groetenis ge-
mijn leven zoo duur
as. Ik ontvong hen
et mijne snaphaan en
l mijn volk een waa-
len en zelve ook op

nt gekoomen zijnde,
j beurten, terwijl zij
daaden zongen en van
natie boven alle an-
e woorden nog meer
kragt

kragt bijtezetten, schoon hunne taal ongemeen kragtig en vol allersterkste uitdrukkingen was, en zoodaanig als het stoutst hart met schrik zou hebben kunnen vervullen, sloegen zij, op het eind van elken volzin, hunne oorlogs-knods en met zoo veel geweld tegens de staaken van mijne tent, dat ik alle oogenblikken verwagtede dat zij op ons zoude nederstorten. Naardien elk hunner, in het rond dansen, mij voorbij kwam, hielden zij hunne rechterhand boven hunne oogen en keeken mij, terwijl zij digt naar mij toe kwamen, strak in het gezicht, hetgeen ik niet als een teken van vriendschap kon opvatten. Mijn volk achtte zig verloren en ik, voor mij, beken dat ik nooit bij enige gelegenheid zoo zeer bevreesd ben geweest.

Toen zij hunnen dans ten naasten bij geëindigd hadden, bood ik hun de vrede-pijp aan, maar zij wilden die niet aanneemen. Toen schoot mij, als eene laatste toevlugt, in te beproeven wat geschenken zouden uitwerken; ik nam dan enige linten en snuisterijen uit mijne kist, welke ik hun voor leide. Deze scheenen hen in hun besluit te doen wankelen en hunnen toorn enigermaate te stillen; want eene raadpleeging met elkanderen gehouden hebbende, plaatsten zij zig op den grond neder, hetgeen ik als een gunstig voorteken beschouwde. Hier in bedroeg ik mij

ook niet, want kort daarop namen zij de vrede-pijp aan, onstaken dezelve, reikten mij die eerst toe en rookten 'er toen zelve uit. Daarop vatteden zij de geschenken op, welke tot dien tijd daar gelegen hadden, zonder dat zij 'er acht op scheenen te slaan; zij scheenen zeer met dezelve in hunnen schik en vertrokken op eene vriendlijke wijze, en niets deed mij ooit zoo veel vermaak als mij van zulke vreeslijke gasten ontslagen te zien.

Ik heb nooit kunnen te weten koomen wat eigenlijk het oogmerk van dit bezoek geweest zij. Ik had reden genoeg om te denken dat het vijandlijk was en dat hunne komst, op zulk een laat uur op aanstooking van den Grooten Sautor geschied was; maar naderhand wierd ik onderrigt dat het wel eene beleefdheid konde geweest zijn, welke zij de Opperhoofden van andere natiën, die hen bij geval ontmoeten, gewoon zijn te bewijzen, en dat de omstandigheden, die mij in hun gedrag zoo verdagt waren voorgekoomen, enkel de uitwerkingen van kunnen hoogmoed waren, en ten oogmerk hadden degeenen, welke zij dus bezogten, een groot denkbeeld van hunne dapperheid en kloekheid te geeven. Den morgen voor ik mijnen weg vervolgde, kwamen verscheiden van hunne vrouwen mij een geschenk van wat suiker brengen, welke ik met nog enige linten beloonde.

De

der Noord-

amen zij de vrede - pijp
kten mij die eerst toe en
. Daarop vatteden zij
e tot dien tijd daar ge-
: zij 'er acht op schee-
en zeer met dezelve in
ken op eene vriendlijke
j ooit zoo veel vermaak
ijke gasten ontslagen te

e weeten koomen wat ei-
n dit bezoek geweest zij.
te denken dat het vijand-
mst, op zulk een laat uur
Grooten Sautor geschied
wierd ik onderrigt dat het
onde geweest zijn, welke
n andere natieën, die hen
gewoon zijn te bewijzen,
den, die mij in hun gedrag
orgekoomen, enkel de uit-
hoogmoed waren, en ten
nen, welke zij dus bezog-
eeld van hunne dapperheid
en. Den morgen voor ik
, kwamen verscheiden van
en geschenk van wat suiker
t nog enige linten beloonde.

De

Amerikaansche Indiaanen. 27

De Offer-dans is dus niet genoemd omdat zij tegelijk eene offerhande aan eenen goeden of kwaaden geest opofferen; maar het is een dans, welken de *Naudowessies* dien naam geeven, omdat hij gebruikt wordt als hun enige algemeene gelukkige omstandigheid gebeurt. Terwijl ik onder hen was, kwam 'er een fraai groot hert bij geval midden in hunne legerplaats loopen, dat zij weldra afmaakten. Naardien dit juist bij de nieuwe maan voorviel, hielden zij het voor een gelukkig voorteken en, het geheel gebraden hebbende, kreeg elk in de legerplaats 'er zijn deel van. Na het maal dansten zij alle met malkanderen eenen dans, welken zij, omdat hij enigzints van eenen godsdienstigen aart was, den Offer-dans noemden.

AGTSTE HOOFDSTUK.

Van de Jagt der Indiaanen.

Het jaagen is de voornaamste bezigheid der Indiaanen; zij worden van hunne jonge jeugd daartoe opgebracht, en het is eene oefening, niet minder eerwaardig dan tot hun onderhoud noodzaaklijk. Een behendig en onverschrokken jager is

is bij hen bijna in even zoo groote achting als een voornaam krijgsman. Daar is nauwlijks eene enkele list, welke 's menschen schranderheid bedagt heeft om de dieren te vangen of te dooden, die hem voedsel verschaffen, of welker vellen voor de Europeërs van waarde zijn, welke hun onbekend is.

Als zij op de jacht zijn, leggen zij die vadzigheid, die hun bijzonder eigen is, af en worden werkzaam, standvastig en onvermoeid. Zij zijn ook zeer schrander in het opsporen van het wild, en in de middelen om het te dooden. Zij onderscheiden het spoor van de dieren, op welke zij jaagen, schoon het voor de oogen van andere niet te bespeuren is, en kunnen het door het onbetreden bosch met zekerheid volgen.

De dieren, op welke de Indiaanen jaagen, om hun vleesch, dat zij tot voedsel gebruiken, en om hunne vellen, van welke zij hunne klederen maaken, of welke zij met de Europeaanen vermangelen, zijn de Buffel, de Eland, het Hert, de Moose (a), het Rendier, de Beer, de Bever, de

(a) Verscheiden van de nieuwste natuur-beschrijvers houden den Eland (*Eik*) en de Moose voor een en hetzelfde dier; doch wijl de Schrijver van een ander gevoelen is en deeze dieren hier agter beiden afzonderlijk

oo groote achting als
Daar is nauwlijks eene
schen schrandtheid be-
te vangen of te doo-
schaffen, of welker vel-
an waarde zijn, welke

, leggen zij die vadzig-
eigen is, af en worden
onvermoed. Zij zijn
niet opsporen van het
om het te dooden. Zij
van de dieren, op welke
door de oogen van andere
kunnen het door het on-
kerheid volgen.

de Indiaanen jaagen, om
ot voedsel gebruiken, en
welke zij hunne klederen
met de Europeaanen ver-
el, de Eland, het Hert,
dier, de Beer, de Bever,
de

nieuwste natuur-beschrijvers
n de Moose voor een en het
Schrijver van een ander ge-
hier agter belden afzonderlijk
be-

de Otter, de Bosch-marter enz. Ik zal de be-
schrijving van deeze dieren uitstellen tot het hoofd-
stuk, waarin ik van de viervoetige dieren van
Noord - Amerika zal handelen, en hier slegts
spreeken van de wijze van dezelve te jaagen.

Eerst wordt 'er in hunne algemeene vergade-
ringen, die in den zomer gehouden worden, en
waarin al het te verrigene voor den aanstaanden
winter bepaald wordt, vastgesteld welken weg
zij tot dat einde neemen zullen, en welke par-
tijnen op de verschillende tochten zullen gaan. De
opperste oorlogsman, wiens werk het is alles
daaromtrent te regelen, maakt met groote pleg-
tigheid eene uitnodiging bekend aan alle, die
verkiezen hem te verzellen; want de Indiaanen
erkennen, gelijk ik boven reeds gezegd heb,
geene oppermagt en hebben geen denkbeeld van
dwang en elk die dit aanneemt, maakt zigzelve
gerek met verscheiden dagen lang te vasten.

De Indiaanen vasten niet, gelijk sommige an-
dere naticën, op het rijkst en lekkerst voedsel,
maar zij onthouden zig volkoomenlijk van alle
soort van spijs en drank, en zoo groot is hun geduld
en hunne kloekmoedigheid, dat de zwaarste dorst
hen

beschrijft, heb ik deeze onderscheiding ook hier zoo
gelaaten. VERTAALER.

hen niet zoude kunnen noopen eenen druppel waters te nuttigen, en egter schijnen zij, onder deeze gestrengte onthouding, vrolijk en wel te vreden.

De reden, die zij van dit vasten geeven, is dat het hen in staat stelt om vrij te droomen, in welke droomen zij onderrigt worden waar zij den grootsten overvloed van wild zullen vinden, en ook dat het het ongenoegen van de kwaade geesten afwendt en hen hun genegen maakt, terwijl zij bij deeze gelegenheden ook de deelen huns lichaams, die onbedekt zijn, zwart verwen.

Als de vasten ten einde en de plaats daar men jaagen zal bekend is gemaakt, geeft het Opperhoofd, dat hen geleiden moet, een groot gastmaal aan hun, die de verschillende benden zullen uitmaaken, van 't welk geen van hun iets durft nuttigen voor hij zig gebaad heeft. Op dit gastmaal eten zij, alfschoon zij zoo langen tijd gevast hebben, zeer maatig, en het voorzittend Opperhoofd verhaalt de daaden van degeene, die de grootste dingen bedreven hebben in de zaak, die zij nu gaan aanvangen. Kort daarop vertrekken zij op hunnen tocht naar de bepaalde plaats, met zwart beschilderd of liever besmeerd, onder de toejuichingen van al het volk.

Het is onmogelijk hunne snelheid en standvastigheid te beschrijven, die zij gebruiken, als zij hun-

noopen eenen druppel
ter schijnen zij, onder
ng, vrolijk en wel te

dit vasten geeven, is dat
vrij te droomen, in wel-
t worden waar zij den
wild zullen vinden, en
gen van de kwaade gees-
genegen maakt, terwijl
den ook de deelen hun
zijn, zwart verwen.

de en de plaats daar men
maakt, geeft het Opper-
en moet, een groot gast-
verschillende benden zul-
welk geen van hun iets
zig gebaad heeft. Op dit
choon zij zoo langen tijd
maatig, en het voorzittend
e daaden van degeene, die
streven hebben in de zaak,
en. Kort daarop vertrek-
ht naar de bepaalde plaats,
of liever befmeerd, onder
al het volk.

hunne snelheid en standvas-
, die zij gebruiken, als zij
hun-

hunne prooi vervolgen; geene kreupelboschen,
slooten, stroomen, poelen of rivieren kunnen
hen stulten. Zij gaan altijd regt voorwaarts in
de regtste lijn, die zij houden kunnen, en daar
zijn weinige van de wilde boschbewooneren, wel-
ke zij niet inhaalen.

Als zij op beeren jaagen, tragten zij hunne
schuilplaatsen te ontdekken; want deeze dieren
verschuilen zig, gedurende den winter, in holle
boomstammen, of maaken zig holen in den
grond, daar zij zonder voedsel blijven zoo lang
het slegte weder duurt.

Als de Indiaanen denken dat zij aan eene plaats
gekoomen zijn, daar die dieren gemeenlijk ver-
keeren, schikken zij zig in eenen kring, zoo
wijd hun getal strekt en, dan voorwaarts gaan-
de, tragten zij, naar maate zij het middenpunt
naderen, de schuilplaats van hunne prooi te ont-
dekken. Door dit middel zijn zij zeeker, zoo
'er tusfchen beiden enige liggen, dat zij die zul-
len opstooten en met hunne boogen of met hunne
snaphaanen nedervellen. De beeren vlugten zoo
dra zij een' mensch of een' hond zien en zullen
zig alleen dan verweeren, als zij zeer hongerig,
of als zij gewond zijn.

Als de Indiaanen op den buffel jaagen, maaken zij
eenen kring of een vierkant, ten naasten bij op de-
zelfde wijze als wanneer zij naar den beer zoeken.

Als

Als zij alle op hunne posten zijn, steeken zij het gras, dat op dien tijd lang en dor is, in brand, wanneer deeze dieren, die zeer bang voor vuur zijn, in allerijl voor hetzelfde vluggende, in groote menigte in een kort bestek bijeen gedreven worden, en dan kan 'er naauwlijks een ontsnappen.

Zij hebben verschillende wijzen van den eland, het hert en het rendier te jaagen. Soms tijds zoeken zij hen op in de boschen, in welke zij zig, gedurende de gestrengte koude, verschuilen, en daar zij gemakkelijk van agter de boomen geschooten worden. In de Noordlijkste luchtstreeken neemen zij het voordeel van het weder te baat om de elanden te dooden; als de zon even zoo veel kracht heeft om de sneeuw te smelten en de vorst in den nagt eene soort van korst op de oppervlakte maakt, valt dit dier, dat zwaar is, met zijne pooten 'er door, en kan 'er zig bezwaarlijk uit redden; op dien tijd wordt hij dan ook ras agterhaald en gedood.

Sommige naticën jaagen deeze dieren op eene wijze, die gemaklijker en vrij van gevaar is. De jagers bende verdeelt zig in twee partijen, en, eene plaats uitgekozen hebbende op den oever van eene rivier, gaat eene der henden t' schiep in hunne kanoos, terwijl de andere zig op het land in eenen halven kring vormt, welks punten

n zijn, steeken zij het
en dor is, in brand,
e zeer bang voor vuur
etzelve vluggende, in
er bestek bijeen gedre-
er naauwlijks een ont-

wijzen van den eland,
jaagen. Soms tijds zoe-
nen, in welke zij zig,
koude, verschuilen, en
ter de boomen gescho-
ordlijkste luchtstreeken
van het weder te baat
; als de zon even zoo
nieuw te smelten en de
ort van korst op de op-
dier, dat zwaar is, met
en kan 'er zig bezwaar-
tijd wordt hij dan ook
l.

en deze dieren op eene
n vrij van gevaar is. De
g in twee partijen, en,
hebbende op den oever
ene der benden t' sloop
wijl de andere zig op het
kring vormt, welks pui-
ten

ten aan de rivier koomen, en de honden los laar,
die al het wild opjaagen, dat binnen deezem hal-
ven kring besloten is; zij drijven het naar de
rivier, en niet zoo haast heeft het zig te water
begeeven of het grootste gedeelte wordt afge-
maakt door degeene, die in de vaartuigen geble-
ven zijn.

De eland en de buffel zijn beiden zeer woeden-
de als zij gewond zijn, en zullen zig kloekmoe-
dig naar hunne vervolgers wenden en hen on-
der hunne voeten vertrappen, zoo de jager geen
middel vindt om hen te dooden, of zijne veilig-
heid in de vlugt op eenen nabijgelegen boom
zoekt; door dit middel kan men hen steeds ont-
wijken en zoo moede maaken van vervolgen, dat
zij het van zelve opgeeven. Maar de jagt, waar-
op de Indiaanen, bijzonderlijk die, welke de
Noordlijke streeken bewoonen, zig voornaamlijk
toeleggen, en uit welke zij het grootst voordeel
trekken, is de bever-jagt. Het jaargetijde tot
deezem jagt is de geheele winter door van Novem-
ber tot April, gedurende welken tijd het hont
van deezem dieren in zijne grootste volmaaktheid
is. Eene beschrijving van dit bijzonder dier, de
wijze waarop zij hunne wooningen maaken, en
de regeling van hunne bijna op reden steunende
maatschappij zal ik op eene andere plaats mede-
deelen.

De jagers gebruiken verscheiden wijzen van hen te dooden. Maar de gemeenste zijn hen in vallen te vangen, het ijs open te hakken of hunne dammen doortesteeken.

Naardien deeze dieren zeer scherp van gezigt en sijn van gehoor zijn, moet men groote omzigtigheid gebruiken, als men hunne verblijfplaatsen nadert; want naardien zij zig zelden verre van het water begeeven, en hunne wooningen altijd aan eene groote rivier of een groot meir, of aan dammen van hun eigen maakzel gebouwd zijn, begeeven zij zig op het minste gerugt, met spoed naar het diepste van het water, en duiken onmiddelijk naar den grond; terwijl zij dit doen, maaken zij een groot gerugt door met hunne staerten in het water te slaan, om alle hunne medgezellen te waarschuwwen.

Met vallen vangen zij hen op de volgende wijze: Schoon de bevers gewoonlijk eenen genoegzaamen voorraad van levensmiddelen voor den winter opleggen, doen zij egter nog van tijd tot tijd tochten naar de nabijgelegene boschen om hog meer te haalen. De jagers, hun spoor gevondende, zetten eene val op hun pad, waarin kleine stukjens schors of jonge spruiten van de boomen tot aas liggen; naauwlijks heeft de bever die opgevat of daar valt hem een zwaar houten blok op het lijf en breekt hem de lendenen;

nen
mer
loos
C
vier
is,
waa
verf
wo
eene
de j
mer
den
A
zijn
hak
ond
bev
beg
ken
'er
dra
aan
zeer
D
hon
vers
voor

scheiden wijzen van
gemeenste zijn hen in
en te hakken of hun-

zeer scherp van gezigt
moet men groote om-
men hunne verblijf-
naardien zij zig zelden
even, en hunne woo-
grote rivier of een groot
n hun eigen maakzel ge-
zig op het minste ge-
diepste van het water,
naar den grond; terwijl
j een groot gerugt door
t water te slaan, om alle
aarschuuwen.

hen op de volgende wij-
gewoonlijk eenen genoeg-
levensmiddelen voor den
zij egter nog van tijd tot
abijgelegene boschen om
De jagers, hun spoor ge-
tten eene val op hun pad,
schors of jonge spruiten
as liggen; naauwlijks heeft
of daar valt hem een zwaar
ijf en breekt hem de lende-
nen;

nen; zijne vijanden, die op de loer staan, koo-
men weldra te voorschijn, en maaken het magt-
loos dier verder af.

Op andere tijden, wanneer het ijs op de ri-
vieren en meiren omtrent eenen halven voet dik
is, maaken zij 'er een gat in met hunne bijlen,
waar naar toe de bevers zig dra begeeven, om
versche lucht te scheppen, als men hen in hunne
wooningen gaat stooren. Naardien hun snuiven
eene groote roering in het water maakt, wordt
de jager tijds genoeg gewaarschuwd dat zij koo-
men, en zij slaan hem op den kop, zoo dra hij
denzelve boven water steekt.

Als de woningen der bevers bij een beekjen
zijn, worden zij nog gemaklijker gedood: dan
hakken de jagers het ijs door, spreiden een net
onder hetzelfde, en breeken de woningen der
bevers af, die nooit misfen zig naar de diepte te
begeeven, daar zij in de netten verward geraa-
ken en gevangen worden; maar men moet hen
'er niet lang in laten, want zij zouden zig wel-
dra ontwarren, door met hunne tanden de netten
aan stukken te bijten, welke men weet dat zij
zeer scherp en lang hebben.

De Indiaanen draagen groote zorg om hunne
honden te beletten aan de beenderen van de be-
vers te koomen. De redenen, die zij van deeze
voorzorgen geeven, zijn, ten eersten, dat de

becnderen zoo hard zijn dat zij de tanden van de honden bederven , en ten tweeden dat zij bevreesd zijn dat zij de geesten van de bevers door dit toetelaaten zoo zeer zullen verbitteren , dat zij den volgenden jacht-tijd ongelukkig zullen maaken.

De vellen van deeze dieren verruilen de jagers met de Europeaanen voor noodwendigheden en naardien zij door de laatste meer geschat worden dan enige andere soort van bontwerk , leggen zij zig met grooten ijver op deeze jacht toe.

Als de Indiaanen buffels, elanden, herten enz. doodden, verdeelen zij gemeenlijk het vleesch onder den stam, tot welken zij behooren. Maar tot de bever-jagt vereenigen zij gemeenlijk enige huisgezinnen, en verdeelen den buit met malkanderen. Zij geeven, het is waar, gemeenlijk in deeze verdeeling enig voorrecht aan hunne eigen gezinnen; maar nooit ontstaat 'er rijd of murmureering over het betoonen van partijdigheid.

Onder de *Naudowesfies* is het eene gewoonte dat, zoo iemand een hert, buffel of ander dier schiet, en het tot op eenen aanmerklijken afstand wegloopt, voor het valt, daar iemand, tot eenen anderen stam behoorende, zig bevindt, en deeze eerst een mes in hetzelfde steekt, het Wild als de eigendom van den laatsten beschouwd wordt, schoon het door den eersten doodlijk gewond was.

Schoon

zij de tanden van de
tweeden dat zij be-
n van de bevers door
llen verbitteren, dat
d ongelukkig zullen

en vervuilen de jagers
noodwendigheden en
e meer geschat worden
bontwerk, leggen zij
deze jagt toe.

, elanden, herten enz.
emeenlijk het vleesch on-
zij behooren. Maar
en zig gemeenlijk enige
n den buit met malkan-
is waar, gemeenlijk in
orrecht aan hunne eigen
staat 'er nijd of murmu-
n van partijdigheid.

es is het eene gewoonte
rt, buffel of ander dier
en aanmerkelijken afstand
, daar iemand, tot eenen
e, zig bevindt, en deze
e steekt, het Wild als de
rsten beschouwd wordt,
sten doodlijk gewond was.

Schoon

Schoon deeze gewoonte willekeurig en onreden-
lijk voorkomt, onderwerpt dat volk zig egter met
genoegen aan dezelve. Deeze beslissing is even-
wel zeer verschillende van die, welke door de
Indiaanen op de grenzen van de volkplantingen
in zwang is, daar de eerste, die het raakt, recht
heeft op het beste gedeelte.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Van de Oorlogen der Indiaanen.

De Indiaanen beginnen de wapenen te draagen
als zij vijftien jaaren oud zijn, en leggen die we-
der af, als zij tot den ouderdom van zestig jaa-
ren gekoomen zijn. Sommige natieën naar het
Zuiden, vervolgen, naar mij bericht is, hunne
krijgs- oefeningen niet, als zij eens vijftig jaaren
bereikt hebben.

Onder elken stam of natie is een uitgelezen ge-
tal manschappen, die de oorlogslieden genoemd
worden, en die altoos gereed zijn om of aanval-
lender, of verdedigender wijze, naar de gele-
genheid het vereischt, de wapenen te voeren.

Diegeene, welke omgang met de Europeaanen hebben, maaken gebruik van *tomahawks*, messen en vuur-wapenen; maar die, welke Westwaarts van de *Mississippi* woonen, en die geene gelegenheid hebben om deeze soort van wapenen te koopen, gebruiken boog en pijlen en de *Casse-Tête* of Oorlogs-knods.

De Indiaanen, die nog verder Westwaarts woonen, een land dat zig tot aan de Zuid-zee uitstrekt, gebruiken in den strijd een oorlogstuig, dat zeer ongemeen is. Naardien zij zeer veele paerden hebben, vallen zij hunnen vijand altoos te paerd aan, en belemmeren denzelven met geen ander wapen dan een steen van middelbaare grootte, fraai gewerkt, welken zij met een touw, omtrent ander halven el lang, aan hunne regter armen een weinig boven den elleboog, vastbinden. Deeze steenen draagen zij gemakkelijk in hunne handen tot zij bij hunne vijanden koomen, en slingeren dezelve met zoo groote behendigheid, in het rennen, dat zij nooit misfen enige te raaken. Het land, dat deeze stammen in bezit hebben, heeft groote uitgestrekte vlakten, waarom ook degeene, die hen aanvallen, zelden terugkoomen, naardien de snelheid van de paerden, die zij berijden, hen in staat stelt zelfs de snelste van hunne bespringers te agterhaalen.

met de Europeaanen van *tomahawks*, messen naar die, welke Westwoonen, en die geene leenze foort van wapenen og en pijlen en de *Cas-*ds.

nog verder Westwaarts sig tot aan de Zuid-zee den strijd een oorlogsn is. Naardien zij zeer vallen zij hunnen vijand n belemmeren denzelven dan een steen van mid-gewerkt, welchen zij met der halven el lang, aan n weinig boven den elle-eeze steenen draagen zij den tot zij bij hunne vijanden dezelve met zoo groote nnen, dat zij nooit misfen land, dat deeze stammen ft groote uitgestrekte vlak-eene, die hen aanvallen, naardien de snelheid van de tijden, hen in staat stelt unne bespringers te agter-

De

De *Naudowesies*, die met dit volk in oorlog geveest waren, zeiden mij dat, zoo zij geene moerassen of kreupelboschen vonden, waarin zij zig bergen konden, zij verzeekerd konden zijn afgesneden te zullen worden: om dit voortekoomen maakten zij, als zij eenen aanval deden, dat zij altijd nabij zulke plaatsen waren, die voor ruitery ontoegankelijk zij, als wanneer zij een groot voordeel boven hunne vijanden hadden, welker wapenen hen daar niet konden bereiken.

Sommige natieën maaken gebruik van eene werpspiets, met eene punt van been, die op verscheidenerleie wijzen gemaakt is; maar hunne wapenen over het algemeen zijn boog en pijlen, en de reeds gemelde korte knods. De laatste is gemaakt van zeer hard hout, en de kop rond als een kloot van omtrent drie en eene halve duimen middellijns; in deezen kloot is een snijdend ijzer gezet, 't welk naar dat van een *Tomahawk* gelijk, somtijds is dat stuk ook van vuursteen, naar dat zij het een of ander bekoomen kunnen; de gedaante is op Pl. VI afgebeeld.

De ponjaard, bij dezelve geplaatst, is bij de *Naudowesie*-natie alleen in gebruik en van een oud maakzel, maar zij kunnen niet zeggen hoe lang hij bij hen in zwang geweest is. Hij was in het eerst van vuursteen of been, maar zedert zij gemeenschap met de Europische handelaars ge-

C 4

had

had hebben, hebben zij dien van staal gemaakt. Hij is omtrent tien duimen lang, en boven aan het handvat ten naasten bij drie duimen breed; de randen zijn scherp en hij loopt in eene punt uit. Zij draagen dien in eene schede van hartenleder gemaakt, netjens versierd met stekelvarkenspenen en hij hangt gemeenlijk aan een touw, dat op dezelfde wijze versierd is, dat slegts tot de borst nederhangt. Dit merkwaardig wapen wordt alleen door enige weinige van de voornaamste Opperhoofden gedraagen en wordt en als een nuttig werktuig en een fraai teken van meerderheid beschouwd.

Ik zag onder de *Naudowesties* enige schilden, van ruuwe buffelen-huiden gemaakt en van gedaante als die, welke de Ouden gebruikten. Dan alzoo het getal klein was, en ik geen bericht kon bekoomen van den tijd, waarop zij eerst onder hen ingevoerd zijn, denk ik dat die, welke ik gezien heb, door veele geslachten van vader op zoon zijn overgegaan.

De redenen, welke de Indiaanen geeven van de oorlogen, die zij tegens elkanderen voeren, zijn omtrent dezelfde als die, welke beschaafder natieën voorgeeven om de rust van hunne nabuuren te stooren. De redenen van de eerste zijn egter in het algemeen redelijker en billijker dan die, door welke de Europeërs hun gedrag willen rechtvaardigen. Het

dien van staal gemaakt.
 en lang, en boven aan
 bij drie duimen breed;
 hij loopt in eene punt
 eene schede van harten-
 erfierd met stekelvarkens-
 meenlijk aan een touw,
 erfierd is, dat slegt tot
 Dit merkwaardig wapen
 e weinige van de voor-
 gedraagen en wordt en
 en een fraai teken van

Indoesjes enige schilden,
 den gemaakt en van ge-
 Ouden gebruikten. Dan
 as, en ik geen bericht
 tijd, waarop zij eerst on-
 , denk ik dat die, welke
 le geslachten van vader op

de Indiaanen geeven van
 egens elkanderen voeren,
 als die, welke beschaafder
 de rust van hunne nabuu-
 edenen van de eerste zijn
 redenlijker en billijker dan
 uropeërs hun gedrag willen

Het

Het uitbreiden van hun gebied is bij dit volk
 zelden eene beweegreden om in het land van
 hunne nabuuren te vallen en daar stropcrijen te
 begaan. Zig het recht van de jagt binnen zekere
 grenzen te behouden, de vrijheid te handhaven
 van langs hunne gewoone paden te trekken, en
 de landen, die zij door een lang bezit de hunne
 rekenen, voor allen inbreuk te bewaaren, zijn
 de gewoone oorzaken van die geschillen, die
 zoo dikwerf onder de Indiaansche natieën ont-
 staan, en die met zoo veel bitterheid gevoerd
 worden. Schoon zij het recht van bijzonderen
 eigendom niet kennen, zijn egter de minst be-
 schaaftde onder hen wel bekend met de rechten
 van hunnen stam op de landen, die zij bezitten,
 en zullen zig tegens alle inbreuken op dezelve met
 kracht verzetten.

Schoon men in het algemeen onderstelt dat,
 omdat hun grondgebied zoo uitgestrekt is, de
 grenzen daarom niet bepaald kunnen worden, ben
 ik egter wel verzeekerd dat de grenspaalen van
 elke natie in de binnenlanden met veel juistheid
 in hunne ruuwe schetsen zijn aangewezen. Ik
 wierd zelfs, gelijk ik hier boven aangemerkt heb,
 in staat gesteld uit de hunne de mijne te verbete-
 ren; en ik heb na de naauwkeurigste waarne-
 mingen en onderzoekingen, zeer weinige voor-
 beelden gevonden in welke zij zig bedrogen hadden.

C 5

Maar

Maar eigenbelang is noch de menigvuldigste, noch de kragtigste beweegreden tot het voeren van oorlog tegens malkanderen. De wraakzugt, die de onderscheidende karakter-trek van dit volk uitmaakt, is de algemeenste beweegreden. Zij gevoelen beledigingen met eene groote aandoenlijkheid en zoeken met eene onbezweken drift naar wraak. Hierbij mag ook nog in aanmerking koomen die natuurlijke opwekking, welke elke Indiaan begint te gevoelen, zoo dra hij manlijke jaaren begint te bereiken, om blijken van zijne kloekheid en dapperheid te willen geeven.

Naardien hun vroegtijdig het denkbeeld wordt ingeprent dat de oorlog de hoofd-bezigheid van hun leven moet zijn, dat 'er niets zoo wenschlijks is als de naam van een groot krijgsman te wezen, en dat de bekkeneel-vliezen van hunne vijanden en een groot getal gevangene de eenigste dingen zijn die verdienen geschat te worden, is het ook niet te verwonderen dat de jongere Indiaanen geduurig onrustig en ontevreden zijn, als hunne drift wordt ingetoomd en zij in eenen staat van werkloosheid gehouden worden. De eene of andere van deeze geneigdheden, de zugt naar wraak, of de voldoening van eene aandrift, die hun bij graaden eigen wordt, is dikwijls genoegzaam om hen te noopen vijandlijkheden tegen

ch de menigvuldigste ;
gedren tot het voeren
leren. De wraakzugt,
karakter-trek van dit
emeenste beweegreden.
met eene groote aan-
met eene onbezweken
j mag ook nog in aan-
natuurlijke opwekking,
te gevoelen, zoo dra
te bereiken, om blij-
en dapperheid te willen

lig het denkbeeld wordt
de hoofd-bezigheid van
er niets zoo wensch-
een groot krijgsman te
neel-vliezen van hunne
al gevangene de eenigste
gefchat te worden, is
eren dat de jongere In-
en ontevreden zijn, als
toomd en zij in eenen
gehouden worden. De
e geneigheden, de zugt
ening van eene aandrift,
n wordt, is dikwijls ge-
oopen vijandlijkheden te-
gen

gens sommige der nabuurige natiëen te bedrij-
ven.

Als de Opperhoofden het nodig vinden oorlog
te voeren, zoeken zij deeze driften gaande te
maaken, en wekken door dat middel hunne
oorlogslieden welhaast op om de wapenen opte-
vatten. Tot dat einde maaken zij gebruik van
hunne krijgshafte welspreekendheid, omtrent
in de volgende bewoordingen, die nooit misfen
van goede uitwerking te zijn: „ De beenderen
„ van onze overleden landslieden liggen onbe-
„ graven, zij roepen ons toe dat wij hun on-
„ gelijk zullen wreken, en wij moeten hun
„ verzoek voldoen. Hunne geesten roepen te-
„ gens ons, zij moeten verzoend worden. De
„ beschermgeesten, die de beschermers van onze
„ eer zijn, boezemen ons het besluit in om de
„ vijanden van onze vermoorde broederen opte-
„ zoeken. Laaten wij henen gaan en degene,
„ door welke zij gedood zijn, verslinden. Zit
„ dan niet langer stil, volgt uwe natuurlijke
„ dapperheid in, zalft uw hair, schildert uwe
„ aangezigten, vult uwe pijlkokers, doet de
„ wouden van uwe gezangen weergalmen, troost
„ de geesten der gestorvene, en zegt hun dat zij
„ zullen gewrooken zijn. ”

Door deeze vermaaningen opgewekt, grijpen
de oorlogsmannen hunne wapenen in vervoering
van

van woede, zingen den oorlogszang, en branden van ongeduld om hunne handen in het bloed hunner vijanden te waschen.

Somtijds verzamelen bijzondere hoofden kleine benden en doen tochten tegens degeene, met welke zij in oorlog zijn, of die hen beledigd hebben. Een enkele oorlogsmann, door wraak aangehitst of een verlangen gevoelende om zijne kloekmoedigheid te toonen, zal in zijne eenigheid verscheiden honderden mijlen voorttrekken, om eene zwervende partij te verraschen of af te snijden.

Deeze onregelmatige uittochten worden egter niet altoos door de oude hoofden goedgekeurd, schoon zij dikwijls genoodzaakt zijn die ongemerkt toetelaaten, gelijk ik daarvan een voorbeeld bij de natieën der *Naudowesies* en *Chipeways* gegeven heb.

Maar als een oorlog nationaal is en door de geheele maatschappij ondernoomen wordt, dan zijn hunne overleggingen plegtig en gaan langzaam toe. De oudere houden eene raadsvergadering, waarbij alle de opper-oorlogsmannen en jonge lieden toegelaaten worden, daar zij hun gevoelens in plegtige redenvoeringen uiten, den aart der onderneming, welke zij doen zullen, rijp overweegende en met groote schrandtheid de voor- en nadeelen wikkende, welke 'er uit spruiten zullen.

Ook

der Noord-

oorlogszang, en branden
handen in het bloed
en.

ondere hoofden kleine
tegens degeene, met
of die hen beledigd
oorlogsmen, door wraak
en gevoelende om zijne
n, zal in zijne eenig-
n mijlen voorttrekken,
te verrasfchen of af te

mittochten worden eger
hoofden goedgekeurd,
odzaak zijn die onge-
k ik daarvan een voor-
Naudowesies en *Chipe-*

nationaal is en door de
ndernoomen wordt, dan
en plechtig en gaan lang-
houden eene raadsvergade-
er-oorlogsmannen en jon-
orden, daar zij hun gevoe-
ringen uiten, den aart der
zij doen zullen, rijp over-
e schranderdheid de voor- en
elke 'er uit spruiten zullen.

Ook

Amerikaansche Indlaanen.

15

Ook worden de priesters over het onderwerp
geraadpleegd; ja zelfs worden somtijds hun-
ne verstandigste vrouwen om haar gevoelens ge-
vraagd.

Wordt 'er tot den oorlog besloten, dan beref-
den zij 'er zig toe met groote plechtigheid.

De Opperste oorlogsmen van eene natie trekt
niet bij alle gelegenheden zelf aan het hoofd van
de oorlogs-bende; dikwijls geeft hij daartoe
eenen anderen mede, van wiens dapperheid en
voorzigtigheid hij goede gedagten heeft. Hij,
die dus verkoren is, wordt eerst met zwart be-
klad, dan moet hij verscheiden dagen lang vas-
ten, gedurende welke hij den Grooten Geest
aanroept, of den toorn van de Kwaade Gees-
ten afbidt, terwijl hij ondertusfchen geduuren-
de dien tijd geenen omgang met iemand van zij-
nen stam houdt.

Hij is tegelijk zeer zorgvuldig in het waarne-
men van zijne droomen, want van deeze denken
zij dat de goede uitslag grootendeels zal afhan-
gen en door de vaste overtuiging, waarin elk In-
diaan, door zijne laatlundheid is dat hij naar
eene zekere overwinning zal spoeden, zijn de
droomen gemeenlijk zijne wenschen gunstig.

Na dat hij zoo lang gevast heeft als de ge-
woonte vereischt, roept hij de oorlogslieden bij
el-

elkanderen en een draagband van Wampum (a) in zijne hand houdende, spreekt hij hen dus aan:
 „ Broeders ! Thans spreek ik tot u door in-
 „ blaazing van den Grooten Geest en door hem
 „ word ik aangezet om de oogmerken ter uit-
 „ voer te brengen, welke ik u nu gaa ontvou-
 „ wen. Het bloed van onze overleden broeders
 „ is nog niet afgewischt; hunne lighaamen zijn
 „ nog niet begraven, en ik zal deezen pligt om-
 „ trent hen gaan volbrengen. ”

Na dat hij hun nu alle de beweegredenen be-
 kend gemaakt heeft, die hem noopen om de wa-
 penen optevatten tegens de natie, met welke zij
 in oorlog zullen koomen, gaat hij dus voort:
 „ Daarom heb ik besloten langs het oorlogs-pad
 „ te trekken om hen te verraschen. Wij zullen
 „ hun vleesch eeten en hun bloed drinken; wij
 „ zullen bekkeneel - vliezen aftroopen en ge-
 „ vangen maaken; en koomen wij in deeze
 „ glorieijke onderneeming om, zoo zullen wij
 „ niet voor altijd in het stof verholen blijven,
 „ want deeze draagband zal de belooning zijn
 „ van hem die de dooden zal begraven. ” Dit
 gezegd hebbende, legt hij den draagband op den
 grond

(a) Deeze draagbanden worden in het volgende
 Hoofdstuk beschreven.

nd van Wampum (a)
 reekt hij hen dus aan:
 reek ik tot u door in
 den Geest en door hem
 de oogmerken ter uit-
 e ik u nu gaa ontvou-
 onze overleden broeders
 ; hunne lighaamen zijn
 ik zal deezen pligt om-
 gen. ”
 de beweegredenen be-
 hem noopen om de wa-
 de natie, met welke zij
 n, gaat hij dus voort:
 en langs het oorlogs - pad
 verraschen. Wij zullen
 hun bloed drinken; wij
 iezen afftroopen en ge-
 en koomen wij in deeze
 ing om, zoo zullen wij
 et stof verholen blijven,
 d zal de belooning zijn
 den zal begraven. ” Dit
 hij den draagband op den
 grond

en worden in het volgende

grond en hij, die denzelven opvat, verklaart zig voor zijnen luitenant, en wordt voor de tweede in bevel gehouden; dit wordt egter slegts door eenen oorlogsman van aanzien gedaan, die, door het getal zijner hoofdschedel - vliezen recht op die post heeft.

Schoon de Indiaanen dus zeggen dat zij het vleesch hunner vijanden zullen eeten en hun bloed drinken, moet die bedreiging egter slegts als eene zinnebeeldige uitdrukking beschouwd worden; want niertegenstaande zij somtijds de harten van degeene, die zij verslaan, verslinden en hun bloed, bij wijze van trotsering - drinken, of om hunne wraak op eene volkoomener wijze intevolgen, zijn zij egter geene menschen - eeters en zullen zig nooit op menschen - vleesch vergasten.

Nu wordt het Opperhoofd weder het zware smeerzel afgewaschen, men zalft hem met beeren - vet, men beschildert hem met roode verw met zulke figuren als men denkt dat hem verschriklijkst in de oogen van zijne vijanden zal maaken. Dan zingt hij den oorlogs - zang en telt zijne oorlogsdaaden op. Dit gedaan hebbende, vestigt hij zijne oogen op de zon en rigt zijne aanbidding tot den Grooten Geest, waarin hij door alle de oorlogs - lieden verzeld wordt.

Deeze plegtigheid wordt gevolgd van dansen

ge-

gelijk ik boven beschreven heb, en alles wordt beloten met een gastmaal, dat gewoonlijk uit honden vleesch bestaat.

Dit gastmaal wordt in de tent of de hut van den oppersten Oorlogsman gehouden, naar welke alle degeene, die hem op zijnen tocht meenen te verzellen, hunne schotels zenden om gevuld te worden, terwijl hij, gedurende hetzelfde, niettegenstaande hij zoo lang gevestigd heeft, bedaard zijne pijp zit te rooken, en de daaden van zijn geslacht te verhaalen.

Naardien de hoop dat hunne wonden, die zij mogen ontvangen, wel behandeld en schiekelijk geneezen zullen worden, voor de oorlogsmannen eene verdere aanmoediging moeten zijn om zig meer aan gevaar bloot te stellen, bereiden hunne priesters, die ook hunne genees- en heelmeeesters zijn, de geneesmiddelen, die daartoe van dienst kunnen wezen. Zij verzamelen met groote plegtigheid verschillende wortelen en planten, en beweerden dat zij die de kragt van te geneezen mededeelen.

Niettegenstaande deeze bijgeloovige handelwijs is het egter zeer zeker dat zij verscheiden planten en kruiden hebben leeren kennen, die geneeskundige kragten hebben en die zij zeer wel weeten te gebruiken.

Van den tijd af aan dat het besluit genomen

heb, en alles wordt
dat gewoonlijk uit

de tent of de hut van
gehouden, naar wel-
op zijnen tocht meenen
otels zenden om gevuld
geduurende hetzelfde,
lang gevestigd heeft, be-
oken, en de daaden van
n.

hunne wonden, die zij
behandeld en schielijk
voor de oorlogsmen-
oediging moeten zijn om
loot te stellen, bereiden
k hunne genees- en hee-
lesmiddelen, die daartoe
zen. Zij verzamelen met
schillende wortelen en plan-
zij die de kracht van te ge-

ze bijgeloovige handelwijs
er dat zij verscheiden plan-
n leeren kennen, die ge-
nebben en die zij zeer wel

n dat het besluit genoomen
is

is van den oorlog te onderneemen tot het vertrek
van de oorlogs-gasten, worden de nagten met
vrolijkheid doorgebracht en de dagen in het maa-
ken van de nodige toebereidzelen.

Als de natie, die ten oorlog trekt, het nood-
zaaklijk vindt het bondgenootschap van eenen na-
buurigen stam te verzoeken, verkiezen zij een hun-
ner Opperhoofden, die de taal van dat volk wel
spreekt, en die een goed spreker is, en zenden
hem met eenen draagband van Wampum naar den-
zelven, waarop het oogmerk der bezending is uit-
gedrukt met figuren, die elke natie wel kent.
Hij draagt ook eene rood geschilderde bijl met zig.

Zoo dra hij de legerplaats of het dorp, naar
welk hij is afgezonden, bereikt heeft, geeft hij
het Opperhoofd van dien stam den algemeenen
inhoud van zijnen last te kennen, die onmiddelijk
eene raadsvergadering belegt, waarbij de afge-
zant genoodigd wordt. Daar legt hij de bijl op
den grond, houdt den draagband in zijne hand
en ontvouwt de reden van zijn gezantschap om-
standiger. Hij nodigt hen in zijne aanspraak om
de bijl opteneemen en, zoo als hij zijne reden
geëindigd heeft, geeft hij den draagband over.

Zoo zijne toehoorders geneigd zijn om zijne
natie hulp te verleenen, stapt een Opperhoofd
voorwaarts en vat de bijl op, als wanneer zij
onmiddelijk de zaak, welke zij dus aanneemen te

ondersteunen, met drift voorstaan. Maar wanneer bij deeze gelegenheid noch de draagband, noch de bijl aangenoomen worden, besluit de gezant dat het volk, welk hij te hulp verzoekt, reeds in een verbond met de vijanden van zijne natie getreden is, en keert spoedig terug, om zijne landslieden te berichten dat hij niet geslaagd is.

De wijze waarop de Indiaanen elkanderen den oorlog verklaaren, is eenen slaaf te zenden met eene bijl, welker steel rood geverwd is, aan de natie, met welke zij voorneemens zijn de vriendschap te breeken, en de boodschapper, niettegenstaande het gevaar, waaraan hij is blootgesteld, door de haastige woede van degeene, welke hij dus koomt uitdaagen, voert zijnen last zeer getrouw uit.

Somtijds heeft deeze uittarting eene zoo onmiddelijke uitwerking op degeenen, welken zij aangedaan wordt, dat in de eerste vervoering van hunne woede eene kleine partij zal uittrekken, zonder naar het verlot van de oude Opperhoofden te wagten, en, den eersten, welken zij ontmoeten van de natie, die hen beledigd heeft, zullen dooden, zijn lighaam opsnijden, en eene bijl van hetzelfde slag als die zij zoo even ontvangen hebben, in het hart van hunnen verslagen vijand zullen steeken. Onder de afgelegener stammen wordt dit gedaan met eene speer of eene pijl,

orstaan. Maar wanneer
h de draagland, noch
len, besluit de gezant
hulp verzoekt, reeds
vijanden van zijne natie
oedig terug, om zijne
t hij niet geslaagd is.
ndiaanen elkanderen den
n slaaf te zenden met eene
everwd is, aan de natie,
ens zijn de vriendschap
chapper, niettegenstaan-
hij is blootgesteld, door
degeene, welke hij dus
ort zijnen last zeer ge-

uittarting eene zoo on-
p degeenen, welke zij
n de eerste vervoering van
ine partij zal uittrekken,
van de oude Opperhoof-
n eersten, welke zij ont-
die hen beledigd heeft,
ghaam opsnijden, en eene
ls die zij zoo even ontvan-
hart van hunnen verlagen
. Onder de afgelegener
daan met eene speer of eene
pijl,

pijl, welker eind rood geschilderd is. En ont-
hen nog meer te verbitteren, verminken zij het
lighaam op eene wijze, waarmede zij toonen
willen dat zij hen niet als mannen achten, maar
voor oude wijven houden.

De Indiaanen trekken zelden in groote benden
te veld, naardien een groot aantal volk eene groo-
ter toevoozt zoude vereisfchen om hen te doen
bestaan, gedurende hunne verveelende tochten
door dorre wouden, of lange reizen over me-
ren en rivieren, dan zij zig willen verledigen te
oefenen.

Hunne legers zijn nooit belemmerd met ba-
gagie of krijgsvorraad. Elk man draagt slegts,
behalven zijn geweer, eene mat mede, en, zoo
lang zij nog verre van de grenzen der vijanden af-
zijn, onderhoudt elk zig met het wild, dat hij
schiet, of de visch, die hij vangt.

Als zij door een land trekken, daar zij niet be-
vreesd zijn den vijand te zullen ontmoeten, gebrui-
ken zij zeer weinig voorzorg; somtijds zijn zij
naauwlijks een dozijn bij malkanderen, zijnde de
rest verstrooid in het vervolgen van het wild;
doch alschoon zij tot op eenen grooten afstand
van het oorlogspaal mogen afgedwaald zijn, zijn
zij egter zeker van op het bepaald uur op de be-
stemde plaats te zullen koomen.

Zij zetten hunne tenten altijd lang voor zonne-

ondergang op, en naardien zij laatlunkend van aart zijn, gebruiken zij weinig voorzorgen tegens eene verrasching. Zij stellen groot vertrouwen in hunne *Manitoes* of huis-goden, welke zij altoos medeneemen, en, in de overtuiging dat deeze voor hun de post van schildwagten waarneemen, slaapen zij zeer gerust onder derzelver bescherming.

Deeze *Manitoes*, gelijk zij bij enige natiëen heeten, maar die bij de *Naudowesies Wakkons*, dat is, Geesten, genoemd worden, zijn niet anders dan de otter of marter-vellen, welke ik alreeds beschreven heb, voor welke zij egter eenen grooten eerbied gevoelen.

Als zij eens in 's vijands land zijn, kan geen volk omzigtiger zijn; daar worden geene vuuren meer ontstooken, daar wordt geen geschreeuw meer gehoord en het wild wordt niet langer vervolgd. Zij mogen zelfs niet eens meer spreken; maar moeten alles wat zij elkanderen te zeggen hebben door tekenen te kennen geeven.

Nu doen zij alles met krijgslust en hinderlaagen. Hunne vijanden ontdekt hebbende, zenden zij om hen te bespieden, en onmiddellijk wordt 'er een kriegsraad gehouden, waarin zij slegts fluissterende spreken om op de berichten te beraadslaagen, welke de uitgezondene hebben medegebragt.

zij laatzinnig van
weinig voorzorgen te
Zij stellen groot ver-
wes of huis-goden,
nen, en, in de over-
n de post van schild-
pen zij zeer gerust on-

k zij bij enige natieën
de *Naudowesies* Wa-
genoemd worden, zijn
f marter-vellen, welke
, voor welke zij egter
roelen.

ds land zijn, kan geen
ar worden geene vuuren
wordt geen geschreeuw
d wordt niet langer ver-
s niet eens meer spree-
es wat zij elkanderen te
enen te kennen geeven.

krijgslist en hinderlaagen.
t hebbende, zenden zij
en onmiddelijk wordt 'er
n, waarin zij slegts fluis-
op de berichten te beraad-
ezondene hebben medege-

De

De aanval geschiedt even voor den dageraad, op welken tijd zij onderstellen dat hunne vijanden in den diepsten slaap gedompeld zijn. Den gantschen nacht liggen zij plat voor over, zonder zig te beweegen, en naderen in dezelfde gestalte, op handen en voeten kruipende, tot zij binnen eene boogschoot gekoomen zijn van degeene, welker verderf zij bedoelen. Op een teken, door den Oppersten gegeven, op welk de geheele bende met het ijslijkst gegil antwoordt, springen zij alle op, en, op denzelfden oogenblik hunne pijlen affchietende, zonder hunnen vijanden den tijd te geeven om van de verwarring, waarin zij geworpen zijn, te bekoomen, storten zij met hunne *Tomahawks* of oorlogsknodsen op hen in.

De Indiaanen denken dat 'er weinig roem te behaalen is met hunne vijanden openlijk in het veld aantetasten; zij stellen hunne grootste glorie in te verrasfchen en te vernielen. Zij laaten zig zelden in een gevegt in zonder eene blijkbaare waarschijnlijkheid van voordeel. Vinden zij den vijand op zijne hoede, te sterk verschanst, of meerder in getal, gaan zij terug, zoo 'er gelegenheid toe is. En zij achten het de grootste bekwaamheid in eenen oppersten oorlogsman, als hij in staat is eenen aanval zoo te regelen, dat hij zoo veele van de vijanden dood als mogelijk is, ten kosten van weinige manschappen.

D 3

Som-

Somtijds beveiligen zij zig agter boomen, heuvelen, of steenen en, eens of twee maalen gesloten hebbende, gaan zij weder heen zonder ontdekt te zijn. Europeanen, die niet gewoon zijn aan deeze wijze van vegten, ondervinden maar al te dikwijls tot hunne kosten de uitwerking van dezelve.

Generaal BRADDOCK was ongelukkig onder dat getal. In het jaar 1755 optrekkende om het Fort *du Quesne* aantetasten, wierd hij door eenen troep Franschen en verbondene Indiaanen, die in hunne belangen waren, onderschept, die door deeze listige wijze van vegten, middel vonden om zijn leger te slaan, dat uit omtrent twee duizend dappere en wel geoefende manschappen bestond. De Indiaanen waren zoo wel geposteerd, dat de Engelschen naauwlijks wisten van waar en door wie zij dus bestookt wierden. Gedurende het geheel gevegt kreegen de laatste naauwlijks den vijand in het gezicht, en waren genoodzaakt aftrekken zonder de voldoening te hebben van in staat te zijn de mirste weerwraak te neemen van de slagting, die onder hen gemaakt was. De Generaal betaalde zijne vermetelheid met zijn leven, en met hem viel een groot aantal brave manschappen, terwijl zijne verholen vijanden slechts twee of drie gewonden hadden.

Als de Indiaanen in hunne stille bekruipling
slaa.

agter boomen, heu-
of twee maalen ge-
weder heen zonder
nen, die niet gewoon
egten, ondervinden
ne kosten de uitwer-

was ongelukkig onder
optrekkende om het
, wierd hij door eenen
ndene Indiaanen, die
onderfchept, die door
gten, middel vonden
t uit omtrent twee dui-
ende manschappen be-
n zoo wel geposteerd,
ks wisten van waar en
wierden. Gedurende
n de laatste naauwlijks
en waren genodzaakt
doening te hebben van
weerwraak te neemen
hen gemaakt was. De
ermetelheid met zijn le-
een groot aantal brave
zijne verholen vijanden
den hadden.
hunne stille bekruijing
flaa-

slaagen en in staat zijn om de legerplaats, die zij overvallen, te overmeesteren, dan volgt 'er een toneel van ijslijkheden, dat alle beschrijving te boven gaat. De wilde fierheid van de overwinnaars en de wanhoop van de overwonnene, die wel weeten wat zij te wagten hebben, als zij leevende in de handen van hunne bespringers vallen, doen hen van beiden kanten de uiterste poogingen aanwenden. De gedaante der strijders, geheel met zwarte en roode verw beklad, en met het bloed der gefneuvelde bedekt, hun ijslijk gegil en hunne ontembaare woede, zijn niet te begrijpen, door hun, die nooit in dat land geweest zijn.

Dikwijls ben ik aanschouwer van zulke toneelen geweest, en eens heb ik 'er eene rol in gespeeld. Maar hetgeen de ijslijkheden vermeerde was dat ik den troost niet had van in staat te zijn mij tegens hunne woeste aanvallen te verdedigen. Elke omstandigheid van dat geval ligt mij nog versch in geheugen, en stelt mij in staat om de spoorlooze woestheid der Indiaanen, als zij eenen vijand verrascht of overmand hebben, met grooter duidelijkheid te beschrijven.

Naardien een omstandig verhaal van de slagting aan het Fort *Willem Hendrik* in het jaar 1757 (het toneel, dat ik bedoel) niet buiten het bestek van dit werk gaan zal, maar dienen kan om

mijnen leezers een juist denkbeeld van de woestheid van dit volk te geeven, zal ik de vrijheid neemen om het hier in te voegen, terwijl ik verwacht dat mijne lezers mij het ten besten zullen houden dat ik daar in voornamelijk van mijzelven zal moeten spreken.

Generaal WEBB, die over het Engelsch leger in Noord - Amerika het bevel voerde, dat toen aan Fort *Eduard* gelegerd lag, bericht gekregen hebbende, dat de Fransche troepen onder den Heer MONTCALM enige bewegingen naar Fort *Willem Hendrik* maakten, zond eene bende van omtrent vijftien honderd mannen af, bestaande uit Engelsche en Provintiaale troepen, om de bezetting te versterken. Met deeze bende trok ik als vrijwilliger onder de laatste mede.

De vrees van den Engelschen Generaal was niet zonder grond; want daags na onze aankomst zagen wij het meir *George* (voorheen het *Sacrament meir*) waar aan het ligt, met een onnoemlijk aantal booten bedekt, en binnen weinige uren vonden wij ons in onze linieën aangevallen door den Franschen Generaal, die zoo even geland was met elf duizend geregelde troepen en Kanadiers, en twee duizend Indianen. Kolonel MONRO, een braaf Officier, voerde het bevel in het Fort, en had niet meer dan drie en twintig honderd mannen bij zig, onze afgezonden bende daar onder begrepen. Met

afbeeld van de woest-
 en, zal ik de vrijheid
 beogen, terwijl ik ver-
 het ten besten zullen
 ornamenteel van mijzel-

over het Engelsch le-
 et bevel voerde, dat
 egerd lag, bericht ge-
 Fransche troepen on-
 enige bewegingen
 maakten, zond eene
 honderd mannen af,
 Provintiaale troepen,
 en. Met deeze bende
 er de laatste mede.

Engelschen Generaal was
 daags na onze aan-
 George (voorheen het
 aan het ligt, met een
 bedekt, en binnen wei-
 nis in onze linieën aan-
 then Generaal, die zoo
 duizend geregelde troe-
 wee duizend Indiaanen.
 braaf Officier, voerde
 had niet meer dan drie
 en bij zig, onze afge-
 begrepen. Met

Met dit volk maakte hij eene dappere verde-
 diging en zou waarschijnlijk in staat geweest zijn
 eindelijk het Fort te behouden, zoo hij goed
 ondersteund ware geweest, en verlot hadde ge-
 had om zig te blijven verweeren. Bij elke opeis-
 fching om zig overtegeeven, welke de Fransche
 Generaal zond, die de eerlijkste voorwaarden
 aanbod, was zijn herhaald antwoord, dat hij
 zig nog in staat bevond om de sterkste aanvallen,
 welke de belegeraars doen konden, afteweeren;
 en dat, zoo hij zig te zwak achtete, hij weldra
 versterking zoude kunnen krijgen van het nabij
 liggend leger.

De Kolonel, den Generaal WEBB van zijnen
 toestand kennis gegeeven hebbende, met ver-
 zoek dat hij hem enige versche benden zou toezen-
 den, vaerdigde de Generaal eene boodſchap aan
 hem af met eenen brief, waarin hij hem bericht
 gaf dat het niet in zijne magt was hem te helpen
 en dat hij hem daarom bevel gaf het Fort op de
 beste voorwaarden, die hij bedingen konde,
 overtegeeven. Deeze brieven vielen in handen
 van den Franschen Generaal, die onmiddelijk
 eene witte vlag zond, verzoekende met den Gou-
 verneur in onderhandeling te koomen.

Zij ontmoeteden dan elkanderen, ſlegts door
 eene kleine wagt verzeld, in het midden tus-
 ſchen de twee linieën, wanneer de Heer MONT-

CALM den Kolonel zeide dat hij in perfoon gekoomen was om de overgave van het Fort te eischen, naardien het den Koning zijnen meester toebehoorde. De Kolonel antwoordde dat hij niet wist hoe dat zijn konde en dat hij het niet zou overgeeven zoo lang het in zijne magt was het te verdedigen.

De Fransche Generaal antwoordde, terwijl hij ter zelfden tijd de brieven overhandigde: „Op gezag van deeze eisch ik het.” De braave Gouverneur had niet zoo haast den inhoud gezien die hem overtuigde dat het de last van den Opperbevelhebber was, welken hij niet ongehoorzaam mogt zijn, of hij liet zijn hoofd hangen zonder een woord te kunnen spreken, en kwam eindelijk met weérzin tot eene onderhandeling.

Uit aanmerking van de dappere verdediging, welke de bezetting gedaan had, zou het hun vergund zijn met alle krijgs-eer uittrekken; zij zouden wagenen krijgen om hun goed naar 't Fort *Eduard* te vervoeren, en eene wagt om hen voor de woede van de Wilden te beveiligen.

Des anderen daags 's morgens na het tekenen van de Capitulatie wierd, zoo dra de dag aanbak, de geheele bezetting, die nu nog uit omtrent twee duizend mannen bestond, behalven de vrouwen en kinderen, binnen de linieën in orde geschaard, en was op het punt van uittrekken,

wan-

dat hij in perfoon ge-
ve van het Fort te eis-
Koning zijnen meester
andwoordde dat hij
de en dat hij het niet
het in zijne magt was

andwoordde, terwijl hij
overhandigde: „ Op
ik het. ” De braave
haast den inhoud gezien
ter de last van den Op-
liken hij niet ongehoor-
liet zijn hoofd hangen
men spreken, en kwam
eene onderhandeling.
e dappere verdediging,
had, zou het hun ver-
s-eer uittrekken; zij
om hun goed naar 't Fort
en eene wagt om hen
ilden te beveiligen.
morgens na het tekenen
, zoo dra de dag aan-
ing, die nu nog uit om-
en bestond, behalven de
innen de linieën in orde
met punt van uittrekken,
wan-

wanneer 'er eene menigte Indiaanen verzamelde,
die begonnen te plunderen. Wij waren in het
eerst in hoop dat dit hun eenigst oogmerk was
en lieten hen begaan, zonder ons daartegens te
verzetten; schoon het ook indedaad niet in onze
magt was enigen wederstand te bieden, al waren
wij zoodanig gezind geweest; want schoon wij
ons geweer mogten medeneemen, wierd ons eg-
ter geen eene patroon vergund. Wij vonden ons
evenwel in deeze hoop deerlijk bedrogen; want
terstond daarop begonnen enige van hun op de
zieke en gekwetste aantevallen en degeene, die
niet in staat waren tusfchen de gelederen te krui-
pen, wierden, ondanks alle hunne pogingen om
de woede hunner vijanden door kermen en schreeu-
wen aftewenden, terstond afgemaakt.

Wij waren nu in de verwagting dat deeze op-
schudding daarmede een einde zoude genoomen
hebben, en ons klein leger begon te trekken;
maar het leed niet lang of wij zagen de voorste
divisie terug drijven en ontdekten dat wij geheel
door de Wilden omsingeld waren. Wij verwag-
teden allen oogenblik dat de wagt, welke de
Franschen ons in de artikelen der Capitulatie
hadden toegeftaan, koomen zoude en ons uit on-
zen benaauwdten toestand verlossen; maar daar
kwam geene wagt te voorschijn, en de Indiaanen
begonnen nu elk eenen, zonder onderscheid, van
zijne

zijne wapenen en klederen te berooven en die den minsten wederstand deed, gevoelde het gewigt van hunne *Tomahawks*.

Ik was juist in de agterste divisie, maar het duurde niet lang of ik deelde in het lot van mijne spitsbroeders. Drie of vier Wilden greepen mij aan en, terwijl enige hunne wapenen over mij opgeheven hielden, beroofden de andere mij van mijnen rok, kamifool, hoed en gespen, niet vergeetende mij geld uit mijnen zak te nemen. Naardien dit geschiedde digt bij den doorgang uit de linie in de vlakte, bij welken eene Fransche schildwagt stond, liep ik naar hem toe en eischte zijne bescherming; maar hij noemde mij eenen Engelschen hond en stootte mij met geweld terug midden onder de Indiaanen.

Nu deed ik mijn best om bij eene bende van ons volk te koomen, die op enigen afstand digt in een geslooten stonden; maar ontelbaar waren de slagen, die met verschillende wapenen naar mij gedaan wierden, terwijl ik voorbij liep; gelukkig egter waren de Wilden zoo digt in een, dat zij niet naar mij slaan konden zonder gevaar te loopen van elkanderen te raaken. Een hunner vond egter gelegenheid om met eene speer naar mij te steeken die langs mijne zijde affchampte, en van eenen anderen onving ik eene wond met een diergelijk wapen in mijnen enkel. Eindelijk

der Noord-

te berooven en die
d, gevoelde het ge-
ks.

ste divisie, maar het
de in het lot van mij-
vier Wilden greepen
hunne wapenen over
berooften de andere
fool, hoed en gespen,
uit mijnen zak te nee-
dde digt bij den door-
lakte, bij welken eene
d, liep ik naar hem
arming; maar hij noem-
ond en stootte mij met
r de Indiaanen.

om bij eene bende van
op enigen afstand digt
; maar ontelbaar waren
chillende wapenen naar
wijl ik voorbij liep; ge-
Wilden zoo digt in een,
konden zonder gevaar te
e raaken. Een hunner
om met eene speer naar
mijne zijde affchampte,
aving ik eene wond met
mijnen enkel. Eindelijk
be-

Amerikaansche Indiaanen.

62

berelkte ik de plaats daar mijne landslieden stonden
en drong in het midden van hen; maar eer ik zoo
verre uit de handen van de Indiaanen geraakt
was, waren de hals- en hand-boorden van mijn
hemd alles wat, van hetzelfde was overgebleven en
mijn vleesch was op veele plaatsen door hunne
woeste aangrijpingen gekrapt en opgereten.

Nu wierd de oorlogs-kreet aangeheven en de
Indiaanen begonnen degeene, die naastbij hen wa-
ren, zonder onderscheid, te vermoorden. Het
is niet mogelijk woorden te vinden om een came-
lijk juist denkbeeld te geeven van het ijslijk to-
neel dat nu volgde; mannen, vrouwen en kinde-
ren wierden op de koelbloedigste en wreedste wij-
ze afgemaakt en hun terstond de bekkeneel-vlie-
zen afgestroopt, verscheiden van deeze Wilden
dronken het bloed van hunne slagtoffers zoo
warm als het uit de doodlijke wonden vloeide.

Wij zagen nu, schoon te laat om ons te hel-
pen, dat wij geene hulp van de Franschen te
wagten hadden, en dat zij, tegens het verdrag,
dat zij kort geleden getekend hadden, waarin zij
ons beloofd hadden ons eene genoegzaame wagt
te geeven, om ons voor zulke aanvallen te beve-
ligen, dezelve stilzwijgende gedoogden, want ik
zag duidlijk de Fransche Officieren op enigen af-
stand wandelende, en naar allen schijn met on-
verschilligheid te zaamen praatende. Ik wilde
voor

voor de eer van de menschlijke natuur hoopen dat deeze schreeuwende verbreeking van alle heilige wetten eerder van den woesten aart deezer Indianen, welke ik beken dat somtijds bijna onmogelijk intetoomen is, en die mischien nu onverwagt tot zulk eene hoogte gestegen was, dat zij niet gemakkelijk beteugeld kon worden, ware toetschrijven dan aan enig voorbedagt oogmerk van den Franschen bevelhebber. Maar een onpartijdig aanschouwer zou egter moeten denken dat een leger van tien duizend christen, ja allerchristelijkste troepen het wel in hunne magt hadden om te beletten dat de slagting zoo algemeen wierd. Doch welke de oorzaken waren, de gevolgen waren vreeslijk en zonder voorbeeld in de heden-
daagsche geschiedenis.

Naardien de kring, waarin ik besloten stond, nu reeds merklijk gedund was, en de dood met rasfe schreden scheen te naderen, wierd 'er door enige van de kloekmoedigste voorgesteld om eene sterke pooging te doen en te tragten ons eenen weg door de Wilden te baanen, het eenigst waarschijnlijk middel dat nu nog overig was om ons leven te redden. Deeze partij, hoe wanhopig, beslooten wij te klezen, en omtrent twintig van ons sprongen eensklaps midden onder de Indianen.

In eenen oogenblik waren wij alle van malkan-
de.

lijke natuur hoopen
breeking van alle hel-
woesten aart deezer In-
t fomtijds bijna onmo-
e misfchien nu onver-
gestegen was, dat zij
on worden, ware toe-
orbedagt oogmerk van
r. Maar een onpartij-
moeten denken dat een
risten, ja allerchrist-
n hunne magt hadden
ng zoo algemeen wierd,
en waren, de gevolgen
voorbeeld in de heden-

daarin ik besloten stond,
was, en de dood met
naderen, wierd 'er door
edigste voorgesteld om
doen en te tragten ons
n te baanen, het eenigst
nu nog overig was om
eeze partij, hoe wanho-
zen, en omtrent twintig
ps midden onder de In-
ren wij alle van malkan-
de.

deren gescheiden, en welk het lot mijner spits-
broeders ware, vernam ik niet voor enige maan-
den daarna, wanneer ik bevond dat slegts zes of
zeven van hun hun oogmerk ter uitvoer brag-
ten. Enkel op mijnen eigen gevaarlijken toe-
stand bedagt, tragtede ik mij eenen weg door
mijne wilde vijanden te openen op de best mo-
gelijke wijze, en ik heb mij zedert dikwerf ver-
wonderd, als ik mij herinnerde met welk eene te-
genswoordigheid van geest ik alle noodzaaklijke
middelen aanwendde, om mij te redden. Som-
mige wierp ik overhoop, zijnde op dien tijd jong
en sterk, langs andere liep ik heen en ontweek
behendig hunne wapenen, tot eindelijk twee
zeer sterke Opperhoofden van de woestste stam-
men, gelijk ik aan hunne kledij zien kon, wel-
ker sterkte ik niet weérstaan kon, mij elk bij
eenen arm greepen, en mij door het gedrang be-
gonnen voorttesleepen.

Nu gaf ik mij aan mijn lot over, niet twijfe-
lende of hun voorneemen was mij afteemaaken en
hunne wraak met mijn bloed te koelen, naardien
ik zag dat zij mij naar eenen afgelegene poel, die
op enigen afstand was, voorttrokken. Maar
naauwlijks waren wij enige schreden gevorderd
of 'er kwam een Engelsch heer van enig aanzien,
naar ik aan zijnen broek zien kon, het eenigst
dat hij aan had, en die van fraai rood fluweel
was,

was, digt langs ons heen loopen. Een der hoofden liet mij terstond los, sprong op dit nieuw voorwerp en tragtete hem als zijne prooi te varten; maar de heer, sterk zijnde, smeet hem op den grond en zou waarschijnlijk los gekoomen zijn, hadd' niet degeen, die mij bij den anderen arm vast hield, mij los gelaaten, om zijnen broeder te helpen. Ik nam deeze gelegenheid waar en liep weg naar eene andere partij Engelschen, die nog niet overhoop geworpen waren, en op enigen afstand bij elkanderen stonden. Doch eer ik verre weg was, keek ik nog eens in haast naar dien heer om, en zag den Indiaan zijnen *Tomahawk* hem in den rug slaan en hoorde hem zijn laatste gekerm uiten; dit deed mij mijne schreden verhaasten en mijne wanhoop vergrooten.

Ik had dit ijslijk toneel slegts enige weinige schreden verlaaten, wanneer 'er een schoone jongen van omtrent twaalf jaaren, die tot nog toe ontsnapt was, naar mij toe kwam loopen, en mij smeekte dat ik hem zou toelaaten mij vasthouden, opdat hij kans mogt hebben om de handen der Wilden te ontkoomen. Ik zeide hem dat ik hem zoo veel zou helpen als mij mogelijk was, en dat hij mij vatten zoude; maar korte oogenblikken daarna wierd hij van mijne zijde weggerukt en uit zijn schreeuwen denk ik dat hij weldra vermoord was. Ik kon niet nalaa-

ten

lopen. Een der sprong op dit nieuw s zijne prooi te varjnde, smeet hem op inlijk los gekoomen e mij bij den anderen ten, om zijnen broeze gelegenheid waar e partij Engelschen, orpen waren, en op n stonden. Doch eer nog eens in haast naar Indiaan zijnen *Toma* n en hoorde hem zijn eed mij mijne schreden op vergrooten.

slegts enige weinige r'er een schoone jonaren, die tot nog toe kwam loopen, en ou toelaaten mij vastteogt hebben om de hanoomen. Ik zeide hem helpen als mij moge- j vatten zoude; maar na wierd hij van mijne zijn schreeuwen denk ik was. Ik kon niet nalaa-

ten

ten mijn eigen ongeluk voor eenen oogenblik te vergeeten om het lot van eenen zoo jongen lijdert te betreuren; maar het was mij volstrekt onmogelijk iets tot zijn behoud aantewenden.

Nu geraakte ik nog eens midden onder vrienden, maar wij waren buiten staat om elkanderen enige hulp te bewijzen. Naardien deeze de divisie was die verst van het Fort was voortgetrokken, dagt mij dat 'er mischien mogelijkheid zou zijn (schoon slegts enkel eene mogelijkheid) om mij eenen weg door de buitenste reijen van Indiaanen te openen en een nabuurig bosch te bereiken, dat ik op enigen afstand bespeurde. Ik wierd nog aangemoedigd om hoop te scheppen door de bijna wonderdaadige behouding, welke ik reeds ondervonden had. Ook was mijne hoop niet ijdel, noch waren de poogingen, die ik deed, vrugeloos. Het zij genoeg te zeggen dat ik het bosch bereikte; maar toen ik een kort eind wegs in hetzelfde was doorgedrongen, was ik zoo zeer buiten adem, dat ik in een braambos nederviel, en enige minuten als naar mijnen laatste adem heigde; eindelijk begon ik wat te bedaren; maar mijne vrees keerde weder in alle haare voorige kragt, toen ik enige Wilden op eenen kleinen afstand voorbij zag loopen, die waarschijnlijk naar mij zогten. In deezen toestand wist ik niet of het beter ware voorttegaan of te

II. DEEL.

E

trag-

tragten mijzelven te verbergen daar ik was, tot de nagt kwame; doch vreezende dat zij langs denzelfden weg terug zouden koomen, achtete ik het voorzigtiger mij verder van het vreeslijk toneel van mijne voorgaande bekommernis te verwijderen. Ik begaf mij dan in een ander gedeelte van het bosch, en spoedde mij voort zoo veel de struiken en het verlies van eenen mijner schoenen mij wilden toelaaten en, na enige uren langzaam voortgegaan te zijn, won ik eenen heuvel, van welken ik de vlakte kon overzien, welke ik zoo even verlaaten had, en van waar ik onderscheiden kon dat de bloedige storm nog met onafgebrooken woede aanhield.

Doch, om mijne leezers niet te verveelen, zal ik 'er alleen nog bijvoegen dat ik, na drie dagen zonder voedsel doorgebracht, en drie nagten de koele dampen uitgeftaan te hebben, eindelijk Fort *Eduard* bereikte, daar mijn lighaam, door behoorlijke oppassing deszelfs gewoone sterkte weder herkreeg, en mijn geest, voor zoo verre de herinnering van de voorledene treurige voorvallen het mij toelieten, zijne gewoone bedaardheid.

Men rekende dat 'er gedurende dien noodlottigen dag vijftien honderd menschen door deeze Wilden gedood of gevangen gemaakt wierden. Veele van de laatste wierden door hen medegevoerd, en zijn nooit terug gekoomen. Enige
wei-

wei
stige
na
gele
I
de
plaa
die
dit
dat
hem
bre
fen,
gew
had
van
blo
zoo
ten
het
ma
heid
zijn
H
digh
van
ik m
wein

n daar ik was , tot
ezende dat zij lang
n koomen , achtede
er van het vreeslijk
bekommernis te ver-
an in een ander ge-
oedde mij voort zoo
lies van eenen mij-
elaaten en , na enige
an te zijn , won ik
ik de vlakke kon over-
verlaaten had , en van
dat de bloedige storm
ede aanhield.
niet te verveelen , zal
dat ik , na drie dagen
gt , en drie nagten de
hebben , eindelijk Fort
zijn lighaam , door be-
fs gewoone sterkte we-
est , voor zoo verre de
edene treurige voorvallen
ewoone bedaardheid.
eduurende dien noodlot-
l menschen door deeze
ngen gemaakt wierden.
erden door hen medege-
rug gekoomen. Enigs
wel-

weinige zijn zoo gelukkig geweest van door gun-
stige toevallen weder in hun vaderland te koomen ,
na eene lange en gestrengte slavernij te hebben
geleden.

De braave Kolonel MONRO had zig , zoo dra
de opschudding begon , naar de Fransche leger-
plaats gespoed om te tragten de wagt te krijgen ,
die in de capitulatie bedongen was ; doch vermits
dit verzoek vrugtloos was , bleef hij aldaar tot
dat Generaal WEBB eene bende troepen zond om
hem opteëischen en naar Fort *Eduard* terug te
brengen ; maar deeze ongelukkige gebeurtenis-
sen , die waarschijnlijk zouden voorgekoomen zijn
geworden , zoo men hem zijne eigen ontwerpen
hadde laten volgen , gevoegd bij het verlies
van zoo veele braave manschappen , in koelen
bloede vermoord , van welker dapperheid hij , nog
zoo kort geleden , getuige geweest was , maak-
ten zulk eenen indruk op zijnen geest , dat hij
het niet lang overleefde. Hij storf binnen drie
maanden van droefheid , en men kan met waar-
heid van hem zeggen dat hij een man was die
zijn land eer aandeed.

Het is mijn oogmerk niet de volgende omstan-
digheid als een onmiddelijk oordeel Gods , tot straf
van deeze slagting , te doen beschouwen ; maar
ik moet egter niet vergeeten te zeggen dat zeer
weilige van deeze verschillende Stammen van In-

diaanen, die 'er deel aan hadden, hun land wederzagen. De kinderpokken kwamen, door middel van hunne gemeenschap met de Europeaanen, onder dit volk en maakten eene zoo groote verwoesting onder hen, als zij zelve onder ons gemaakt hadden. De middelen, die zij bij de eerste aanvallen van deeze kwaadaartige ziekte aanwendden, om de koorts, die haar verzelt, te verdrijven, wierden hun doodlijk. Terwijl hun bloed aan het gisten was, en de natuur de smerstof tragtete naar buiten te drijven, stuiteden zij haare werking door zig in het water te dompelen; het gevolg was dat zij bij honderden stierven. De weinige die overbleeven, wierden door de ziekte tot afzigtelijke voorwerpen gemaakt, en droegen de diepe indrukzelen van deeze allerveersdste kwaal met zig in het graf.

De Heer MONTCALM sneuvelde kort daarna in de vlakten van *Quebec*.

Dat de onverdiende wreedheid van deezen bevelhebber in het algemeen bij zijne landslieden geene goedkeuring ontving, hiervan ben ik zedert door veele bewijzen overtuigd geworden. Ik zal 'er egter slegts een van opgeeven, dat ik van iemand heb, die 'er getuige van geweest is. Een Kanadaasch koopman van enig aanzien, de overgave van het Engelsch Fort gehoord hebbende, vierde deeze gelukkige gebeurtenis met

hadden, hun land we-
 en kwamen, door mid-
 nap met de Europeaa-
 maakten eene zoo groot-
 als zij zelve onder ons
 ddelen, die zij bij de
 ze kwaadaartige ziekte
 ts, die haar verzelt, te
 doodlijk. Terwijl hun
 en de natuur de smer-
 te drijven, stuiteden zij
 in het water te dompelen;
 bij honderden stierven.
 even, wierden door de
 oorwerpen gemaakt, en
 kzelzen van deeze allerge-
 in het graf.

M sneuvelde kogel daarna
 bec.

wreedheid van deezen be-
 een bij zijne landslieden
 ving, hiervan ben ik ze-
 jzen overtuigd geworden.
 en van opgeeven, dat ik
 er getuige van geweest is.
 nan van enig aanzien, de
 gelsch Fort gehoord heb-
 gelukkige gebeurtenis met
 vro;

vrolijkheden en gastvrijheid, volgens de ge-
 woonte van dat land; maar niet zoo haast was
 hem de moord, die 'er op gevolgd was, ter oor-
 ren gekoomen, of hij eindigde het feest onmid-
 delijk en schreeuwde in de hevigſte bewoordin-
 gen tegens die onmenselijke daad, daarbij ver-
 klaarende dat degeene, die haar hadden toegelaa-
 ten, daardoor 's hemels wraak op dat gedeelte
 van 's Konings landen zouden haalen; hij voegde
 'er bij dat hij zeer vreesde dat het gantsche ver-
 lies van dezelve naar verdienſte het gevolg zoude
 zijn. Hoe zeer deeze voorzegging is vervuld ge-
 worden weeten wij alle.

Maar om weder tot ons onderwerp te keeren.
 — Schoon de Indiaanen achtloos zijn in zig voor
 verraschingen te wagten, zijn zij egter gauw
 en behendig in het verraschen van hunne vijan-
 den. Bij hunne voorzigtigheid en standvastig-
 heid in het bekruijen van de bende, welke zij
 meenen aantevallen, voegen zij ook nog dat ver-
 wonderlijk talent, of liever die ingefchapen ken-
 nis, welke ik alreeds beſchreven heb, van de-
 geene die zij vervolgen, op het spoor te ontdek-
 ken. Op het gelijkſte gras, op de hardſte aarde,
 ja op de ſteenen zelve zullen zij de ſpooren eens
 vijands ontdekken, en aan de gedaante der voet-
 ſtappen, en den aſtand tuſſchen de indrukzelen
 niet alleen onderscheiden of het een man of

eene vrouw zij, die dien weg gegaan is, maar zelfs de natie, tot welke zij behooren. Hoe ongelooflijk dit ook schijnen mag, kan ik egter, als ik de menige bewijzen gade sla, welke ik, terwijl ik onder hen verkeerde, van hunne verwonderlijke schranderheid in dit stuk heb waargenoomen, geene reden zien om zelfs aan deeze buitengewoone blijken van dezelve geloof te weigeren.

Als zij eenen vijand overmand hebben en de overwinning niet meer twijfelachtig is, slagten de overwinnaars eerst alle degeene, welke zij denken niet zonder groote moeijelijkheid te zullen kunnen medeneemen en dan zoeken zij zoo veele gevangene te maaken als mogelijk is; dan keeren zij weder om degeenen, die dood zijn of te zwaar gewond zijn om medegevoerd te worden, het bekkeneel-vlies afstroofen.

In dit werk zijn zij zeer bedreven. Zij vatten het hoofd van den magtloozen of gesneuvelden vijand en, eenen van hunne voeten op zijnen nek zettende, wikkelen zij hunne slinker hand in zijne hair; dus het vel op de kruin des hoofds uitgespannen hebbende, trekken zij hunne vil-messen, die altijd tot dat wreede einde in goede orde gehouden worden, en villen met enige weinige behendige sneden het deel af dat het hersfen-pan-vlies genoemd wordt. Zij zijn hierin zoo handig

dat

der Noord.

n weg gegaan is, maar zij behooren. Hoe onmag, kan ik egter, en gade slaa, welke ik, keerde, van hunne verd in dit stuk heb waarden om zelfs aan deeze an dezelve geloof te wei-

overmand hebben en de twijfelachtig is, slagten alle degeene, welke zij te moeijelijkheid te zullen dan zoeken zij zoo veele als mogelijk is; dan keenen, die dood zijn of te medegevoerd te worden, teftroopen.

zeer bedreven. Zij vatten agtloozen of gefneuvelden hunne voeten op zijnen nek j hunne linker hand in zijnde kruin des hoofds uitgerekken zij hunne vilmeswrede einde in goede orden villen met enige weinige deel af dat het hersfenpan- Zij zijn hierin zoo handig dat

Amerikaansche Indiaanen. 71

dat zij 'er naauwlijks eene minuut toe nodig hebben. Deeze vliezen bewaaren zij als gedenkten van hunne dapperheid en tegelijk als bewijzen van de wraak, die zij aan hunne vijanden geoefend hebben.

Als twee Indiaanen tegelijk eenen vijand grijpen, en een gelijk recht op denzelven schijnen te hebben, is het geschil tusfchen hen weldra beflist; want om de twist die zou kunnen ontstaan, spoedig voortekoomen, neemt degeen, die bevreesd is dat hij de belooning, die hij verwagt, verliezen zal, onmiddelijk zijne toevlugt tot zijne *Tomahawk* of oorlogs-knods en slaat het ongelukkig slagtoffer van hun twistgeding den kop in.

Als zij hunne oogmerken vervuld en zoo veel verwoesting aangeregt hebben als hun mogelijk is, trekken zij onmiddelijk weder naar hun eigen land met den buit, dien zij gemaakt hebben, uit vrees van vervolgd te zullen worden.

Zoo dit geschiedt, dan gebruiken zij veele krijgslisten om hunne vervolgers te misleiden. Somtijds strooijen zij bladeren, zand of stof over hunne voetstappen; somtijds treden zij in elkan- derens stappen; en somtijds ligten zij hunne voeten zoo hoog en treden zoo ligt, dat zij geen indrukzel op den grond maaken. Maar als zij bevinden dat alle deeze voorzorgen niet helpen, en dat zij op het punt zijn van onderhaald te

worden, maaken zij eerst hunne gevangenen van kant, en neemen hunne bekkeneel-vliezen, scheiden van elkanderen, en elk zoekt langs eenen verschillenden weg weder in zijn land te koomen. Dit verhoedt alle verdere vervolging; want hunne vervolgers, nu wanhoopende hunne wraak te koelen, of hunne gevangen vrienden te verlossen, keeren weder naar huis.

Als de overwinnende partij zoo gelukkig is van hunnen aftocht ongemoeid te volbrengen, spoeden zij zig met den grootsten haast naar een land, daar zij volkoomen veilig zijn; en, opdat hunne gekwetste makkers hunne vlugt niet vertraagen zouden, draagen zij hen bij beurten op berries, of, zoo het in den winter is, trekken zij hen op sleden.

Hunne berries zijn op eene ruuwe wijze van takken van boomen gemaakt. Hunne sleden beslaan uit twee kleine dunne planken, omtrent een voet van malkanderen, als zij aan elkanderen gevoegd zijn, en omtrent zes voeten lang. Het voorste gedeelte is opgebogen en de zijden zijn met kleine randen gezoomd. De Indiaanen trekken deeze sleden met groote gemaklijkheid, hoe zwaar zij ook gelaaden zijn, door middel van eene koord, die zij om de borst vast maaken. Deeze kraag wordt een *Metump* genaamd, en is door gantsch Amerika, zoo wel in de volkplan-

unne gevangenen van
bekkeneel-vliezen,
elk zoekt langs ee-
er in zijn land te koo-
verdere vervolging;
wanhoopende hunne
gevangen vrienden te
naar huis.

tij zoo gelukkig is van
te volbrengen, spoe-
en haast naar een land,
zijn, en, opdat hunne
vlugt niet vertraagen
bij beurten op berries,
er is, trekken zij hen

eene ruuwe wijze van
akt. Hunne sleden be-
e planken, omtrent een
s zij aan elkanderen ge-
zes voeten lang. Het
bogen en de zijden zijn
md. De Indiaanen trek-
oote gemaklijkheid, hoe
zijn, door middel van
m de borst vast maaken.
Metump genaamd, en is
zoo wel in de volkplan-
tia

tingen als in de binnendeelen in gebruik. Die in
de binnenlanden gebruikt worden, zijn van leder
gemaakt en zeer aardig gewerkt

De gevangenen worden op den tocht met de
grootste zorgvuldigheid bewaakt. Over dag wor-
den zij, als de reis over land gaat, alcoos door
eenen van de overwinnende partij vastgehouden;
als zij te water gefchiedt, dan worden zij aan de
schuit vastgebonden. Des nagts worden zij ge-
heel naakt op den grond uitgestrekt met hunne
armen, beenen en hals aan haaken vast, die in
den grond geslagen zijn. Behalven dit worden
er om hunne armen of beenen touwen gebonden,
die door eenen Indiaan worden vastgehouden,
die terstond ontwaakt op de minste beweeging,
die zij maaken.

Niettegenstaande de Indiaanen doorgaans zulke
voorzorgen gebruiken, verhaalt men egter in de
Jaarboeken van Nieuw-Engeland dat eens eene
van de zwakkere kunne, bijna alleen en zonder
bijstand, middel gevonden heeft om de waakzaam-
heid van eene bende oorlogsgasten te ontduiken
en niet alleen te ontfnappen, maar zelfs de zaak
van haare landslieden te wreken.

Enige jaaren geleden deed eene kleine bende
Kanadaasche Indiaanen, bestaande uit tien oorlogs-
gasten, verzeld van twee van hunne vrouwen,
geenen inval in de agterste volkplantingen van

Nieuw - Engeland. Zij verschoolen zig enigen tijd in de nabuurschap van eene der buitenste vlekken en, eindelijk, na verscheiden menschen gedood en het hoofd afgevild te hebben, vonden zij middel om eene vrouw gevangen te neemen, die eenen zoon van omtrent twaalf jaaren bij zig had. Voldaan met de slagting die zij gemaakt hadden, keerden zij naar hun land terug, dat drie honderd mijlen daar van daan lag, en voerden de twee gevangenen mede.

Den tweeden nacht op hunnen terugtocht nam de vrouw, welker naam, zoo ik mij niet bedrieg, ROWE was, een besluit den onverzaagden held waardig. Zij dacht dat zij wel in staat zoude zijn de hand - boeijen, waarmede men haar gekneveld had, afte schuiven en besloot, zoo zij zulks doen konde, eene wanhoopige pooging te waagen om haare vrijheid wedertekrijgen. Ten dien einde deed zij haar best, toen zij merkte dat haare overwinnaars vast in slaap waren, om de koorden van haare handen te schuiven. Dit gelukte haar; en haaren zoon, welken zij ongeboeid hadden laten loopen, in stilte waarschuwend niet te verschrikken over hetgeen zij ging doen, bragt zij met groote omzigtigheid de verdedigende wapenen der Indiaanen, die zij naast hunne zijde gelegd hadden, op eenen afstand henen. Dit gedaan hebbende, gaf zij den jongen
een

rschoolen zig enigen
ene der buitenste vlek-
heiden menschen ge-
te hebben, vonden
gevangen te neemen,
t twaalf jaaren bij zig
ging die zij gemaakt
hun land terug, dat
an daan lag, en voer-
mede.

unnen terugtocht nam
, zoo ik mij niet be-
besluit den onverzaagd-
agt dat zij wel in staat
n, waarmede men haar
en en besloot, zoo zij
wanhoopige pooging te
l wedertekrijgen. Ten
est, toen zij merkte dat
n slaap waren, om de
n te schuiven. Dit ge-
oon, welken zij onge-
en, in stilte waarschu-
n over hetgeen zij ging
ote omzigtigheid de ver-
Indiaanen, die zij naast
r, op eenen afstand he-
nde, gaf zij den jongen
een

een der *Tomahawks* in de hand, hem verzoeken-
de haar voorbeeld te volgen, en zelve een' an-
deren *Tomahawk* opvattende, viel zij op de
slaapende Indiaanen, van welke zij terstond ver-
scheidene afsnaakte. Maar het verschilde zeer
weinig of haare onderneeming mislukte door de
lompheid van haaren zoon, die, kragt en kloek-
moedigheid ontbreekende, eenen van hun eenen
te zwakken slag gaf, die slegts diende om hem
te doen ontwaaken; zij sprong egter op den kae-
rel toe, terwijl hij opstond en voor hij zijne
wapenen kon krijgen, wierd hij door haaren *To-
mahawk* geveld; dus deed zij met de overige
ook, den een na den anderen, uitgezonderd
eene van de vrouwen, die bij tijds wakker werd
en ontsnapte.

Toen vilde de heldin de hoofdschedels van
haare verslagen vijanden, en ook die hoofdsche-
del-vliezen medeneemende, welke zij als blij-
ken van hunne overwinning met zig droegen,
keerde zij in zegepraal naar het vlek terug, van
waar zij zoo kort te vooren was weggesleept,
tot groote verwondering van haare gebuuren,
die naauwlijks hunne oogen gelooven konden of
het verhaal dat zij deed van haare Amazoonsche
heldhaftigheid.

Zij noodzaaken hunne gevangene gedurende
den tocht hunnen dood-zang te zingen, die ge-
meen-

meenlijk uit deeze of diergelijke woorden bestaat : „ Ik gaa sterven, ik gaa lijden ; maar ik „ zal de zwaarste folteringen, welke mijne vijanden mij kunnen aandoen, met betamelijke „ kloekmoedigheid uitstaan. Ik zal als een braaf „ man sterven, en dan zal ik de Opperhoofden „ gaan vinden, die om dezelve zaak geleden „ hebben. ” Deeze zangen worden, met de nodige tuschenpoozingen, herhaald tot zij in het dorp of de legerplaats gekoomen zijn.

Als de oorlogsgasten binnen het bereik van het gehoor aan het dorp gekoomen zijn, maaken zij een verschillend geschreeuw, waardoor zij hunnen vrienden een algemeen verslag van den uitslag van den tocht geeven. Het getal der dood-kreeten, die zij doen, duidt aan hoe veele zij van hunne eigen bende verloren hebben; het getal der oorlogs-kreeten betekent het getal der gevangene, die zij gemaakt hebben.

Het is moeilijk deeze kreeten te beschrijven; maar het best denkbeeld, dat ik 'er van geeven kan, is dat de eerste bestaat uit het geluid *whoo*, *whoo*, *whoop*, dat op eenen langen schellen toon wordt uingehouden, bijna tot zij ten einde adem zijn, en dan eensklaps met eene verheffing van stem wordt afgebrooken. De laatste bestaat uit eene luide schreeuw, veel naar de andere gelijkende, die in toonen verbogen wordt door

gelijke woorden be-
gaan lijden; maar ik
, welke mijne vijan-
, met betamelijke
Ik zal als een braaf
ik de Opperhoofden
ezelide zaak geleden
gen worden, met de
herhaald tot zij in het
omen zijn.

innen het bereik van
gekoomen zijn, maaken
reeuw, waardoor zij
meem verslag van den
eeven. Het getal der
en, duidt aan hoe veele
e verloren hebben, het
en betekent het getal
emaakt hebben.

kreeten te beschrijven;
dat ik 'er van geeven
aat uit het geluid *who*,
eenen langen schellen
, bijna tot zij ten einde
alaps met eene verheffing
ken. De laatste bestaat
v, veel naar de andere
en verbogen wordt door

de

de hand voor den mond te houden. Belden kun-
nen op eenen zeer aanmerklijken afstand gehoord
worden.

Terwijl zij dit geschreeuw aanheffen, blijven
degeene, welken zij het bericht geeven willen,
beweegloos en geheel aandacht. Als deeze pleg-
tigheid voorbij is, loopt het geheel dorp uit om
de bijzonderheden te verneemen van het verhaal,
dat zij zoo even in algemeene uitdrukkingen ge-
hoord hebben en, naar de tijding droevig of
heuchlijk is, andwoorden zij met even zoo veele
toejuichingen of met klaag geschrei.

Terwijl zij nu aan het dorp of aan de legerplaats
gekoomen zijn, wapenen zig de vrouwen en kin-
deren met stokken en knuppels, en schaaren zig
in twee gelederen, tusfchen welke de gevangene
moeten doorgaan. De behandeling, die zij on-
dergaan voor zij aan het eind van deeze gelederen
zijn, is zeer ruuw. Soms worden zij zoo
sterk op het hoofd en in het gezicht geslaagen;
dat zij naauwlijks enige tekenen van leven gee-
ven, en gelukkig zoude het voor hun zijn, als
deeze mishandelingen een eind van hun ellendig
leven maakten. Maar hunne beulen draagen zorg
dat geene der slagen, welke zij geeven, doodlijk
zijn, naardien zij de ellendige lijdens voor nog
sterker folteringen willen bewaaren.

Na dat zij dus ingehaald zijn, worden hun de
han-

de

handen en voeten gebonden , terwijl de Opperhoofden eene raadsvergadering houden , waarin hun lot beflist wordt. Die , welke men voornemens is door de gewoone folteringen ter dood te brengen , worden aan het Opperhoofd der oorlogslieden overgeleverd ; die , welke gespaard moeten worden , worden in handen van het Opperhoofd der natie gesteld , zoo dat alle de gevangenen binnen eenen korten tijd van hun lot kunnen verzeekerd zijn , naardien het vonnis , dat nu uitgesproken is , voor onherroepelijk wordt gehouden. Het eerste noemen zij naar het huis des doods verwezen worden , het laatste naar het huis van genade.

Zulke gevangene , die vrij verre in jaaren gevorderd zijn , en die groote eer behaald hebben door hunne oorlogsdaden , boeten altijd voor het bloed , dat zij vergoten hebben , door de folteringen van het vuur. Hunne oorlogsdaden zijn ras bekend uit de blaauwe tekenen op hunne borsten en armen , die voor de Indiaanen zoo leesbaar zijn als letters voor Europeaanen. Deze beeldspraakige tekenen maaken zij door het vel met vischtanden of scherpe vuur-stenen , in eene soort van inkt van roet van den pik-pijnboom gemaakt , gedoopt , te doorbooren. Deze tekenen worden , even als bij de oude Picten van Brittannie , voor een groot sieraad gehouden , en zij die-

n, terwijl de Opper-
ring houden, waarin
ie, welke men voor-
ne folteringen ter dood
t Opperhoofd der oor-
, welke gespaard moe-
anden van het Opper-
zoo dat alle de gevan-
tijd van hun lot kun-
dien het vonnis, dat
or onherroepelijk wordt
emen zij naar het huis
en, het laatste naar het

ij verre in jaaren gevor-
er behaald hebben door
oeten altijd voor het
hebben, door de folte-
unne oorlogsdaaden zijn
we tekenen op hunne
voor de Indiaanen zoo
or Europeaanen. Dee-
n maaken zij door het
cherpe vuur-steenen, in
roet van den pik-pijn-
, te doorbooren. Dee-
als bij de oude Picten van
t sieraad gehouden, en zij
die-

dienen te gelijken tijd als registers van de helden-
daaden van den oorlogsman, die dus onuitwisch-
bare blijken van zijne dapperheid met zig draagt.

De gevangene, die ter dood veroordeeld zijn,
worden weldra naar de plaats der uitvoering van
het vonnis geleid, die gewoonlijk in het midden
van de legerplaats of het dorp is, daar zij ont-
kleed en over hun gantsche lighaam zwart ge-
maakt worden, terwijl men hun het vel van eene
kraai of een raaf op het hoofd bindt. Dan wor-
den zij aan eene paal gebonden en men stapelt
takkenbosfen rondom hen, terwijl men hen voor
het laatst noodzaakt hunnen dood-zang te zingen.

De oorlogs-lieden, want het zijn alleen de-
zulke, die gewoonlijk deeze straf lijden, verrig-
ten nu deeze droevigē plegtigheid op eene om-
standiger wijze. Zij verhaalen met eene verstaan-
bare stem alle de dappere daaden, die zij ver-
rigt en beroemen zig op het aantal vijanden,
die zij gedood hebben. In deeze opnoeming
sparen zij zelfs hunne beulen niet, maar doen
hun best door alle tergende verhaalen, die zij
slegts verzinnen kunnen, om hen te verbitteren
en te hoonen. Soms tijds heeft dit de verlangde
uitwerking, en de lijdens worden schielijker af-
gemaakt dan anders zou geschied zijn.

Daar zijn verscheiden andere wijzen van hunne
gevangene ter dood te brengen, welke de Indiaa-
nen

nen in het werk stellen; maar die geschieden enkel bij gelegenheden; die van hen te verbranden is algemeenst in gebruik.

Terwijl ik in de hoofdplaats van de *Ottagawmies* was, werd 'er een *Illinees* Indiaan ingebragt, die door eene van hunne oorlogsbenden was gevangen gemaakt. Toen had ik gelegenheid om de wreedheden, welke dit volk gewoon is hunnen vijanden aantedoen, allernaauwkeurigst van het begin tot het einde te zien. Na de omstandigheden, die zijne veroordeeling noodzaaklijk vooraf moesten gaan, werd hij, vroeg in den morgen, op enigen afstand van het vlek gebragt, daar hij aan eenen boom wierd vastgebonden.

Toen dit gedaan was, liet men alle de jongens, die een groot aantal uitmaakten, alzoo de plaats volkrijk was, toe zig te vermaaken met hunne pijlen op het ongelukkig slagtoffer afgeschieten. Naardien zij geene van alle meer dan twaalf jaaren oud waren en op eenen aanmerklijken afstand geplaatst wierden, hadden zij geen kragt genoeg om tot de levensdeelen doortedringen, zoo dat de arme ellendeling van pijlen doorboord was, en de daaruit volgende smerten meer dan twee dagen lang uitstond.

Gedurende deezen tijd zong hij zijne oorlogsdaden. Hij verhaalde alle de krijgsliden, welke hij

ar die geschieden en
an hen te verbranden

ats van de *Ottawa-
linees* Indiaan inge-
anne oorlogsbenden
oen had ik gelegen-
ke dit volk gewoont
oen, allernaauwkeu-
inde te zien. Na de
veroordeeling nood-
n, wierd hij, vroeg
afstand van het vlek
n boom wierd vastge-

et men alle de jongens;
akten, alzo de plaats
vermaaken met hunne
slagtoffer afteschieten.
e meer dan twaalf jaa-
n aanmerklijken afstand
zij geen kragt genoeg
oortedringen, zoo dat
bijlen doorboord was,
orten meer dan twee da-

zong hij zijne oorlogs-
e de krijgslisten, welke
hij

hij gebruikt had om zijne vijanden te verraschen; hij roemde op het aantal hersfenpan-vliezen, die hij bezat, en telde de gevangene op, die hij gevangen had. Toen beschreef hij de verschillende wreede wijzen, waarop hij de laatste ter dood had gebragt en scheen zelfs toen nog een onuitspreeklijk genoeg te gevoelen door het verhaal van deeze ijslijke daaden.

Maar hij bleef naauwkeuriger stil staan bij de wreedheden, die hij geoeffend had op de nabestaanden van zijne beulen, welke hem in handen gevallen waren; door deeze sterke beledigingen tragtede hij hen aantezetten om zijne folteringen te verzwaaen, opdat hij in staat mogt zijn nog grooter blijken van kloekmoedigheid te geeven. Zelfs in de laatste doods-worstelingen, toen hij niet meer in staat was om met woorden de verontwaerdigende uittartingen, welke zijne lippen zouden gesproken hebben, te uiten, was 'er nog een glimlach van verachting en zegepraal op zijn gelaat te leezen.

Deeze wijze van hunne vijanden te folteren wordt bij de Indiaanen beschouwd als meer dan eene goede uitwerking voortbrengende. Zij verzadigt in eene grooter maate die helsche zugt naar wraak, die de heerschende hartstocht is in het hart van elken Indiaan van alle stammen, en zij geeft de aankoomende oorlogsgasten vroegtijdig

II. DEEL.

F

eene

ecne neiging tot die wreedheid en bloeddorstigheid, die eene zoo noodzaaklijke hoedanigheid is voor degeenen, die geheel bedreven willen zijn in hunne woeste wijze van den oorlog te voeren.

Men heeft mij verhaald dat een Indiaan, die onder de handen van zijne beulen was, de stoutheid had van hun te zeggen dat zij maar onweeten- de oude wijven waren, en niet wisten hoe zij braa- ve gevangene ter dood moesten brengen. Hij verhaalde hun dat hij voorheen enige van hunne oorlogsmannen gevangen genoomen had, en dat hij, in plaats van de kinderachtige pijnigingen, die zij hem aandeden, de allersmerdijkste folte- ringen voor hun had uitgedagt; dat hij, hen aan paalen gebonden hebbende, hunne lighaamen vol scherpe splinters van terpentijn-hout had ge- stookt, welke hij vervolgens had doen branden, en dat hij, rondom hen dansende, zig verlus- tigd had in de doods-worstelingen van de bran- dende slagtoffers.

Deeze braveering, die zoo beledigende was dat zelfs het oor van eenen aan zulke hoonende uit- drukkingen gewoonen Indiaan haar niet bedaard kon aanhooren, deed zijne beulen van hunne hoede geraaken en verkortte zijne folteringen; want een der hoofden liep naar hem toe, en hem zijn hart uit het lighaam scheurende, stopte hij 'er den mond mede, die zulke tergende taal geuit had.

On-

heid en bloeddorstig-
 zaaklijke hoedanigheid
 el bedreven willen zijn
 den oorlog te voeren.
 dat een Indiaan, die
 beulen was, de stout-
 dat zij maar onweeten-
 niet wisten hoe zij braa-
 moesten brengen. Hij
 orheen enige van hunne
 genoomen had, en dat
 derachtige pijnigingen,
 e allerfmerlijkste folte-
 dagt; dat hij, hen aan
 de, hunne lighaamen
 terpentijn-hout had ge-
 lgens had doen branden,
 dansfende, zig verlus-
 orftelingen van de bran-

zoo beledigende was dat
 aan zulke hoonende uit-
 ndiaan haar niet bedaard
 zijne beulen van hunne
 kortte zijne folteringen;
 ep naar hem toe, en hem
 scheurende, stopte hij 'er
 ke tergende taal geuit had.

On-

Ontelbaar zijn de verhaalen, welke men doet van den moed en de gelaatenheid der Indiaanen, die door hunne tegenpartijders gevangen gemaakt worden. Veele, die ik gehoord heb, zijn zoo verbaazende, dat zij de uiterste grenzen van geloofbaarheid schijnen te overschrijden; het is egter zeker dat deeze Wilden veele heldhaftige hoedanigheden bezitten, en alle soorten van rampen met eenen graad van moed doorstaan, die door geene van de oude helden van Griekenland en Rome overtroffen is.

Ondanks deeze wreedheid, welke de Indiaanen jegens die van hun eigen geslacht, die in hunne handen vallen, oefenen, hebben egter sommige stammen blijken gegeven van groote gemaatigdheid jegens gevangen vrouwen uit de Engelsche volkplantingen, die zij bijgeval gevangen kreegen. Dikwijls zijn 'er zeer schoone vrouwen door hen weggevoerd, die, gedurende eenen tocht van drie of vier honderd mijlen door hunne afgelegen boschen, naast hunne zijden gelegen hebben, zonder beledigingen van hun te ondergaan, en haare kuischheid is onbevlekt gebleven. Daar zijn voorbeelden voor handen dat vrouwen, door hen gevangen terwijl zij zwanger waren, in het midden van eenzaam boschen, door de barenweeën overvallen zijn, terwijl de Wilden hun eenigste gezelschap waren; en egter ontvin-

F 2

geit

gen zij van deeze, hoe wild zij waren, allen bijstand, welken hun toestand toeliet en wierden met eene kiesheid en menschlievendheid behandeld, die zij weinig verwagt hadden.

Deeze onthouding kooft, dit moet ik erkennen, niet geheel uit hun karakter voort, maar wordt alleen bij die gevonden, die enige gemeenschap met de Fransche Zendingen gehad hebben. Zonder te willen dat hunne natuurlijke vijanden, de Engelschen, het voordeel van hunnen arbeid zouden genieten, hebben deeze vaders groote moeite gedaan om de algemeene beginzelen van menschlievendheid in de geesten der Indiaanen in te prenten, die zig door hunne zeden verspreid hebben, en van algemeen nut geworden zijn.

De gevangene, die tot het huis van genade verwezen zijn, en deeze zijn gemeenlijk de jongelingen, vrouwen en kinderen, wagten de beschikking der hoofden af, die, na ter dood bringing van degeene, die veroordeeld zijn om te sterven, tot dat einde eene raadsvergadering houden.

Men zendt vervolgens eenen omroeper door het dorp, of door de legerplaats, om bekend te maaken dat alle degeene, die in den laarsten tocht eenen nabestaande verlooren hebben, verzogt worden zig bij de verdeeling te laten vinden, die 'er van de gevangene gemaakt zal worden.

zij waren , allen bij-
d toeliet en wierden
ſchlievendheid behan-
gt hadden.

dit moet ik erken-
karakter voort , maar
en , die enige gemeen-
delingen gehad hebben.
de natuurlijke vijanden ,
deel van hunnen arbeid
n deeze vaders groote
gemeene beginzelen van
geesten der Indiaanen
hunne zeden verſpreid
nut geworden zijn.

ot het huis van genade
zijn gemeenlijk de jon-
inderen , wagten de be-
die , na ter dood bren-
veroordeeld zijn om te
ne raadsvergadering hou-

ns eenen omroeper door
legerplaats , om bekend
eene , die in den laafte
e verloren hebben , ver-
e verdeeling te laaten vin-
vangene gemaakt zal wor-
den.

den. De vrouwen , die hunne zoonen of man-
nen verloren hebben , worden gewoonlijk in
de eerſte plaats voldaan ; daarna degeene , die
van verdere vrienden beroofd zijn , of die eenen
der jonge lieden willen aanneemen.

Als de uitdeeling gedaan is , dat , gelijk in
andere gevallen , zonder het minſte geſchil toe-
gaat , brengen degeene , die eenen tot hun deel
gekregen hebben , denzelven naar hunne tenten
of hutten , en , hen ontboeid hebbende , was-
ſchen zij hen en verbinden hunne wonden , zoo
zij enige ontvangen hebben ; dan kleeden zij hen
en geeven hun het aangenaamſt en verfrifchendſt
voedzel , dat zij in voorraad hebben.

Terwijl hunne nieuwe bedienden zitten te ee-
ten , tragten zij hen te troosten ; zij zeggen hun
dat zij , nu van den dood bevrijd zijnde , vrolijk
en wel gemoed moeten wezen , en dat , als zij hen
wel dienen zonder murmureeren of onvergenoegd
te zijn , niets hun ontbreken zal dat hun vergoe-
ding kan doen voor het verlaaten van hun land
en vrienden , voor zoo verre de omſtandigheden
het toelaaten.

Zoo 'er enige mannen in het leven gehouden
zijn , worden zij gewoonlijk aan de weduwen ge-
geeven , die haare mantien door 's vijands han-
den verloren hebben , zoo 'er die zijn , en ,
als zij haar behaagen , worden zij met haar ge-

F 3 trouwd.

trouwd. Maar zoo de juffer eene andre verbindtenis heeft, dan is het leven van dengeenen, die haar te beurt valt, in groot gevaar, vooral als zij zig in gedagten zet dat haar overleden man eenen slaaf nodig heeft in het land der geesten, waarhenen hij verreisd is. Als dit het geval is, brengen enige jonge lieden den verwezen gevangenen op enigen afstand en maaken hem zonder enige plegtigheid van kant; als hij door den raad gespaard is, beschouwen zij hem als van te weinig belang om recht te hebben op de foiteringen, welke hun vergund worden, die dezelve waardig gekeurd zijn.

De vrouwen worden gewoonlijk aan de mannen uitgedeeld, van welke zij niet misfen gunstig ontvangen te worden. De jongens en meisjes worden in die huisgezinnen opgenoomen, die hen nodig hebben en worden als slaaven beschouwd, en het is niet ongewoon dat zij in die hoedanigheid aan de Europische handelaars, die onder hen koomen, verkogt worden.

De Indiaanen hebben geen denkbeeld van de verwoestingen des oorlogs te maatigen door hunne krijgsgevangene te spaaren en met de bende, van welke zij genoomen zijn, tot eene uitwisseling in onderhandeling te treden. Alle die van weerszijde gevangen worden, worden of ter dood gebracht, of aangenoomen, of tot slaaven gemaakt.

Ter eene andre ver-
 leven van dengeenen,
 groot gevaar, vooral
 dat haar overleden man
 het land der geesten,
 Als dit het geval is,
 den verwezen gevan-
 n maaken hem zonder
 als hij door den raad
 ij hem als van te weinig
 en op de folteringën,
 n, die dezelve waardig

gewoonlijk aan de man-
 e zij niet misfen gunstig
 De jongens en meisjes
 nnen opgenoomen, die
 worden als slaaven be-
 ongewoon dat zij in die
 ropifche handelaars, die
 rktogt worden.

geen denkbeeld van de
 ogs te maatigen door hun-
 paaren en met de bende,
 n zijn, tot eene uitwifse-
 te treden. Alle die van
 orden, worden of ter dood
 men, of tot slaaven ge-
 maakt.

maakt. En alle natieën zijn daarin zoo bijzonder
 dat, zoo het gebeurt dat iemand van hunnen
 ftam, zelfs een oorlogsman, krijgsgevangen ge-
 maakt, en bij geval in het huis van genade ont-
 vangen is, of als een aangenoomene of als slaaf,
 en hij daarna ontvlugt, zij hem geenzints ont-
 vangen of als een lid van hunne bende erkennen
 zullen.

De toestand van degeene die aangenoomen zijn
 verfchilt in geen opzigt van de kinderen der na-
 tie, tot welke zij nu behooren. Zij verkrijgen
 alle de rechten van hun, welker plaatsen zij ver-
 vullen, en maaken dikwerf zelfs geene zwaarig-
 heid van tegens hunne landslieden mede optetrek-
 ken; maar zoo zij bij geval ontvlugten en weder
 gevangen worden, worden zij voor onnatuurlijke
 kinderen en ondankbaare menschen gehouden,
 die hunne ouderen en weldoeneren verlaaten, en
 hun den oorlog aangedaan hebben, en met onge-
 meene gestrengheid behandeld.

De gevangene, die voor slaaven gehouden wor-
 den, worden gemeenlijk onder de Opperhoofden
 verdeeld, die dikwijls de Europifche Gouver-
 neurs van de buitenposten, of de Superintendenten
 of Commisfarijfen van de Indifche zaaken enige
 ten gefchenke geeven. Ik ben onderrigt dat het
 de Jefuiten en Franfche Zendelingen waren, die
 eerst den invoer van deeze ongelukkige gevange-

ne in de volkplantingen veroorzaakten en zoo doende den Indianen leerden dat zij var. waarde waren.

Hunne oogmerken waren, wel is waar, prijslijk, want zij verbeeldden zig dat zij op deeze wijze niet alleen veel wreedheid en bloedvergieten zouden voorkoomen, maar daar door ook meerdere gelegenheid zouden hebben om hunnen godsdienst onder hen te verbreiden. Tot dat einde moedigden zij de handelaars aan om de slaaven, die hun voorkwamen, te koopen.

De uitwerking van deeze handelwijze beëindwoordde egter in geene deelen aan de verwagting van de vroome vaders. In plaats van een middel te zijn tot het voorkoomen van wreedheid en bloedvergieten, veroorzaakte het slegts dat de geschillen tusschen de Indiaansche natieën met te meerder hevigheid en onophoudlijke drift gevoerd wierden. Naardien de prijs, om welchen zij vogten, nu niet meer wraak of roem was, maar het bekoomen van sterke dranken, voor welke hunne gevangene gemangeld stonden te worden, en op welke bijna alle natieën even zeer verzot zijn, zогten zij hunne vijanden met ongewoonen ijver op, en waren onophoudlijk op de loer om hen te verrasfchen en weg te voeren.

Men moet egter bekennen dat 'er minder gevangene gepijnigd en ter dood gebragt worden

oorzaakten en zoo
dat zij var. waarde

wel is waar, prijs-
tig dat zij op deeze
heid en bloedvergie-
maar daar door ook
hebben om hunnen
rbreiden. Tot dat
laars aan om de flaa-
te koopen.

e handelwijze beänd-
len aan de verwagting
plaats van een middel
n van wreedheid en
e het slegts dat de ge-
nsche natieën met te
ophoudlijke drift ge-
de prijs, om welken
wraak of roem was,
sterke dranken, voor
gemangeld stonden te
ijna alle natieën even
ij hunne vijanden met
waren onophoudlijk op
chen en weg te voeren.
en dat 'er minder ge-
dood gebragt worden
ze

zedert deeze verwagting van zulk eenen kostbaa-
ren prijs voor dezelve te zullen ontvangen is op-
gewekt dan 'er gewoonlijk wierden; maar het
blijkt niet dat hunne gewoone wreedheid tegens
de oorlogslieden; die zij gevangen neemen, in
het minst verminderd is; hunne natuurlijke zugt
naar wraak moet voldaan worden; zij zijn nu
slegts te naarstiger in een grooter getal jonge ge-
vangene te neemen, terwijl degeene, die gevan-
gen genoomen worden terwijl zij zig verweeren,
even als te vooren gepijnigd en ter dood gebragt
worden.

De Zendingen, ziende dat, huns ondanks,
hun ijver alleen gediend had om het vertier van
die schadelijke dranken te vermeederen, vervoeg-
den zig tot den Gouverneur van *Kanada* in het
jaar 1693 om een verbod van deezen heilloozen
handel. Daar wierd dan bevel toe gegeven,
maar dit kon dien niet geheel stuiten; de Fransche
Couriers des Bois of handelaars waren vermetel
genoeg om dien in het geheim te drijven, niet-
tegenstaande de straf tegens het overtreden van
het verbod eene zwaare boete en gevangenis was.

Sommige, die in het drijven van deezen han-
del ontdekt wierden, vlugteden in de landen der
Indiaanen, daar zij met de inboorlingen trouw-
den, en dus eene gewillige ballingschap onder-
gingen; doch naardien het slegte en ongebonden

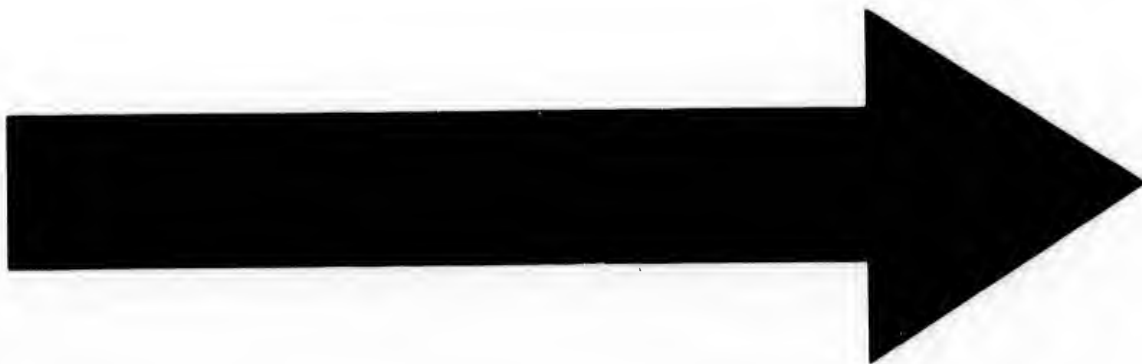
lieden waren, strekte hun gedrag zeer weinig om de zeden van hunne nieuwe nabestaanden te verbeteren, of om hun een gunstig denkbeeld in te boezemen van den godsdienst, dien zij beleeden. Dus zagen deeze onvermoelde godsdienstige mannen nogmaals hunne oogmerken enigermaate verijdeld.

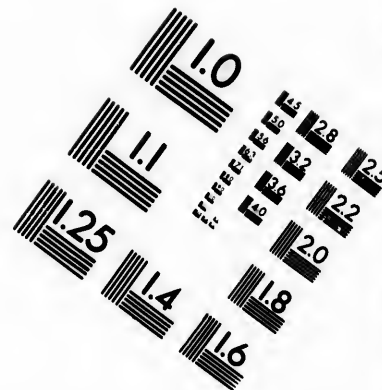
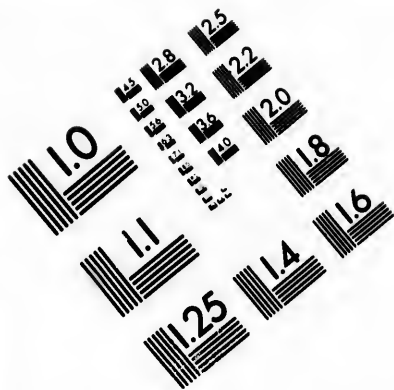
De verhuizing had egter eene uitwerking, die hunne natie tot voordeel gedijde. Door den omgang van deeze vlugtelingen met de *Irokeezen*, *Misissuages*, *Hurons*, *Miamis*, *Powtowottomies*, *Puants*, *Menomonies*, *Algonkins*, enz. en de geduurige opvijzelingen, welke deeze verschillende natieën van hun ontvingen van de magt en grootheid der Franschen; welker Koning zij, uit hunne gewoone neiging, ondanks hunne verbanning, nog toegedaan bleeven, wierden de Indiaanen ongevoelig voor dat volk ingenoomen en zal, ben ik overtuigd, alle gelegenheden aanvatten om hunne verkuogtheid aan hetzelfde te toonen; en zulks, in spijt van de schandelijke minachting, in welke zij door hen gehouden moeten worden, zedert zij uit *Kanada* verdreven zijn; want de Indiaanen beschouwen elk overwonnen volk als in eenen staat van onderhorigheid aan hunne overwinnaars. Als bij hen eene natie eene andere geheel heeft t'ondergebracht, en men overeengekoomen is zig op zekere voor-
waar-

der Noord-

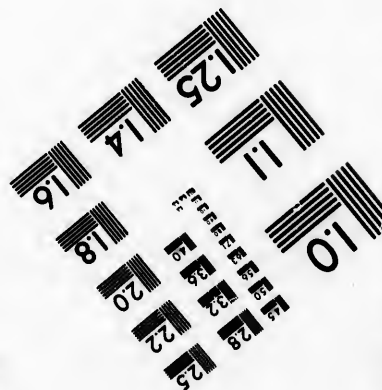
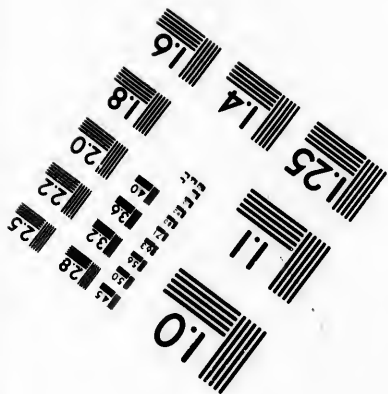
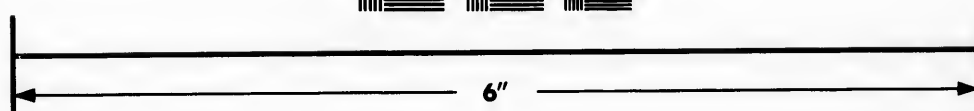
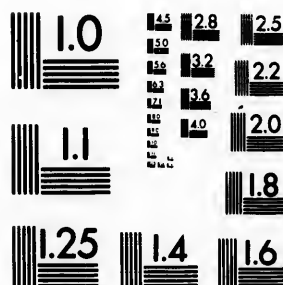
gedrag zeer weinig om
we nabestaanden te ver-
gunstig denkbeeld inte-
renst, dien zij beleeden.
welke godsdienstige man-
nogmerken enigermaats

er eene uitwerking, die
gedijde. Door den om-
gen met de *Irokeezen*,
Miamis, *Powtowotta-*
onies, *Algonkins*, enz.
ngen, welke deeze ver-
in ontvingen van de magt
nen, welker Koning zij,
ng, ondanks hunne ver-
bleeven, wierden de In-
dat volk ingenoomen en
alle gelegenheden aanvat-
heid aan hetzelfde te too-
van de schandelijke min-
door hen gehouden moe-
uit *Kanada* verdreven
en beschouwen elk over-
nen staat van onderhorig-
nnaars. Als bij hen eene
eel heeft t' ondergebragt,
en is zig op zekere voor-
waar-

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

**Photographic
Sciences
Corporation**

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

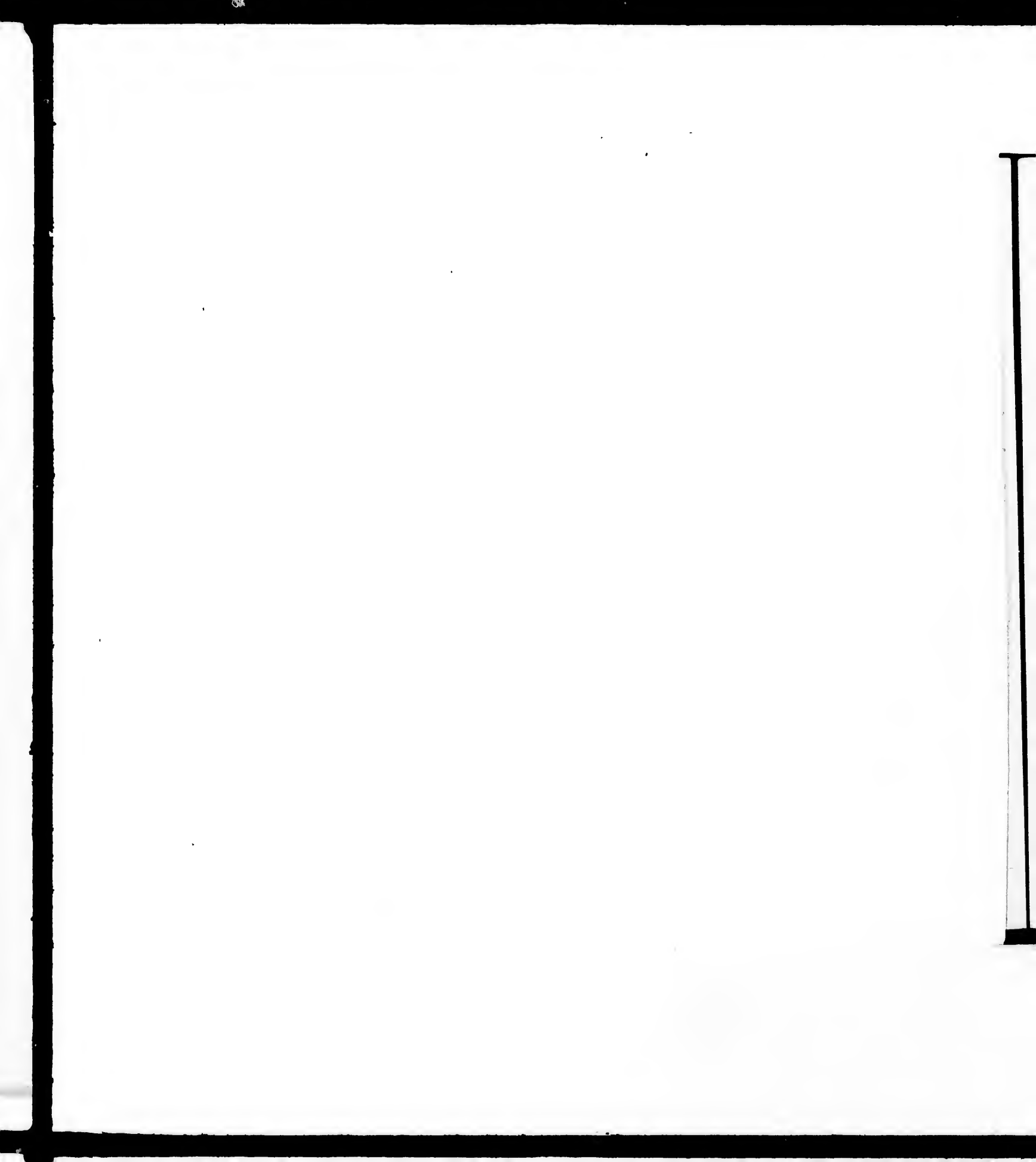
**CIHM/ICMH
Microfiche
Series.**

**CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1983

waarden te onderwerpen, is het de gewoonte dat de Opperhoofden van de overwonnene, als zij met hunne overwinnaaren in den raad zitten, vrouwen-rokken draagen, als eene erkenning dat zij in eenen staat van onderwerping zijn en onder de wijven moeten gerangschikt worden. Hunne partijdigheid voor de Franschen heeft egter te diepe wortelen geschoten dan dat de tijd zelf die zoude kunnen uitroeijen.

TIENDE HOOFDSTUK.

Van de wijze waarop de Indiaanen

vrede maaken.

De oorlogen, die tusschen de Indiaansche natiën gevoerd worden, zijn over het algemeen erflijk en blijven van eeuw tot eeuw voortduuren met weinige tusschenpoozingen. Als de vrede noodzakelijk wordt, is de voornaamste zorg van beiden partijen den schijn te vermijden als of zij den eersten stap deden.

Als zij met eenen vijand over eene opschorting van vijandlijkheden handelen, vermindert het

Op.

Opperhoofd, welk het is opgedraagen om de onderhandeling aantevangen, zoo zij niet door bemiddeling van eenen nabuurigen stam word te weeggebragt, niets van zijne natuurlijke fierheid, zelfs al zijn de zaaken van zijn land in den slechtsten staat, geeft hij niets toe, maar tragt zijne vijanden te doen gelooven dat het van hun belang is een einde aan den oorlog te maaken.

Daar gebeuren somtijds toevallen, die eenen vrede tuschen naticën bevorderen, die anders niet zouden kunnen overgehaald worden om naar bevrediging te luisteren. Ik zal hiervan een voorbeeld verhaalen, van welk ik bijna alle naticën, door welke ik trok, heb hooren spreken.

Omtrent tagtig jaaren geleden waren de *Irokeezen* en *Chipeways*, twee magtige naticën, in oorlog met de *Ossagaumies* en *Saukies*, die veel zwakker dan hunne vijanden waren in getal van manschappen en in kragten. Op eenen winter deden omtrent duizend der eerste eenen uittocht van het meir *Ontario*, over *Toronto*, naar de landen hunner vijanden. Zij voeren langs de kusten van het meir *Huron* aan deszelfs Oostlijke en Noordlijke oevers, tot zij aan het eiland van *St. Joseph* kwamen, dat in de Straat van *St. Maria* ligt. Daar trokken zij deeze Straat op het ijs over omtrent vijftien mijlen beneden den waterval en vervolgden hunnen weg nog verder
West-

de Noord-

gedraagen om de on-
zoo zij niet door be-
urigen stam word te-
e natuurlijke fierheid,
zijn land in den slegt-
toe, maar tragt zijne
dat het van hun belang
te maaken.

toevallen, die eenen
evorderen, die anders
ehaald worden om naar
k zal hiervan een voor-
k ik bijna alle natiën,
ooren spreken.

geleden waren de *Iro-*
ee magtige natiën, in
es en *Saukies*, die veel
den waren in getal van
en. Op eenen winter
der eerste eenen uittocht
over *Toronto*, naar de

Zij voeren langs de
on aan deszelfs Oostlijke
ot zij aan het eiland van
at in de Straat van *Ste.*
kken zij deeze Straat op
titen mijlen beneden den
hunnen weg nog verder
West-

Amerikaansche Indiaanen vrede maaken. 93

Westwaarts. Naardien de grond met sneeuw be-
dekt was, trokken zij, om hun getal te verber-
gen, in eene enkele rei agter elkanderen, terwijl
zij in elkanderens voetstappen traden.

Vier *Chipeways* Indiaanen, welke dien weg
henen gongen, ontdekten dit leger en gisten ge-
maklijk uit de koers, welke het nam en uit de
voorzorgen, die zij gebruikten, naar welk land
zij zig spoedden, en welke hunne oogmerken
waren.

Niettegenstaande de natie, tot welke zij be-
hoorden, met de *Ostagaumies* in oorlog was, en
in bondgenootschap met derzelve aanvallers, na-
men zij egter, uit een beginzel, waarvan geene
reden te geeven is, terstond het besluit om de
eerste van het gevaar, dat hun naderde, te ver-
wittigen. Tot dat einde spoedden zij zig met hun-
ne gewoone snelheid voort en, eenen omweg
neemende, om niet ontdekt te worden, kwamen
zij aan den jagt-grond van de *Ostagaumies* eer-
zoo sterk eene bende, die op zulk eene behoed-
zaame wijze voorttrok, daar koomen konde.
Daar vonden zij eenen troep van omtrent vier
honderd oorlogsmannen, waar onder enige *Sau-*
kies, welke zij waarschuwden dat hunne vijan-
den in aantocht waren.

De Opperhoofden verzamelden terstond hunne
geheele magt en hielden raad over de maatregelen,
die

die te neemen waren om zig te verdedigen. Naafdien zij met hunne huisgezinnen belemmerd waren, was het hun onmogelijk bij tijds af te trekken; zij beslooten dan de voordeeligste plaats inteneemen en de *Irokeezen* zoo wel te ontvangen als in hun vermogen was.

Niet verre van de plaats daar zij zig toen gevaltig bevonden, waren twee kleine meiren, tusschen welke eene smalle strook lands lag, omtrent eene mijl lang, en slegts van vijf tot tien roeden breed. Besluitende dat de *Irokeezen* door deze pas wilden aanrukken, verdeelden de vereenigde benden hun weinig volk in twee troepen, elken van twee honderd mannen. Een van deze vatte de post aan het eind van de strook lands, die naast aan hunnen jagt-grond lag, dat zij onmiddelijk versterkten met een bolwerk van paalen, terwijl de andere troep het een meir omtrok met oogmerk om hunne vijanden intesluiten als zij in de pas zouden gekoomen zijn.

Deze krijgslust gelukte, want niet zoo dra was de geheele bende *Irokeezen* de pas ingetrokken of zij, die zig van te vooren daartoe van hout voorzien hadden, maakten een diergelijk bolwerk aan het ander eind, en slooten dus hunne vijanden in.

De *Irokeezen* merkten dra in welken toestand zij waren, en hielden onmiddelijk raad welke maat-

te verdedigen. Naaf-
innen belemmerd wa-
lijk bij tijds aftetrek-
oordeeligste plaats in-
zoo wel te ontvangen

daar zij zig toen geval-
te kleine meiren , tus-
stroom lands lag , om-
legts van vijf tot tien
dat de *Irokeezen* door
n, verdeelden de ver-
g volk in twee troe-
onderd mannen. Een
het eind van de stroom
en jagt-grond lag, dat
met een bolwerk van
roep het een meir om-
ne vijanden intesluiten
koomen zijn.

e, want niet zoo dra
Irokeezen de pas ingetrok-
te vooren daartoe van
maakten een diergelijk
d, en slooten dus hun-

dra in welken toestand
onmiddelijk raad welke
maat-

Amerikaansche Indiaanen vrede maaken. 95

maatregelen 'er vereischt wierden om zig 'er uit
te redden. Ongelukkig voor hun was het aan
het dooien gegaan , waardoor het ijs zoo verre
gesmolten was, dat zij 'er niet over konden loo-
pen, terwijl 'er egter nog ijs genoeg overig was
om hen te beletten de meiren op vloten overte-
steeken of overtezwemmen. In deeze netelige
omstandigheid beslooten zij een van de bolwerken
te tragten te overweldigen ; maar zij bevonden
weltra dat zij te wel verdedigd wierden om hun
oogmerk te bereiken.

Ondanks deeze te leur stelling , vermaakten zij
zig met de gewoone bedaardheid en onbevreesd-
heid van Indiaanen , drie of vier dagen met vis-
schen. Het ijs toen geheel gesmolten zijnde,
maakten zij vloten, dat zij doen konden van
enige boomen, die gelukkig op die plaats ston-
den, en ondernamen een der meiren overte-
steeken.

Zij staken dan af voor het aanbreeken van den
dag; maar de *Otagaumies*, die hunne bewe-
gingen hadden gade geslagen, hun oogmerk be-
speurende, zonden honderd en vijftig mannen van
elken hunner troepen af, om zig tegens hunne
landing te verzetten. Deeze drie honderd man-
nen trokken zoo spoedig voort naar de andere
zijde van het meir, dat zij daar kwamen eer hun-
ne tegenpartijders den oever bereikt hadden, naar-
dien

dien zij vertraagd waren doordien hunne staaken in de modder bleeven steeken.

Zoo dra de bondgenooten aankwamen, maakten zij een hevig vuur met hunne snaphaanen en schooten sel met hunne boogen op de *Irokeezen*, dat hen grootliks ontzette, tot zij, hunnen toestand wanhoopig vindende, in het water sprongen, en zig al strijdende eenen weg door hunne vijanden baanden. Dit konden zij egter niet doen zonder meer dan de helft van hunne manschappen te verliezen.

Na dat de *Irokeezen* geland waren, trokken zij af, maar waren genoodzaakt hunne vijanden meesters van het slagveld te laten en in bezit van alle de bonte vellen, die zij in hunne winter-jagt opgedaan hadden. Zoo duur betaalden zij eenen onrechtvaardigen aanval op zoo groot eenen afstand van hunnen weg, dien zij gevolgd moesten hebben, en waartoe zij alleen waren aangezet door eene eensklaps opgekoomen begeerte om enige van hunne oude vijanden af te maaken.

Doch zoo zij hunne kragten gekend hadden, zouden zij de bende, die hen stuitte, tot eenen man toe hebben kunnen vernielen, want deeze waren bij den eersten aanval zelfs slegts weinig in getal en, toen zij door het gevegt verminderd waren, geheel buiten staat om hun te weêrstaan.

De

oorden hunne staaken
ken.

en aankwamen, maak-
hunne snaphaanen en
ogen op de *Irokeezen*,
de, tot zij, hunnen toe-
, in het water spron-
enen weg door hunne
nden zij egter niet doen
van hunne manschappen

eland waren, trokken
odzaak hunne vijanden
te laten en in bezit
die zij in hunne win-
n. Zoo duur betaalden
n aanval op zoo groot
weg, dien zij gevolgd
aartoe zij alleen waren
sklaps opgekoomen be-
nne oude vijanden afte-

kragten gekend hadden,
e hen stuitede, tot eenen
vernielden, want deeze
val zelfs slegts weinig in
het gevegt verminderd wa-
om hun te weerstaan.

De

Amerikaansche Indiaanen vrede maaken. 97

De overwinnende benden beloonden de *Chi-
peways*, die het middel tot hunne overwinning
geweest waren, met een aandeel in den buit. Zij
drongen hen om zoo veel van de rijkste pelte-
rijen te neemen als zij wilden, en zonden hen,
onder een geleide van vijftig mannen, naar hun
eigen land terug. De belanglooze *Chipeways*,
want de Indiaanen over het algemeen worden zel-
den door beweegredenen van eigenbaat gedreven,
weigerden eenen tijd lang deeze geschenken,
maar wierden eindelijk overgehaald om dezelve
aanteneemen.

De braave en wel overlegde verdediging, wel-
ke de *Ottawaumies* en *Saukies* hier gedaan had-
den, door de bemiddeling van de *Chipeways* ge-
holpen, die, bij deeze gelegenheid de vijand-
schap, welke zij dit volk zoo lang toegedraagen
hadden, ter zijde stellende, het edelmoedig ge-
drag van hunne vier Opperhoofden goed keur-
den, strekte tot middelen om eene bevrediging
tusfchen deeze naticën te bewerken en vereentgde
hen bij vervolg van tijd alle met den band van
vriendfchap.

Ik geloof dat alle de Indiaanen, die het uitge-
streckte land bewoonen, dat tusfchen *Quebec*, de
oevers der *Mississippi* ten Noorden van de *Ouis-
consin* en de volkplantingen, de Maatschappij
van de *Hudsons-baai* toebehoorende, ligt, thans

in eenen staat van diepen vrede zijn. Als hun rustlooze aart hen niet wil toelaaten werkloos te blijven, dan bedrijven deeze Noordlijke Indiaanen zelden vijandlijkheden tegens elkanderen; maar doen invallen Zuidwaarts tegens de *Cherokees*, *Choctahs*, *Chickasaws* of *Illineezen*.

Somtijds worden de Indiaanen eene oorlog; dien zij verscheiden jaaren tegens de eene of andere nabuurige natie zonder veel voordeel gevoerd hebben; moede, en in dit geval zoeken zij bemiddelaars om eene onderhandeling te beginnen. Als zij die gevonden hebben, wordt het verdrag dus gesloten.

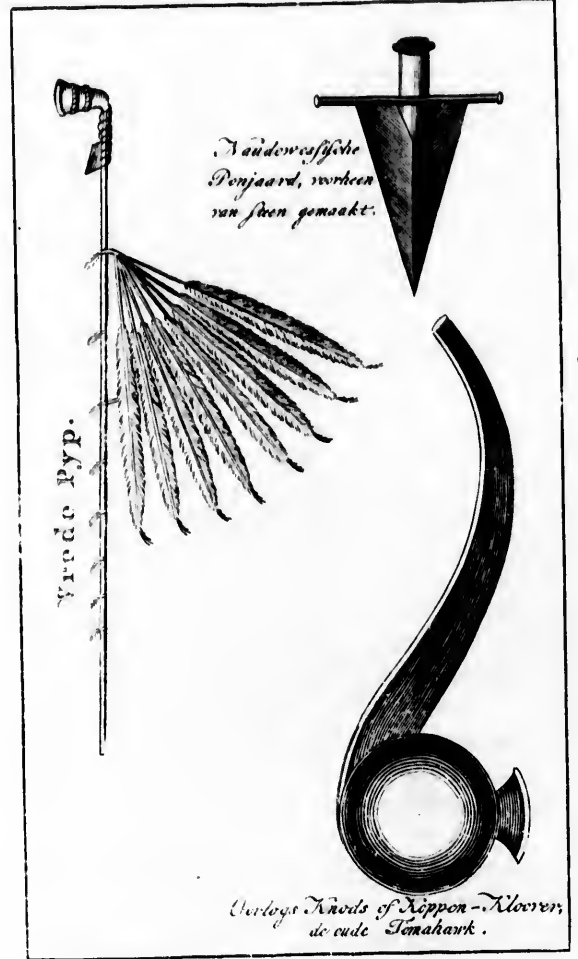
Een getal hunner eigen Opperhoofden met degeenen, die deezen vriendschaplijken dienst op zig genoomen hebben, vertrekken te zaamen naar het land hunner vijanden; degeene, die daartoe verkoren worden, zijn Opperhoofden van de grootste bekwaamheid en van de beproefde eerlijkheid. Zij draagen de Vrede-plij voor zig, welke ik mijne leezers niet behoef te zeggen dat van denzelfden aart is als eene witte vlag onder de Europeaanen, en die zelfs door de barbaarschste natiën met de grootste eerbied en eerbewijzingen behandeld wordt. Ik heb nooit van een voorbeeld gehoord dat de dragers van dit heilig zinnebeeld van vriendschap ooit oneerbiediglijk behandeld, of deszelfs rechten geschonden zijn.

op de Noord:

vrede zijn. Als hun
il toelaaten werkloos te
eeze Noordlijke Indiaa-
en tegens elkanderen ;
waarts tegens de *Chero-*
ews of Illineezen.

ndiaanen eene oorlog ;
a tegens de eene of an-
nder veel voordeel ge-
en in dit geval zoeken
e onderhandeling te be-
evonden hebben , wordt

en Opperhoofden met de-
iendfchaplijken dienst op
vertrekken te zaamen
vijanden ; degeene , die
len , zijn Opperhoofden
nheid en van de beproefd-
agen de Vrede-plijp voor
ezeren niet behoef te zeg-
aart is als eene witte vlag
en die zelfs door de bar-
de grootste eerbied en eer-
wordt. Ik heb nooit van
d dat de draagers van dit
vriendfchap ooit oneerbie-
deszelfs rechten gefchonden
zijn.

Amerikaansche Indlaanen vrede maaken. 99

zijn. De Indiaanen gelooven dat een inbreuk van deezen aart nooit door den grooten Geest ongestraft zou gelaaten worden.

De Vrede-pijp, die door de Franschen de *Calumet* genoemd wordt, om welke reden heb ik nooit kunnen te weeten koomen, is omtrent vier voeten lang. De kop is van rood marmert en de steel van ligt hout, fraai beschilderd, in verscheiden kleuren, met beeldspraakige figuren, en versierd met de vederen van de fraaisste vogelen. Ik heb eene naauwkeurige afbeelding van dezelve getragt te geeven op Pl. VI; maar het is niet in mijn vermogen een denkbeeld medetedeelen van de verschillende tinten en behaaglijke sieraadjen van dit zeer geacht Indiaansch gereedschap.

Elke natie heeft eene verschllende wijze van deeze pijp te versieren en zij kunnen, op het eerste gezicht, zeggen tot welke bende zij behoort. Zij wordt gebruikt als eene inleiding tot alle tractaaten en derzelve gebruik wordt bij deeze gelegenheden met groote plegtigheid verzeld.

De helper of adjudant van den eersten oorlogsmann stopt dezelve met tabak, met het hier voor beschreven kruid gemengd, zoodra de Hoofden vergaderd en gezeten zijn, terwijl hij zorg draagt dat zij nergens den grond raakt. Als zij gestopt is, neemt hij eene kool, die wel

G 2 gloeit,

gloeit, uit een vuur, dat gemeenlijk in het midden der vergadering aangehouden wordt en legt die op de tabak. Zoo dra de pijp genoeg ontstoken is, werpt hij de kool 'er af; dan draait hij de steek naar den hemel, vervolgens naar de aarde en dan dezelve horizontaal houdende, draait hij zig eens rond, tot hij eenen volkoomen cirkel beschreven heeft: door de eerste daad wordt hij onderfeld dezelve den grooten Geest aanbieden; wiens hulp daar door wordt afgesmeekt, door de tweede meent men dat hij alle kwaadartige bemoeijingen der booze geesten afwendt en door de derde de bescherming wint van de geesten, die de lucht, de aarde en de wateren bewoonen. Na aldus de gunst van die onzichtbare werkoorzaaken, in welker magt zij onderstellen dat het is de uitkomst van hunne tegenswoordige raadpleeging te bevorderen of te stremmen, afgesmeekt te hebben, biedt hij die het erflijk Opperhoofd aan, welk, twee of drie trekken gedaan hebbende, den rook uit zijnen mond perst naar den hemel, en vervolgens rondom hem op den grond blaast.

Als dit verrigt is, wordt de pijp op dezelfde wijze den gezanten of vreemdelingen in den mond gestoken; die dezelfde plegtigheid in acht nemen, dan den oppersten der oorlogslieden en allen den anderen Opperhoofden beurtelings volgen

gemeenlijk in het mid-
houden wordt en legt
ra de pijp genoeg ont-
kool 'er af; dan draait
el, vervolgens naar de
ontaal houdende, draait
eenen volkoomen cir-
or de eerste daad wordt
a grooten Geest ante-
door wordt afgestmeekt,
n dat hij alle kwaadaar-
oze geesten afwendt en
cherming wint van de
de aarde en de wate-
s de gunst van die on-
, in welker magt zij
uitkomst van hunne te-
ng te bevorderen of te
hebben, biedt hij die het
welk, twee of drie trek-
ten rook uit zijnen mond
vervolgens rondom hem
wordt de pijp op dezelfde
reemdelingen in den mond
plegtigheid in acht nee-
der oorlogslieden en al-
hoofden beurtelings vol-
gens

Amerikaansche Indiaanen vrede maaken. 101

gens hunnen rang. Gedurende deezen tijd houdt degeen, die deeze eerwaardige post vervult, de pijp los in de hand, als of hij vreesde het heilig werktuig te drukken, en niemand durft haar anders aanraaken dan met zijne lippen.

Als de Opperhoofden, welken de last is toe-
vertrouwd van vrede te maaken, het vlek of de
legerplaats, naar welke zij gaan, naderen, be-
ginnen zij de gezangen te zingen en de dansen
de dansen, welke tot deeze gelegenheden be-
stemd zijn. Ondertusfchen is hunne tegenpartij
van hunne aankomst onderrigt en, zig, op het
gezigt van de Vrede-pijp, van hunne gewoone
vijandschap ontdoende, nodigen zij hen in de
wooning van het Groot Opperhoofd en bezorgen
hun alle gemak gedurende de onderhandeling.

Alsdan wordt 'er eene raadsvergadering gehou-
den en als de aanspraaken en raadslagen geëindigd
zijn, wordt, zoo 'er geene hindernissen in den
weg koomen, die de onderhandeling doen af-
breeken, de geschilderde bijl in den grond be-
graaven, als een gedenkteken dat alle vijandschap
tusfchen de twistende natieën opgehouden is en
een vrede plaats grijpt. Onder de ruuwer be-
den, die geene gemeenschap met de Europea-
nen hebben, wordt eene rood geschilderde oor-
logsknods, in plaats van de bijl, begraven.

Daar wordt bij deeze gelegenheid ook een gor-

del van Wampum gefchonken, die als eene bevestiging van den vrede dient, en door deszelfs beeldspraakige figuren, waarin de koraalen gefchikt zijn, alle de bepaalde artikelen van het traktaat aan de laate nakoomlingfchap berichten.

Deeze gordels worden gemaakt van fchulpen, die op de kusten van Nieuw-Engeland en Virginie gevonden worden, die uitgezaagd worden tot stukjens van eene langwerpige gedaante, omtrent een vierde duims lang en zoo rond als glaazen koraalen. Deeze worden op lederen riemen geregen, en verſcheiden van deeze riemen, netjens met fijne zenuwachtige draaden aan malkanderen genaaid, maaken uit hergeen men eenen *Wampum - gordel* noemt.

De ſchelpen zijn gemeenlijk van twee kleuren, enige wit en andere paarsch; maar de laatste zijn meer geacht dan de eerste. Zij worden bij de Indiaanen in zoo groote waarde gehouden als goud, zilver of edele ſteenen bij de Europeërs.

De gordels beſtaan uit tien, twaalf of een grooter getal ſtrengen, naar het gewigt van de zaak die behandeld wordt, of de waardigheid van dengeenen, wien hij wordt aangeboden. Bij minder gewigtige gelegenheden worden door de Opperhoofden elkanderen ſtrengen van deeze koraalen aangeboden, en dikwijls door hem als een kostbaar verſierzel om hunne halzen gedraagen.

ken, die als eene be-
 dient, en door deszelfs
 waarin de koraalen ge-
 alde artikelen van het
 mlingfchap berichten.
 gemaakt van fchulpen,
 v-Engeland en Virginie
 uitgezaagd worden tot
 pige gedaante, omtrent
 zoo rond als glaazen ko-
 lederen riemen geregen,
 riemen, netjens met fijne
 n malkanderen genaaid,
 eenen *Wampum-gordel*

eenlijk van twee kleuren,
 rsch; maar de laatste zijn
 fte. Zij worden bij de
 te waarde gehouden als
 eenen bij de Europeërs.
 uit tien, twaalf of een
 , naar het gewigt van de
 dt, of de waardigheid van
 wordt aangeboden. Bij
 genheden worden door de
 en ftrengen van deeze ko-
 dikwijls door hem als een
 hunne halzen gedragen.

ELF.

ELFDE HOOFDSTUK.

Van de Spelen der Indiaanen.

De Indiaanen zijn, gelijk ik hier boven reeds heb aangemerkt, zeer aan het spel overgegeven en zullen zelfs alle de goederen, die zij bezitten, opzetten, en met bedaardheid verliezen. Zij vermaaken zig met verfcheiden foorten van fpelen, maar het voornaamfte en geachtfte onder hen is dat van den bal, dat het kaatsen niet ongelijk is.

De ballen, die zij gebruiken, zijn wat grooter dan die in de kaatsbaan gebruikt worden en worden van een stuk herten-leder gemaakt, dat, nat gemaakt zijnde, om lenig te worden, fterk wordt opgevuld met het hair van hetzelfde dier, en met zijne zenuwen toegenaaid; de werktuigen, waarmede zij die ballen flaan, zijn ftokken van omtrent drie voeten lang, aan welker eind eene foort van raket vast gemaakt is, naar de palm van eene hand gelijkende, en van riemen van eene harten-huid gemaakt. Mer deeze vangen zij den bal en werpen dien zeer verre weg, zoo

G 4 zij

zij daar in niet voorgekoomen worden door enige van de tegenpartij, welke toevlieden om den bal te onderscheppen.

Dit spel wordt doorgaans door groote gezelschappen gespeeld, die somtijds uit meer dan driehonderd speelaers bestaan, en het is niet ongevoon dat verschillende stammen tegens elkanderen speelen.

Zij beginnen met twee paalen in den grond te zetten omtrent honderd en vijftig roeden van elkanderen, en elke van de partijen der speelaers behoort eene deezer meeten toe. De bal wordt in het midden van de baan hoog opgeworpen en in eene regte lijn tusfchen de twee paalen, naar welke elke partij denzelven tragt te slaan, en die hem eerst zijne paal doet bereiken wint enige punten van het spel.

Zij zijn zoo uitermaate behendig in deeze manlijke oefening, dat de bal gewoonlijk in verschillende rigtingen door de kragt der raketten vliegende wordt gehouden, zonder geduurende het gantsche spel den grond te raaken, want zij mogen denzelven niet met hunne handen vangen. Zij loopen elkanderen met verbaazende vlugheid na en, als de een op het punt is van denzelven verre weg te slaan, agterhaakt hem een der tegenpartij en slaat den bal door eenen spoedigen slag ter neder.

men worden door enige
toevliegen om den bal

ns door groote gezelt-
mtijds uit meer dan drie
en het is niet onge-
ammen tegens elkande-

e paalen in den grond
d en vijftig roeden van
de partijen der spelers.
ten toe. De bal wordt
n hoog opgeworpen en
en de twee paalen, naar
en tragt te slaan, en die
oet bereiken wint enige

e behendig in deeze man-
bal gewoonlijk in verschil-
e kragt der raketten vlie-
, zonder gedurende het
l te raaken, want zij mo-
et hunne handen vangen.
met verbaazende vlugheid
het punt is van denzelven
gterhaakt hem een der te-
bal door eenen spoedigen

Zij

Zij speelen met zoo veel hevigheid dat zij el-
kanderen dikwijls kwetsen, en somtijds worde
'er wel eens een been gebrooken; doch niettegen-
staande deeze ongelukken, schijnt 'er egter nooit
enige spijt of dartele te werk stelling van hunne
kragten dezelve te veroorzaaken, en nooit ontstaan
'er geschillen tusfchen de twee spelende partijen.

Daar is nog een ander spel onder hen in ge-
bruik, dat aanmerking verdient, en dit is het
spel van de kom of schotel. Dit spel wordt
door twee perfoonen gespeeld. Elk heeft zes of
agt beentjens niet ongelijk aan perfikken - stee-
nen in grootte en gedaante, behalven dat zij
vierkant zijn; deeze zijn aan twee zijden zwart,
en aan de twee andere wit gekleurd. Zij werpen
die op in de lucht, en zij vallen in eene kom of
schotel, die 'er onder geplaatst is, neder, waar-
in zij rond draaien. Naar maate deeze beentjens
nu met de witte of zwarte zijde boven liggen, re-
kenen zij het spel; hij die het grootste getal van
eene zelfde kleur geworpen heeft, telt vijf oo-
gen en met veertig is het spel uit.

De winnende partij blijft zitten en de verlie-
zer ruimt zijne plaats in aan eenen anderen, die
door eenen van de rechters benoemd wordt; want
sometijds is een geheel dorp in het spel betrokken
en op sommige tijden speelt eene geheele bende
tegens eene andere.

G 5

Ge-

Gedurende dit spel schijnen de Indiaanen zeer hartstogtlijk en op elke beslissende worp heffen zij een ijslijk geschreeuw aan. Zij wringen zig in duizend bogten, terwijl zij zig tot de beentjens wenden, en de booze geesten met vervloeking en overlaaden, die hunne gelukkige regentpartijders gunstig zijn. In dit spel zullen sommige hunne klederen, al het huisraad uit hunne hutten, en somtijds zelfs hunne vrijheid verliezen, schoon 'er geen volk in de waereld is dat nijveriger is op de laatste dan de Indiaanen zijn.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Van de huwelijks-plegtigheden der Indiaanen.

De Indiaanen laten de veelwijverij toe en lieden van allerlei rang volgen hunne lust in dit opzigt in. De Hoofden vooral hebben een vrouwen-timmer, dat uit een onzeeker getal bestaat, gemeenlijk van zes tot twaalf of veertien wijven. De laagere rangen mogen 'er zoo veele neemen als zij waarschijnlijk in staat zijn te onderhouden met de kinderen, die zij krijgen kunnen. Het is niet

hijnen de Indiaanen zeer
beslissende worp heffen
aan. Zij wringen zig
om zij zig tot de beent-
te geesten met vervloe-
hunne gelukkige regen-
In dit spel zullen som-
het huisraad uit hunne
fs hunne vrijheid verlie-
olk in de waereld is dat
e dan de Indiaanen zijn.

HOOFDSTUK.

Wettigheden der Indiaanen.

de veelwijverij toe en lie-
volgen hunne lust in dit
n vooral hebben een vrou-
een onzeker getal bestaat,
t twaalf of veertien wijven.
ogen 'er zoo veele neemen
n staat zijn te onderhouden
zij krijgen kunnen. Het is
niet

Van de huwel. plegtigh. der N. A. Indiaanen. 107

niet ongemeen dat een Indiaan twee zusters
trouwt, en somtijds, als 'er meer dan twee zijn,
het geheele getal en ondanks deeze (in het oog
van beschaafde volkeren) onnatuurlijke vereeni-
ging, leeven zij alle in de grootste eensge-
zindheid.

De jonger wijven zijn de andere onderdaanig en
die, welke geene kinderen hebben, verrigten
zulke laage diensten voor die, welke vrugtbaar
zijn, dat haar staat maar weinig van slavernij ver-
schilt. Zij verrigten egter alle bevelen met de
grootste bereidwilligheid, in hoop van daardoor
de genegenheid van haare mannen te winnen, op-
dat zij op haare beurt ook nog eens het geluk
mogen hebben van moeders te worden en recht
hebben op den eerbied, welke dien staat verzelt.

Het is niets ongemeens dat een Indiaan, schoon
hij zoo veele vrouwen neemt, met veele derzelve
verscheiden jaaren lang in enen staat van onthou-
ding leeft. De vrouwen, welke niet zoo geluk-
kig zijn om door haar onderdaanig en voorzigtig
gedrag de genegenheid van haare mannen te win-
nen en door dat middel in zijne omhelzingen te
deelen, blijven geduurende al haar leven maagd,
tenzij zij door hem somtijds aan het een of ander
vreemd Opperhoofd worden aangeboden, wiens
kort verblijf onder hen hem niet toelaat in eene
langduuriger verbindtenis te treden. In dit ge-
val

val onderwerpen zij zig zonder morren aan den wil van haaren man , en deeze korte vereeniging staat haar wel aan , maar kooft het ooit aan den dag dat zij deeze vrijheid zonder zijne toestemming gebruiken , dan worden zij gestraft als of zij zig aan overspel hadden schuldig gemaakt.

Deeze gewoonte heerscht meer onder de natieën , die in de binnen-landen gezeten zijn dan onder die , welke nader aan de volkplantingen woenen , alzo de zeden der laatste , in enige opzichten , meer naar die der Europeaanen gewijzigd worden door de gemeenschap , welke zij met hun houden.

De Indische natieën verschillen slegts zeer weinig van elkanderen in hunne huwelijks-plegtigheden , en nog minder in de wijze van hunne echtscheidingen. De stammen , die de grenzen van *Canada* bewonen , hebben de volgende gewoonte.

Als een jongman zijne genegenheid op eene van de andere sexe gevestigd heeft , tragt hij haare toestemming te winnen en , zoo hij daar in slaagt , is 'er geen voorbeeld dat ooit de ouders zig tegens derzelve vereeniging verzetten. Als men omtrent alles is overeengekoomen en de dag bepaald is , vergaderen de vrienden en kennissen van beiden in het huis , of in de tent van den oudsten nabestaande van den bruidegom , daar
voor

onder morren aan den
eeze korte vereeniging
oomt het ooit aan den
zonder zijne toestem-
erden zij gestraft als of
schuldig gemaakt.
cht meer onder de na-
anden gezeten zijn dan
aan de volkplantingen
der laatste, in enige op-
er Europeaanen gewij-
gemeenschap, welke zij

rschillen slegts zeer wei-
unne huwelijks-plegtrig-
in de wijze van hunne
ammen, die de grenzen
, hebben de volgende

ne genegenheid op eene
estigd heeft, tragt hij
nnen en, zoo hij daar in
beeld dat ooit de ouders
reeniging verzetten. Als
ereengekoomen en de dag
de vrienden en kennissen
, of in de tent van den
n den bruidegom, daar
voor

voor die gelegenheid een gastmaal is aangeregt.

Het gezelschap, dat bijeenkooft om het feest
bijtewoonen, is somtijds zeer talrijk; zij dans-
sen, zij zingen, en genieten alle vermaaklijk-
heden, van welke zij gemeenlijk bij hunne open-
baare vrolijkheden gebruik maaken. Als deeze
geëindigd zijn, gaan alle degeene, die enkel om
de plegtigheid tegenswoordig waren, heenen en
de bruidegom en bruid worden alleen gelaaten
met drie of vier van de naaste en oudste bloed-
vrienden van wederzijde, zijnde die van den brui-
degom mans, en die van de bruid vrouwen.

Nu vertoont zig de bruid, van deeze weinige
vrienden verzeld, die eerst daartoe heen gegaan
was, aan eene der deuren van het huis, en wordt
naar den bruidegom geleid, die gereed staat om
haar te ontvangen. Zij plaatsen zig vervolgens
op eene mat in het midden van de kamer, en vat-
ten de einden van een rijsjen, omtrent vier voe-
ten lang, vast, waardoor zij gescheiden blijven,
terwijl de oude mannen enige korte aanspraaken
doen, op die gelegenheid passende.

Hierna verklaart het getrouwd paar openlijk de
liefde en achting, die zij vóór elkanderen heb-
ben, en zingen en dansen te zaamen, terwijl zij
het rijsjen nog vast houden. Als zij dit verrigt
hebben, breeken zij het rijsjen in zoo veele stuk-
ken als 'er getuigen tegenswoordig zijn, die elk
een

een stuk neemen en het zeer zorgvuldig bewaaren.

Dan wordt de bruid weder de deur uitgeleid; die zij ingekoomen was, daar haare jonge gezellen haar opwagten om haar naar haar 's vaders huis te brengen; daar is de bruidegom genoodzaakt haar te gaan vinden, en daar wordt het huwelijk voltrokken. Zeer dikwijls blijft de vrouw in haars vaders huis tot zij een kind heeft, wanneer zij haare klederen oppakt, dat gemeenlijk alles is wat zij bezit, en haaren man naar zijne wooning verzelt.

Als zij eenen tegenzin in elkanderen krijgen en scheiden willen, want zelden gebeurt het dat zij kijven, geeven zij gemeenlijk hunnen vrienden enige dagen te vooren kennis van hun voornemen, en geeven 'er somtijds redenen bij om hun gedrag te billijken. De getuigen, die bij het huwelijk tegenswoordig waren, koomen, op den bestemden dag, bijeen in het huis van het paar, dat scheiden wil, en, de stukjens van het rijsjen medebrengeude, die zij op derzelver bruiloft ontvangen hebben, werpen zij die in het vuur in tegenswoordigheid van alle de getuigen.

Ziet daar de geheele plegtigheid die daar bij vereischt wordt, en de scheiding geschiedt wijders zonder enige murmureering of kwaadwilligheid tuschen het paar of hunne nabestaanden, en enige
maan-

plegigheden der

zeer zorgvuldig be

eder de deur uitgeleid;
daar haare jonge gezelschap
haar naar haar 's vaders
de bruidegom genood-
t, en daar wordt het hu-
dikwijls blijft de vrouw
zij een kind heeft, wan-
oppakt, dat gemeenlijk
haaren man naar zijne

in elkanderen krijgen en
elden gebeurt het dat zij
eenlijk kunnen vrienden
kennis van hun voornee-
tijds redenen bij om hun
te getuigen, die bij het
waren, koomen, op den
in het huis van het paar,
de stukjens van het rijsjen
zij op derzelver bruiloft
pen zij die in het vuur in
alle de getuigen.
e plegtigheid die daar bij
scheiding geschiedt wijders
eering of kwaadwilligheid
nne nabestaanden, en enige
maan-

Noord-Amerikaansche Indiaanen. 111

maanden daarna hebben zij vrijheid om weder een
ander huwelijk aantegaan.

Als een huwelijk dus ontbonden wordt, wor-
den de kinderen, die 'er uit gesproten zijn, tus-
schen den man en de vrouw gelijklijk verdeeld;
en, alzo de kinderen bij de Indiaanen voor een
schat gerekend worden, valt de vrouw, als het
getal oneven is, het oneven kind ten deel.

Schoon deeze gewoonte de onstandvastigheid
schijnt te begunstigen en veele echtscheidingen
zou schijnen te moeten veroorzaaken, zijn 'er
egter veele onder de Indiaanen, die maar eene
vrouw hebben en die met dezelve eenen zoo
gelukkigen echten staat genieten als in beschaaf-
der maatschappijen mogelijk is. Daar zijn ook
niet weinige voorbeelden van vrouwen, die eene
onschendbaare verknogtheid aan haare mannen
behouden, uitgezonderd in de bovengemelde ge-
vallen, die egter niet beschouwd worden als
eene schending van haare kuisheid of getrouw-
heid.

Alfchoon ik gezegd heb dat de Indiaansche na-
tieën zeer weinig van elkanderen verschillen in
haare huwelijks - plegtigheden, moet dit egter
met enige uitzonderingen verstaan worden. De
Naudowesies hebben eene zonderlinge gewoonte
van hunne huwelijken te vieren, die in het ge-
heel niet schijnt te gelijken naar die, welke bij
enige

enige andere natie, door welke ik getrokken ben; in gebruik is. Als een van hunne jongelingen eene jongo dogter, die hem aanstaat, heeft uitgekozen, ontdekt hij zijne liefde aan haare ouders, die hem nodigen om bij hen te koomen en in hunne tent te koomen wonen. Deze aanbieding neemt hij aan, en verbindt zig daarmede om een geheel jaar in dezelve te blijven, in de hoedanigheid van eenen gemeenen dienstbode. Gedurende deezem tijd gaat hij uit jaagen en brengt al het wild, dat hij opdoet, in het huishouden, waardoor de vader dan gelegenheid heeft om te zien of hij in staat zij voor het onderhoud van zijne dogter en de kinderen, die uit hun huwelijk zouden kunnen spruiten, te zorgen. Dit geschiedt egter slechts met jonge lieden en voor hunne eerste vrouw en wordt niet herhaald, gelijk Jacobs dienstbaarheid.

Als deezem tijd verlopen is, wordt het huwelijk plegtig gevierd naar de gewoonte des lands, op de volgende wijze: Drie of vier van de oudste manlijke nabestaanden van den bruidegom, en even zoo veele van de bruid, verzellen het jong paar van hunne tenten naar een open vak in het midden der legerplaats. Als de Opperhoofden en oorlogslieden daar vergaderd zijn om hen te ontvangen, wordt, zoo dra zij aangekoomen zijn, een gedeelte van de laatste in twee gelederen geschaard

welke ik getrokken ben; van hunne jongelingen hem aanstaar, heeft uit zijne liefde aan haare ou- om bij hen te koomen opomen woonen. — Deeze en, en verbindt zig daar- in dezelve te blijven, in men gemeenen dienstbode. d gaat hij uit jaagen en t hij opdoet, in het huis- ader dan gelegenheid heeft at zij voor het onderhoud kinderen, die uit hun hu- spruiten, te zorgen. Dit met jonge lieden en voor wordt niet herhaald, ge- eid.

pen is, wordt het huwe- ar de gewoonte des lands, Drie of vier van de oud- den van den bruidegom, en e bruid, verzellen het jong naar een open vak in het s. Als de Opperhoofden vergaderd zijn om hen te o dra zij aangekoomen zijn, aatste in twee gelederen ge- schaard

schaard aan elke zijde van den bruidegom en de bruid. Den maakt het voornaamst Opperhoofd de geheele vergadering het oogmerk van hunne zaamenkomst bekend en zegt hun dat het paar, dat daar voor hun staat, hunne naamen noemende, gekoomen zijn om hun voorneemen van te zaamen als man en wijf te leeven openlijk bekend te maaken. Dan vraagt hij het jonge paar, den een na den anderen, of zij begeeren de vereeniging te voltrekken. Als zij met eene verstaarbaare stem verklaard hebben dat zij zulks verlangen, zetten de oorlogsknegten pijlen op hunne boogen en schieten die over de hoofden van het getrouwd paar; als dit gedaan is, verklaart het Opperhoofd hen voor man en vrouw. Dan draait de bruidegom zig rond, bukt neder, vat zijne vrouw op zijnen rug en draagt haar op deze wijs, onder de toejuichingen van de aanschouwers, naar zijne tent. Deeze plegtigheid wordt gevolgd van een gastmaal, zoo goed als de nieuwgetrouwde man in staat is te geeven, en het feest wordt, als naar gewoonte, met zingen en dansen beslooten.

Echtscheidingen vallen onder de *Naudowesfes* zoo zelden voor, dat ik geene gelegenheid had om te verneemen hoe dezelve toegaan.

Overspel wordt onder dit volk voor eene verfoeilijke misdaad gehouden en met de grootste

gestrengheid gestraft. Als dit geval gebeurt, bijt de man de vrouw den neus af, en daarop volgt eene onmiddelijke echtscheiding. Ik heb eens het voorbeeld gezien dat deeze straf geoeffend wierd, terwijl ik onder hen was. De kinderen worden dan verdeeld gelijk bij andere natieën plaats heeft, dat is, elk krijgt de helft.

Onder de Indiaanen zijn, zoo wel als onder Europische natieën, veele, die zig aan de minvermaaken overgeeven en die, ondanks de berichten, door sommige schrijvers van de kochtheid van temperament van de Indiaanen gegeven, ijverige priesters van Venus worden. Den jngen oorlogslieden, die daartoe overhelten, ontbreekt het zelden aan gelegenheden om hunne driften intevolgen en, naardien de wijze, waarop zij zig bij deeze gelegenheden gedraagen, enigzints zonderling is, zal ik die beschrijven.

Als een van deeze jonge ligtmisfen uit het gedrag van het meisjen, dat hij voor zijne meesteres verkooren heeft, oordeelt dat hij niet veel tegenstand bij haar ontmoeten zal, gaat hij dus te werk. Ik heb reeds aangemerkt dat de Indiaanen geene overigheid erkennen en dat zij geen denkbeeld hebben van onderhoorigheid, uitgezonderd in de nodige schikkingen van hunne oorlogs- of jagt-tochten; zij leeven dan in eenen staat van gelijkheid, ten naasten bij overeenkomstig den
staat

als dit geval gebeurt, bijt
meus af, en daarop volgt
scheiding. Ik heb eens
dat deeze straf geoefend
hen was. De kinderen
gelijk bij andere natieën
krijgt de helft.
zijn, zoo wel als onder
eene, die zig aan de min-
en die, ondanks de be-
e schrijvers van de kocl-
van de Indiaanen gegee-
ers van Venus worden.
den, die daartoe overhel-
den aan gelegenheden om
en en, naardien de wijze,
e gelegenheden gedraagen,
zal ik die beschrijven.
onge lichtmisen uit het ge-
dat hij voor zijne meesteres
leelt dat hij niet veel tegen-
eten zal, gaat hij dus te
aangemerkt dat de Indiaanen
ennen en dat zij geen denk-
derhoorigheid, uitgezonderd
igen van hunne oorlogs- of
ven dan in eenen staat van
sten bij overeenkomstig den
staat

staat der natuur. De minnaar vreest dan ook niet
in de vervulling zijner wenschen belemmerd te
zullen worden, als hij slegts eene goede gele-
genheid kan vinden om die ter uitvoer te bren-
gen. Naardien de Indiaanen ook voor geene
dieven of verborgen vijanden behoeven te vree-
zen, laten zij de deuren van hunne tenten of
hutten, geduurende den nacht, ongegrendeld,
zoo wel als over dag. Twee of drie uren na
zonne-ondergang rekenen de slaaven of de oude
lieden het vuur in, dat gemeenlijk midden in het
vertrek brandt, en begeeven zig te rust.

Wanneer het dus duister en alles in rust is,
treedt zulk een zoon der wellust, digt in zijn
mantel gewonden; om onbekend te blijven, in
het vertrek van het meisje, dat hij voor zijne
minnares begeert; hij ontfteekt aan het ingere-
kend vuur een stukjen hout, dat als een zwavel-
stok dient, nadert de plaats daar zij ligt en,
zagtjens het dek van haar hoofd liggende, schudt
hij haar tot zij ontwaakt. Als zij zig dan oprigt
en het licht uitblaast heeft hij geene andere be-
kentenis nodig dat zijn gezelschap niet onaange-
naam is; maar als zij, na dat hij zig ontdekt
heeft, haar hoofd weder onder de deken steekt,
en geen acht op hem slaat, kan hij verzeekerd
zijn dat alle verdere verzoeken vrugtloos zullen
zijn en dat hij maar schielijk moet vertrekken.

Geduurende den tijd dat hij in het vertrek is, verbergt hij het licht zoo veel mogelijk met de holte van zijne hand, en, naardien de tenten of vertrekken der Indiaanen gemeenlijk ruim en breed zijn, ontsnapt hij zonder herkend te wezen. Men zegt dat de jonge meisjes, die op deeze wijze haare minnaars ontvangen, groote zorg draagen, door het onmiddelijk inneemen van zekere kruiden, met welke kragten zij wel bekend zijn, dat de gevolgen van deelen verboden liefde-handel niet zichtbaar worden; want zoo die gevolgen heeft, dan moeten zij altijd ongetrouwd blijven.

De kinderen van de Indiaanen worden altijd met den naam van de moeder genoemd, en als eene vrouw verscheiden mannen trouwt en bij elken van hun kinderen heeft, worden zij alle naar haar genoemd. De reden, die zij daar van geeven is, dat, naardien hunne kinderen aan hunnen vader hunne zielen, het onzichtbaar deel van hun wezen, verschuldigd zijn, en aan de moeder hun lighaamlijk en zichtbaar deel, het natuurlijker is dat zij naar den naam van de laatste genoemd worden, van welke zij ontwijfelbaar hun aanwezen ontleenen, dan naar den naam van den vader, omtrent welken 'er somtijds eene twijfeling zoude kunnen plaats hebben of zij 'er wel toe gerechtigd zijn.

plegtigheden der

at hij in het vertrek is ,
veel mogelijk met de
, naardien de tenten of
n gemeenlijk ruim en
zonder herkend te we-
jonge meisjes , die op
naars ontvangen , groote
nmiddeijk inneemen van
ker kragten zij wel be-
gen van deezzen verboden
ar worden ; want zoo die
eten zij altijd ongetrouwd

Indiaanen worden altijd
moeder genoemd , en als
n mannen trouwt en bij
heeft , worden zij alle
De reden , die zij daar van
dien hunne kinderen aan
ielen , het onzichtbaar deel
chuldigd zijn , en aan de
en zichtbaar deel , het na-
r den naam van de laatste
n welke zij ontwijfelbaar
en , dan naar den naam van
elken 'er somtijds eene twij-
laats hebben of zij 'er wel

De

Noord- Amerikaansche Indiaanen: 119

De Indiaanen maaken gebruik van enige plegtigheden bij het geeven van eenen naam aan het kind , en dit wordt bij hen voor eene zaak van het uiterste gewigt gehouden ; doch welke deeze plegtigheden zijn kon ik nooit te weeten koomen , omdat zij die in het geheim verrigten . Ik weet slegts dat de naam gewoonlijk gegeeven wordt als de kinderen den staat van kindsheid verlaaten .

Niets kan de tederheid evenaaren , die zij voor hun kroost gevoelen , en men kan zig niet beter in hunne gunst aanbeveelen dan door de jongere takken van het huisgezin vriendschap te bewijzen . Dat ik bij de *Naudowesfies* zoo gastvrij onthaald wierd kan ik enigermaate toeschrijven aan de geschenken , welke ik aan de kinderen van de Opperhoofden dier natie deed .

Daar is enige moeijelijkheid in het verklaaren van de wijze , waarop de Indiaanen zig van elkanderen onderscheiden . Behalven den naam van het dier , naar welken elke natie en stam genoemd is , zijn 'er nog andere , die hun persoonlijk toebehooren , en welke de kinderen van hunne moeders overerven .

De Opperhoofden zijn ook onderscheiden met eenen naam , die betrekking heeft of op hunne bekwaamheden , of op het beeldspraakig teken van hunne geslachten , en deezzen neemen zij aan na zij de jaaren van huwbaarheid bereikt hebben .

H 3

Die,

Die, welke of in hunne oorlogen of op hunne jagt-partijen uitgemunt hebben, of enige uitstekende hoedanigheden bezitten, krijgen eenen naam, die dient om den roem van deeze daaden te vereeuwigen, of om hunne bekwaamheden te doen uitfchitteren.

Dus wierd de groote oorlogsman van de *Naudowesies* *Ottahtongoomlishcah* genaamd, dat is, de *Groote Stangen-Vader*; naardien *Ottah* vader, *tongoom* groot, en *lishcah* eene slang betekenen. Een ander Opperhoofd heetede *Honahpawjain*, dat eenen *snellen looper over bergen* betekent. En toen zij mij als een Opperhoofd onder hen aannamen, noemden zij mij *Shebaygo*, dat eenen *Schrijver* betekent, of iemand die liefhebberij heeft in beeldspraakige figuren te tekenen, naardien zij mij dikwijls zagen schrijven.

DE TIENDE HOOFDSTUK.

Van den Godsdienst der Indiaanen.

Het is zeer moeielijk eene volkoomen kennis te verkrijgen van de godsdienstige grondbeginzelen

h. der N. A. Indiaanen.

oorlogen of op hunne hebben, of enige uitbezitten, krijgen eenen roem van deeze daaden hunne bekwaamheden te

oorlogsmans van de *Nau-lishcah* genaamd, dat is, *er*; naardien *Ottah* van *lishcah* eene slang be-Opperhoofd heetede *Hon snellen looper over ber-* n zij mij als een Opper-amen, noemden zij mij *Schrijver* betekent, of ie- heeft in beeldspraakige ardien zij mij dikwijls za-

HOOFDSTUK.

ienst der Indiaanen.

ijk eene volkoomen kennis godsdienstige grondbeginzelen

Van den godsdienst der N. A. Indiaanen. 119

len der Indiaanen. Hunne plegtigheden en leerstellingen zijn zoo dikwerf door de Europeaanen bespot, dat zij die tragten verborgen te houden; en als men, na de gemeenzaamste vriendschap, eenen van hun verzoekt hun stelzel van godsdienst te verklaren, mengen zij, om uwe bespotting te ontgaan, 'er veele leerstellingen onder, die zij van de Fransche Zendelingen ontvangen hebben, zoo dat het op het laatst eene onverstaanbaare wartaal wordt, waarop niet te vertrouwen is.

Ik zal de leerstellingen, welke ik onder de *Naudowesfies* heb kunnen ontdekken, want deeze waren op dit stuk ook zeer agterhoudende, mijnen leezeren opgeeven, zonder enige acht te slaan op de berichten van andere. Naardien de godsdienst van dit volk, door hunne afgelegenheid, nog niet met de bijgeloovigheden van de Roomsche Kerk vermengd schijnt, zullen wij uit hunne godsdienstige gebruiken een volkoomener denkbeeld kunnen vormen van de oorspronkelijke leerstellingen en plegtigheden van de Indiaanen in het algemeen dan van die van andere natiën, die digter aan de volkplantingen wonen.

Het is zeeker dat zij een Opperwezen, of een schenker van het leven, die over alle dingen gesteld is, erkennen. De *Chipeways* noemen dat wezen *Manitou*; of *Kitchi-Manitou*; de *Naudowesfies* noemen het *Wakon*, of *Tongo-*

H 4

Wa-

Wakon, dat is, den grooten Geest, en zij beschouwen het als de bron van alles goeds, van welke geen kwaad kan voortkoomen. Zij gelooven ook aan eenen boozen Geest, wien zij groote magt toeschrijven, en zij onderstellen dat door hem alle kwaad, dat het menschedom overkoomt, wordt toegebracht. Hem bidden zij dan in hunne tegenspoeden aan, smeekende dat hij hunne bekommernissen wil afwenden, of dezelve draaglijk wil maaken, als zij onvermijdelijk zijn.

Zij zeggen dat de groote Geest, die oneindig goed is, het menschedom geen kwaad wil doen of kan doen, maar integendeel dat hij alle de zegeningen over hen uitgiet, die zij verdienen, daar de booze Geest geduuriglijk bezig is te verzinnen hoe hij het menschlijk geslacht zal straffen, en om dit te doen heeft hij niet alleen den wil, maar ook de magt.

Zij stellen ook dat 'er goede geesten zijn van eenen minderen rang, die hunne bijzondere bedieningen hebben, waarin zij altoos aan het geluk der stervelingen arbeiden. Deeze stellen zij dat het opzigt hebben over alle de buitengewoone voortbrengzelen der natuur, zoo als de meiren, rivieren, bergen, die van eene ongemeene grootte zijn en ook over de viervoetige dieren, visfchen, vogelen, en zelfs over de gewafenen steenen, die in grootte of in merkwaardigheid

bo.

oren Geest, en zij be-
van alles goeds, van
oortkoomen. Zij ge-
ozen Geest, wien zij
en zij onderstellen dat
het menschdom over-
Hem bidden zij dan
n, smeekende dat hij
afwenden, of dezelve
zij onvermijdelijk zijn.

te Geest, die oneindig
geen kwaad wil doen
ndeel dat hij alle de ze-
die zij verdienen, daar
lijk bezig is te verzin-
k geslacht zal straffen,
zij niet alleen den wil,

goede geesten zijn van
e hunne bijzondere be-
zij altoos aan het ge-
den. Deze stellen zij
ver alle de buitenge-
er natuur, zoo als de
, die van eene onge-
over de viervoetige die-
zelfs over de geswafen
of in merkwaardigheid
bo.

boven de overige van hunne soorten uitmunten.
Aan alle deeze bewijzen zij eene soort van aan-
bidding. Wanneer zij dan op de oevers van het
Groote-meir, aan die van de *Misissippi*, of aan
enige andere groote water-plas koomen, bieden
zij den Geest, die zig daar ophoudt, de eene of
andere offerhande aan, gelijk de Prins der *Win-
nebagoes* deed, toen hij mij naar den Waterval van
St. Anthony verzelde.

Doch ik geloof egter dat de denkbeelden,
welke zij aan het woord *Geest* hechten, zeer
verschillende zijn van het begrip, dat verlichter
naticën van hetzelfde hebben. Zij schijnen zig
lighaamlijke verbeeldingen van hunne Goden te
maaken en denken dat zij van eene menschlijke
gedaante zijn, schoon van eene natuur, uitmun-
tender dan die van den mensch.

Van denzelfden aart zijn hunne gevoelens om-
rent eenen toekomenden staat. Zij twifelen
niet of zij zullen in eenen anderen staat leeven,
maar zij verbeelden zig dat zij daar dezelfde be-
zigheden zullen hebben als hier, doch zonder
den arbeid en de moeielijkheden, die 'er in dit le-
ven mede verzeld gaan.

Zij verwagten dan dat zij overgebracht zullen
worden in een aangenaam land, daar zij altoos
eenen helderen onbewolkten hemel zullen heb-
ben, en eene eeuwigduurende lente zullen genie-
ten,

ten, daar de boschen zullen krioelen van wild, en de meiren van visch, die gevangen zullen kunnen worden zonder eenen moeielijken arbeid of pijniging van den geest te vorderen, in kort dat zij eeuwig zullen leeven in landen van overvloed en alle aangenaamheden, waarin zij hier behagen scheppen, in eenen grooteren graad zullen genieten.

Verstandlijke vermaaken zijn hun vreemd; ook zijn die niet in hun plan van geluk vervat. Maar zij verwagten egter dat zelfs die dierlijke vermaaken geëvenredigd zullen zijn en hun toegedeeld zullen worden volgens hunne verdiensten; de bekwaame jager, de stoute en gelukkige oorlogsmann zal een grooter deel genieten dan die, welke uit luiheid of onbekwaamheid zig op geene uitmuntende verdiensten boven het gemeen kunnen beroemen.

De Priesters der Indiaanen zijn ook tegelijk hunne geneesmeesters en hunne toveraars; terwijl zij hunne wonden heelen en hen van hunne ziekten geneezen, leggen zij hunne droomen uit, deelen hun beschermende tovermiddelen mede en voldoen aan dat verlangen, dat zoo sterk onder hen heerscht, van naat het toekomende te zoeken.

Hoe wel zij het laatste gedeelte van hunne amp-
ten vervullen en van welke middelen zij zig bij
enige

en krioelen van wild, en
gevangen zullen kunnen
veelijken arbeid of pijn-
vorderen, in kort dat zij
landen van overvloed en
waarin zij hier behagen
vooreen graad zullen ge-

en zijn hun vreemd; ook
van geluk vervat. Maar
zelfs die dierlijke vermaa-
n zijn en hun toegedeeld
hunne verdiensten; de be-
ute en gelukkige oorlogs-
el genieten dan die, welke
zaamheid zig op geene uit-
vooven het gemeen kunnen

diaanen zijn ook tegelijk
en hunne toveraars; ter-
heelen en hen van hunne
gen zij hunne droomen uit,
nde tover - middelen mede
rlangen, dat zoo sterk on-
n naar het toekomende te

ste gedeelte van hunne amp-
welke middelen zij zig bij
enige

enige gelegenheden bedienen, heb ik alreeds ge-
toond, toen ik verhaalde wat de Priester van de
Killistinoes deed, die gelukkig genoeg was, om
in zijne buitengewoone pooging bij het *Groot-
meir* te slaagen. Zij slaagen dikwijls ook wel in
het toedlenen van de heilzaame kruiden, welke
zij hebben leeren kennen; maar dat de plegtig-
heden, welke zij, gedurende de toediening,
verrigten, derzelver goede uitwerking bevordert,
zal ik niet zeggen.

Als iemand van het volk ziek is, gaat de man,
die met de drie dubbele hoedanigheid van genees-
heer, priester en toveraar bekleed is, nagt en dag
bij den lijder zitten en ratelt met een dop met
drooge boonen *Chichicoué* genaamd, aan zijne
ooren, dat een onaangenaam geluid maakt, 't welk
niet wel beschreven kan worden.

Men zou denken dat deeze ruwe muziek den
zieken moeste hinderen, en de goede uitwerkin-
gen van des geneesheers voorschriften beletten;
maar zij gelooven integendeel dat deeze handel-
wijze zijne opkomst bevordert door den boozen
Geest, die de ziekten veroorzaakt heeft, van zij-
ne kwaadaartige voorneemens aftewenden, of ten
minsten dat het zijne aandacht zoo zal bezig hou-
den dat hij de ziekte niet zal verwaaren. Zij
zijn bijgeloovig genoeg om te denken dat hij al-
toos op de loer zit om dit te doen, en dat hij
zijne

zijne verbittering tot den dood zou voortzetten; zoo zij hem dus niet betoverden.

Ik kon niet ontdekken dat zij van andere godsdienstige plegtigheden gebruik maaken dan die ik beschreven heb; zij dansen en zingen, wel is waar, bij het verschijnen van de Nieuwe Maan; maar het is niet blijkbaar dat zij die planeet enige godsdienstige eerbewijzing betoonen; zij schijnen zig enkel te verheugen om het weder verschijnen van een hemellicht, dat den nacht vrolijk maakt en dat hen op hunnen weg licht geeft, als zij gedurende de afwezigheid van de zon reizen.

Niettegenstaande de Heer ADAIR beweerd heeft dat de natiën, onder welke hij zig opgehouden heeft, met zeer weinig verschil alle de godsdienst-plegtigheden, door de Mosaïsche wet voorgeschreven, waarneemen, beken ik egter dat ik onder de stammen, die slegts enige weinige graaden Noord-Westlijker wonen, nooit de minste sporen heb kunnen ontdekken van den Joodschen godsdienst, tenzij men zeggen wil dat eene bijzondere vrouwlijke gewoonte en hunne verdeling in stammen genoegzaame bewijzen medebrengen om deeze stelling te beweerden.

De Jesuiten en de Fransche Zendelingen hebben ook beweerd dat de Indiaanen, toen zij eerst in Amerika kwamen, enig denkbeeld hadden, schoon

zou voortzetten;

van andere gods-
aaken dan die ik
zingen, wel is
Nieuwe Maan;
die planeet enige
onen; zij schij-
n het weder ver-
denragt vrolijk
weg licht geeft,
eld van de zon

ADAIR beweerd
elke hij zig opge-
ig verschil alle de
de Mofaïfche wet
beken ik egter
legts enige weinige
oonen, nooit de
ontdekken van den
nen zeggen wil dat
ewoonte en hunne
zaame bewijzen me-
beweeren.
e Zendingen heb-
nen, toen zij eerst
denkbeeld hadden,
fchoon

fchoon duister en verward, van den Christen
godsdienst, dat zij zeer ontroerden op het gezigt
van een kruis en dat zij door de indrukzelen,
welke zij ontvingen, blijken gaven dat de heilige
verborgenheden des Christendoms hun niet ge-
heel vreemd waren. Ik behoef niet te zeggen
dat dit te blijkbaare ongerijmdheden zijn om ge-
loof te verdienen, en dat zij alleen kunnen voort-
spruiten uit den ijver van deeze vaders, die in
het algemeen een beter denkbeeld tragteden te
geeven van den uitflag van hunne zending en voor
de zaak, die zij ondernoomen hadden, bijstand
zogten te winnen.

De Indiaanen schijnen in hunne godsdienstige
beginzelen ruuw en onbedreven. De leerstellin-
gen, die zij gelooven, zijn weinig in getal en
eenvoudig, en beftaan alleen in die indrukzelen,
welke 's menschen geest, in de eeuwen van de
grootste onweetenheid, door de eene of andere
middelen algemeen ontvangen heeft. Zij zijn
egter niet gelijk veele andere befchaafde, en maar
al te veele onbefchaafde naticën, tot afgoden-
dienften afgeweken; zij eeren, wel is waar, en
offeren aan de wonderen der fchepping, gelijk
ik reeds aangemerkt heb; dan of deeze gods-
dienstige plegtigheden verrigt worden uit hoof-
den van den indruk, welken zulke buitengewoo-
ne verfchijnzelen op hen maaken, dan of zij die
be-

beschouwen als onder de onmiddellijke bestiering of als de gewoone verblijfplaatsen van de onzichtbare geesten, die zij erkennen, kan ik niet stellig bepalen.

's Menschen geest is, in zijnen onbeschaafden staat, genegen om de buitengewoone verschijnselen der natuur, als aardbevingen, donder, of orkaanen aan de bemiddeling van onzichtbare wezens toetschrijven; de moeielijkheden en tegenspoeden, welke met eene wilde levenswijs verzeld gaan, de bekommernis, die een onzeker bestaan verzelt en die talloze ongemakken, waarin de mensch in zijnen beschaafden staat middel gevonden heeft te voorzien, worden ondersteld van de tuschenkomst van booze Geesten voortte-
koomen; de Wilde leeft dan in geduurige vrees voor hunne booze aanvallen en, om die afte-
wenden, neemt hij zijne toevlugt tot betoveringen, tot de grillige plegtigheden van zijne Priesters, of tot den kragtigen invloed van zijne *Manitous*. De vrees heeft gevolglijk een grooter deel in zijne godvrugtigheid dan de dankbaarheid, en hij legt zig meer toe om den toorn van den kwaaden Geest aftebidden dan om den zegen van den goeden te smeeken.

De Indiaanen hebben egter deeze ongerijmdheden gemeen met alle menschen van den aardbodem, die niet verlicht zijn geweest door dien gods-

goe
loc
zoe
dat
wij

D
ma
me
die
de
lijk
de
van
gef
die
gew
mis
te
zijn

Noord-

dellijke bestiering
en van de onzigt-
, kan ik niet stel-

men onbeschaafden
ewoone verschijn-
ngen, donder, of
n onzigtbaare we-
rkheden en tegen-
de levenswijs ver-
die een onzeeker
ngemakken, waar-
aafden staat middel
worden ondersteeld
ze Geesten voortte-
in geduurige vrees
en, om die afte-
gt tot betoveringen,
an zijne Priesters,
van zijne *Manitous*.
grooter deel in zij-
nkbaarheid, en hij
oorn van den kwaas-
den zegen van den

er deeze ongerijmd-
schen van den aard-
ijn geweest door diet
gods:

Amerikaansche Indiaanen. 127

godsdienst, die alleen de wolken van het bijge-
loof en de onkunde kon verdrijven, en zij zijn
zoo vrij van dwaalingen als een volk wezen kan
dat niet gezegend is geweest met deszelfs onder-
wijzende leerstellingen.

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Van de Ziekten enz. der Indiaanen.

De Indiaanen zijn, over het algemeen, gezond en
maar weinige ziekten onderhevig; veele van die,
met welke beschaafde natieën bezogt worden, en
die de onmiddelijke gevolgen van luiheid en weel-
de zijn, zijn onder hen niet bekend; de moeie-
lijkheden en vermoenissen egter, welke zij op
de jagt of in den oorlog lijden, de onguurheden
van het weder, waaraan zij geduurig zijn bloot-
gesteld, maar boven al de uitersten van honger en
die vraatzugt, waaraan hunne lange tochten hen
gevolglijk onderworpen maaken, kunnen niet
missen hunne gesteltenis te benadeelen en ziekten
te teelen.

Pijnen en zwakheden in de maag en in de borst
zijn somtijds de uitwerkingen van hun lang vas-
ten,

ten, en de teering die van hunne bovenmaatige vermoeyensfen en de hevige lichaams oefeningen, waaraan zij zig van kindsbeen aan blootstellen, voor zij genoegzaame kragten hebben om die te verduuren. Maar de ziekte, waar aan zij meest onderhevig zijn, is de pleuris, om welke te verdrijven zij hun voornaam genees- en behoedmiddel tegens de meeste hunner kwaalen het zweeten gebruiken.

De wijze, waarop zij hunne zweet-stooven ten dien einde maaken is de volgende: Zij steeken verscheiden kleine paalen in den grond, van welke zij de boven-einden te zaamen binden zoo dat zij een koepeltjen vormen: dit latwerk bedekken zij met vellen of dekens, en dat zoo net, dat de lucht door geene reeten kan doordringen, terwijl zij slegts eene kleine opening open laaten, waardoor men 'er in kan kruipen, die terstond daarop weder gesloten wordt. In het midden van dat huisjen leggen zij gloeiende steenen, op welke zij water gieten, tot dat 'er een stoom oprijst, die eene groote hitte te weeg brengt.

Dit veroorzaakt onmiddelijk eene sterke doorwaaseming, die zij naar welgevallen vermeerderen. Enigen tijd in deeze stoof doorgebracht hebbende, loopen zij terstond naar de naaste rivier en dompelen zig in het water, en, na zig eene halve minuut daarin gebaad te hebben, doen zij

zij hun
zeer be
dat het
Zij geb
te verfr
den tot
meen o

Zij zi
lamming
kend zi
zoo we
van wa
staande,
ten te
vertrou
neemen
geloovig
neesheer
dige ber

Met g
kelvoud
den, br
met dee
of alle a
zaakt is
slag zijn
die in ve
van doen
II, D

de bovenmaatige
oefeningen,
n blootstellen,
n om die te
aan zij meest
, om welke te
ees- en behoed-
er kwaalen het

veet-stooven ten
de: Zij steeken
grond, van wel-
n binden zoo dat
latwerk bedek-
en dat zoo net,
an doordringen,
ning open laten,
en, die terstond
In het midden
ende steenen, op
er een stoom op-
veeg brengt.

eene sterke door-
vallen vermeerde-
stoof doorgebracht
naar de naaste ri-
water, en, na zig
d te hebben, doen
zij

zij hunne klederen aan, gaan zitten en rooken
zeer bedaard eene pijp, in de vaste overtuiging
dat het middel van goede uitwerking zal zijn.
Zij gebruiken dit zweet-middel dikwerf om zig
te verfrischen, of om hunnen geest voorteberei-
den tot het verrigten van enig werk, dat onge-
meen overleg en schranderheid vereischt.

Zij zijn ook gekweld met de waterzugt en ver-
lammingen, die egter zeer zelden onder hen be-
kend zijn. Als een geneesmiddel tegens deeze
zoo wel als tegens koortsen, maaken zij gebruik
van waschingen en afkookzels; uit kruiden be-
staande, welke de geneesmeesters zeer wel wee-
ten te vermengen en aantewenden. Maar nooit
vertrouwen zij zig alleen op geneesmiddelen; zij
neemen altoos ook hunne toevlugt tot enige bij-
geloovige plegrigheden zonder welke hunne ge-
neesheeren niet zouden denken dat de geneeskun-
dige bereidingen kragtig genoeg zouden zijn.

Met gelijk oordeel maaken zij gebruik van en-
kelvoudige geneesmiddelen tot heeling van won-
den, breuken, of kneufingen, en zij zijn in staat
met deeze, zonder insnijding, splinters, ijzer,
of alle andere stoffen, waardoor de wond veroor-
zaakt is; 'er uittehaalen. In heelingen van dit
slag zijn zij buitengemeen behendig en verrigtet
die in veel minder tijds dan men van hunne wijze
van doen zou hebben kunnen verwagten.

II, DEEL.

I

Zij

Zij zullen ook met het vel van eene slang, dat deeze dieren jaarlijks afleggen, splinters uithaalen. Het is verwonderlijk de spoedige uitwerking van dit middel te zien, schoon 'er geene de minste vogtigheid meer in schijnt te zijn.

Het is lang een stuk van geschil geweest, in welk vast land de venus - ziekte het eerst haare vernielende kracht ontvangen hebbe. Men onderstelt gemeenlijk dat deeze vreeslijke ziekte in Amerika haaren oorsprong gehad heeft; maar dit geleerd geschil blijft nog onbeslist. Om het enigzints optehelderen, zal ik aanmerken dat, naardien ik 'er geene de minste voetstappen van kon ontdekken bij de *Naudowesies*, onder welke ik zoo lang verkeerd heb, en mij ook gezegd wierd dat zij nog onbekend was onder de Westlijker naticën, zoo meen ik te mogen zeggen dat zij haaren oorsprong niet in Noord-Amerika gehad heeft. De naticën, die enige gemeenschap met de Europeaanen of met de Zuidlijke stammen hebben, zijn 'er sterk mede bezogt; maar zij hebben alle zulke zekere en spoedig werkende middelen leeren kennen, dat de besmetting van geene gevaarlijke gevolgen is.

Kort na dat ik op mijne reizen vertrokken was, klaagde een der handelaars, welke ik verzelde, over eene sterke *gonorrhoea*, met alle derzelve kommerlijke verschijnzelen; zij verergerde zoo
zeer,

zeer,
bago
te rei
Opp
zeide
want
raad
staat
eene
neeze
Na
afkoo
de w
boom
land
Amer
hij in
tingen
moest
trek v
Als
of doe
hunne
kweld
zijn,
met de
pe vur
zien h

an eene slang, dat splinters uithaalen. ligte uitwerking van r geene de minste zijn. geschil geweest, in ke het eerst haare hebbe. Men onvreeselijke ziekte in had heeft; maar dit elist. Om het enig- anmerken dat, naar- voetstappen van kon ses, onder welke ik hij ook gezegd werd onder de Westlijker mogen zeggen dat zij Noord-Amerika gehad ige gemeenschap met e Zuidlijke stammen de bezogt; maar zij en spoedig werkende dat de besmetting van is. reizen vertrokken was, , welke ik verzelde, a, met alle derzelver ; zij verergerde zoo zeer,

zeer; dat hij, toen wij aan het vlek der *Winnebagoes* gekoomen waren, niet meer in staat was te reizen; hij maakte zijnen toestand aan een der Opperhoofden van die stam bekend, en deeze zeide hem dat hij niet ongerust behoefde te zijn, want dat hij 'er voor instond dat, als hij zijnen raad wilde volgen, hij binnen weinige dagen in staat zou zijn zijne reis te vervorderen en over eenen wat langer tijd geheel van zijne kwaal geneezen zou zijn.

Nauwlijks had hij dit gezegd of hij begon een afkookzel voor hem te bereiden van den bast van de wortelen van den doornachtigen Eschenboom, een boom, die nauwlijks in Engeland bekend is, maar die door geheel Noord-Amerika in menigte groeit, door welks gebruik hij in weinige dagen veel beter was en, onderrigtingen ontvangen hebbende hoe hij het bereiden mogst, wierd hij, in veertien dagen na zijn vertrek van deeze plaats, in den grond geneezen.

Als zij door te geweldige lichaamssoefeningen, of door groote koude of hitte, met pijnen in hunne ledenmaaten of in hunne geledingen, gekweld zijn, vliemen zij de deelen, die aangedaan zijn, open. De natieën, die geene gemeenschap met de Europeaanen hebben, doen dit met scherpe vuursteenen, en het is verwonderlijk om te zien hoe sijn eene punt zij de behendigheid heb-

ben 'er aan te maaken; een lancet is nauwlijks scherper dan de werktuigen, welke zij van deeze onsmeedbaare zelfstandigheid vormen.

Nooit willen zij gelooven dat iemand ziek is, zoo lang hij eetenslust heeft; maar als hij alle soort van voedsel afwijst, beschouwen zij de ziekte als gevaarlijk en neemen die in acht, en gedurende de ziekte weigert de geneesheer den lijder geenerlei voedsel, waarnaar hij verlangt.

De geneesmeesters worden niet alleen ontfeld bedreven te zijn in de geneeskundige behandeling van ziekten, maar het gemeen gelooft ook dat zij, door de plegtigheid van de *Chichicoué*, die zij gewoonlijk te werk stellen, gelijk ik hier boven beschreven heb, in staat zijn om van de geesten de oorzaken te verneemen van de kwaalen, met welke zij bezogt zijn, en dat zij daardoor te beter in staat gesteld worden om middelen voor dezelve te vinden. Zij ontdekken iets bovennatuurlijks in alle hunne ziekten en de middelen, die toegediend worden, moeten altoos door deeze bijgeloovigheden worden geholpen.

Somtijds beeldt zig een zieke in dat zijne ziekte van betovering voortkomt; in dit geval wordt de geneesmeester of toveraar geraadpleegd, die, na de gewoone voorbereidingen, zijn gevoelen over den staat der ziekte zegt en dikwijls een middel tot geneezing vindt. Doch niettegenstaan

staand
geloof
schrif
ik ree
volge
voudi
onder
onver
kinge
He
ontwi
dat de
te sch
ken
welke
met o
Te
rie va
van M
eenen
dige
In dee
terwij
dagten
Een
bij kw
geluk
Toen

met is nauwlijks
 elke zij van deeze
 rmen.

t iemand ziek is,
 maar als hij alle
 efchouwen zij de
 die in acht, en ge-
 geneesheer den lij-
 r hij verlangt.

niet alleen onder-
 neeskundige behan-
 gemeen geloof ook
 van de *Chichicoué*,
 allen, gelijk ik hier
 aat zijn om van de
 eemen van de kwa-
 jn, en dat zij daar-
 worden om midde-

Zij ontdekken iets
 e ziekten en de mid-
 den, moeten altoos
 worden geholpen.

ke in dat zijne ziek-
 t; in dit geval wordt
 geraadpleegd, die,
 ngen, zijn gevoelen
 zegt en dikwijls een
 t. Doch niettegen-
 staan-

staande de Indiaansche geneesmeesters deeze bij-
 geloovige plegtigheden altoos bij hunne voor-
 schriften voegen, is het egter zeer zeeker, gelijk
 ik reeds gezegd heb, dat zij hunne konst oefenen
 volgens regelen, die op de kennis van enkel-
 voudige geneesmiddelen gegrond zijn, en op de
 ondervinding, welke zij verkrijgen door eene
 onvermoeide waarneeming van derzelve uitwer-
 kingen.

Het volgend voorval, dat ik van iemand van
 ontwijfelbaare geloofwaardigheid heb, bewijst
 dat de Indiaanen niet alleen in staat zijn met groo-
 te scherpzinnigheid te redeneeren over de oorzaa-
 ken en verschijnzelen van veele ziekten, met
 welke de menschlijke natuur bezogt is, maar ook
 met oordeel goede middelen weten aantewenden.

Te *Penobscot*, eene volkplanting in de Provin-
 tie van *Main*, in de Noord-Oostlijke deelen
 van Nieuw-Engeland, geraakte de vrouw van
 eenen soldaat in arbeid, en ondanks zij alle no-
 dige hulp ontving, kon zij egter niet verlossen.
 In deezen toestand bleef zij twee of drie dagen,
 terwijl degeene, die haar omringden, telkens
 dagten dat de naaste wee haar leven zou eindigen.

Eene Indiaansche vrouw, die bij geval voor-
 bij kwam, hoorde het schreeuwen van deeze on-
 gelukkige lijderes, en vroeg wat haar scheelde.
 Toen men haar de wanhoopige omstandigheden

van het geval had bekend gemaakt, zeide zij dat, zoo men haar bij de vrouw wilde brengen, zij niet twijfelde of zij zoude haar van grooten dienst zijn.

Naardien de heelmeester, die 'er bij was geweest, en de vroedvrouw, die nog tegenswoordig was, alle hoop hadden opgegeven van de lijdere te kunnen behouden, gaf men de Indiaanfche vrouw verlof om alles aantewenden, wat zij zou goed vinden. Zij nam dan eenen neusdoek en bond dien digt over den neus en mond van de vrouw; dit bragt onmiddelijk eene verftikking te weeg en van de worstelingen, welke daarvan het gevolg waren, verloste de vrouw oogenbliklijk. Zoo dra dit gefchied was, maakte zij, tijds genoeg om kwaade gevolgen voortekoomen, den neusdoek los. De vrouw, die zoo lang in lijden geweest, maar nu in eens van haare smerten verligt was, herstelde kort daarop volkoomen, tot verwondering van alle degeene, die getuigen geweest waren van haaren wanhoopigen toestand.

De reden, welke de Indiaanfche vrouw van het aanwenden van zulk een gevaarlijk middel gaf, was dat wanhoopige kwaalen wanhoopige middelen vereifchen; dat, naardien zij zag dat de poogingen der natuur niet kragtig genoeg waren om het verlangde oogmerk te weeg te
bren-

bren
te vo
op d

Van

Ee

zijne
als h
is ge
tig t
bron
waar
door
lot
die
heid

Is

zin,
ring
zijne
drag
zijn.

Noord-

kt, zeide zij dat,
ilde brengen, zij
haar van grooten

ie 'er bij was ge-
e nog tegenswoor-
opgegeven van de
, gaf men de In-
alles aantewenden,
Zij nam dan eenen
over den neus en
gt onmiddelijk eene
worstelingen, wel-
, verlost de vrouw
efchied was, maak-
de gevolgen voort-
t. De vrouw, die
maar nu in eens van
herstelde kort daarop
ng van alle degeene,
van haaren wanhoo-

ndiaansche vrouw van
een gevaarlijk middel
kwaalen wanhoopige
, naardien zij zag dat
niet kragtig genoeg
oogmerk te weeg te
bren-

brengen, zij het nodig achtte derzelver kragt
te vermeerderen, hetgeen alleen geschieden kon
op de eene of andere zeer geweldige wijze.

VIJFTIENDE HOOFDSTUK.

Van de Begravenis-plegigheden der Indiaanen.

Een Indiaan verwacht den dood, als hij hem in
zijne hut nadert, met dezelfde kloekmoedigheid
als hij dien dikwijls in het veld onder de oogen
is getreden. Zijne onverschilligheid in dit gewig-
tig stuk; dat, bij bijna alle andere natieën, de
bron van zoo veel angst en bekommernis is, is
waarlijk bewonderenswaerdig. Als zijn vonnis
door den geneesmeester is uitgesproken en zijn
lot niet meer onzeker is, spreekt hij degeene,
die rondom hem zijn, met de grootste bedaard-
heid aan.

Is hij een Opperhoofd en heeft hij een huisge-
zin, dan doet hij eene soort van lijk-redenvoer-
ring, welke hij besluit met raadgevingen aan
zijne kinderen omtrent de regeling van hun ge-
drag, welke hij denkt dat hun van dienst kunnen
zijn. Dan neemt hij afscheid van zijne vrienden

en geeft bevel tot het bereiden van een gastmaal, dat bestemd is om diegeene van zijne stam te onthaalen, die zijne lofreden koomen uitspreeken.

Als de adem 'er uit is, wordt het lijk eveneens gekleed als hij gewoonlijk was toen hij in leven was, zijn aangezicht wordt beschilderd, en hij wordt regt overeind op eene mat of huld geplaatst, die midden in zijne hut gelegd wordt met zijne wapenen aan zijne zijde. Als zijne nabestaanden rondom hem gezeten zijn, spreekt ieder den overledenen op zijne beurt aan en, zoo hij een groot oorlogsman geweest is, verhaalt men zijne heldendaaden omtrent op de volgende wijze, die in de Indiaansche taal zeer dichterlijk en aangenaam is.

„ Gij zit nog onder ons, broeder, gij hebt nog
 „ hetzelfde voorkoomen, en blijft nog aan ons ge-
 „ lijk zonder enig zichtbaar verval, behalven dat
 „ gij het vermogen van U te beweegen verloren
 „ hebt. Maar waarhenen is nu die adem gevlo-
 „ gen, die over enige uren nog rook naar den
 „ grooten Geest opzond? Waarom zwijgen nu die
 „ lippen, die haast nog kragtige en aangename
 „ taal tot ons voerden? Waarom zijn die voeten
 „ beweegingloos, die, kort geleden, nog sneller
 „ waren dan die van het hert op gintsche ber-
 „ gen? Waarom hangen deeze armen nutloos
 „ langs uw lighaam, die den hoogsten boom

„ kon,

van een gastmaal,
 zijne Stam te ont-
 nen uitspreken.
 ordt het lijk even-
 k was toen hij in
 dt beschilderd, en
 ne mat of huid ge-
 hut gelegd wordt
 jde. Als zijne na-
 eten zijn, spreekt
 beurt aan en, zoo
 weest is, verhaalt
 nt op de volgende
 maal zeer dichterlijk

roeder, gij hebt nog
 blijft nog aan ons ge-
 verval, behalven dat
 e beweegen verloten
 s nu die adem gevlo-
 en nog rook naar den
 aarom zwijgen nu die
 agtige en aangename
 aarom zijn die voeten
 geleden, nog sneller
 hert op gintsche ber-
 deeze armen nutloos
 den hoogsten boom

» kor-

„ konden beklimmen, of den stijfsten boog span-
 „ nen? Helaas! elk deel van dat lighaam, dat
 „ wij in kort nog met verwondering en verbaasd-
 „ heid beschouwden, is nu zoo levenloos ge-
 „ worden als het over drie honderd winters was.
 „ Wij zullen U egter niet betreuren als of gij
 „ voor eeuwig voor ons verloren waart, of als
 „ of Uw naam in vergetelheid zoude begraven
 „ blijven; Uwe ziel leeft nog in het groote land
 „ der geesten bij die van uwe natie, welke U
 „ voorgegaan zijn, en, schoon wij agtergelaaten
 „ zijn om uwen lof te verkondigen, wij zullen
 „ U egter eenmaal volgen. Door den eerbied,
 „ welken wij U, terwijl gij leefde, toedroegen,
 „ gedreven, koomen wij nu om U den laatsten
 „ vriendlijken dienst te bewijzen, die in ons ver-
 „ mogen is; opdat uw lighaam niet verwaar-
 „ loosd op den grond mag blijven liggen en een
 „ prooi worden van de beesten des velds, of de
 „ vogelen des hemels, zullen wij zorg draagen
 „ het bij die uwer voorvaderen te leggen, die
 „ U voorgegaan zijn, terwijl wij hoopten dat
 „ Uw geest met hunne geesten zal spijzen en
 „ gereed zal zijn om de onze te ontvangen, als
 „ wij insgelijks in het groote land der zielen zul-
 „ len aankoomen.”

„ Dus verkondigt elk Opperhoofd in korte aan-
 „ spraaken, omtrent gelijk aan deeze, den lof van
 „ I 5 zijnen

zijnen overledenen vriend. Als zij dit gedaan hebben en zig verre van de begraafplaats, voor hunne stam geschikt, bevinden, en de persoon in den winter sterft, winden zij het lijk in huiden, en leggen het op een hoog stelaadjen, tot dat einde opgerigt, of op de takken van eenen grooten boom, tot de lente kooft. Dan draagen zij het, op de wijze, in mijne reize beschreven, met alle de andere lijken, tot dezelve natie behoorende, naar de algemeene begraafplaats, daar het met enige andere plegtigheden, welke ik niet ontdekken kon, begraven wordt.

Toen de *Naudowesfes* hunne dooden ter begraving naar den grooten graf-kelder bragten, tragtede ik getuige te zijn van de overige begravenis-plegigheden; doch of het ware om den stank, die uit zoo veele lijken oprees, zijnde het toen heet weder, dan of zij dit gedeelte van hunne gewoonten voor mij verborgen zogten te houden, kon ik niet ontdekken, maar ik bevond dat zij mijne nieuwsgierigheid als ontijdig beschouwden en daarom gong ik henen.

Na de begravenis draagt de bende, tot welke de overledene behoort heeft, zorg van bij de plaats beeldsprakige figuren te stellen, welke aan volgende eeuwen zijne verdiensten en begaafdheden zullen toonen. Zoo iemand van dit volk in den zomer verre van de begraafplaats sterft en zij

zij hee
voor h
de bee
die op
Naa
der ov
zelfde
dat zij
ook al
gen zi
zien i
met h
wapen
bruikt
of zij
nodig
voor
in hun
geme
verw
De
zijn v
en ko
eene
tent
tusfch
toelaa
De

zij

s zij dit gedaan
graafplaats, voor
, en de persoon
het lijk in hui-
g stelaadjen, tot
takken van eenen
point. Dan draa-
ijne reize beschre-
tot dezelfde natie
ne begraafplaats,
gheden, welke ik
wordt.

de dooden ter be-
f-kelder bragten,
de overige begra-
f het ware om den
oprees, zijnde het
t gedeelte van hun-
gen zogten te hou-
maar ik bevond dat
ontijdig beschouw-

e bende, tot welke
, zorg van bij de
te stellen, welke
diensten en begaafd-
niemand van dit volk
graaftplaats sterft en
zij

zij het onmogelijk vinden het lijk wegtbrengen
voor het verrot is, branden zij het vleesch van
de beenderen, bewaaren de laatste en verbranden
die op de hier vóór beschreven wijze.

Naardien de Indiaanen gelooven dat de zielen
der overledene zig in het land der geesten op de-
zelfde wijze bezig houden als zij op aarde deden,
dat zij hun voedsel met jaagen bekoomen, en
ook aldaar met vijanden te strijden hebben, draa-
gen zij zorg dat zij niet ongewapend en onvoor-
zien in dat land aankoomen: Zij begraven dan
met hun hunne boogen, pijlen en alle andere
wapenen, die of op de jagt, of in den oorlog ge-
bruikt worden. En alzoo zij ook niet twijfelen
of zij zullen de noodwendigheden des levens be-
nodigd hebben, gelijk ook die dingen, welke zij
voor sieraadjen houden, leggen zij gewoonlijk
in hunne graffteden huden en goed, waarvan zij
gemeenlijk hunne wapenen maaken, huisraad en
verw om zig mede te beschilderen.

De nabestaanden van den overledenen betreuren
zijn verlies met een schijn van groote droefheid
en kommer; zij schreijen en huilen en maaken
eene menigte wringingen, terwijl zij in de hut of
tent om het lijk zitten, als de tuschenpoozen
tuschen de lofredenen van de Opperhoofden het
toelaaten.

Daar heeft in het rouwen eene plegtigheid on-
der

der de *Naudowessies* plaats, die zeer wijd verschilt van alles wat ik bij de andere natiëen, door welke ik getrokken ben, waargenoomen heb. De mannen, om te toonen hoe groot hunne droefheid is, doorbooren het vleesch van hunne armen boven de elleboogen, met pijlen, waarvan ik de littekenen bij alle, van welken rang zij ook waren, in minder of meerderen graad, kon bespeuren, en de vrouwen snijden en rijten haare beenen met scherpe gebrooken vuursteenen op, tot het bloed 'er sterk uitvloeit.

Terwijl ik mij onder hen onthield, verloor een paar, welker tent naast mijne stond, eenen zoon van omtrent vier jaaren. De ouders waren zoo aangedaan over den dood van hun liefst kind, dat zij de gewoone blijken van rouw zoo sterk oefenden, dat de vader van zwaare droefheid en verlies van bloed het bestierf. De vrouw, die tot nu toe ontroostbaar geweest was, zag haaren man niet zoo haast sterven, of zij droogde haare traanen op en scheen vrolijk en gelaaten.

Naardien ik van zulk eene buitengewoone verandering geene reden wist te geeven, nam ik de gelegenheid waar om haar 'er naar te vraagen, haar te zelfden tijd zeggende dat ik gedacht zoude hebben dat het verlies van haaren man haar eerder eene vermeerdering van droefheid zoude veroorzaakt hebben dan eene zoo schielijke vermindering.

Zij

Zij
gestor
ven in
zorgen
toestan
zoo d
zelfde
de ted
jager v
dig in
opgeh
dat zij
ten,
lukkig
eenen
maar
namel

Ge
met d
eer a
zeer
deele
strekt
neem
reizi
der I
H
denk

Zij zeide mij dat, naardien het kind zoo jong gestorven was en dus niet in staat was om zigzelve in het land der geesten zijn onderhoud te bezorgen, zij en haar man gevreesd hadden dat zijn toestand verre van gelukkig zou zijn; maar dat, zoo dra zij gezien had dat zijn vader naar hetzelfde land vertrok, die niet alleen het kind met de tederste liefde beminde, maar ook een goed jager was, en dus in staat zoude zijn overvloedig in zijn onderhoud te voorzien, of zij had opgehouden met te treuren. Zij voegde 'er bij dat zij nu geene reden zag om nog traanen te storten, naardien het kind, dat zij zoo beminde, gelukkig was onder de zorg en bescherming van eenen hem beminnenden vader, en zij had nu nog maar eenen wensch, die onvervuld was, dien, namelijk, van zelve bij hen te zijn.

Gevoelens, zoo vol ongemakke tederheid en met denkbeelden, welke eene Romeinsche vrouw eer aan zouden gedaan hebben, maakten eenen zeer gunstigen indruk op mijnen geest ten voordeele van het volk tot welk zij behoorde, en strekte niet weinig om de vooroordeelen wegneemen, welke ik tot hier toe, met alle andere reizigers, gevoed had omtrent de ongevoeligheid der Indiaanen en hun gebrek aan kinder-liefde.

Haar volgend gedrag bevestigde het gunstig denkbeeld, dat ik van haar had opgevat, en overtuigde

gheden der

e zeer wijd ver-
andere natiën,
waargenoomen
onen hoe groot
het vleesch van
gen, met pijlen,
van welken rang
meerderen graad,
snijden en rijten
ookooven vuurſteenen
loeft.

thield, verloor een
tond, eenen zoon
ouders waren zoo
un liefst kind, dat
w zoo sterk oefen-
droefheid en verlies
vrouw, die tot nu
zag haaren man
droogde haare traan-
elaaten.

buitengewoone ver-
geeven, nam ik de
er naar te vraagen,
dat ik gedagt zoude
naaren man haar eer-
efheid zoude veroor-
delijke vermindering.

Zij

tuigde mij dat 'er, niettegenstaande deeze schijnbaare ophouding van droefheid, nog iets van dien weêrzin om van eenen geliefden nabestaande gescheiden te zijn, die of door de natuur of door de gewoonte in elk menschlijk hart is ingeplant, in het haare verborgen lag. Ik merkte dat zij, bijna alle avonden, naar den boom ging, op welkers takken de lijken van haaren man en van haar kind gelegd waren, en dat zij eene lok van haar hair affneed, die op den grond wierp en deszelfs lot in een treurig klaagend lied be-treurede. Eene optelling van de daaden, die hij zoude hebben kunnen doen, zoo zijn leven ware gespaard geweest, schein voor haar het geliefdste onderwerp te zijn, en terwijl zij den roem oplas, welken de navolging van zijn's vaders deugden over hem gebragt zoude hebben, schein haare droefheid opgeschort te zijn: „Waart „gij bij ons gebleven, mijn lieve zoon, „riep zij dan, „hoe wel zou de boog in uwe hand „gepast hebben, en hoe noodlottig zouden uwe „pijlen geweest zijn voor de vijanden van onze „benden. Gij zoudt dikwerf hun bloed gedronken en hun vleesch gegeten hebben, en eene „menigte slaaven zouden het loon van uwen arbeid geweest zijn. Gij zoudt met eenen sterken arm den gewonden buffel gegrepen, of de woede van den grimmenden beer bestreden „heb-

gtheden der

taande deze schijn-
heid, nog iets van
geliefden nabestaan-
f door de natuur of
mschlijk hart is inge-
ren lag. Ik merkte
aar den boom ging,
van haaren man en
en dat zij eene lok
op den grond wierp
rig klaagend lied be-
van de daaden, die
oen, zoo zijn leven
scheiden voor haar het
n, en terwijl zij den
volging van zijn's va-
bragt zoude hebben,
schort te zijn: „Waart
n lieve zoon, ” riep
de boog in uwe hand
moedlottig zouden uwe
de vijanden van onze
verf hun bloed gedron-
eten hebben, en eene
het loon van uwen ar-
zoudt met eenen ster-
buffel gegrepen, of
amenden beer bestreden
„ heb-

Noord-Amerikaanse Indiaanen. 143

„ hebben. Gij zoudt den vlugtenden eland ag-
„ terhaald, en het snelst hert op den berg bij-
„ gehouden hebben. Welke daaden zoudt gij
„ niet gedaan hebben, waart gij bij ons gebleven
„ tot de jaaren U kragten zouden gegeven heb-
„ ben en Uw vader U onderwezen hadde in alle
„ bekwaamheden van eenen Indiaan! ” In dier-
gelijke bewoordingen betreurde deeze domme
Wilde het verlies van haaren zoon, en dikwerf
bragt zij het grootste gedeelte van den nacht in dee-
ze liefderijke bezigheid door.

De Indiaanen zijn over het algemeen zeer naauw-
keurig in het in acht neemen van hunne wetten
omtrent het rouwen over hunne dooden. Bij som-
mige natieën snijden zij hun hair af, maaken hun
aangezicht zwart en gaan regt op zitten met hun
hoofd dicht bedekt, en zig van alle vermaaken
onthoudende. Deeze gestrengte rouw wordt ver-
scheiden maanden lang uitgehouden, en somtijds
ziet men 'er, behalven enige tusschenpoozingen,
nog verscheiden jaaren lang de blijken van. Men
verhaalde mij dat, als de *Naudowessies* zig enige
voorvallen van het leven van hunne overledene
bloedvrienden, zelfs al was het tien jaaren daar-
na, herinnerden, zij huilden dat men het op een-
nen grooten afstand hooren konde. Zij hielden
soms tijds verscheiden uren agter elkanderen aan
met deeze blijken van eerbied en liefde te geeven,
en

en zoo het gebeurde dat hun die gedagte omtrent den avond inviel, en dan het huilen begon, dan hielden degeene van hunne stam, welke bij de hand waren, hun hierin gezelschap.

ZESTIENDE HOOFDSTUK.

Beknopt Karakter der Indiaanen.

Het karakter der Indiaanen bestaat, gelijk dat van andere onbeschaafde natiën, uit een mengzel van woestheid en zagheid. Zij worden ineens door hartstogten en neigingen bestierd, welke zij met de wildste dieren uit hunne bosfchen gemeen hebben, en bezitten deugden, die de menschlijke natuur eer aandoen.

Ik zal, in de volgende bepaaling van hun karakter, tragten aan den eenen kant de vooroordeelen der Europeaanen te vergeeten, die gemeenlijk met het woord Indiaanen bijwoerden verbinden, die schandelijk zijn voor de menschlijke natuur, en die hen in geen ander licht beschouwen dan als wilden en kannibaalen. terwijl ik even zorgvuldig alle partijdigheid omtrent hen zal vermijden, welke natuurlijk enigzints bij mij moet plaats hebben, om het gunstig onthaal, dat ik, gedurende mijn verblijf onder hen, genoten heb.

Ik

Ik
len t
bewo
mies
Sauk
heid
vast
schill
word
gensv
te har
te gee
Da
tije,
dagen
behoe
weg
zullen
weini
vijand
dat zi
hoorer
hande
de fo
doen,
versch
besche
tig zij
II.

die gedagte omtrent
hailen begon, dan
tam, welke bij de
fchap.

FDSTUK.

er Indiaanen.

n bestaat, gelijk dat
cieën, uit een meng-
heid. Zij worden in
gingen bestierd, wel-
en uit hunne bosfchen
ten deugden, die de
doen.
bepaaling van hun ka-
nen kant de vooroor-
te vergeeten, die ge-
Indiaanen bijwoorden
zijn voor de mensch-
n geen ander licht be-
en kannibaalen. terwijl
artijdigheid omtrent hen
uurlijk enigzints bij mij
t gunstig onthaal, dat ik,
onder hen, genoten heb.
Ik

Ik zal ook mijne aanmerkingen alleen bepaalen tot de natiëen, die de Westlijke streeken bewoonen, als de *Naudowesies*, de *Ostagawmies*, de *Chipéways*, de *Winnebagoes*, en de *Saukies*; want, naardien 'er door die verscheidenheid van luchtstreeken, waaronder het uitgestrekt vast land van Amerika ligt, volkeren van verschillende gesteldheden en karakters gevonden worden, zou het onbestaanbaar met mijne tegenswoordige onderneeming zijn van deeze alle te handelen, en een algemeen tafereel van dezelve te geeven als een enkel lighaam.

Dat de Indiaanen van eene wreede, wraakzugtige, onverbiddelijke inborst zijn, dat zij geheele dagen op de loer zullen liggen, zonder aan de behoeften der natuur te denken, en zig eenen weg door ongebaande en uitgestrekte bosfchen zullen baanen, terwijl zij enkel bestaan van het weinige, dat zij opleveren, enkel om eenen vijand te vervolgen en zig aan hem te wreken; dat zij koelbloedig het doordringend gegil aanhooren van degeene, die ongelukkiglijk in hunne handen vallen en een helsch vermaak scheppen in de folteringen, die zij hunnen gevangenen aandoen, stem ik gaerne toe; maar laten wij dit verschriklijk tafereel eens van eenen anderen kant beschouwen, en wij zullen bevinden dat zij maa-
tig zijn in eeten en drinken (men moet zig herin-
II. DEEL. K oeren

neren dat ik van die natieën spreek, die weinig gemeenschap met Europeanen hebben,) dat zij met onvoorbeeldijk geduld de aanvallen van honger, of de onguurheden der jaargetijden weerslaan, en de involgving van hunne lusten bij hen slegts in de tweede plaats in aanmerking kooft. Dan zullen wij ook zien dat zij gemeenzaam en menschlievend zijn jegens degeene, die zij als hunne vrienden beschouwen, en zelfs jegens hunne aangenoomen vijanden, en gereed om het laatste stuk met hun te deelen, of hun leven tot derzelve verdediging te waagen.

Ik kan, tegens het zeggen van veele andere schrijvers, die alle met vooroordeelen bezet zijn, verzeeken dat, niettegenstaande de schijnbaare onverschilligheid, waarmede een Indiaan zijne vrouw en kinderen, na eene langduurige afwezigheid, weder ziet, eene onverschilligheid die meer uit gewoonte dan uit ongevoeligheid spruit, hij egter niet gevoelloos is voor aandoeningen van huwelijks- of kinderliefde; de kleine geschiedenis, welke ik in het voorgaande hoofdstuk heb ingelascht, van de *Naudowesjesche* vrouw, die haar kind en den ontijdigen dood van zijnen vader beweeende, zal dit stuk ophelderen en een sterker bewijs zijn voor mijn gezegde dan de beste bewijsredenen, van welke ik zoude kunnen gebruik maaken.

Van

ſpreek, die weinig
 en hebben,) dat zij
 de aanvallen van hon-
 der jaargetijden weêr-
 hunne lusten bij hen
 n aanmerking komt.
 at zij gemeenzaam en
 degeene, die zij als
 en, en zelfs jegens
 n, en gereed om het
 len, of hun leven tot
 raagen.

ngen van veele andere
 roordeelen bezet zijn,
 taande de ſchijnbaare
 de een Indiaan zijne
 ene langduurige afwe-
 e onverschilligheid die
 ongevoeligheid ſpruit,
 is voor aandoeningen
 iefde; de kleine ge-
 t voorgaande hoofdstuk
 audowesſeſche vrouw,
 jrdigen dood van zijnen
 tuk ophelderen en een
 mijn gezegde dan de
 welke ik zoude kunnen

Van

Van hunne jeugd af aan, aan ontelbaare ver-
 moeienisfen gewoon, worden zij welras verheven
 boven het gevoel van gevaar, of de vrees voor
 den dood, en hunne kloekmoedigheid, door de
 natuur ingeplant, en door het voorbeeld, door
 lesfen en door toevallen gevoed, begeeft hen
 geenen oogenblik.

Schoon zij lul en werkloos zijn zoo lang hunne
 voorraad van levensmiddelen niet uitgeput is, en
 hunne vijanden verre afzijn, zijn zij egter onver-
 moeid en ſtandvastig in het vervolgen van het
 wild, of in het misleiden van hunne vijander.

Zijn zij listig en vol kunſtenarijen, zoeken zij
 met alles hun voordeel te doen, zijn zij koel en
 bedaard in hunne raadpleegingen, en ten uiterſten
 voorzigtig in het bedekken van hun gevoelens, of
 in het verzwijgen van een geheim, zoo kunnen
 zij zig ook op hoedanigheden van eenen levendi-
 gen aart beroepen, op de ſchranderheid van den
 hond, op het doordringend gezigt van den los,
 de listigheid van den vos, de vlugheid van eene
 ſpringende rhee en de ontembaare ſierheid van
 den tyger.

Als leden van eene maatschappij bezitten zij
 eene verkleefdheid aan die bende, tot welke zij
 behooren, welke bij de inwooneren van alle an-
 dere landen onbekend is. Zij vereenigen zig, als
 ſlegts met eene ziel bezield, tegens de vijanden

K 2

van

van hunne natie, en verbannen alle andere gedachten, die daarmede strijden, uit hunnen geest.

Zij raadpleegen zonder onnodige tegenstribbeling, of zonder voor de aandrift van nijd of heerschzugt te wijken, over de maatregelen, welke het nodig is te volgen ter verdelging van degeene, die zig hun misnoegen op den hals gehaald hebben. Geen eigenbaatige inzigten hebben immer invloed op hunnen raad, of strekken ooit hunne raadpleegingen. Ook is het niet mogelijk door omkoopng of bedreigingen de liefde te verminderen, die zij hun land toedraagen.

De eer van hunnen stam en het welvaaren van de natie is het eerste en heerschende beweegmiddel van hun hart, en daar uit spruiten ook grootendeels alle hunne deugden en ondeugden. Door deeze bezielde braveeren zij alle gevaar, verduuren zij de uitgezogtste pijnigingen en sterven al zegenpraalende in hunne kloekmoedigheid, niet als eene persoonlijke hoedanigheid, maar als een karakter-trek van hunne natie. Hieruit spruit ook die onverzadelijke wraakzugt tegens degeene, met welke zij in oorlog zijn en alle de daaruit volgende ijslijkheden, die hunnen naam schande aandoen. Naardien hun onbeschaafd verstand niet in staat is over de betaamlijkheid van eene daad, strijdig met hunne hartstogten te oordeelen, welke geheel onvatbaar zijn voor het bedwang van

de

de re
woed
volg
heid
in ee
M
werk
te be
gelm
merk
gaand
deloc
len g
vorm
De o
len v
nig b
stellen
de ze
waare
denee
hulpm

de reden en menschlijkheid, weeten zij ook hunne woede niet binnen enige grenzen te bepaalen en gevolglijk ontaart die dapperheid en kloekmoedigheid, die hun anderzints tot eer verstreken zoude, in eene wilde woestheid.

Maar dit weinige zij genoeg; de aart van mijn werk laat mij niet toe dit onderwerp breedvoeriger te behandelen, of het met eene redenkundige regelmaatigheid voortzetten; ook zullen de aanmerkingen van mijne leezers zelve bij de voorgaande bladzijden zulks, zoo ik vertrouwe, nodeloos maaken, naardien zij daardoor in staat zullen gesteld zijn om een tamelijk juist denkbeeld te vormen van het volk, dat ik beschreven heb. De ondervinding leert dat kleine feiten en verhalen van bijzondere gebeurtenissen, van hoe weinig belang zij ook mogen schijnen, ons in staat stellen om een waarachtiger oordeel te vellen over de zeden en gewoonten van een volk, en hunnen waaren staat beter aanwijzen dan het meest berekeneerd en bewerkt onderzoek zonder deze hulpmiddelen.

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK.

*Van de taalen, beeldspraakige figuren enz.
der Indiaanen.*

De voornaamste taalen van de Inboorlingen van Noord-Amerika kunnen in vier klasfen verdeeld worden, als bestaande uit die, welke gesproken worden bij de natiën der *Irokeezen* naar de Oostelijke deelen van hetzelfde; bij de *Chiptéways* en *Algonkins* naar het Noord-Westen; bij de *Naudowesfies* naar het Westen en de *Cherokees*, *Chickasaws* enz. naar het Zuiden. Eene van deeze vier wordt gebruikt bij alle de Indiaanen, welke de deelen bewoonen, die tuschen de kust van *Labrador* ten Noorden, *Florida* ten Zuiden, den Atlantischen Oceaan ten Oosten, en, voór zoo verre wij uit de tot hier toe gemaakte ontdekkingen kunnen oordeelen, den stillen Oceaan ten Westen woonen.

Maar van alle deeze schijnt de *Chiptéwaysche* taal de meest heerschende te zijn; zij wordt in zulk eene achting gehouden, dat de Opperhoofden van alle de Stammen, die omtrent de groote meiren, of Westwaards van dezelve op de oe-

vers

vers
Zuid
Hud
dan
hunn
ken,
Deez
de In
geene
derha
tenzij
Tham
welke
Sauk
pegon
en d
lieden
veram
tieën
was
van
van
ander
nen
geno
D
entig
geen

gefiguren enz.

FDSTUK.

figuren enz.

Inboorlingen van
r klasfen verdeeld
welke gesproken
ezen naar de Oost-
Chipéways en *Al-*
en, bij de *Naudo-*
Cherokees, *Chib-*
Eene van deeze
Indiaanen, welke
fchen de kust van
rida ten Zuiden,
Oosten, en, voor
toe gemaakte ont-
den *Allen* Oceaan

de *Chipéwaysche*
zijn; zij wordt in
dat de Opperhoof-
omtrent de groote
dezelve op de oer-
vers

der Noord-Amerikaanfche Indiaanen. 151

vers van de *Miffiffippi* woonen, met die, welke Zuidwaards tot aan de *Ohio*, en Noordwaards totaan *Hudsons-baai* hunne woonplaats hebben, uit meer dan dertien verschillende Stammen bestaande, in hunne raadsvergaderingen deeze taal alleen spreken, alſchoon elk eene bijzondere eigen taal heeft. Deeze taal zal waarschijnlijk met den tijd onder alle de Indiaanfche natiën algemeen worden, naardien geene van haar verre tochten doen, of enige onderhandeling met eene afgelegen bende houden, tenzij zij de *Chipéwaysche* taal geleerd hebben. Thans spreken haar behalven de *Chipéways*, welken zij natuurlijk eigen is, de *Ottawaws*, de *Saukies*, de *Ottagaumies*, de *Killistinoes*, de *Ni-pegons*, en de benden omtrent het meir *La Pluye* en de overblijfszelen van de *Algonkins* of Landlieden (*Gens de Terre*) alle met enige kleine verandering van uitspraak; doch of zij deeze natiën eigen dan wel door haar aangenoomen zij, was ik niet in staat te ontdekken. Ik ben egter van gedagten dat de barbaarsche en ruuwe taalen van de *Winnebagoes*, de *Menomonies* en veele andere Stammen, met den tijd, geheel verdwijnen zullen, en deeze in haare plaats worden aangenoomen.

De *Chipéwaysche* taal is niet belemmerd met enige onnodige toonen of accenten; ook zijn 'er geene woorden in die overtollig zijn; zij is ge-

maklijk om uittefpreeken, en veel rijker dan enige andere Indiaanfche taal.

Naardien de Indiaanen geene kennis hebben aan de fraaie konften of weetenschappen, en naardien zij ook geene beleefdheid of complimenten kennen, hebben of behoeven zij ook geene menigte woorden om hunne gesprekken optefieren. Eenvoudig en onbefchaafd in hunne zeden, maaken zij flegts gebruik van die, welke dienen om de noodwendigheden en gemakken van het leven te benoemen en hunne benodigdheden uittedrukken, die in den staat der natuur maar zeer weinige kunnen zijn.

Ik heb hier agter eene korte woorden-lijst gevoegd van de *Chipéwaysche* taal, en eene andere van die van de *Naudowesfies*, maar ik ben niet in staat om 'er de taalkundige regelen van optegeeven.

De laafte taal wordt met eenen zagten toon gefprooken, zonder keel-letters, zoo dat zij gemaklijk kan geleerd worden en niet moeilijk uittefpreeken, of te fchrijven is. Zij is bijna zoo rijk en kragtig als de *Chipéwaysche* taal en is de meest heerschende van alle aan de Westlijke oevers van de rivier *Miffiffippi*, naardien zij, volgens hunne opgaaf, in gebruik is onder alle de natieën, die ten Noorden van de *Mesforie* liggen, en zig Westwaards tot aan de kusten van den stillen Oceaan uitftrekken.

Naar-

Na
is he
woor
ter ge
uitgef
eene o
Alf
in fch
zekere
dienen
rigting
lingfch
hunne
of and
of van
den ba
op een
weg,
Het
denkbe
doen d
nen ge
Toe
rivier

(a) I
fche uit

gige figuren enz.

veel rijker dan en-
ne kennis hebben
schappen, en naar-
of complimenten
ook geene menigte
optesieren. Een-
ne zeden, maaken
like dienen om de
n van het leven te
eden uittedrukken,
zeer weinige kun-

woorden-lijst ge-
I, en eene andere
maar ik ben niet in
len van optegeven.
eenen zagten toon
tters, zoo dat zij
en niet moeijelijk
s. Zij is bijna zoo
aysche taal en is de
n de Westlijke oe-
naardien zij, vol-
ik is onder alle de
n de Mesforie lig-
aan de kusten van

Naar-

der Noord-Amerikaansche Indiaanen. 153

Naardien de Indiaanen geene letteren kennen, is het zeer moeijelijk de juiste uitspraak hunner woorden naauwkeuriglijk optegeven; ik heb egter getragt die zoo na volgens de wijze waarop zij uitgesprooken worden nederteschrijven als zulk eene onzekere wijze toelaat (a).

Alfchoon de Indiaanen hunne denkbeelden niet in schrift kunnen mededeelen, maaken zij egter zekere beeldspraakige figuren, die enigermaate dienen om de eene of andere buitengewoone ver- rigting of ongemeene gebeurtenis aan de nakoom- lingschap overteleveren. Dus, wanneer zij op hunne tochten zijn, voorneemens zijn op de eene of andere aanmerklijke onderneeming uittegaan, of van dezelve terug koomen, schillen zij op weg den bast van de boomen af, om de partijen, die op eenen afstand zijn, bericht te geeven van den weg, dien zij volgen moeten, om hen intehaalen.

Het volgend voorbeeld zal een volkoomener denkbeeld geeven hoe zij bij deeze gelegenheden doen dan alle uitdrukkingen, welke ik zou kun- nen gebruiken.

Toen ik de *Mississippi* verliet en de *Chipéway- rivier* opvoer op mijnen tocht naar het *Groote- meir*,

(a) De Indiaansche woorden zijn dus naar de Engel- sche uitspraak gesteld. VERTAALER.

meir, gelijk in mijn dagverhaal gezegd is, gong mijn gids, die een Opperhoofd van de *Chipéways* was, welke aan het *Ottawaw-meir*, nabij den oorsprong van de rivier, welke wij nu ingevaaren waren, woonden, vreezende dat de eene of andere bende van de *Naudowesies*, met welke zijne natie aanhoudend in oorlog is, ons toevallig ontmoeten zoude en ons, voor zij wisten dat ik 'er bij was, leed zouden doen, aldus te werk.

Hij schildte den bast van eenen grooten boom aan den mond van eene rivier af en maakte met houtskool, met beeren - vet gemengd, dat zij gemeenlijk voor inkt gebruiken, op eene ruuwe, maar duidelijke wijze, eene afbeelding van het vlek der *Ottagaumies*. Toen tekende hij aan de linker zijde eenen man in huden gekleed, door welken hij eenen *Naudowesie* wilde verbeelden met eene streep, van zijnen mond naar een hert loopende, het zinnebeeld der *Chipéways*. Daarop trok hij nog verder naar de linker zijde eene kano, als de rivier opvaarende, waarin hij eenen man zette met een' hoed op; deeze figuur moest eenen Engelschman, of mijzelven verbeelden, en mijn Franschman wierd afgebeeld met eenen neusdoek om zijn hoofd gebonden, de kano roeiende; hij deeze voegde hij nog verscheiden andere veel betekenende zinnebeelden, waaronder de vrede - pijp op de plegr van de kano geschilderd.

De

De
de te
fel,
dat e
aan spr
Opper
waard
die las
rivier
zogten
vijand
gemoet
bezorg
elgen
Som
dlaane
keurig
de and
dere w
den, v

...kige figuren enz.

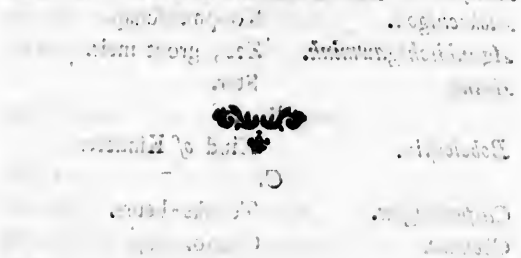
...aal gezegd is, gong
...d van de *Chipéways*
...uw-meir, nabij den
...ke wij nu ingevaaren
...dat de eene of an-
...vesfies, met welke
...og is, ons toevallig
...oor zij wisten dat ik
..., aldus te werk.
...enen grooten boom
...r af en maakte met
...t gemengd, dat zij
...en, op eene ruuwe,
...afbeelding van het
...en tekende hij aan de
...uiden gekleed, door
...sfe wilde verbeelden
...mond naar een hert
...*Chipéways*. Daar-
...de linker zijde eene
...de, waarin hij eenen
...d op; dezze figuur
...of mijzelven verbeel-
...wierd afgebeeld met
...fd gebonden, de kano
...hij nog verscheiden
...beelden, waaronder
...n de kano gefchilderd.

De

der Noord-Amerikaansche Indiannen. 155

De meening, welke hij den *Naudowesfies* wil-
de te kennen geeven en die, gelijk ik niet twij-
fel, voor hun volmaakt verstaanbaar was, was
dat een van de *Chipéwaysche* Opperhoofden eene
aanspraak ontvangen had van een *Naudowesfiesch*
Opperhoofd in het vlek van de *Ottagaumies*,
waardoor hij hem verzogt den Engelschman,
die laatst onder hen geweest was, de *Chipéway-*
rivier op te brengen, en dat zij daarmede ver-
zogten dat de *Chipéway*, schoon hij een erkend
vijand was, door hen op zijnen tocht niet mogt
gemoeld worden, naardien hij iemand onder zijne
bezorging had, welken zij als eenen van hunne
eigen natie beschouwden.

Sommige schrijvers hebben beweerd dat de In-
dlaanen wapens voeren, die zij met groote nauw-
keurigheid tekenen, en die de eene natie van
de andere onderscheiden; maar ik heb nooit an-
dere wapens onder hen gezien dan de zinnebeel-
den, welke ik reeds beschreven heb.

KOR-

KORTE WOORDEN - LIJST VAN DE
CHIPÉWAYSCHÉ TAAL.

NB. Dit volk gebruikt noch de F, noch de V.

A.

Agacwet.	As.
Alewin.	Bal.
Amik.	Bever.
Apiminiqué.	Bevers-vel.
Alim.	Hond.
Alemon.	Hondjen.
Aukwin.	Aarde.
Acsnda.	Hier.
Akeshotta.	Heet.
Ackikons.	Ketel.
Allisfnape.	Mensch.
Alokochigon.	Koopmanschap.
Agankiichigawmink.	Zee, groot meir.
Alank.	Ster.

B.

Bobeloshin. Kind of Kinderen.

C.

Caspetawgán. Tobaks-beurs.
Cheman. Canoo.

Capot
Chick
Cawia
Canog
Cootav
Cappa
Cawik
Couta

Debic
Debic

Endav
Entay
Etwah
Emau

Ganw

Ishina
Irinee
Ickwee

Jeckw

Kokin
Kokali
Kipok

Ca

<i>Capotewian.</i>	Wambuis.
<i>Chickhip.</i>	Eendvogel.
<i>Cawiatsh.</i>	Goed.
<i>Canogininne.</i>	Fraai.
<i>Cootawgon.</i>	Krom mes.
<i>Cappatawgon.</i>	Voertuig over land.
<i>Cawikkaw.</i>	Nooit.
<i>Coutack.</i>	Ander.
	D.
<i>Debicot.</i>	Maan.
<i>Debicot.</i>	Nagt.
	E.
<i>Endawlawkeen.</i>	Land.
<i>Entayent.</i>	Te huis.
<i>Etwah Etwah.</i>	Verwonderlijk.
<i>Emaundah.</i>	Neemen.
	G.
<i>Ganwerimaw.</i>	Houden.
	I.
<i>Ishinawbah.</i>	Indiananen.
<i>Irinee.</i>	Natie.
<i>Ickwee.</i>	Vrouw.
	J.
<i>Jeckwasfin.</i>	Meisjen.
	K.
<i>Kokinum.</i>	Alles.
<i>Kokali.</i>	Altijd.
<i>Kipokitie Kousah.</i>	Broek.

<i>Ketatch.</i>	Ik ben koud.
<i>Kitegaumic.</i>	Gezaaid veld.
<i>Kickon.</i>	Visch.
<i>Kisfin.</i>	Vriezen.
<i>Kisfin Magat.</i>	Het vriest sterk.
<i>Kitchi Manitou.</i>	God of de groote Geest.
<i>Kitchi Okimaw.</i>	Generaal of
<i>Simáuganish.</i>	Opperbevelhebber.
<i>Kemouch.</i>	Verborgen.
<i>Kewasfa.</i>	Jaagen.
<i>Kitchigawmink.</i>	Meir.
<i>Kittimi.</i>	Lui.
<i>Kikekate.</i>	Lam.
<i>Kaw.</i>	Neen.
<i>Kakego.</i>	Niets.
<i>Kawmisch.</i>	Nog niet.
<i>Kagusch.</i>	Ceenzints.
<i>Kauweshine.</i>	Oud.
<i>Kegotch.</i>	Schielijk.
<i>Kinimewan.</i>	Regen.
<i>Kitchi Cheman.</i>	Schip, groote Canoo.
<i>Kemautin.</i>	Steelen.
<i>Kisfis.</i>	Zon.
<i>Kikit.</i>	Waarlijk.
	L.
<i>Lisfis.</i>	Menschen hair.
<i>Lawmack.</i>	Steur.
<i>Loutin.</i>	Wind.

Mipi
Maw
Mac
Mak
Misc
Mew
Mish
Mark
Misk
Misc
Mopp
Melon
Mack
Matc
Mini
Muni
Mau
Mous
Milla
Mala
Mano
Mich
Meja
Mack
Mini
Mitta
Maw

M.

<i>Mipidach.</i>	Naderhand.
<i>Mawinewah.</i>	Helpen.
<i>Machwah.</i>	Beer.
<i>Makon.</i>	Jonge Beer.
<i>Mischiton.</i>	Baard.
<i>Mewinch.</i>	Omdat.
<i>Mishemous.</i>	Buik.
<i>Markaute.</i>	Zwart.
<i>Miskow.</i>	Bloed.
<i>Miscoufab.</i>	Agterfte.
<i>Moppa.</i>	Aankoomen.
<i>Melomin.</i>	Koren.
<i>Mackoan.</i>	Schotel.
<i>Matcho-Manitou.</i>	Duivel, kwaade Geest.
<i>Minikwah.</i>	Drinken.
<i>Munilic.</i>	Genoeg.
<i>Maungis.</i>	Weinig, klein.
<i>Mouskinet.</i>	Vol.
<i>Millaw.</i>	Geeven.
<i>Malatal.</i>	Nietswaardig.
<i>Manatou.</i>	Groot.
<i>Michewah.</i>	Hart.
<i>Mejask.</i>	Kruid.
<i>Mackawalaw.</i>	Eer.
<i>Minis.</i>	Eiland.
<i>Mittawmin.</i>	Indiaansch Koren.
<i>Mawlawtisfe.</i>	Bedrieger.

M.

Moc.

<i>Mockoman.</i>	Mes.
<i>Mawsignaugon.</i>	Letter.
<i>Maskikic.</i>	Geneesmiddel.
<i>Minnisfin.</i>	Schiereiland.
<i>Miscow.</i>	Rood.
<i>Maskimoi.</i>	Zak.
<i>Maukisfin.</i>	Schoenen.
<i>Manitou.</i>	Geest.
<i>Mickwon.</i>	Lepel.
<i>Mittaus.</i>	Koufen.
<i>Mashkawwah.</i>	Sterk.
<i>Mapedoh.</i>	Zedert.
<i>Mintepin.</i>	Nederzitten.
<i>Mawbah.</i>	Dat.
<i>Maundah.</i>	Deeze.
<i>Mawmawwee.</i>	Te zaamen.
<i>Megwatch.</i>	Dank U.
<i>Mickon.</i>	Weg.
<i>Mittic.</i>	Hout.
<i>Mawhington.</i>	Wolf.
<i>Minnewatck.</i>	Egter.
	N.
<i>Napitch.</i>	Kwalijk.
<i>Neconnis.</i>	Brøder.
<i>Neechee.</i>	Medemakker.
<i>Nemeh.</i>	Dans.
<i>Nip.</i>	Sterven.
<i>Neepoo.</i>	Dood.

Naw-

Nawp.
Nicon.
Noofa.
Nanto.
Nasfa.
Nopa.
Nech.
Nawb.
Nawp.
Nouch.
Nibbi.
Nape.
Neren.
Nikki.
Nisco.
Nippe.
Nebbi.
Nanta.

Owent.
Okema.
Olawg.
Ontcla.
Ouisqu.
Owisfin.
Oláwb.
Ouftecc.
Okema.
 II. I

<i>Nawpetelimaw.</i>	Achting.	
<i>Niconnis.</i>	Vriend.	
<i>Noofah.</i>	Vader.	
<i>Nantounawaw.</i>	Vinden.	
<i>Nasfawokwot.</i>	Vork.	
<i>Nopawink.</i>	Vooruit.	
<i>Nechtegoosh.</i>	Franschen.	
<i>Nawbal.</i>	Half.	
<i>Nawpitch.</i>	Geheel.	
<i>Nouchimowin.</i>	Leven.	
<i>Nibbilaw.</i>	Veel.	
<i>Nape.</i>	Manlijk.	
<i>Neremoufin.</i>	Meesteresse.	
<i>Nikkik.</i>	Otter.	
<i>Niscottisfie.</i>	Spijtig.	
<i>Nippee.</i>	Slaapen.	
<i>Nebbi.</i>	Water.	
<i>Nantaubaulaw.</i>	Oorlog.	
	O.	
<i>Owentawgan.</i>	Tonnetjen.	
<i>Okemaw.</i>	Een Opperhoofd.	
<i>Olawgan.</i>	Beker.	
<i>Ontclatoubah.</i>	Ongetwijfeld.	
<i>Ouisquiaba.</i>	Dronken.	
<i>Owisfiné.</i>	Eeten.	
<i>Oláwbish.</i>	Darmen.	
<i>Oustecouan.</i>	Hoofd.	
<i>Okemaw.</i>	Koning, of Opperste.	
<i>Naw-</i>	II. DEEL.	L Oc-

<i>Ockolaw.</i>	Kleed.
<i>Ouson.</i>	Tong.
<i>Osaummangis.</i>	Te weinlg.
<i>Osaumé.</i>	Te veel.
<i>Ouswawbunk.</i>	Overmorgen.
	P.
<i>Packtien.</i>	Verlaaten.
<i>Pilawah.</i>	Verwonderingswaerdig.
<i>Pingoe.</i>	Asch.
<i>Pakkite.</i>	Slaan.
<i>Paboushigan.</i>	Brood.
<i>Petou.</i>	Draagen.
<i>Pemoscha.</i>	Koomen.
<i>Poutwah.</i>	De ketel bezorgen.
<i>Papégik.</i>	Elk.
<i>Ponkisin.</i>	Vallen.
<i>Pimmitsee.</i>	Ver.
<i>Pirwégo.</i>	Voorheen.
<i>Paskefigan.</i>	Snaphaan.
<i>Pimmiskaw.</i>	Vaaren.
<i>Pemiskaw.</i>	Zeil.
<i>Pewal.</i>	Hair (van dieren.)
<i>Pewawbick.</i>	Yzer.
<i>Pawpi.</i>	Lagchen.
<i>Pockison.</i>	Verlaaten.
<i>Packilaugué.</i>	Verliezen.
<i>Pimmousfe.</i>	Treeden.
<i>Poutawgon.</i>	Stamp - mortier.

Pewit.
Poaga.
Pingo.
Pecaco.
Pische.
Papaw.
Pepoun.
Petchil.

Quagon.
Quago.

Spimin.
Shishe.
Scuttaw.
Sheshik.
Shiah.
Sagaun.
Scutta.
Scuteck.
Shoami.
Sawfaw.
Shingau.
Spemin.
Saukie.
Shawsh.
Shawbo.
Saufega.

Pe-

st van
einig.
eel.
morgen.
aten.
wonderingswaardig.
od.
agen.
omen.
ketel bezorgen.
len.
orheen.
aphaan.
aren.
il.
air (van dieren.)
zer.
agchen.
erlaaten.
erliezen.
reeden.
tamp - mortier.

de Chipéwaysche taal. 163

<i>Pewitch.</i>	Nabij.
<i>Poagan.</i>	Pijp.
<i>Pingo.</i>	Poeder, Buskruid, Stof.
<i>Pecacotiche.</i>	Vreden maaken.
<i>Pitchebot.</i>	Loopen.
<i>Papawkéan.</i>	Hemd.
<i>Pepoun.</i>	Winter.
<i>Petchilawgo.</i>	Gisteren.
	Q.
<i>Quagonie ?</i>	Wat nu ?
<i>Quagonie Maubah ?</i>	Wie daar ?
	S.
<i>Spimink.</i>	Boven.
<i>Shishego.</i>	Vlesch.
<i>Scuttawawbah.</i>	Brandewijn, Rum.
<i>Sheshikwee.)</i>	Pijl.
<i>Shiah.</i>	Gedaan, 't is gedaan.
<i>Sagaunosh.</i>	Engelschen.
<i>Scutta.</i>	Vuur.
<i>Scutecke.</i>	Vuur slaan.
<i>Shoamin.</i>	Droiventrosfen.
<i>Sawshwkisfi.</i>	Gretig.
<i>Shingaurimaw.</i>	Haaten.
<i>Speminkakwin.</i>	Hemel.
<i>Saukie.</i>	Liefde.
<i>Shawshia.</i>	Overlang.
<i>Shawbonkin.</i>	Naald.
<i>Saufega.</i>	Eigen.
	L 2

Pe-

Sip-

Sippim. Rivier.
 Simaugan. Zwaard.
 Semau. Tobak.
 Semauganaush. Oorlogslieden.

T.

Takouchin. Aankoomen.
 Tapaid. Zijn.
 Tilerimah. Gelooven.
 Teshenekaw. Roepen.
 Tallemisfi. Betrokken.
 Tagwawmisfi. Kloekmoedigheid.
 Toshiton. Doen.
 Tawbiscouch. Gelijkvormig.
 Taukwisfi. Vermoeid.
 Tibarimaw. Regeeren.
 Tandaulaw. Hebben.
 Tawnt. Hoe.
 Tawnemilik. Hoe veele.
 Tawneendo. Het zij zoo.
 Thickeremaw. Weeten.
 Tawnapee. Deel, wat deel.
 Tawlaimia. Bidden.
 Tibelindon. Besluiten.
 Tawwemaw. Betrekking.
 Tawbawmica. Eerbied.
 Talimisfie. Treurig.
 Tibbit. Tanden.
 Tawkoufie. Moede.

Tau.

Taune
 Taunig
 Tah.

Waske
 Wawbe
 Wiskin
 Waliev
 Watjav
 Wakai
 Wawbe
 Wawpe
 Wig-
 Webat
 Weepen
 Waube
 Weas.
 Weewin
 Webat
 Wawbe
 Wacka
 Wasaw
 Wawbu
 Waww
 Waube
 Wiscon
 Wazzo.

Tauneendak!	Hoe dan!
Taunippi.	Waar van daan.
Tah.	Waar.
Wasketch.	Bok.
Wawbewion.	Deken.
Wiskinkhie.	Oogen.
Walieic.	Vasten.
Wasjaw.	Verre af.
Wakaigon.	Schans.
Wawbemo.	Glas, Spiegel.
Wawpoos.	Haas.
Wig-Waum.	Hut, Huis.
Webatch.	Terfond.
Weepemaw.	Nederliggen.
Waubesheen.	Klein.
Weas.	Voedzel.
Weewin.	Trouwen.
Webatch.	Thans.
Wawbemo.	Ontzag, zien.
Wackan.	Slaaf.
Wasawdebi.	Daar.
Wawbunk.	Morgen.
Wawwewin?	Wat is dat?
Waubé.	Wit.
Wisconekisfi.	Jong.
Wazzo.	Geel.

Tau.

L 3

Y;

166 *Korte Woorden lijst van de Chipéw. taal.*

Y.

Yoe. Lighaam.
Yoch. Neus.

TELWOORDEN.

Páshik. Een.
Ninch. Twee.
Nisfou. Drie.
Neau. Vier.
Naran. Vijf.
Ningoutwasfou. Zes.
Ninchowasfou. Zeven.
Nisfowasfou. Agt.
Shongasfou. Negen.
Mittausfou. Tien.
Mittausfou Páshik. Elf.
Ninchtawnaw. Twintig.
Nisfou Mittawnaw. Dertig.
Neau Mittawnaw. Veertig.
Naran Mittawnaw. Vijftig.
Ningoutwasfou Mitsawnaw. Zestig.
Ninchowasfou Mittawnaw. Zeventig.
Nisfowasfou Mittawnaw. Tagtig.
Shongasfou Mittawnaw. Negentig.
Mittausfou Mittawnaw. Honderd.
Mittausfou Mittausfou Mittawnaw. Duizend.

KOR:

Korte

Ashp

Accoo

Accoo

Accoo

Chaw

Chup

Chee.

Dach

Echa

Eshti

Ehw

Ech.

Esfou

Eshta

Eshte

Heye

Hopie

KORTE WOORDEN-LIJST VAN DE NAUDOWESSIESCHE TAAL.

A.

<i>Ashpaw.</i>	As.
<i>Accooyouiyare.</i>	Koom hier.
<i>Accooyeh.</i>	Geeven.
<i>Accoowah.</i>	Heengaan

C.

<i>Chawbah.</i>	Bever.
<i>Chupah.</i>	Rond.
<i>Chee.</i>	Gij.

D.

<i>Daché.</i>	Daar.
---------------	-------

E.

<i>Echawmenaw.</i>	Eeten.
<i>Eshike.</i>	Oogen.
<i>Ehwahmeah.</i>	Liefde.
<i>Eeh.</i>	Mond.
<i>Esfawboh.</i>	Melk.
<i>Eshaw.</i>	Zien.
<i>Eshsteemo.</i>	Slaapen.

H.

<i>Hoyah.</i>	Neen.
<i>Hopiniyahie !</i>	Ach !

<i>Hopiniayare.</i>	}	Verwonderlijk.
<i>Hopiniyare.</i>		
<i>Heyahachta.</i>		Godloos.
<i>Hawpawnan.</i>		Jong.
<i>Heyah Washah.</i>		Niet goed.
	J.	
<i>Jestin.</i>		Klein.
<i>Jeeftinaw.</i>		Nabij.
	K.	
<i>Kitchiwah.</i>		Vriend.
	M.	
<i>Muzahootoo.</i>		Doorbooren.
<i>Mechuetah.</i>		Koud.
<i>Muzah Wakon.</i>		Snaphaan.
<i>Muzaham.</i>		Goud.
<i>Muzah.</i>		Yzer.
<i>Meoh.</i>		Ik, mij.
<i>Muzah Otah.</i>		Penning.
<i>Mewah.</i>		Mijn.
<i>Muzamchupah.</i>		Ring.
<i>Menis Queah.</i>		Zout water.
<i>Mench.</i>		Water.
<i>Mench Wakon.</i>		Sterke drank.
<i>Muzaham.</i>		Zilver.
	N.	
<i>Negush.</i>		Dood.
<i>Nookah.</i>		Ooren.
<i>Neehtseegush.</i>		Franschman.

Nee-

Nookis
Negus

Otah.

Owah

Otah.

Otenan

Oweeh

Owah

Omlish

Oweh

Ochaw

Paah

Shejah

Shung

Shueto

Shuah

Shanu

Shanu

Shawe

Sinnee

Shawf

Tawton

Tohinj

Tongo.

<i>Nookishon.</i>		Hooren.	
<i>Negushaugaw.</i>		Dooden.	
	O.		
<i>Otah.</i>		Vader, ook Koning,	
		of Opperhoofd.	
<i>Owah Menah.</i>		Waterval.	
<i>Orah.</i>		Veel.	
<i>Otenaw.</i>		Meer.	
<i>Oweeh.</i>		Maan.	
<i>Owah Meneh.</i>		Regen.	
<i>Omlishcaw.</i>		Slang.	
<i>Owehchin.</i>		Praaten.	
<i>Ochaw.</i>		Boom.	
	P.		
<i>Paahtah.</i>		Vuur, ook de Zon.	
	S.		
<i>Shejah.</i>		Kwaad.	
<i>Shungush.</i>		Hond.	
<i>Shuetongo.</i>		Paerd.	
<i>Shuah.</i>		Te huis, huislijk.	
<i>Shanuapaw.</i>		Pijp.	
<i>Shanuapaw Wakon.</i>		Vredes - pijp.	
<i>Shaweah.</i>		Rook.	
<i>Sinnee.</i>		Sneeuw.	
<i>Shawfasaw.</i>		Tobak.	
	T.		
<i>Tawtongo.</i>		Buffel.	
<i>Tohinjoh.</i>		Hert.	
<i>Tongo.</i>		Groot.	
		L 5	Ton-

<i>Tongoom.</i>	Lang.
<i>Tongo Menek.</i>	Meir.
<i>Teabee.</i>	Huis.
<i>Tawgo.</i>	Wat.
<i>Tawgodaché?</i>	Wie daar?
	W.
<i>Wahkonshejah.</i>	Beer.
<i>Waahtoh.</i>	Canoo.
<i>Wechoakfeh.</i>	Jongetjen.
<i>Whacheekfeh.</i>	Meisjen.
<i>Woshtah.</i>	Goed.
<i>Wakon.</i>	God, de groote Geest, ook Geest.
<i>Woshta Tebee.</i>	Hemel.
<i>Winnokejah.</i>	Vrouw.
<i>Washiah Chee.</i>	Gij zijt goed.
<i>Wakon Chee.</i>	Gij zijt een geest.
<i>Washiah Kitchiwah Chee.</i>	Gij zijt mijn goed vriend.
	TELWOORDEN.
<i>Wonchaw.</i>	Een.
<i>Noompaw.</i>	Twee.
<i>Yawmonee.</i>	Drie.
<i>Toboh.</i>	Vier.
<i>Sawbuttee.</i>	Vijf.
<i>Shawco.</i>	Zes.
<i>Shawcopee.</i>	Zeven.
<i>Shahindohin.</i>	Agt.

<i>Nebochunganong.</i>	Negen.
<i>Wegochunganong.</i>	Tien.
<i>Wegochunganong.</i>	
<i>Wonchaw.</i>	Elf.
<i>Wegochunganong.</i>	
<i>Noompaw.</i>	Twintig.
<i>Wegochunganong.</i>	
<i>Yawmonee.</i>	Dertig.
<i>Wegochunganong.</i>	
<i>Toboh.</i>	Veertig.
<i>Wegochunganong.</i>	
<i>Sawbustee.</i>	Vijftig.
<i>Wegochunganong.</i>	
<i>Shawco.</i>	Zestig.
<i>Wegochunganong.</i>	
<i>Shawcopee.</i>	Zeventig.
<i>Wegochunganong.</i>	
<i>Shahindohin.</i>	Tagtig.
<i>Wegochunganong.</i>	
<i>Nebochunganong.</i>	Negentig.
<i>Opohng.</i>	Honderd.
<i>Wegochunganong.</i>	
<i>Opohng.</i>	Duizend.

Bij deeze korte lijst van *Naudowesfische* woorden zal ik nog een staaltjen voegen van de wijze, waarop zij hunne woorden koppelen. Hier-toe heb ik een kort lied verkoren, dat zij met eene

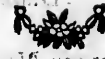
172 *Korte Woorden-lijst van de Naudow. taal.*

eene soort van welluidendheid, schoon zonder enigen schijn van dichtkundige voetmaat, zingen, als zij op hunne jagt-tochten vertrekken; ik geef 'er hier eene zoo naauwkeurige vertaaling van als het verschil der taal-eigenschappen kan toelaaten.

Meoh accoowah eshtaw paatah nagustawgaw shejah menah. Tongo Wakon meoh woshka, paatah accoowah. Hopiniyahie oweeh accooyea meoh, woshka patah otoh tohinjoh meoh seebee.

„ Ik zal optaan voor dat de zon opkooft en „ gintschen heuvel beklimmen, om te zien hoe „ het nieuw licht de dampen verdrijft en de wol- „ ken verspreidt. Grootte Geest, geef mij „ goed geluk! En als de zon onder is, ver- „ leen mij dan, o Maan! licht genoeg om „ veilig weder naar mijne tent te keeren, met „ herten beladen.”

*grentawah 1111
grentawah 1111
grentawah 1111
grentawah 1111
grentawah 1111*

*grentawah 1111
grentawah 1111
grentawah 1111
grentawah 1111
grentawah 1111*

AGT-

Van de

*Van de
daarna
of dit
van aan
men in
De v
Wolven
wilde K
het Her
bou,
de Sku
ken, d
de Raco
de Mus
nijnen,
muis,
otter of*

, schoon zonder
e voetbaar, zint-
chten verrekken ;
keurige vertaaling
eigenschappen kan

ah nagushtawgan
on meoh woshka ,
ie owach accooyea
njooh meoh seebee.
e zon opkooft en
, om te zien hoe
erdrijft en de wol-
Geest , geef mij
n onder is , ver-
licht genoeg om
te keeren , met

gennane
gennane
gennane

gennane
gennane
gennane

AGT-

AGTTIENDE HOOFDSTUK.

Van de Viervoetige Dieren, die in de binnenste
deelen van Noord-Amerika gevon-
den worden.

Van deeze zal ik eerst eene lijst geeven , en
daarna eene beschrijving van dezulke alleen , die
of dit land bijzonder eigen zijn , of in enig stuk
van aanbelang van diegeene verschillen , welke
men in andere landen ontmoet.

De viervoetige dieren zijn de Tyger , de Beer ,
Wolven , Vossen , Honden , de Berg-kat , de
wilde Kat , de Buffel , (of liever de Bifon ,)
het Hert , de Eland , de Moose , de Cari-
bou , (Rendier ,) de Carcajou , (Veelvraat ,)
de Skunk , (Stink - dier ,) het Stekelver-
ken , de Egel , het Amerikaansch Marmeldier ,
de Raccoon , de Bosch-marter , het Sabeldier ,
de Muskus - rot , Inkhoortjens , Haazen , Ko-
nijnen , de Mol , de Wezel , de Muis , de Rel-
muis , de Bever , de Otter , de kleine Visch-
otter of Mink en Vledermuizen.

DE

DE TYGER.

De Amerikaansche Tyger (a) gelijkt in gedaante naar die van Asia en Afrika, maar is veel kleiner. Hij schijnt ook zoo woest en roofzugtig niet te zijn als die, zijne kleur is donker ros zonder enige vlekken. Ik zag eenen op een eiland in de *Chipéway*-rivier, welken ik zeer wel kon beschouwen, naardien hij niet zeer verre van mij af was. Hij zat op zijn agterste, gelijk een hond, en scheen noch bevreesd voor onze aanadering, noch iets roofzugtigs in den zin te hebben. Men ontmoet dit dier egter zeer zelden in dit waereld-deel. DE

(a) De waare Tyger wordt in *Amerika* niet gevonden; doch men heeft met dien naam vier Amerikaansche dieren benoemd, te weeten, de *Jaguar*, de *Cougar*, de *Ocelot* en de *Margay*. Zie *buffon Nat. Hist.* (Ned. Vert.) D. IX en D. XV bl. 32 van welke men de beschrijving vindt in het XIII D. De hier beschreven tyger schijnt mij toe dat dier geweest te zijn, hetwelk de Heer DE BUFFON beschrijft onder den naam van *Cougar*, naardien dat de eenigste Amerikaansche Tyger is, die noch gevlekt, noch gestreept is. De *Cougar*, bij *buffon* beschreven, wordt gezegd alleen in de warmste deelen van Zuid-Amerika gevonden te worden. waarom ik vermoede dat de schrijver die soort bedoele en gezien hebbe, welke men beschreven en afgebeeld vindt in het XV Deel bladz. 149 onder den naam van *Cougar van Pensilvanie*. VERT.

binnen

Daar
maar vo
van hetz
tieën vo
Amerika
van *Groo*
zij niet al
zij doen
honger a
wond.
hen, en
jaagen.
len op de
dezelve te
zeer sapp
om het c
ven dat v

(a) Sch
beeren in
alle gedag
witte beere
beeren, die
uitmaaken.)
Noordlijke
houling van

, die in de

) gelijke in ge-
rika, maar is veel
woest en roofzug-
eur is donker ros
eenen op een ei-
elken ik zeer wel
iet zeer verre van
terfte, gelijk een
d voor onze aan-
gs in den zin te
egter zeer zelden

DE

erika niet gevonden;
Amerikaansche die-
ver, de Cougar, de
t. Hist. (Ned. Vert.)
de beschrijving vindt
ger schijnt mij toe dat
er DE BUFFON be-
er, naardien dat de
n och gevlekt, noch
FFON beschreven,
deelen van Zuid-A-
om ik vermoede dat
gezien hebbe, welke
n het XV Deel blad.
Pennsylvanie. VERT.

binnenste deelen van N. A. gevonden worden. 175

DE BEER.

Daar zijn veele beeren (a) op dit vast land, maar voornamelijk in de Noordlijke gedeelten van hetzelfde, welke bijna alle de Indiaansche natiën voedsel en bedden verschaffen. Die van Amerika verschillen in veele opzigten en van die van Groenland en van die uit Rusland, zijnde zij niet alleen wat kleiner, maar vreesachtig, en zij doen niemand leed, tenzij zij daartoe door honger aangezet zijn of verwoed zijn door eene wond. Het gezicht van een mensch verschrikt hen, en een hond zal veele derzelve op de vlucht jaagen. Zij zijn zeer verzot op druiven en zullen op den top der hoogste boomen klimmen om dezelve te haalen. Dit voedsel maakt hun vleesch zeer sappig en van eene aangename geur, waarom het ook door de Indiaanen en handelaars boven dat van alle andere dieren gekeurd wordt.

Het

(a) Schoon de Schrijver niets meldt van de kleur der beeren in Noord-Amerika, spreekt hij egter hier, naar alle gedagten, van de zwarte en niet van de bruine of witte beeren (veel minder van de Yslandsche of Zeebeeren, die eene gantsch verschillende foort van dieren ultmaaken.) De zwarte worden gewoonlijk alleen in de Noordlijke strecken gevonden, en verschillen in huis-houding van de andere. VERTAALER.

Het vet is zeer wit, en, behalven dat het aangenaam en gezond is, bezit het nog eene goede eigenschap, namelijk dat het nooit walgt. De bewooners dezer streken zalven zig geduurig met hetzelfde, en zij zijn aan deszelfs goede uitwerking grootendeels hunne vlugheid verschuldigd. De winter is de beste tijd om op den beer te jaagen, wanneer zij hun verblijf neemen in holle boomen, of zig holen maaken tusschen de wortelen van die, welke omverre gewaaid zijn, welker ingang zij met takken van denneboomen, die rondom verspreid liggen, stoppen. Uit deze verblijfsplaatfen koomen zij, zegt men, niet te voorschijn, zoo lang het weder koud blijft, en naardien het wel bekend is dat zij zig niet van voedsel voorzien, onderfelt men dat zij door de natuur in staat gesteld zijn om enige maanden agter een zonder eeten doortebrengeu, en gedurende dien tijd even lijvig te blijven.

DE WOLF.

De Wolven van *Noord - Amerika* zijn veel kleiner dan die, welke men in andere waerelddeelen vindt. Zij hebben egter, even als de overige dieren van hunne soort, een wild aanzien, en eene woestheid in hunne oogen, en egter zijn zij op verre na zoo roofzugtig niet als de Europeische wolven; ook zullen zij nooit

een

binnen

een men
hebben
veld zijn
zij dikw
lelijk en
streken
eene vaak
kende, v

Daar
Amerika
de de ee
grauuw;
vier *Mis*
hun hair

De H
gebruiken
zijn; zij
ken aan h
hun zeer
het woede

(a) Mer
uit *Canada*
BUFFON,
II. D

, die in de

ven dat het aan-
nog eene goede
nooit walgt. De
ven zig, geduurig
deszelfs goede uit-
lugheid verschul-
d om op den beer
zijf neemen in hol-
tusfchen de wor-
re gewaaid zijn,
an denneboomen,
toppen. Uit de-
zegt men, niet
weder koud blijft;
dat zij zig niet van
en dat zij door de
enige maanden ag-
rengen, en geduu-
rijven.

Amerika zijn veel
in andere waereld-
ger, even als de
rt, een wild aan-
hunne oogen, en
zoo roofzugtig niet
ok zullen zij nooit
een

binnenste deelen van N. A. gevonden worden. 177

een mensch aantasten, tenzij zij bij geval geaasd hebben op het vleesch van die in gevegt gesneveld zijn. Als zij bij elkanderen trekken, gelijk zij dikwerf in den winter doen, maaken zij een lelijk en afgrijslijk geluid. Daar zijn in deeze strecken twee soorten van wolven, van welke de eene vaal, de andere bruin, naar het zwart trekende, van kleur is. (a)

DE VOS.

Daar zijn twee soorten van Vosfen in Noord-Amerika, die alleen in kleur verschillen; zijnde de eene roodachtig bruin, en de andere graauw; die van de laatste soort, welke aan de rivier *Mississippi* gevonden worden, zijn zeer fraai; hun hair is van een fraai zilverkleurig graauw.

HONDEN.

De Honden, welke de Indiaanen op de jagt gebruiken, schijnen alle van dezelfde soort te zijn; zij draagen hunne ooren overeind en gelijken aan hunnen kop veel naar den wolf. Zij zijn hun zeer dienstig op hunne jagten, en zullen het woedendst wild, dat zij vervolgen, aantasten.

(a) Men kan de beschrijving van een zwarten wolf uit *Canada* vinden in de *Nat. Hist.* van den Graaf DE BUFFON, VII D. blad. 41. VERTAALER.

II. DEEL.

M

Zij onderscheiden zig ook door hunne getrouwheid jegens hunne meesters; maar slegt door hen gevoed wordende, zijn zij zeer lastig in hunne hutten of tenten.

DE BERG-KAT. (a)

Dit dier heeft de gedaante van eene kat, maar is veel grooter. Het haar of bont gelijkt ook naar het vel van dat huisdier; de kleur is egter verschillende, want zij is roodachtig of oranje, maar lichter aan den buik. Het geheel vel is versierd met zwarte vlekken van verschillende gedaante, van welke die op den rug langwerpig en die op de onderste deelen rond zijn. Op de ooren zijn zwarte streepen. Dit dier is bijna zoo fier als een luipaard, maar zal egter zelden een mensch aanvallen.

DE BUFFEL. (b)

Dit dier, dat in verbaazende menigte in deeze stre-

(a) Misschien is deeze soort dezelfde, van welke de Heer COLLINSON aan den Heer DE BUFFON schreef, en die in Carolina gevonden wierd. Zie XV D. bl. 152. De oppervlakkige beschrijvingen, welke de Heer CARVER van sommige dieren geeft, laten niet toe dat men wel bepaale welke dieren de Schrijver eigenlijk bedoelt. VERTAALER.

(b) De BUFFEL is Amerika niet elgen; het dier van

binnen
streeken
heeft k
baard o
dat het
vreeslijk
zijn r
schouder
zijn nek
is bedekt
bruine o
is, voor
lijf. Zij
en hij h
breed, o
Deeze d
mensch
zig weg

van 't wel
fel niet, m
tuigen, als
rika naleest
van den He
van dit die
beschrijvin
Vergelijk e
en volg. e

die in de
kunne getrouw-
maar slegt door
er lastig in hun-

(a)
eene kat, maar
ont gelijkt ook
de kleur is egter
achtig of oranje,
et geheel vel is
verschillende ge-
ug langwerpig en
zijn. Op de ood-
dier is bijna zoo
egter zelden een

(b)
menigte in deeze
stree-

zelfde, van welke de
DE BUFFON schreef,
Zie XV D. bl. 152.
welke de Heer CAR-
ten niet toe dat men
hriljver eigenlijk be-
niet elgen; het dier,
van

binnenste deelen van N. A. gevonden worden. 179

streeken gevonden wordt, is grooter dan een os,
heeft korte zwarte hoornen, met een grooten
baard onder de kin, en zijn kop is zoo vol hare
dat het over zijne oogen nedervalt en het een
vreeslijk aanzien geeft. Het heeft een' bult op
zijnen rug, die aan de heupen begint en tot de
schouderen trapswijze grooter wordende, tot aan
zijn nek reikt. Dit uitwas en zijn geheel lighaam
is bedekt met lang hair, of liever wol, van eene
bruine of muisvaale kleur, dat van zeer veel waarde
is, voornamelijk dat op het voorstgedeelte van het
lijf. Zijn kop is grooter dan die van een stier,
en hij heeft een zeer korten hals; de borst is
breed, en het lijf wordt naar het kruis dunner.
Deeze dieren zullen op het gezigt van een
mensch wegloopen, en een geheele troep zal
zig wegmaaken, als zij slegts een hond zien.

Het

van 't welk de Schrijver hier spreekt, is ook de Buf-
fel niet, maar de *Bison*, gelijk men zig hiervan kan over-
tuigen, als men de Beschrijving van den *Bison van Ame-
rika* naleest in het XI Deel bladz. 196 van de *Nat. Hist.*
van den Heer DE BUFFON en het oog op de afbeelding
van dit dier slaat, welke beiden naauwkeurig met deeze
beschrijving van den Heer CARVER overeenkoomen.
Vergelijk ook DE BUFFON *Nat. Hist.* D. IX bladz. 6.
en volg. en D. XI. bladz. 190. VERTAALER.

Het vleesch van dit dier is een uitneemend voed-
zel, zijn huid is van zeer veel nut, en zijn hair
zeer geschikt tot het maaken van verschillende
manufactuuren.

HET HERT.

Daar is maar eene soort van Herten in Amerika,
en deeze is hooger en tengerer dan die van Euro-
pa. Hun maakzel is ten naasten bij gelijk aan
dat van de Europische, hunne kleur is donker
vaal, en hunne hoornen zijn zeer groot en sterk
getakt (a). Dit dier is het snelst op de Ameri-
kaansche vlakten, en zij schoolen te zaamen ge-
lijk zij in andere landen doen.

DE ELAND.

De Eland (b) is veel grooter dan een hert,
zijnde zoo zwaar als een paerd. Zijn lijf is van
maak-

(a) De hoornen van de herten in Amerika zijn door-
gaans grooter dan die van de Europische; voor het ove-
rige heeft men in dat vast land ook verscheldenheden
onder de herten. Vergelijk DE BUFFON *Hist. Nat.*
D. VI bladz. 59 Pl. XVIII, daar men de afbeelding van
de hoornen van een hert van Canada vindt: vergel. BUF-
FON D. XII bladz. 218 en D. XV bladz. II. VERT.

(b) De Eland wordt in Amerika *Original* genoemd.
VERTAALER.

die in de

neemend voed-
t, en zijn hair
an verschillende

ten in Amerika,
n die van Euro-
n bij gelijk aan
kleur is donker
er groot en sterk
elst op de Ameri-
n te zaamen ge-

ter dan een hert;
Zijn lijf is van
maak-

in Amerika zijn door-
setche; voor het ové-
ok verscheldenheden
BUFFON *Hist. Nat.*
nen de afbeelding van
vindt: vergel. BUF-
7 bladz. II. VERT.
ika *Original* genoemd.
VERTAALER.

binnenste deelen van N. A. gevonden worden. 181

maakzel als dat van een hert, doch zijn staert is
aanmerkelijk kort, zijnde niet meer dan drie duim-
men lang. De kleur van zijn hair is graauw, het
is niet ongelijk aan dat van een kameel, maar van
eene roodachtiger tint, ten naasten bij drie duim-
men lang, en zoo ruuw als dat der paerden. De
hoornen van dit dier groeijen tot eene verbaazen-
de grootte, en strekken zig zoo wijd uit, dat
twee of drie personen tegelijk tusschen dezelve
kunnen zitten. Zij zijn niet gevorkt als die van
een hert, maar hebben alle de tanden of takken
aan den buitenrand. Ook gelijken de hoornen
des elands niet in maakzel naar die van de herten,
zijnde de eerste plat en agt of tien duimen breed,
daar de laatste rond, en merklijk smaller zijn.
Zij laten hunne hoornen elk jaar vallen in de
maand February, en in Augustus zijn de nieuwe
ten naasten bij tot hunne voile grootte gekoomen.
Ondanks hunne grootte en de middelen van ver-
dediging, waarvan de natuur hen voorzien heeft,
zijn zij egter zoo vreesachtig als een hert. Hun
vel is zeer nuttig en kan even goed als dat van
den bok bereid worden. Zij leeven van gras in den
zomer, en van mos en boomknoppen in den winter.

DE MOOSE (ELAND.)

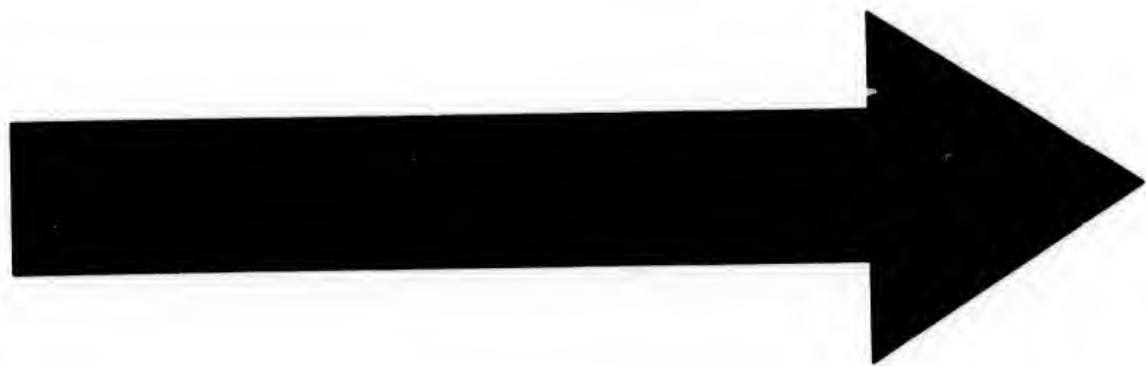
De Moose is ten naasten bij van de grootte
van den eland, en zijne hoornen zijn bijna even

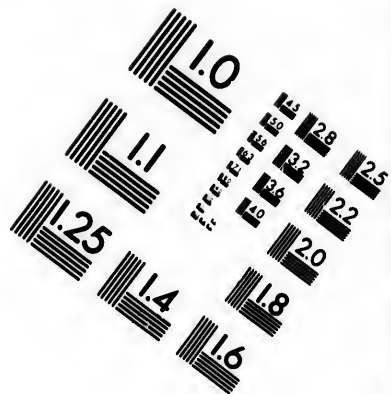
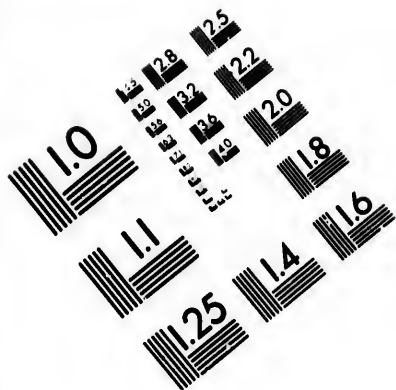
M 3 ont-

ontzagchelijk groot als die van dat dier, derzelver stammen staan egter niet volkoomen zoo wijd van elkanderen, en zij zijn aan beiden zijden getakt als die van de herten. Dit dier laat dezelve ook elk jaar vallen. Schoon zijn agterste deelen zeer breed zijn, is zijn staert egter niet meer dan een duim lang. Het heeft pooten en voeten als een kameel; zijn kop is omtrent twee voeten lang, zijn bovente lip is veel grooter dan de onderste, en de neusgaten zijn zoo wijd, dat men zijne hand een aanmerkelijk eind in dezelve kan steeken. Het hair van de Moose is ligt graauw, met zwartachtig rood gemengd. Het is zeer veerkragtig, want al wordt het nog zoo lang geklopt, zal het egter zijne eerste gedaante behouden. Het vleesch is uitneemend goed voedsel, gemakkelijk te verteeren en zeer voedzaam. De nous of bovenlip, die groot en los van het tandvleesch is, wordt voor eene groote lekkernij gehouden, zijnde van eene vaste zelfstandigheid tuschen merg en kraakbeen in, en, als het wel klaar gemakt is, levert het een kragtig en zoetachtig geregt. Zijne huid is zeer goed voor leder zijnde dik en sterk, en egter zagt en buigzaam. Dit dier loopt altijd op een draf, die zoo snel is, dat het slegts door weinige van zijne medebewooneren in vlugheid overtroffen wordt. Het wordt gemeenlijk in de boschen gevonden, daar het

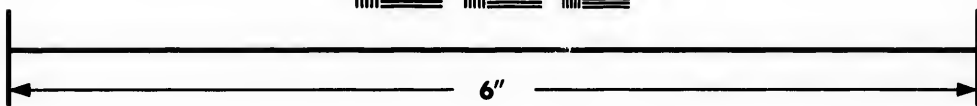
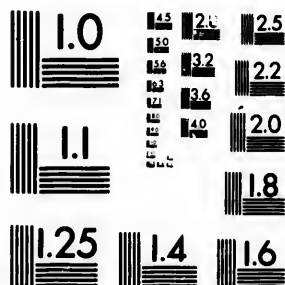
die in de

lat dier, derzel-
oomen zoo wijd
eiden zijden ge-
dier laat dezelve
n agreste deelen
er niet meer dan
en en voeten als
ent twee voeten
grooter dan de
oo wijd, dat men
l in dezelve kan
e is ligt graauw,
Het is zeer veër-
og zoo lang ge-
gedaante behou-
d goed voedzel,
voedzaam. De
en los van het
e groote lekkernij
ste zelfstandigheid
en, als het wel
n kragtig en zoet-
er goed voor leder
zagt en buigzaam,
die zoo snel is,
zijne mede-bosch-
offen wordt. Het
en gevonden, daar
het

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

**Photographic
Sciences
Corporation**

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

24 28 25
26 32
34 22
40 20
18

**CIHM/ICMH
Microfiche
Series.**

**CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

11
10
15
16
17

© 1983

he
So
fel
D
he
he
w
w

m
is
da
zi
al
d
h
F
z
is
r
v

het van mos en knoppen van de boomen leeft. Schoon dit dier van het geslacht der herten is, schoolen zij nooit te zaamen, gelijk deeze doen. De meeste Schrijvers verwarren het met den eland, het hert, of de carrabou, maar het is eene geheel verschillende foort, gelijk men zal gewaar worden, als men acht slaat op de beschrijving, welke ik van elk deezer dieren gegeven heb.

DE CARRABOU (HET RENDIER.)

Dit dier is zoo hoog niet als het voorgaande, maar gelijkt egter naar hetzelfde in maakzel; het is slegts wat zwaarer, en trekt enigzints in gedaante naar den ezel. De hoornen van hetzelfde zijn niet plat gelijk die van den eland, maar rond als die van het hert; ook koomen zij aan de einden nader bij elkanderen, en hellen meer over het aangezicht dan die van den eland of de moose. Het heeft de snelheid van een hert en wordt bezwaarlijk van zijne vervolgers onderhaald. Ook is zijn vleesch even goed, en zijne tong is voornamelijk in groote achting. Zijne huid glad en vrij van aderen zijnde, is zoo goed als zeem-leër.

DE CARCAJOU (VEELVRAAT.) (a)

Dit dier, dat van het geslacht der katten is,
is

(a) De Carcajou is de *Veelvraat*, de *glouten* van BUFFON,
M 4 die

is een verschriklijke vijand voor de vier voorgaande soorten van dieren. Het verrascht hen onverhoeds uit den eenen of anderen schuilhoek, of klimt op eenen boom, en, in de takken post vattende, wagt het daar af dat een derzelve, door hitte of koude gedreven, daar onder koome schuilen, wanneer het zig op zijnen hals vastzet, en, de strot-ader openende, zijne prooi weldra ter aarde doet vallen. Dit kan het doen door zijnen langen staert, welken hij om het lijf van zijnen vijand slaat, en het eenigst middel dat dezen overig blijft om zijnen dood te ontgaan, is dat hij onmiddellijk in het water vlugt, want, naardien de carcajou een grooten tegenzin in dit element heeft, ontslaat hij zig somtijds van hema voor hij zijn oogmerk kan bereiken.

DE

die in de Ned. Vert. D. XIII bl. 189 beschreven, en D. XV pl. XL afgebeeld is. Doch dat de Schrijver zegt dat dit dier *van het geslacht der katten is*, zou mij doen vermoeden of hij niet eerder de *kinkajou* bedoeld hebbe, beschreven en afgebeeld bij *BUFFON* D. XV bladz. 161 pl. XLIII. Schoon het weinige dat de Schrijver 'er van zegt, niet kan doen beslissen of dit zoo zij; de zeden van dit dier, welke hij beschrijft, zijn aan beiden even eigen. VERTAALER.

bim

Di
sche
dan e
het o
fchoo
verfel
groot
welke
kruis
die v
lijk w
namel
buiten
vervo
ziet,
ten a
van a

(a)

ving g
hij *Ma*
Conepat
laatste
booren
vonden
den Sc

die in de

vier voorgaan-
acht hen onver-
schuilhoek, of
de takken post
derzelve, door
onder koome
en hals vastzet,
e prooi weldra
het doen door
om het lijf van
middel dat dec-
te ontgaan, is
vlugt, want,
tegenzin in dit
mtijds van hera
en.

DE

beschreven, en D.
Schrijver zegt dat
zou mij doen ver-
bedoeld hebbe, be-
D. XV bladz. 161
Schrijver 'er van
zoo zij; de zeden
aan beiden even

binnenste deelen van N. A. gevonden worden. 185

DE SKUNK (STINK-DIER) (a)

Dit is het zonderlingste dier dat de Amerikaan-
sche boschen voortbrengen. Het is wat kleiner
dan een bunsing, en van dezelfde soort, waarom
het ook dikwijls voor dat dier wordt aangezien,
schoon het in veele opzigten zeer van hetzelfde
verschilt. Zijn hair is lang en blinkende, met
grootte zwarte en witte vlekken getekend, van
welke de eerste meest op de schouderen en het
kruis staan, zijn staert is zeer dik gehaird, gelijk
die van den vos, gedeeltelijk zwart en gedeelte-
lijk wit, gelijk zijn lijf; het onthoudt zig voor-
namelijk in de boschen en heggen. Maar zijn
buitengemeen vermogen toont het slegts als het
vervolgd wordt. Zoo haast het zig in gevaar
ziet, werpt het van agteren tot op eenen groot-
ten afstand eene kleine straal water uit zoo fijn
van aart, en tegelijk van zulk eene doordringen-
de

(a) De Heer DE BUFFON heeft de eerste de beschrij-
ving gegeven van vier soorten van Stink-dieren, welke
hij *Mouffettes* noemt, onder de naamen van de *Coase*, de
Conepate, de *Chinche*, en de *Zorille*, van welke de twee
laatste inde warmste luchtstreeken van Zuid-Amerika t'huis
hooren, de twee eerste worden in Noord-Amerika ge-
vonden en van deeze is de *Conepate* het dier dat hier door
den Schrijver bedoeld wordt. VERTAALER.

de reuk dat de lucht eene halve mijl in den omtrek met dezelve besmet is, en zijne vervolgers, hetzij menschen of honden, bijna gestikt wordende door den stank, zijn genoodzaakt hunne vervolging te staaken. Om deeze reden wordt het door de Franschen *Enfant du Diable*, dat is, *Duivels kind*, of *Bête puante*, dat is, *Stinkdier* genaamd. Het is bijna onmogelijk de walgelijke uitwerking te beschrijven van het vogt, met welk dit dier door de natuur tot zijne verdediging voorzien is. Als 'er een druppel van hetzelfde op iemands klederen valt, worden zij daar door zoo onaangenaam, dat het onmogelijk is die naderhand ooit weder te draagen; of als 'er iets van hetzelfde in de oogen kooft, veroorzaakt het langen tijd eene onverdraaglijke pijn, en men verliest mischien ten laatsten zijn gezigt. De stank van het stinkdier, schoon dus te vreezen, is egter niet gelijk die van een rot kreng, maar een sterk stinkend uitvloeizel van muskus, dat eerder mishaaft door zijne doordringende kragt dan door zijne walgelijkheid. Het wordt egter heilzaam gerekend om het hoofd te zuiveren en de geesten optewekken. De Natuurkundigen meenen dat dit water deszelfs pis zij; maar ik heb veele, van die ik geschoten heb, ontleed, en heb binnen in hun lighaam, bij de pis-vaten, een klein water-blaasjen gevonden, geheel onderscheiden van de pis-blaas,

en

halve mijl in den om-
geving, en zijne vervolgers,
die bijna gestikt wor-
den zijn genoodzaakt hunne
om deze reden wordt
Sans du Diable, dat is,
Quante, dat is, *Stink-*
na onmogelijk de walg-
gevoelen van het vogt, met
en tot zijne verdediging
druppel van hetzelfde op
worden zij daar door zoo
onmogelijk is die na-
gelagen; of als 'er iets van
ont, veroorzaakt het lan-
grijpige pijn, en men ver-
loft zijn gezicht. De stank
is dus te vreezen, is eg-
ter rot kreng, maar een
van muskus, dat eerder
dringende kragt dan door
wordt egter heilzaam ge-
zuiveren en de geesten
verkundigen meenen dat
maar ik heb veele, van
med, en heb binnen in hun
een klein water-blaasjen
theiden van de pis-blaas,
en

en uit welk alleen ik verzeekerd ben dat die ijs-
lijke stank voortkoomt. Na de beurs, waarin
dit water vervat is, zeer zorgvuldig uitgenoomen
te hebben, heb ik 'er dikwijls aan gerooken, en
vond het aangenaam en wel, maar een druppel,
welke men uit hetzelfde laat koomen, besmet niet
alleen het geheel dier, maar zelfs het geheel huis,
en maakt alle foorten van mondbehoefden, die in
hetzelfde zijn, onbruikbaar. Met veel recht der-
halven geeven de Franschen het zulk eenen dui-
velschen naam.

HET STEKELVERKEN.

Het lijf van een Amerikaansch Stekelverken
evenaart in grootte omtrent dat van een kleinen
hond, maar het is korter en niet zoo hoog van den
grond. Het verschilt zeer veel van die van andere
landen, zoo wel in gedaante als in de lengte van
zijne pennen. De eerste is als die van een vos,
uitgezonderd de kop, die niet zoo lang en spits
is, maar meer naar dien van een konijn gelijk.
Zijn lijf is met donker bruin haar bedekt, dat om-
trent vier duimen lang is, en waarvan een groot
deel zoo dik als een stroo is, welke zijne pennen
of stekels genaamd worden (a). Zij zijn wit
met

(*) Het is zeer ongelijk dat de Schrijver de stekels
of

met zwarte punten, hol, en zeer sterk, voornamelijk die, welke op zijnen rug groeijen. De stekels dienen dit dier voor beledigende en verdedigende wapenen, welke hij op zijne vijanden uitschiet, en, zoo zij in het minst in het vleesch booren, booren zij geheel daarin, en kunnen 'er niet uitgetrokken worden zonder insnijding (a). De Indiaanen gebruiken dezelve om hunne ooren en

of pennen van de stekelverken onder het hair rekent; als men dezelve slegts aandachtig beschouwt, ziet men dat het waare pennen zijn, aan welke slegts de baard ontbreekt om vederen te zijn, waardoor dit dier in dit opzigt den overgang maakt tuschen de viervoetige dieren en de vogelen. **VERTAALER.**

(a) Veele Schrijvers en reizigers hebben dezee twee feiten dat het stekelverken zijne pennen uitschiet, als het getergd wordt, en dat zij in het vleesch booren, als de punt daar slegts eens in is, eenpaarig bevestigd, 'er is 'er zelfs die gezegd heeft, zelf door die uitgeschoten pennen gekwetst te zijn geweest; ondertuschen kan niets onwaarachtiger zijn; de Graaf DE BUFFON ontkent zulks ook volstrekt, en ik kan 'er bijvoegen dat ik dit dier meer dan eens levendig gezien heb, en hetzelfde heb laten tergen, wanneer het zijne stekels wel met een ratelend geluid opzette (gelijk de egels zulks ook doen als men hen plaagt) maar nimmer een derzelve uitschoot, schoon het waar is dat 'er somtijds eene enkele, die los zit, door dit schudden afvalt. **VERT.**

Dieren, die in de

en zeer sterk, voorna-
men rug groeijen. De
or beledigende en ver-
e hij op zijne vijanden
et minst in het vleesch
d daarin, en kunnen 'er
zonder insnijding (a).
lezelve om hunne ooren
en

ns onder het hair rekt;
chtig, beschouwt, ziet men
aan welke slegts de baard
n, waardoor dit dier in dit
tusfchen de viervoetige die-
TAALER.

reizigers hebben deeze twee
zijne pennen uitschiet, als
j in het vleesch booren, als
is, eenpaarig bevestigd, 'er
zelf door die uitgeschoten
est; ondertusfchen kan niets
graaf DE BUFFON ontkent
kan 'er bijvoegen dat ik dit
g gezien heb, en hetzelfde
er het zijne stekels wel met
(gelijk de egels zulks ook
maar nimmer een derzelve
is dat 'er fomtijds eene en-
schudden afvalt. VERT.

binnenste deelen van N. A. gevonden worden. 189

en neuzen te doorbooren om hunne siernaaden in
dezelve te hangen, en zij versieren 'er hunne
kousfen, hun hair enz. mede, en behalven die
houden zij veel van het vleesch.

HET AMERIKAANSCH MARMELDIER.

Het Amerikaansch Marmeldier (*Wood-Chuck*)
is een dier dat bont geeft, omtrent van de groot-
te van een bosch-marter, zijnde ten naastenbij
vijftien duimen lang; zijn lijf is egter ronder, en
zijne pooten korter; de voorste klauwen zijn
breed, en geschikt om gaten in den grond te
graaven, waar onder het zig verbergt als een ko-
nijn; zijn bont is graauw van kleur met eene
roodachtige tint, en zijn vleesch is een vrij goed
voedzel.

DE RACON. (a)

De Racoon is wat kleiner dan een bever, en
zijne pooten en voeten gelijken naar die van dat
dier, maar zijn kort naar evenredigheid van zijn
lijf, 't welk naar dat van een das gelijkt. Het
maakzel van zijn kop gelijkt veel naar dien van
een vos, de ooren zijn slegts korter, ronder,
en

(a) De *Racon* van BUFFON, de *Ursus cauda elongata*
van LINNEUS. VERTAALER.

en kaal; ook is zijn hair gelijk dat van dit dier, zijnde digt, lang, zagt, en met zwarte punten. Op zijn aangezigt is eene breede streep, die dwars over hetzelfde, en over de oogen loopt; deeze zijn groot. Zijn smoel is zwart en rondachtig aan het eind, gelijk die van een hond; zijne tanden zijn ook gelijk aan die van een hond in getal en maakzel; zijn staert is lang en rond, met ringvormige streepen op denzelfen gelijk op dien van eene kat; de voeten hebben vijf lange dunne toonen, met scherpe klauwen gewapend, door welke hij in staat is om als een aap op de boomen te klauteren, en tot op de uiterste einden van de takken te loopen. Het maakt gebruik van zijne voorpooten op de wijze van handen en eet met dezelve. Het vleesch van dit dier is zeer goed in de maanden September en October, wanneer 'er overvloed is van vrugten en nooten, op welke het gaerne aast.

DE BOSCH-MARTER.

De Bosch-marter is wat grooter dan een inkhoortjen en gelijkt enigzints naar hetzelfde in gedaante; zijne pooten en klauwen zijn egter merklijk korter. Zijne ooren zijn kort, breed, en rondachtig, en zijne oogen flikkeren in het duister als die van eene kat. Het geheel lighaam is bedekt met bont van eene bruin vaale kleur, en in de Noord-

leren, die in de

gelijk dat van dit dier,
en met zwarte punten.
e breede streep, die
over de oogen loopt;
noel is zwart en rond-
lijk die van een hond;
aan die van een hond
staert is lang en rond,
op denzelfen gelijk op
eten hebben vijf lange
e klauwen gewapend,
om als een aap op de
ot op de uiterste einden
. Het maakt gebruik
de wijze van handen en
esch van dit dier is zeer
ptember en October,
van vrugten en nooten,

MARTER.

vat grooter dan een ink-
rints naar hetzelfde in ge-
klaauwen zijn egter merk-
lijjn kort, breed, en rond-
dikkeren in het duister als
geheel lighaam is bedekt
n vaale kleur, en in de
Noord-

binnenste deelen van N. A. gevonden worden. 191

Noordlijke deelen zijn enige, die zwart zijn; de
vellen van de laatste zijn van veel grooter waarde
dan die van de andere. De staert is met lang hair
bedekt, hetwelk maakt dat hij dikker gelijk dan
hij wezenlijk is. Zijn vleesch wordt somtijds ge-
geeten, maar is in geene groote achting.

DE MUSKUS-ROT. (a)

Dit dier wordt dus genoemd wegens de uitgele-
zen muskus, welke het oplevert. Het schijnt
eene verkleining van den bever te zijn, naardien
het alle de eigenschappen van dat schrander dier
heeft, en het ontbreekt niets dan groote kragt,
alzo het niet veel grooter is dan een grooten
rot van het Noorweegsche ras, om het dier,
naar hetwelk het zoo zeer gelijk, te evenaaren.
Behalven den staert, die naauwkeurig naar dien
van den Europeeschen rot gelijk, is hun maakzel
zoo zeer gelijkende, voornamelijk de kop dat het
voor een kleinen bever zou kunnen aangezien
worden. Het bouwt zig, even als dat dier, eene
hut, maar van een minder volkoomen maakzel,
en neemt zijn verblijf bij enig water. In de len-
te verlaaten zij hunne hollen, en leeven bij paa-
ren van bladeren en wortelen tot dat de zomer
komt,

(a) *De Ondatra van BUFFON. D. X bl. 1. VERT.*

komt, wanneer zij op aardbeleen, frambozen, en andere vrugten, welke zij krijgen kunnen, aazen. Bij het aannaderen van den winter scheiden zij van een, wanneer elk op zigzelf afzonderlijk zijn winter verblijf inneemt in den een of anderen hollen boom, waarin zij geheel zonder voedsel blijven, en daar is de grootste reden om te gelooven dat zij in het geheel geen voedsel neemen tot de lente weder komt.

INKHOORTJENS.

Daar zijn vijf soorten van Inkhoortjens in *Amerika*: het rood, het graauw, het zwart, het gestreept, en de vliegende Inkhoorn. De twee eerste zijn naauwkeurig dezelfde als de Europeische; de zwarte zijn wat grooter, en verschillen alleen in kleur van de andere; de gestreepte gelijken in grootte en maakzel ook naar dezelve, maar zijn zeer fraai, alzoo zij fraai gestreept zijn met wit of graauw, en somtijds met rood en zwart. De Amerikaansche vliegende Inkhoorn is veel kleiner dan de Europeansche, zijnde niet meer dan vijf duimen lang en bruin-graauw of asch-kleur op den rug, en wit op de onderste deelen. Het heeft zwarte uitpulende oogen als de muis, met een langen platten breeden staert. Door een vlies aan wederzijde, dat van zijne voorpooten tot zijne agterste pooten reikt, wordt dit

ren, die in de
rdbezieën, frambo-
elke zij krijgen kun-
deren van den winter
er elk op zigzelf af-
f inneemt in den een
arin zij geheel zon-
r is de grootste reden
et geheel geen voed-
ler komt.

TJENS.

Inkhoortjens in Ame-
y, het zwart, het ge-
Inkhoorn. De twee
zelfde als de Europi-
grooter, en verschil-
andere; de gestreepte
kzel ook naar dezelve,
zij fraai gestreept zijn
somtjids met rood en
e vliegende Inkhoorn is
meaansche, zijnde niet
g en bruin-graauw of
en wit op de onderste
e uitpuilende oogen als
platten breeden staert.
erzijde, dat van zijne
te pooten reikt, wordt
dit

binnenste deelen van N. A. gevonden worden. 193

dit dier in staat gesteld om van den eenen boom
op den anderen te springen, al staan zij eenen
aanmerkelijken afstand van elkanderen. Dit loe-
vel, dat het als een zeil kan uitspreiden, en waar-
door het opgehouden wordt, is omtrent twee
duimen breed, en is met zijn hair of dons bedekt.
Het aas op hetzelfde voedsel als de andere, en
kan gemakkelijk tam gemaakt worden.

DE BEVER.

Dit dier is zoo menigmaalen beschreven, en
zijne ongemeene bekwaamheden zijn zoo omstandig
verhaald geworden, dat een verder verslag van het-
zelfde onnodig zal voorkoomen; voor diegeenen
egter mijner lezereu, die niet zoo wel bekend zijn
met de gedaante en eigenschappen van zulk een
schrander en nuttig dier zal ik eene beknopte be-
schrijving van hetzelfde geeven. De Bever is een
viervoetig dier van beiderlei leven, dat niet lang
in het water kan blijven, en zelfs gezegd worde
in staat te zijn geheel zonder hetzelfde te bestaan,
mits het gelegenheid hebbe om zigzelf somwijlen
te baaden. De grootste Bevers zijn ten naastenbij
vier voeten in lengte, en omtrent veertien of
vijftien duimen breed over het kruis; zij weegen
omtrent zestig ponden. Zijn kop is als die van
den otter, maar grooter. Zijn snoet is vrij lang,
de oogen zijn klein, de ooren kort, rond, hal-
II. DEEL. N rig

rig van buiten, en glad van binnen, en zijne tanden zeer lang; de onderste tanden staan omtrent drie vinger breedten, en de bovenste eenen halven vinger buiten hunnen bek; zij zijn alle breed, krom, sterk, en scherp; behalven deeze tanden, de snijdtanden genoemd, die dubbeld groeijen, zeer diep in het tandvleesch staan, en toelooopen als het scherp van een bijl, hebben zij zestien baktanden, agt aan elke zijde, vier van onderen en vier van boven, regt over elkanderen staande. Met de eerste kunnen zij boomen van eene aanmerkelijke dikte afsnijden, en met de laatste de hardste zelfstandigheden breeken. Zijne pooten zijn kort, bijzonder zijne voorste pooten, die slegts vier of vijf duimen lang zijn, en niet ongelijk aan die van een das; de vingers van de voorste voeten zijn afgezonderd, de nagels zijn schuinsch geplaatst en zijn hol als pennen; maar de agterste voeten zijn geheel anders en met vliezen tusfchen de vingeren voorzien. Hierdoor kan het loopen, schoon langzaam, en is in staat om met zoo veel gemakelijkheid te zwemmen als enig ander water-dier. De staert heeft iets dat naar een visch gelijkt en schijnt geene de minste betrekking op het overige van het lijf te hebben, uitgezonderd op de agterste pooten, naardien alle de andere deelen naar die van land-dieren gelijken. De staert is bedekt met een vel met schub-

sch
een
dik
hal
kig
men
vier
het
dik
wij
van
len
In
geh
wor
naar
bon
voet
gem
rug
men
kop
bon
nig
zeer
gevo
een
bewe

en, die in de

men, en zijne tanden staan omtrent bovenste eenen halve zij zijn alle breed, alven deeze tanden, dubbeld groeijsen, staan, en toelopen hebben zij zestien e, vier van onderen elkanderen staande. omen van eene aan- n met de laatste de en. Zijne pooten voorste pooten, die zijn, en niet onge- vingers van de voor- d, de nagels zijn ol als pennen; maar el anders en met vlie- voorzien. Hierdoor zaam, en is in staat eid te zwemmen als staert heeft iets dat hijnt geene de minste n het lijf te hebben, e pooten, naardien e van land-dieren ge- kt met een vel met schub-

Binnenste deelen van N. A. gevonden worden. 195

schubben, die aan elkanderen gevoegd zijn door een vliesjen; deeze schubben hebben omtrent de dikte van parkement, zijn ten naastenbij anderhalve lijn lang, en gemeenlijk van eene zeshoekige gedaante; hij is omtrent elf of twaalf duimen lang, en breeder in het midden, daar hij vier duimen dik is, dan aan den wortel of aan het eind. Bij het lijf is hij omtrent twee duimen dik, en is aldaar bijna rond, en wordt trapswijze dunner en platter naar het eind. De kleur van den Bever is verschillende naar de verschillende luchtstreeken, in welke hij gevonden wordt. In de Noordlijkste streeken zijn zij gemeenlijk geheel zwart; in gemaatigder luchtstreeken bruin, wordende hunne kleur hoe langer hoe ligter naar maate zij Zuidlijker gevonden worden. Het bont is tweeërlei over het lijf, behalven aan de voeten, daar het hair zeer kort is; het langst is gemeenlijk omtrent een duim lang, maar op den rug heeft het somtijds de lengte van twee duimen; trapswijze in lengte verminderende naar den kop en naar den staert. Dit gedeelte van het bont is hard, ruuw, en blinkende, en van weinig gebruik; het ander gedeelte bestaat uit een zeer dik en fijn dons, zoo zagt dat het op het gevoel bijna als zijde is, omtrent drie vierde van een duim in lengte, en dit is het dat gemeenlijk bewerkt wordt. Het bevergeil, zoo nuttig is

de Geneeskunst, kooft van dit dier; voorheen geloofde men dat het zijne teelballen waren, maar laater ontdekkingen hebben doen zien dat het in vier beurzen vervat is, die in den onderbuik geplaatst zijn, van welke twee, die de bovenste genaamd worden, omdat zij hooger dan de andere liggen, vervuld zijn met eene zachte, harstachtige kleverige stof, met kleine vezelen vermengd, graauwachtig van buiten, geel van binnen, van eenen sterken, onaangenaamen, en doordringenden reuk, en zeer ontvlambaar; dit is het egte *castoreum* of bevergeil; het wordt hard, bruin, bros en wrijfbaar in de lucht. De onderste beurzen vervatten een zalfachtig vogt als honig, welks kleur bleek geel, en welks reuk enigzints verschillende is van het ander, zijnde wat weeker en onaangenaamer; het wordt egter dikker naar maate het ouder wordt, en verkrijgt ten laafsten de vastigheid van kaarsmeer. Dit is ook van een bijzonder gebruik in de Geneeskunde, maar van zoo veel waarde niet als het egte bevergeil.

De schrandtheid van deeze dieren in het bouwen van hunne hutten en in het opzamelen van hun voedsel is indedaad verwonderlijk. Als zij zig eene wooning zullen gaan verkiesen, verzamelen zij in troepen somtijds van twee of drie honderd, en bepaalen zig, na een rijp overleg,

dieren, die in de

an dit dier; voorheen
eelballen waren, maar
n doen zien dat het in
in den onderbuik ge-
wee, die de bovenste
zij hooger dan de an-
met eene zagte, harst-
met kleine vezelen ver-
buiten, geel van bin-
naangenaamen, en door-
ontvlambaar; dit is het
geil; het wordt hard,
in de lucht. De on-
een zalfachtig vogt als
k geel, en welks reuk
van het ander, zijnde
amer; het wordt egter
der wordt, en verkrijgt
van kaarsmeer. Dit is
gebruik in de Geneeskun-
waarde niet als het egte

deze dieren in het bou-
en in het opzamelen van
verwonderlijk. Als zij
n gaan verkiezen, verza-
mtijds van twee of drie
zig, na een rijp overleg.

104

binnenste deelen van N. A. gevonden worden. 197

tot eene plaats, daar overvloed van voedsel, be-
nevens alle hunne benodigdheden te vinden zijn.
Hunne huizen liggen altijd in het water, en als
zij noch meir, noch plas daaromtrent kunnen
vinden, tragten zij dat gebrek te vergoeden door
den stroom van een beekjen of klein riviertjen
optestoppen, door middel van eene kade of een
dam. Tot dit einde begeeven zij zig aan het
vellen van boomen, en zij draagen zorg dat zij
die verkiezen, die boven de plaats groeijen daar
zij voorneemens zijn te bonwen, opdat zij met
den stroom zouden kunnen afdrijven. Enige uit-
gekozen hebbende, die daartoe geschikt zijn,
vinden drie of vier Bevers, zig om eenen groot-
ten plaatsende, middel om hem met hunne sterke
tanden te vellen. Zij maaken ook voorzigtig dat
hij naar het water valle, opdat zij dien zoo ver
niet zouden behoeven te vervoeren. Na den
boom door denzelfden aanhoudenden arbeid, mer-
schrandeheid gepaard, aan einden van eene be-
hoorlijke lengte gesneden te hebben, wentelen
zij die in het water, en vaaren die naar de plaats
daar zij gebruikt moeten worden. Zonder de
maatregelen naauwkeuriger te beschrijven, welke
zij neemen in het maaken van hunne dammen,
zal ik slegts aanmerken dat zij, eene soort van kalk
met hunne nooten bereid, en dezelve met hunne
stacten 'er op gelegd hebbende, welke zij eerst

N 3

ge-

gebruikt hadden om die kalk ter plaats te brengen daar zij bewerkt moet worden, dezelve met zoo veel vastigheid en regelmatigheid leggen als de geoefendste werkman zoude kunnen doen. Het maaken van hunne hokken gaat niet minder verwonderlijk toe. Deeze zijn of op paalen gebouwd in het midden van de kleine meirtjens, welke zij dus gemaakt hebben, op den oever eener rivier, of op het uiteind van enige landtong, die in een meir uitsteekt. Hunne gedaante is rond of eirond, en zij zijn gemaakt met eene schranderheid zoo groot als die, waarmede hunne dammen gelegd zijn. Twee derde deelen van het gebouw staan boven water, en dit gedeelte is wijd genoeg om agt of tien inwooneren te bevatten. Elke Bever heeft zijne eigen plaats, welker bodem hij netjens bestroot met bladeren of takjens van den pijnboom, zoo dat zij zindelijk en aangenaam zij, en hunne hokken zijn altijd zoo dicht aan elkanderen, dat zij eene gemakkelijke gemeenschap met elkanderen hebben kunnen. Nooit verrascht de winter deeze dieren voor dat hun werk verrigt is; want in het laatst van September zijn hunne huizen afgemaakt, en hunne voorraad van mondbehoefte is gemeenlijk dan opgelegd. Deeze bestaat uit kleine stukjens hout, dat zagt van zaamenweefzel is, gelijk van de populieren, de abeelen, de willigen enz. die zij

eren, die in de

ter plaats te brengen
den, dezelve met zoo
tigheid leggen als de
kunnen doen. Het
gaat niet minder ver-
rijn of op paalen ge-
de kleine meirtjens,
bben, op den oever
uiteind van enige land-
beek. Hunne gedaante
zijn gemaakt met eene
ls die, waarmede hun-
Twee derde deelen van
ater, en dit gedeelte is
inwooneren te bevar-
ijne eigen plaats, wel-
estroot met bladeren of
n, zoo dat zij zindelijk
kunne hokken zijn altijd
dat zij eene gemakke-
lkanderen hebben kun-
de winter deeze dieren
gt is; want in het laatst
e huizen afgemaakt, en
ndbehoefte is gemeenlijk
bestaat uit kleine stukjens
nenweefzel is, gelijk van
len, de willigen enz. die
zij

binnenste deelen van N. A. gevonden worden. 199

zij in hoopen op elkanderen leggen, en zooda-
nig bezorgen dat zij niet schimmelen. Zoo ik
alle voorbeelden van schranderheid welke in dee-
ze dieren te ontdekken zijn, zoude optellen,
zoude ik daarmede een boekdeel kunnen vullen,
dat niet alleen vermaaklijk, maar zelfs leerzaam
zoude wezen.

DE OTTER.

De Otter is ook een dier van tweeërlei leven (a)
en gelijkt veel naar een bever, maar verschilt in
menig opzigt veel van dat dier. Zijn lijf is bijna
zoo lang als dat van een bever, maar merklijk
kleiner in alle zijne deelen. De smoel, oogen,
en het maakzel van den kop zijn bijna eveneens,
maar de tanden zijn geheel anders, want den
Otter ontbreken die lange snijtanden of nijpers,
welke de bever heeft; in plaats van dit, zijn al-
le zijne tanden, zonder onderscheid, van maak-
zel als die van een hond of wolf. Ook is het hair
van den eersten niet half zoo lang als dat van den
laatsten, en de kleur is ook niet naauwkeurig
eveneens, want het hair van den Otter onder aan
den hals, op de borst en den buik is graauwach-
tiger

(a) Niet in den eigenlijken zin, want hij moet tel-
kens in de lucht adem haalen. VERTAALER.

tiger dan dat van den bever en het verschilt ook nog in veele andere opzigten. Dit dier, dat men in de meeste waereld-deelen ontmoet, maar in veel grooter getal in *Noord-Amerika*, doet veel kwaad, en als het sterk vervolgd wordt, zal het niet alleen honden, maar zelfs menschen aantasten. Het leeft gemeenlijk van visch, bijzonderlijk in den zomer, maar in den winter vergenoegt het zig met den bast van boomen, of de voortbrengzelen van het veld. Zijn vleesch smaakt en ruikt vischachtig, en is geen gezond voedsel, schoon het somtijds uit noodzaaklijkheid gegeten wordt.

DE POEL-OTTER, DE KLEINE VISCH-OTTER.

Dit dier (*Mink* genaamd) is van het geslacht der Otters, en leeft op dezelfde wijze. In maakzel en grootte, gelijkt het naar een bunzing, zijnde ook lang en dun. Zijn bont is zwarter dan dat van den Otter, of bijna als van enig ander dier, zijnde het in *Amerika* een spreekwoord te zeggen *zoo zwart als een mink*; het is eger van zoo groote waarde niet, schoon zulks grootliks afhangt van het jaargetijde, in welk het gevangen wordt. Zijn staert is rond als die van eene slang, en geheel zonder hair. Zijn lijf geeft eenen aangenaamen muskus-reuk uit, en men vindt het nabij den oorsprong der rivieren, aan welker boorden het zig meest onthoudt.

Dieren, enz.

het verschilt ook nog
t dier, dat men in de
er, maar in veel groot-
z, doet veel kwaad,
dt, zal het niet alleen
aantasten. Het leeft
onderlijk in den zo-
rgenoegt het zig met
voortbrengzelen van
akt en ruikt vischach-
zel, schoon het som-
geeten wordt.

GINE VISCH-OTTER.

) is van het geslacht
elfde wijze. In maak-
et naar een bunzing,
Zijn bont is zwarter
bijna als van enig an-
rika een spreekwoord
en *mink*; het is egter
, schoon zulks groot-
tijde, in welk het ge-
t is rond als die van
er hair. Zijn lijf geeft
us-reuk uit, en men
rong der rivieren, aan
est onthoudt.

NE-

NEGENTIENDE HOOFDSTUK.

Van de Vogelen van Noord-Amerika.

Deeze zijn de volgende: de Arend, de Havik, de Nagtschade, de Whipperwill, de Visch-havik, de Raaf, de Kraal, de Uil, Papegaaien, de Pelicaan, de Kraanvogel (of liever de Lepelaar,) de Ojevaar, de *Cormorant* of Water-raaf, de Reiger, de Zwaan, de Gans, Eendvogels, de Taling, de Loon (Duiker,) het Water-hoen, de Kalkoen, het Korhoen, de Patrys, de Kwartel, Duiven, de Poelfnip, de Leeurik, de Specht, de Koekoek, de blaauwe Gaai, de Zwaluw, de Wakon-vogel, de Meerel, de Roode Vogel, de Lyster, de Zaag-slijper, de Nagtegaal, de Koningsvogel, het Roodborstjen, het Winterkoningjen, en het Bloemzigtjen.

DE AREND.

Daar zijn slegts twee soorten van Arenden in deeze waereld-deelen, de kaale en de graauwe, die bijna even groot zijn, en in maakzel naar die van andere landen gelijken (a).

DE

(a) Naardien de naam van *Arend* door de beschrijvers
N 5 van

DE NAGT-HAVIK (NAGT-SCHADE) (a).

Deeze vogel is van het geslacht der havikken ; hij heeft een omgebogen snavel ; zijne vleugels zijn geschikt om snel te vliegen , en zijn maakzel is bijna als dat van den gemeenen havik ; maar hij is veel kleiner en wat donkerer van kleur . Men ziet hem zelden dan in den avond , wanneer hij in de avond-schemering rond vliegt , en in darte draaijingen om het hoofd zweeft van den reiziger , die door den avond verrascht wordt . Voor eene donder-bui ziet men deeze vogelen op eene verbaazende hoogte in de lucht in groote menigte bijeenverzameld , gelijk men de zwaluwen bij diergelijke gelegenheden ziet doen .

DE

van Natuurlijke Historie aan veele verschillende vogelen gegeven is , is het niet gemakkelijk te ontdekken welke arenden de Schrijver hier bedoelt ; misschien zijn het verscheidenheden van den gemeenen arend . VERT.

(a) Hier doet zig dezelfde zwaartigheid op . EDWARDS noemt een vogel *Night-Hawk* (pl. 63) die de *Nagt-schade* of *Geitenmelker* de *Engoulevant* van BUFFON is . Hetgeen de Schrijver hier van de *Nagt-havik* zegt , laat zig vrij wel op dien vogel toepassen . Vergelijk DE BUFFON en DE MONTBEILLARD , *Hist. Nat. des Oiseaux T. XII p. 216 edit. in 12mo.* VERTAALER.

-SCHADE) (a).

slacht der havikken ;
 navel ; zijne vleugels
 en zijn maakzel
 enen havik ; maar hij
 erer van kleur. Men
 avond, wanneer hij
 nd vliegt, en in dar-
 d zweeft van den rei-
 verrascht wordt. Voor
 deeze vogelen op eene
 icht in groote menigte
 en de zwaluwen bij
 t doen.

DE

eele verschillende vogelen
 aklijk te ontdekken wel-
 bedoele ; misschien zijn
 gemeenen arend. VERT.
 zwaarigheid op. EDWARDS
 pl. 63) die de *Nagt-schade*
 van BUFFON is. Hetgeen
 t-havik zegt, laat zig vrij
 Vergelijk DE BUFFON
Hist. Nat. des Oiseaux T.
 VERTAALER.

DE WHIPPERWILL (a).

De *Whipperwill* of, gelijk hij bij de Indiaa-
 nen genoemd wordt de *Muckawifs* is bijna als de
 voorige vogel in maakzel en kleur, maar hij heeft
 enige witachtige streepen dwarsch over de vleu-
 gelen, en wordt, even als die, zelden gezien dan
 na dat de zon onder is. Men ontmoet hem ook
 nooit dan gedurende de lente en zomer - maanden.
 Zoo dra de Indiaanen door zijn gezang van zijne we-
 derkomst onderrigt zijn, besluiten zij dat de vorst
 geheel gedaan is, waarin zij zig zelden bedrie-
 gen; en als zij deeze verzeekering van zagt we-
 der hebben, beginnen zij hun graan te zaaien.
 Hij verkrijgt zijnen naam naar het geluid dat hij
 maakt, dat in het oor van het volk der volkplan-
 tingen klinkt, gelijk de naam die zij hem geeven,
Whipperwill, en in het oor van een Indiaan *Muc-
 kawifs*. De woorden zijn, wel is waar, niet even-
 eens, maar op deeze wijs treffen zij elks verbeel-
 ding; en deeze omstandigheid is een bewijs dat
 hetzelfde geluid, als het niet vast bepaald wordt
 door de regelen der spelkonst, verschillende
 denk-

(a) De kleine *Amerikaansche Geitenmelker* bij CATESBY
 pl. 16. bij BRISSON de *Virginsche Geitenmelker* T. II.
 P. 477. de *Whip-pour-will* bij BUFFON en DE MONT-
 BEILLARD *Hist. Nat. des Oif.* T. XII. p. 246. VERT.

denkbeelden aan verschillende menschen geeven kan. Zoo haast de avond komt, plaatsen zig deeze vogelen op de heggen, boom-stompen of steenen, die nabij de huizen liggen, en herhaalen daar hunne treurige toonen, zonder verandering, tot middernagt. De Indiaanen en sommige bewooners van de agterste wooningen, denken dat, als deeze vogel op enig huis gaat zitten, zulks enig ongeluk voor deszelfs bewooners betekent.

DE VISCH-HAVIK (a).

De Visch-havik gelijkt veel in maakzel naar den voorgaanden vogel, en ontvangt zijnen naam van zijn voedsel, dat gemeenlijk visch is; hij zweeft over de meiren en rivieren, en schijnt somtijds uitgestrekt op het water te liggen, zoo zagt zweeft hij over hetzelfde, en door enige aantrekende kragt de visch binnen zijn bereik gelokt hebbende, schiet hij eensklaps op dezelve toe.
Men

(a) Dit kan de *Fishing hawk* van CATESBY T. I pl. 2. wel zijn, welken de Heer DE BUFFON onder de vogelen plaatst, die overeenkomst hebben met den *Visch-arend* en den *Arend* zie T. I p. 199; schoon zijne wijze van vischen daar anders opgegeeven wordt; het bericht van den Schrijver daaromtrent luidt wat onwaarschijnlijk. VERTAALER.

Noord-Amerika.

de menschen geeven
komt, plaatsen zig
, boom-stompen of
n liggen, en herhaa-
nen, zonder verande-
Indiaan en sommige
rste woningen, den-
enig huis gaat zitten,
szelfs bewoners be-

AVIK (a).

t veel in maakzel naar
n ontvangt zijnen naam
neenlijk visch is; hij
vieren, en schijnt som-
ter te liggen, zoo zegt
en door enige aantrek-
nen zijn bereik gelokt
sklups op dezelve toe.
Men

awk van CATESBY T. I
Heer DE BUFFON onder
reekomst hebben met den
T. I p. 199; schoon zijne
ers opgegeven wordt; het
romtrent luidt wat onwaar-

Van de vogelen van Noord-Amerika. 205

Men denkt dat hij daar toe gebruik maakt van
een-olie, welke in eene kleine beurs in zijn lijf
bevat is, en welke hij door het een of ander
middel, hem door de natuur gegeven, het ver-
mogen heeft van tot dat einde te gebruiken; het
is zeer zeker dat een aas, dat met een druppel
olie, uit deezen vogel bevoogtigd, aangeraakt is,
een onweêrstaanbaar lokaas voor allerlei soorten
van visch is, en den hengelaar van eene goede
vangst verzeekert.

DE UIL.

De eenigste soort van Uilen, die langs de oe-
vers van de rivier *Mississippi* gevonden worden,
is zeer schoon van vederen, zijnde van eene
fraaie donker geele of goude kleur, die aange-
naam gediept en gevlakt is.

DE KRAANVOGEL (a).

Daar is eene soort van Kraanvogel in deeze
stree-

(a) Dit is ongetwijfeld de *Lepelaar* en niet de *Kraan-
vogel*, gelijk hetgeen de Schrijver van zijn snavel zegt
genoegzaam aanwijst. De *Lepelaar* is door verscheiden
Schrijvers *pelicaan* genoemd, als door GRESNER, AL-
DROVANDUS, MOHRING, KOLBE. Hij is ook
door veele *reiger* genoemd, maar ik vind hem nergens
onder den naam van *kraanvogel*. VERTAALER.

streeken, die door Vader HENNEPIN een *pell-caan* genoemd wordt, die omtrent van de grootte van den Europeeschen Kraanvogel is, van eene graauwachtige kleur en met lange pooten, maar deeze soort verschilt van alle de andere door zijn snavel, die omtrent twaalf duimen lang en anderhalven duim breed is, van welke breedte hij blijft tot het einde toe, daar hij stomp is en rond als een roeispaan; zijne tong is van dezelfde lengte.

E E N D V O G E L S.

Onder eene groote menigte wilde Eendvogelen, welker verschillende soorten meer dan een twintigtal bedraagen, zal ik mijne beschrijving bepaalen tot eene soort, namelijk, de Bosch-eendvogel, (Wood-duck,) of, gelijk de Franschen hem noemen de *Canard-branhu* (a). Deeze vogel ontvangt zijnen naam daarvan dat hij zig in de boschen begeeft, en op de takken der boonten gaat zitten, dat geen andere watervogel, voor zoo ver bekend is, ooit doet (een kenmerk dat zij altijd behouden.) Hij is ten naas-

(a) De *beau canard huppé*, fraate gekuisde Eendvogel van BUFFON, *Hist. Nat. des Ois.* T. XVII, p. 351. Sponsa bij LINNÆUS, le *Canard d'Été* van BRISSON *Ornithol.* T. VI p. 351. VERTAALER.

Noord-Amerika.

ENNEPIN een pel-
trent van de groot-
Kraanvogel is, van
met lange pooten,
alle de andere door
naalf duimen lang en
van welke breedte
daar hij stomp is en
tong is van dezelfde

G E L S.

ge wilde Eendvoege-
soorten meer dan een
k mijne beschrijving
namelijk, de Bosch-
of, gelijk de Fran-
nard-branchu (a).
en naam daarvan dat
heeft, en op de takken
at geen andere water-
d is, ooit doet (een
ouden.) Hij is ten
naas-

naate gekuifde Eendvogel van
F. XVII, p. 351. Spon-
Eté van BRISSON Ornith.
LER.

Van de vogelen van Noord-Amerika. 207

naastebij van de grootte van andere Eendvogelen;
zijne vederen zijn fraai gemengeld van kleuren en
schitterende. Ook is zijn vleesch zeer lekker,
en gaat dat van alle andere soorten te boven, al-
zoo hij zeer weinig op visch aast.

DE TALING.

Ik heb reeds in mijn Dagverhaal aangemerkt dat
de Talingen, die op de *Vosfen-rivier*, en de
voornaamste takken van de *Mississippi* gevonden
worden, mischien hunne wedergaë in vertheid en
lekkerheid van vleesch in de waereld niet hebben.
In kleur, maakzel en grootte verschillen zij niet
veel van die in andere landen vallen.

DE LOON-DUIKER.

De *Loon* is een water-vogel, wat kleiner dan
een taling, en is eene soort van duiker. Zijne
vleugels zijn kort, en zijne pooten en vingeren
groot naar evenredigheid van het lijf; zijne kleur
is donker-bruin, bijna zwart, en naardien hij al-
leen van visch leeft, heeft zijn vleesch eene zeer
slegte smaak. Deze vogels zijn zeer vlug en
zeer in het duiken bedreven, zoo dat het voor
eenen, die alleen is, bijna onmogelijk is hen te
schieten, alzoo zij de schoot snel ontduiken door
onder water te gaan voor dezelve hen bereikt,
zoo dat men met drie moet zijn om een derzelve
te

te dooden, en dit kan alleen geschieden op het tijdstip dat hij zijn kop uit het water steekt, naardien hij, gedrukt hebbende, wederom op het water kooft. Hij betaalt egter de moeite, om hem te verkrijgen, alleen met het vermaak dat men daar van heeft.

D E P A T R Y S.

Daar zijn hier drie soorten van Patryzen, de bruine, de roode, en de zwarte, van welke de eerste de meeste geacht is. Zij zijn alle veel grooter dan de Europese Patryzen, zijnde ten naasten bij van de grootte van eene hen-faisant. Hun kop en hunne oogen zijn ook als die deezer vogelen, en zij hebben alle lange staerten, welke zij als een waaijer uitspreiden, doch niet opligten; maar zij gaan tegens de gewoonte van die uit andere landen op de takken van den populier en zwarten berkenboom zitten, op welke knoppen zij 's morgens vroeg aazen, gelijk ook in de avond-schemering gedurende de winter-maanden, wanneer men dezelve gemakkelijk schieten kan (a).

D E

(a) Daar is in deeze beschrijving bijna niets dat op de Patrys is toetepasfen. Een Patrys van de grootte van eene hen-faisant, met een langen staert, dien hij uitspreidt, die op de boomen gaat zitten, enz. kan niet wel een Patrijs zijn. De Reizigers en inwooners van

Ame.

en
de
fo
reva
kle
is
hal
Na
tij
den

I

Ame
len
duiv
aanw
Schr
waar
(a
van
II.

en geschieden op het
het water steekt, naar-
wederom op het water
de moeite, om hem te
vermaak dat men daar

R Y S.

ten van Patryzen, de
warte, van welke de
Zij zijn alle veel groo-
zen, zijnde ten naas-
ene hen-faisant. Hun
ook als die deezer vo-
lange staerten, welke
n, doch niet opligten;
woonte van die uit an-
van den populier en
n, op welke knoppen
gelijk ook in de avond-
winter-maanden, wan-
schieten kan (a).

DE

rijving bijna niets dat op
Patrys van de grootte van
ingen staert, dien hij uit-
gaat zitten, enz. kan niet
sialgers en inwooners van
Ans.

DE WOU-DUIF.

Deeze is ten naasten bij aan de onze gelijk,
en daar is zulk eene verbaazende menigte van
dezelve op de oevers van de *Mississippi*, dat zij
somtjds de zon enige minuten lang verduiste-
ren.

DE SPECHT.

Dit is een zeer fraaie vogel; daar is eene soort
van dezelve, welker vederen met verscheiden
kleuren gemengeld zijn, en eene andere, die bruin
is over het geheel lijf, behalven den kop en den
hals, die van eene schoone roode kleur zijn.
Naardien men stelt dat deeze vogel op bijzondere
tijden een grooter gerugt maakt dan gewoonlijk,
denkt men dat zijn geschreeuw dan regen betekent.

DE BLAAUWE GAAI (a).

Deeze vogel is bijna eveneens van maakzel als
de

Amerika, hebben zulk eene menigte verschillende voge-
len met den naam van *patryzen* benoemd, voornamelijk
duiven en tortelduiven, dat het uit zulk eene beknopte
aanwijzing niet wel is optemaaken, welke vogelen de
Schrijver bedoelt; alleen ziet men 'er uit dat het geene
ware patrijzen zijn. VERTAALER.

(a) Deezen zie ik aan voor de *Geay bleu de Canada*
van BRISSON T. I p. 55. beschreven bij BUREAU
II. DEEL.

de Europese Gaai of Broek-aakster, behalven dat zijn staert langer is. Op de kruin van zijn kop heeft hij eene kuif van blaauwe vederen, welke hij naar welgevallen kan opzerten en nederleggen. Het onderst gedeelte van den hals van agteren en de rug zijn van eene purpere kleur, en de boven zijden van de vleugelen en van den staert, zoo wel als het onderst gedeelte van den rug en de stuit, zijn van eene schoone blaauwe kleur; de einden der vlerken zijn zwartachtig, flauw met donker blaauw aan de randen getint, terwijl de andere deelen der vleugelen op eene sierlijke wijze overdwarsch met zwarte banden getekend zijn. Over het geheel kan deeze vogel naauwlijks in schoonheid door enige van de gevleugelde bewooners van deeze of andere luchtstreek overtroffen worden. Hij heeft dezelfde snelheid van bewegingen, welke de Gaaien gemeenlijk onderscheidt, en zijne schreeuw is veel aangenaamer.

DE WAKON-VOGEL.

De *Wakon-vogel*, gelijk hij bij de Indiaanen genoemd wordt, schijnt van dezelfde soort te zijn als

DE MONTBEILLARD onder den naam van *le Geay bleu de l'Amerique Septentrionale*. zie *Hist. des Ois.* T. V p. 105. VERTAALER.

broek-aakster, behalven
 Op de kruin van zijn
 n blaauwe vederen, wel-
 ran opzerten en nederleg-
 lte van den hals van ag-
 eene purpere kleur, en
 e vleugelen en van den
 onderst gedeelte van den
 n eene schoone blaauwe
 lkerken zijn zwartachtig,
 w aan de randen getint,
 er vleugelen op eene sier-
 met zwarte banden gete-
 el kan deeze vogel naauw-
 or enige van de gevleu-
 eeze of andere luchtstree-
 Hij heeft dezelfde snel-
 welke de Gaaien gemeen-
 ijne schreeuw is veel aan-

ON-VOGEL.

gelijk hij bij de Indiaanen
 t van dezelfde soort te zijn
 als

onder den naam van *le Geoy*
tionale. zie *Hist. des Oif. T. V*

als de paradijsvogel. De naam, welken zij hem
 gegeven hebben, drukt zijne uitnemendheid uit,
 gelijk ook den eerbied, welken zij voor hem
 hebben, alzoo de naam van *Wakon-bird* in hun-
 ne taal de *vogel van den Grooten Geest (a)* be-
 tekent. Hij is bijna van de grootte van de
 zwaluw, bruin van kleur, aan den hals met licht
 groen geschaduwd; de vleugels zijn donkerer
 bruin dan het lijf; zijn staert bestaat uit vier of
 vijf vederen, die drie maalen zoo lang zijn als zijn
 lijf, en die fraai geschaduwd zijn met groen en
 purper. Deeze fraaie lange vederen draagt hij
 op dezelfde wijze als eene paauw haaren staert,
 maar men weet niet of hij die immer opzet ge-
 lijk deeze. Ik heb déeze vogelen nooit in de
 volkplantingen gezien, maar de *Nauaowesie* In-
 diaanen vingen verscheiden derzelve toen ik mij
 in hun land onthield, en scheenen hen te behan-
 delen als of zij van een hooger rang waren dan
 andere van het pluim-gedierde.

DE

(a) Behalven den naam heeft deeze vogel niets ge-
 meen met de *Oiseau de Dieu*, of de *Koningsvogel*, de *Ma-*
nucode van BUFFON T. V. p. 223. Indien de *Wakon-*
bird waarlijk tot de paradijsvogelen behoort, schijnt hij
 eene onbeschreven soort te zijn. VERTAALBA.

D E M E E R E L.

Daar zijn drie foorten van vogels in *Noord-Amerika*, welke dien naam draagen; de eerste is de gemeene, of, gelijk hij daar genoemd wordt, de *Kraai-meerel* (*the Crow black bird*) die geheel zwart en van dezelfde grootte en hetzelfde maakzel is als de Europeische, maar hij heeft die welluidendheid in zijn gezang niet, welke deeze laten hooren. In de maand September vliegen zij in grootte benden, en doen veel nadeel aan het Indiaansch koren, dat op dien tijd juist rijp is. De tweede foort is de *rood-plerk* (*red-wing*) die wat kleiner is dan de eerste foort, maar zij is, even als die, zwart over het geheel lijf, behalven aan den ondersten rand der vleugelen, daar zij van een fraai schitterend volkoomen scharlaken rood is. Zij bouwt haar nest en onthoudt zig voornamelijk onder de kleine struiken, die in de weilanden en laage moerasfige plaatsen groeijen. Zij sluit enige toonen, maar kan in zang bij den Europeischen Meerel niet haalen. De derde foort is van dezelfde grootte als de voorgaande, en is git zwart even als deeze, maar het geheel bovenst gedeelte van de vleugelen, even onder den rug, is fraai helder wit, als of de natuur het geslacht rijk in verscheidenheden hadde willen maaken, en het gebrek
aan

an vogels in Noord-
m draagen; de eerste
ijk hij daar genoemd
(the Crow black bird)
zelfde groote en het-
uropifche, maar hij
in zijn gezang niet,
In de maand Sep-
te benden, en doen
ansch koren, dat op
de tweede foort is de
die wat kleiner is dan
is, even als die, zwart
ven aan den onderften
zij van een fraai fchit-
ten rood is. Zij bouwt
voornamelijk onder de
de weilanden en laage
en. Zij fluit enige too-
den Europifchen Mee-
de foort is van dezelfde
, en is git zwart even
el bovenst gedeelte van
den rug, is fraai helder
geflacht rijk in verfchei-
naaken, en het gebrek
aan

aan eene welluidende keel door de fchoonheid
der vederen vergoeden, want ook deeze ont-
breekt vermogen tot zingen. De fnavels van alle
deeze drie foorten zijn volkoomen geel, en de
wijffens zijn roestig zwart, gelijk de Europi-
fche.

DE ROODE-VOGEL (a).

De Roode-vogel is omtrent van de grootte van
eene musch, maar heeft eenen langen staert, en
is geheel van eene heldere vermilioen-kleur. Ik
zag verfcheiden van dezelve omtrent de *Ottawaw-*
meiren, maar ik kon niet hooren dat zij zongen.
Ik zag ook in enige andere ftreeken een vogel
omtrent van hetzelfde maakzel, die geheel van
eene fraaie geele kleur was.

DE ZAAGLIJPER.

De Zaag-flijper is van het geflacht der koekoe-
ken, zijnde, gelijk die, een eenzaame vogel, die
zelden gezien wordt. In de zomer-maanden
hoort men hem in de boschjens, daar hij een ge-
luid maakt als het vijlen van eene zaag, waar van
hij ook zijnen naam ontleent.

DE

(a) EDWARDS beschrijft pl. 39. een vogel onder
den naam van *Red bird* uit Suriname, die een *Cotinga* is.

VERTAALER;

DE KONINGS-VOGEL.

De Konings-vogel gelijkt naar eene zwaluw, en schijnt van dezelfde foort te zijn als de steenzwaluw. Hij wordt de *Konings-vogel* genaamd omdat hij bijna alle vogelen, die 'er zijn, kan overmeesteren. Ik heb hem dikwijls een havik zien ter neder velten.

HET BLOEM-ZUIGERTJEN.

Dit fraai vogeltjen, dat het kleinst is van de gevederde lucht-bewooners, heeft omtrent het derde gedeelte van de grootte van een winterkoningjen, en gelijkt zeer naar hetzelfde in maakzel. Zijne pooten, die omtrent een duim lang zijn, vertoonen zig als twee naaldjens, en zijn lijf is daarnaar geëvenredigd. Maar zijne vederen gaan alle beschrijving te boven (a). Op zijn kop heeft het een kuifjen van eene git zwarte blinkende kleur; zijn borst is rood, de buik wit,
de

(a) De kleuren deezer vogeltjens in het algemeen zijn zoo fraai, zoo gemengd, zoo genuanceerd, en met zulke verschillende weêrschijnen, dat zij even min beschreven als wel afgeschilderd kunnen worden; het is daarom uit deeze beschrijving onmogelijk te onderscheiden, welke der talrijke bende Bloem-zuigertjens of vliegen-vogeltjens en colibris de bedoelde zij. VERTAALER.

VOGEL.

t naar eene zwaluw,
te zijn als de steen-
nings-vogel genaamd
n, die 'er zijn, kan
n dikwijls een havik

IGERTJEN.

het kleinst is van de
, heeft omtrent het
te van een winterko-
r hetzelfde in maakzel.
een duim lang zijn,
ldjens, en zijn lijf is
ar zijne vederen gaan
(a). Op zijn kop
eene git zwarte blin-
rood, de buik wit,
de

geltjens in het algemeen
zoo genuanceerd, en met
en, dat zij even min be-
kunnen worden; het is
onmogelijk te onderschei-
tloem-zuigertjens of vlie-
bedoelde zij. VERTAALER.

de rug, vleugels en staert van het schoonst bleek
groen, en daar zijn over den geheelen vogel
kleine gouden stippen met onuitdruklijke sierlijk-
heid gesprenkeld; behalven dit wordt de kleur
verzagt door een bijna onmerkbaar dons, dat de
aangenaamste schaduwen voortbrengt. Hij trekt
met zijn bekjen, dat zoo klein is als alle andere dee-
len van zijn lighaam, uit de bloemen eene vog-
tigheid, die hem tot voedsel dient; hij zweeft
over dezelve als eene bijē, zonder ooit op dezelve
te gaan zitten, en beweegt zijne vleugels dan
met zulk eene snelheid dat de beweging der-
zelve onmerkbaar is; desniettegenstaande maaken
zij een brommend geluid, waarvan zij den naam
van *humming-birds*, *brom-vogeltjens*, verkre-
gen hebben.

TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Van de Vischen in de Rivier Misfissippi.

Ik heb reeds eene beschrijving gegeven van de
Visfchen, die in de groote meiren gevangen wor-
den; die, welke men in de *Misfissippi* vindt, zijn
de Steur, de Katvisch, de Snoek, de Karper,
en de Dikkop.

D E S T E U R.

De versch-water-Steur is in geen opzigt gelijk in maakzel aan die, welke digt bij de zee gevargen worden, dan in de gedaante van zijn kop en staert, die van dezelfde gedaante zijn, maar het lijf is niet zoo hoekig, en daar zijn zoo veele hoornachtige schubben niet op als bij de laatste. Zijne lengte is gemeenlijk omtrent derdehalven, of drie voeten, maar zijn omtrek is niet naar evenredigheid, alzo het een dunne visch is. Het vleesch is uitneemend lekker en aangenaam. Ik vong enige in het bovenst gedeelte van de rivier *St. Croix*, die veel beter waren dan forellen. Om hen te vangen behoert men hen, terwijl zij onder den oever liggen en steekt hen dan met eene visch-speer, want aan aas-zullen zij niet bijten. Daar is ook in de *Mississippi*, en ook daar alleen, nog eene andere soort dan die, welke ik zoo even beschreven heb, die in alle opzigten naar dezelve gelijk is, behalven dat de bovenkaak veertien of vijftien duimen over de onderkaak uitsteekt; deeze lange kaak, die van eene kraakboenige zelfstandigheid is, is drie en eenen halven duimen breed, en blijft van die breedte, enigzints in de gedaante van eene roeispaan, tot het eind toe, dat plat is. Deeze visch is egter niet in smaak te vergelijken bij

bij de andere soort, en wordt, zelfs bij de Indianen, zoo veel niet geacht.

DE KATVISCH (a).

Deze Visch is omtrent agttien duimen lang, bruinachtig van kleur en zonder schubben. Hij heeft eenen grooten ronden kop, waarvan hij zijnen naam ontleent, en op welken hier en daar drie of vier sterke scherpe hoornen groeijen, omtrent twee duimen lang. Deszels vinnen zijn ook zeer beenachtig en sterk, en zullen, als men niet sterk op zijne hoede is, de handen van de geene, die hem vatten, steeken. Hij weegt gemeenlijk omtrent vijf of zes ponden; het vleesch is zeer vet en laf, en lijkt zeer veel naar dat van een paling in smaak.

DE KARPER en DE DIKKOP.

Deze Viscchen gelijken zeer veel naar dezelfde in Engeland, en zijn ten naasten bij van dezelfde grootte.

(a) *Silurus Catus* LINN. VEET.

O 5 EEN

EEN EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Van de kruipende Dieren en Insekten.

De Slangen, die hier gevonden worden, zijn de Ratelslang, de lange zwarte Slang, de Muur- of Huis-adder, de Gestreepte- of Kousenband-Slang, de Waterslang, de Schuifelende-Slang, de Groene-Slang, de Doorn-staert-Slang, de Gespikkelde-Slang, de Ringslang, de Tweehoofdige Slang.

DE RATELSLANG.

Daar schijnen twee soorten van deeze kruipende Dieren te zijn, van welke de eene gewoonlijk de zwarte, en de andere de geele genoemd wordt, en van deeze wordt de laatste gemeenlijk voor de grootste gehouden. Zij zijn, als zij volwassen zijn, meer dan vijf voeten lang, en het midden van het lijf, daar het dikst is, is omtrent negen duimen in de rondte. Daar van daan neemt het trapswijze af zoo wel naar den kop als naar den staert. De hals is naar evenredigheid zeer klein, en de kop breed en plat. De hals en de kop zijn licht bruin van kleur, de regenboog

DE HOOFDSTUK.

Dieren en Insekten.

gevonden worden, zijn
 warte Slang, de Muur-
 eepre- of Kousenband-
 e Schuifelende-Slang,
 oorn - staert - Slang, de
 Ring slang, de Twec-

L S L A N G.

arten van deeze kruipen-
 welke de eene gewoon-
 andere de geele genoemd
 ordt de laatste gemeenlijk
 den. Zij zijn, als zij
 an vijf voeten lang, en
 daar het dikst is, is om-
 rondte. Daar van daan
 zoo wel naar den kop als
 als is naar evenredigheid
 breed en plat. De hals
 uin van kleur, de regen-
 boog

boog van het oog is rood, en geheel het bovenst
 gedeelte van het lijf bruin, met roodachtig geel
 gemengd en met veele regelmaatige streepen van
 donker zwart getekend, die trapswijze in eene
 goud-kleur smelten. In kort, dat gevaarlijk krul-
 pend dier is over het geheel zeer schoon en, als
 het met minder schrik konde beschouwd worden,
 zou zulk eene schakeering van verschillende kleu-
 ren zeer behaaglijk zijn; doch deeze kleuren zijn
 alleen in haare hoogste volkoomenheid te zien,
 ten tijd dat het dier door gramschap ontlooken
 is, dan schiet elke tint uit haaren schuilhoek on-
 der het vel, en geeft de oppervlakte van de huid
 eene dieper kleur. De buik is bleek blaauw, dat
 donkerer wordt naar de zijden, en zig eindelijk
 met de kleur van de bovenzijde vermengt. De
 ratel aan zijnen staert, van welken het zijnen
 naam heeft, bestaat uit eene vaste, drooge, eelt-
 of hoornachtige zelfstandigheid, licht bruin van
 kleur, en uit een zeker getal zulke holle been-
 tjes, die als gelederen in elkanderen vatten, en
 die elk jaar vermeederen, waaruit men den ou-
 derdom van het dier kan afneemen. Naardien
 deeze geledingen zeer los zijn, slaan de punten,
 die ingeleed zijn, tegens de binnenste oppervlakte
 van de holle deelen of ringen, waarin zij steeken,
 en, als de Slang zijnen staert drijft of schudt, maa-
 ken zij een ratelend geluid. Deeze waarschuu-
 wing

wing geeft zij altijd, als zij gevaar vreest, en eenen oogenblik daarna legt zij zig in eene spirale kronkeling, in welker midden de kop regt overeind staat, wraak dreigende tegens mensch of dier, dat haar te na zal durven koomen. In deeze gestalte wagt zij de nadering van haare vijanden af, met haaren staert ratelende, als zij hen hoort of ziet aankoomen. Door deeze tijdige waarschuwing, met welke de hemel haar schijnt voorzien te hebben als een middel om het nadeel te verminderen, welk dit vergiftig kruipend dier anders doen zoude, wordt de onbehoedzaame reiziger van het gevaar verwittigd en heeft gelegenheid om het te ontwijken. Men moet egter opmerken dat zij nooit aanvallender wijze te werk gaat; nooit vervolgt of ontvlugt zij iets dat haar nadert, maar blijft in den beschreven stand liggen, met haaren staert ratelende, als onwillig om te beschadigen. De tanden, met welke deeze Slang haar vergift mededeelt, zijn niet dezelfde, van welke zij bij gewoone gelegenheden gebruik maakt; zij zijn slegs twee in getal, zeer klein en scherp gepunt, en staan in eene zenuwachtige zelfstandigheid vast, die bij het eind van de opper-kaak ligt, naar de klauwen van eene kat gelijkende, aan den wortel van elken deezer tanden, die uitgestrekt, ingetrokken, of geheel verborgen kunnen worden, naar de

gevaar vreest, en
 j zig in eene spi-
 lidden de kop regt
 de tegens mensch
 rven koomen. In
 adering van haare
 ratelende, als zij

Door deeze tij-
 lke de hemel haar
 een middel om het
 dit vergiftig krui-
 , wordt de onbe-
 vaar verwittigd en
 ontwijken. Men
 nooit aanvullender
 ervolgt of ontvlugt
 r blijft in den be-
 aaren staert ratelen-
 ligen. De tanden,
 vergift mededeelt,
 zij bij gewoone ge-
 zij zijn slegts twee
 p gepunt, en staan
 digheid vast, die bij
 ligt, naar de klaau-
 aan den wortel van
 gestrekt, ingetrok-
 nnen worden, naar
 de

de nood het vereischt, zijn twee kleine blaasjens,
 welke de natuur zoodanig gevormd heeft, dat,
 op hetzelfde tijdstip dat 'er door de tanden eene
 wond gemaakt wordt, een druppel van een groen-
 achtig vergiftig vogt in de wond wordt gestort,
 die het geheele bloed met zijne vernielende hoe-
 danigheid besmet. In eenen oogenblik gevoelt
 het ongelukkig slagtoffer van haaren toorn eene
 kille beeving door alle zijne leden loopen; de
 plaats, daar de tanden gebeten hebben, begint
 terstond te zwellen, en deeze zwelling verbreidt
 zig traspwijze over het geheel lighaam, en brengt
 overal op de huid de bonte kleuren van de Slang
 voort. De beet van deeze Slang is min of meer
 vergiftig, naar den tijd van het jaar, waarop zij
 wordt toegebracht. In de honds-dagen wordt zij
 dikwijls terstond doodlijk, bijzonderlijk als de
 wond wordt toegebracht onder de zenuwen, in
 het agterste gedeelte van het been boven den
 hiel; maar in de lente, den herfst, of op eenen
 koelen dag, die in den zomer voorkomt, kun-
 nen derzelver kwaade uitwerkingen voorgekoo-
 men worden door geschikte middelen, en deeze
 heeft de Voorzienigheid gunstig verleend, met te
 maaken dat de Ratelslang-weegbree, een beproefd
 tegengift tegens het vergift van dit dier, in groo-
 ten overvloed groeit op de plaatsen, daar men
 deeze dieren ontmoet. Daar zijn nog verschei-
 den

den andere middelen behalven deeze tegens het fenijn van zijn beet. Een afkookzel van de knoppen of den bast van den witten Eschenboom, inwendig gebruikt, kan derzelver doodlijke gevolgen voorkoomen. Zout is een nieuw ontdekt middel, en als het onmiddelijk op het gewonde deel gelegd, of de wond met pekkel gewasfchen wordt, kan men van de geneezing verzeekerd zijn. Het vet van de Slang, op de wond gewreven, is ook menigmaalen zeer kragtig bevonden (a). Doch schoon het leven van degeene, die gebeten zijn, door deeze middelen kan gered en hunne gezondheid enigermaate kan hersteld worden, koomen egter jaarlijks omtrent den tijd dat zij het fenijn ontvingen, de toevallen enigzints weder. Hoe bijzonder het ook schijnen moge, is het egter zeker dat, schoon het fenijn van dit dier alle dieren meer of min aandoet, het zwijn eene uitzondering van deeze algemeene regel maakt, naardien dit dier de Ratelslangen geveedlijk zal dooden, zonder haare vergiftige tanden te vreezen en zig van haar vleesch zal vetmes-

(a) De wortel van de *Polygala Senega* is ook een tegengift tegens den beet van de Ratel slang; maar het beste middel houdt men te zijn, dat men de wond opsnijdt en zeer veel laauwe melk drinkt. VERTAALER.

n deze tegens het
 nokzel van de knop-
 tten Eschenboom,
 telver doodlijke ge-
 een nieuw ontdekt
 ijk op het gewonde
 et pekkel gewasfchen
 eeneezing verzeekerd
 op de wond gewre-
 ceer kragtig bevon-
 leven van degeene,
 middelen kan gered
 rmaate kan hersteld
 iks omtrent den tijd
 de toevallen enig-
 r het ook fchijnen
 t, fchoon het fenijn
 of min aandoet, het
 deeze algemeene re-
 de Ratelſlangen ge-
 haare vergiftige tan-
 haar vleefch zal vet
 mes-

a Senega is ook een te-
 ratelſlang; maar het bes-
 men de wond opfnijd
 VERTAALER.

mesten. Men heeft dikwerf waargenoomen, en
 ik kan de waarneeming bevestigen, dat de Ratel-
 ſlang door een welluidend geluid, hetzij van de
 ſtem of van speeltuigen, aangenaam aangedaan
 wordt. Ik heb haar dikwijls, zelfs als zij ver-
 toornd waren, zig in eene luisterende gefalte
 zien plaatfen en onbeweeglijk in aandacht, en
 met vermaak aangedaan zien blijven, zoo lang
 de muziek duurde. Ik moet nog aanmerken dat,
 als de Ratelſlang bijt, zij haare onderkaak laat
 nederzakken, en de bovenkaak opgerigt houdende,
 zig in eene kromme lijn met groote kragt,
 en zoo snel als het weérlicht op het voorwerp
 van haare gramschap werpt; als zij gebeten
 heeft, plaatst zij zig terftond weder in haare
 verdedigende gefalte, terwijl zij haare tanden
 met groote snelheid uit de wond heeft los ge-
 maakt, door middel van de plaatſing, waarin zij
 haaren kop gefteld had, toen zij den aanval deed.
 Nooit ſtrekt zij zig tot grooter afstand uit dan de
 helft van haare lengte, en ſchoon zij den beet
 fomtijds twee of drie maalen herhaald, keert zij
 even zoo veele maalen met eene snelle terugtrek-
 king tot haaren voorigen ſtand terug. De zwarte
 Ratelſlang verſchilt in geen ander opzigt van de
 geele dan dat zij wat kleiner is, en in de verſchei-
 denheid van haare kleuren, die juist omgekeerd
 zijn: de eene is zwart, daar de andere geel is en
 om-

omgekeerd. Zij zijn even fenijnig. Men weet niet hoe deeze dieren voortteelen; ik heb dikwerf de eieren van verscheiden andere soorten van slangen gevonden; maar schoon niemand meer moeite gedaan heeft om eene volkoomen kennis van alle de eigenschappen van deeze krulpende dieren te verkrijgen dan ik, heb ik egter nooit kunnen ontdekken hoe zij hunne jongen voortbrengen (a). Ik doodde eens een wijfjen, dat zeventig jongen in haaren buik had, maar die waren volmaakt volvormd, en ik zag hen even te vooren in den bek van de moeder krulpen, toen ik naderde, als in eene plaats van veiligheid. De gal van deeze Slang, wordt met krijt gemengd en, tot kleine balletjens gekneet, tot geneeskundige gebruiken, uit Amerika gevoerd. Zij zijn van aart als Gascoigns-poeders, en zijn een uitnemend geneesmiddel tegens de ziekten der kinderen. Het vleesch van de Slang, gedroogd en tot

(a) Sommige Schrijvers zeggen dat de Ratelslang een klein getal eieren legt, gelijk LA CÉPÈDE zulks ook beweert; doch de Heer VALMONT DE BOMARE bericht in de laatste uitgave van zijn *Woordenboek van Nat. Hist.* dat de Ridder DE VILLARS, hem uit *Louisiana* geschreven heeft dat hij waargenoomen heeft dat zij leevendbaarende is, en dat elk wijfjen drie jongen voortbrengt. VERTAALER.

Dieren

fenijnig. Men weet
len; ik heb dikwerf
lere foorten van slan-
niemand meer moei-
alkoomen kennis van
eze kruipende dieren
ik egrer nooit kun-
ne jongen voortbren-
een wijffen, dat ze-
ik had, maar die wa-
n ik zag hen even te
moeder krulpen, toen
laats van veiligheid.
rdt met krijt gemengd
kneed, tot geneeskun-
a gevoerd. Zij zijn
ders, en zijn een uit-
s de ziekten der kin-
e Slang, gedroogd en
tot

gen dat de Ratelslang een
LA CEFÈDE zulks ook
MONT DE BOMARE be-
zijn *Woordenboek van Nat.*
rs, hem uit *Louisiana* ge-
noomen heeft dat zij lee-
wijffen drie jongen voort-

en Insekten van Noord-Amerika. 225

tot vleesch-nat gekookt, is veel voedzaamer dan
dat der adders, en zeer goed tegens de teering.

DE LANGE ZWARTE SLANG.

Van deeze zijn ook twee soorten, die beider
in grootte en gedaante elkanderen naauwkeurig
gelijken, maar de buik van de eene is licht rood,
die van de andere licht blaauw; geheel het bo-
venste gedeelte van hunne lighaamen is zwart
en schubachtig. Zij zijn, over het algemeen,
van zes tot agt voeten lang en draagen hunne kop-
pen, als zij voortkruipen, omtrent anderhalven
voet van den grond. Zij beklimmen gemakkelijk
de hoogste boomen, om vogelen en inkhörntjens
te vervolgen, die hun voornaamste voedzel uit-
maaken, en die zij, naar men zegt, met hun
gezicht betoveren, zoo dat zij niet in staat zijn
hen te ontvlugten. Hunne verschijning jaagt
degeenen, die niet weeten dat zij niet schaaden
kunnen, schrik aan; maar zij zijn volkoomen on-
schadelijk, en vrij van fenijn.

DE GESTREEPTE of ROUSSENBAÏND-SLANG.

Deeze is volkoomen dezelfde als de soort, die
in andere landen gevonden wordt.

DE WATER-SLANG.

De Water-slang gelijkt veel naar de ratel-
slang in gedaante en grootte, maar is niet met
II. DEEL. P het-

hetzelfde vergiftig vermogen bedeed, zijnde geheel onschadelijk.

DE SCHUIFFELLENDE SLANG.

Deeze Slang heb ik reeds omftandig befchreven daar ik, in mijn dag-verhaal, van het meir *Erie* fprak.

DE GROENE SLANG.

De Groene-flang is omtrent anderhalven voet lang, en in kleur zoo zeer naar gras en kruiden gelijkende, dat men haar niet ontdekken kan, als zij op den grond ligt; gelukkig is zij egter zonder fenijn, anders zou zij zeer veel kwaad doen, naardien de menfchen, die door de weiden gaan, niet in staat zijnde haar te befpuren, haar niet kunnen ontwijken.

DE DOORN-STAEFT-SLANG.

Dit kruipend dier wordt in verfcheiden deelen van Amerika gevonden, maar is zelden te zien; het is middelmatig van grootte, en ontvangt zijnen naam van eene punt, als een doorn, in zijnen ftaert, waarmede men zegt dat het eene doodlijke wond toebrengt.

DE GESPIKKELDE SLANG.

Deeze Slang is eene water-flang, omtrent derden halven voet lang, maar zonder fenijn.

Der-

De
ge
ge
ke

het
len
lin
ge
dik
on

I
Am
bij
PA
Lo
Zij
als
elka
hals
foor
re g
lige

(•

bedeeld, zijnde ge-

DE SLANG.

is omstandig beschre-
verhaal, van het meir

SLANG.

omtrent anderhalven voet
r naar gras en kruiden
niet ontdekken kan,
; gelukkig is zij egter
u zij zeer veel kwaad
n, die door de weiden
aar te bespeuren, haar

AERT-SLANG.

dt in verscheiden deelen
maar is zelden te zien;
grootte, en ontvangt
t, als een doorn, in zij-
n zegt dat het eene dood-

LDDE SLANG.

e water-slang, omtrent
g, maar zonder fenijn.
Der-

Derzelver vel, dat bruin en wit is met enige
geele vlekken 'er op, wordt bij de Amerikanen
gebruikt om de steelen van zweepen te overtrek-
ken en maakt haar zeer sierlijk.

DE RINGSLANG.

Deeze Slang is omtrent twaalf duimen lang;
het lijf is geheel zwart, uitgezonderd eenen ge-
elen ring om haaren hals, die zig als een smal
lintjen vertoont, dat men haar om den hals zou
gebonden hebben. Dit aardig kruipend dier wordt
dikwijls gevonden in de basten van boomen en
onder oude stonken.

DE TWEELHOOFDIGE SLANG.

De eenigste Slang van deeze soort, die ooit in
Amerika gezien is, wierd omtrent het jaar 1762,
bij het meir *Champlain* gevonden door den Heer
PARK, een heer van Nieuw Engeland, en aan
Lord ARMHERST tot een geschenk gegeven.
Zij was omtrent een' voet lang, en in gedaante
als de gemeene slang, maar had twee koppen,
elkanderen volkoomen gelijk, die zig aan den
hals vereenigden. Of deeze eene onderscheiden
soort van slang ware, en of zij in staat ware haa-
re gelijken voortbrengen, dan wel eene toeval-
lige monsterachtigheid, kan ik niet bepalen (a).

DE

(a) Deeze monsterachtigheid komt meermaalen on-
P 2 der

DE LAND-SCHILDPAD.

De gedaante van dit dier is zoo wel bekend, dat het onnodig is het te beschrijven. Daar zijn zeven of agt soorten van hetzelfde in Amerika, van welke enige zeer fraai getekend zijn, zelfs boven alle beschrijving. De schilden van sommige hebben vlekken van rood, groen en geel, en zijn getekend met kleine vierkante vakken, die zeer aardig geschikt zijn. De fraaiste van deeze dieren zijn de kleinste, en hun beet is, zegt men, senijnig.

HAGEDISSEN.

Schoon 'er zeer veel soorten van deeze dieren zijn, in het land, van welk ik spreek, zal ik egter alleenlijk van twee derzelve handelen, die de snelle en de traage Hagedis genoemd worden.

DE SNELLE HAGEDIS.

De Snelle Hagedis is omtrent zes duimen lang en heeft vier pooten en eenen staert: zijn lijf, dat

der de Slangen voor; RHEDI geeft de beschrijving van eene, welke hij levende gezien heeft. In de nationaale verzameling van natuurlijke Historie in Frankryk, wordt ook eene diergelijke bewaard, die men in het werk van LA CÉPÈDE over de Slangen vindt afgebeeld.

VERTAALER.

HILDPAD.

is zoo wel bekend, schrijven. Daar zijn hetzelfde in Amerika, getekend zijn, zelfs De schilden van som-ood, groen en geel, vierkante vakken, die De fraaiste van deeze hun beet is, zegt men;

S S E N.

soorten van deeze die- welke ik spreek, zal ik derzelve handelen, die gedis genoemd worden.

HAGEDIS.

omtrent zes duimen lang eenen staert: zijn lijf, dat

DI geeft de beschrijving van zien heeft. In de nationaa-lijke Historie in Frankryk, bewaard, die men in het r de Slangen vindt afgebeeld.

VERTAALER.

dat blaauw is, is aardig gestreept met donkere streepen, met geel geschaduw; maar het eind van zijnen staert is geheel blaauw. Zij is zoo snel dat zij in eenen oogenblik buiten bereik van het gezigt is, en haare beweging kan door het scherpzinnigst oog niet bespeurd worden, zoo dat men eer zou kunnen zeggen dat zij verdwijnt dan dat zij wegloupt. Men zegt dat deeze soort degeene, welke zij bijt, vergiftigt, maar zij is niet gevaarlijk, naardien zij de menschen, die haar naderen, nooit aanvallen, maar eerder verkiezen zig buiten hun bereik te begeeven.

DE TRAAGE HAGEDIS.

De Traage Hagedis is van dezelfde gedaante als de snelle, maar is bruin van kleur; zij is daarenboven van eene tegenovergestelde hoedanigheid, zijnde zoo traag in haare bewegingen als de andere snel is. Het is aanmerkenswaardig dat deeze Hagedisfen zeer broos zijn, en aan den staert zoo ligt als een pijpensteel zullen afbreken.

DE BOOM-PAD.

Onder de kruipende dieren van Amerika is eene soort van Pad, die Boom-Pad genaamd wordt, en die bijna van dezelfde gedaante is als de gemeene, maar kleiner, en met langer klauwen. Men vindt haar gewoonlijk op boomen, digt aan

den bast zittende, of in de spleeten liggende; zij gelijkt de kleur van den boom, aan welken zij zig hecht, zoo juist, dat men haar met moeite van denzelven kan onderscheiden. Deeze dieren hoort men slegts gedurende de morgen en avond schemering, of even voor en na regen-buiën, wanneer zij een kwaakend geluid geeven, wat scheller dan dat van een kikvorsch, dat tot op eenen grooten afstand kan gehoord worden. Zij zijn in zoo groote getallen in de boschen, dat hun geschrei op die tijden, waarmede zij elkan- deren andwoorden, de lucht doet weërgalmen. Het dier vertoont zig slegts in den zomer, en wordt in den winter nooit gevonden.

I N S E K T E N.

De binnenlanden van Noord-Amerika hebben bijna dezelfde infekten als men elders op dezelfde breedten vindt, en de soorten zijn zoo talrijk en zoo verscheiden, dat zelfs eene beknopte beschrijving van die alle een boek zoude vullen. Ik zal mij dan tot enige weinige bepalen.

D E Z I J D E - W O R M.

De Zijde-Worm is ten naasten bij dezelfde als die in Frankryk en in Italie gevonden worden, maar zal niet zoo veel zijde voortbrengen.

bleeten liggende; zij
om, aan welken zij
men haar met moeite
iden. Deze dieren
de morgen en avond
en na regen-buiën,
geluid geven, wat
kvorsch, dat tot op
gehoord worden. Zij
in de boschen, dat
waarmede zij elkan-
cht doet weërgalmen.
s in den zomer, en
evonden.

B I J E N.

oord-Amerika hebben
men elders op dezelfde
en zijn zoo talrijk en zoo
e beknopte beschrijving
e vullen. Ik zal mij dan

W O R M.

naasten bij dezelfde als die
vonden worden, maar zal
enggen.

DE

DE TOB A K - W O R M (a).

De Tobak-Worm is eene rups van grootte en gedaante als de zijde-worm, fraai zee-groen van kleur; zij heeft eenen angel of hoorn op haar lijf ten naasten bij een vierde duims lang.

B I J E N.

De Bijen in Amerika leggen meest hunne honing in den grond op, om die voor het rooven der beeren te beveiligen, die zeer op dezelve gesteld zijn.

DE LICHTENDE KEVER, of VUUR-VLIEG.

Dit Insekt is omtrent van de grootte van eene bije, maar van het geslacht der Torren, hebbende, gelijk die insekten, tweepaaren vleugelen, van welke de bovenste van eene harde zelfstandigheid zijn, die het voor beschadigen behoedt. Als het vliegt, en de vleugelen uitgespreid zijn, is onder dezelve eene soort van bekleedzel, ook als vleugelen gevormd, dat licht van zig geeft, en dat, als het insekt voorbijvliegt, het agterste gedeelte van zijn lijf als eene heldere vuurige kool doet vertoonen. Als men een deezer insekten op

(a) Het is eene groene pijlstaert-rups met geele luecht-
stippen en eenen zwarten kop. VERTAALER.

op zijne hand plaats, geeft het onderste gedeelte slegts licht van zig, en verlicht de ruimte, die onder hetzelfde is, maar zoo haast het zijne boven-vleugelen uitspreidt om weg te vliegen, verzoont zig het geheel lijf, dat onder dezelve is, geheel in de ronde verlicht. Het licht, dat het van zig geeft, is niet altoos even sterk, zelfs als het vliegt; maar schijnt afhangen van de uitspreiding of zaamentrekking van het lichtend bekleedzel of de vleugelen, en is zeer verschillend van dat licht, hetwelk in het donker door verrot hout of enige soorten van visch wordt uitgegeven; het heeft veel meer de gedaante van wezenlijk vuur. Zij schijnen bewust te zijn van het vermogen dat zij bezitten, en den besten tijd te weeten om het uitte oefenen, naardien zij in zeer donkere nagten veel talrijker zijn dan anders. Men ziet hen slegts gedurende de zomer-maanden van Juny, July en Augustus, en dan nooit anders dan in den nagt. Of zij door hunne kleur, die donker bruin is, dan niet te onderscheiden zijn, dan of zij in holen en spleeten kruipen, weet ik niet, maar nooit zijn zij bij dag te zien. Men ziet hen voornamelijk in laag moerasig land, en dan vertoonen zij zig als ontelbaare voorbij vliegende-vuur-vonken. In donkere nagten, als het sterk weérlicht zonder regen, schijnt het als of zij wenschten het weérlicht

lich
beid
alle
fcht
infe
hen
met
alle
den

I
van
bij
me
loo
hij

zw
en
tw
ko
me

(

het onderste gedeelte
 licht de ruimte, die
 haast het zijne bo-
 weg te vliegen, ver-
 t onder dezelve is,
 Het licht, dat het
 even sterk, zelfs als
 ngen van de uitsprei-
 met lichtend bekleed-
 zeer verschillend van
 donker door verrot
 isch wordt uitgegee-
 gedaante van wezen-
 wust te zijn van het
 en den besten tijd te
 , naardien zij in zeer
 ker zijn dan anders,
 ende de zomer-maan-
 gustus, en dan nooit
 Of zij door hunne
 , dan niet te onder-
 in holen en spleeten
 ar nooit zijn zij bij dag
 rnamelijk in laag moe-
 onen zij zig als ontel-
 uur-vonken. In don-
 t weêrlicht zonder re-
 wenschten het weêr-
 licht

licht nabootsen of te helpen, want tuschen
 beiden zijn zij ongemeen levendig, en dragen
 alle stralen, die zij kunnen bijbrengen. uitre-
 schieten. Niettegenstaande dit lichten zijn deze
 insekten egter volkoomen onschadelijk; men kan
 hen op zijne hand laten kruipen; als men dit
 met vijf of zes te gelijk doet en zij hunnen glans
 alle te zaamen vrijelijk uitgeeven, kan men bijna
 den kleinften druk leezen.

DE WATER-KEVER.

De Water-Kever is bruin van kleur omtrent
 van de grootte van eene erwet, en ten naasten
 bij eirond van gedaante: hij heeft veele pooten,
 met welke hij over de oppervlakte van het water
 loopt, met eene zoo ongelooflijke snelheid, dat
 hij slegts schijnt voorttegljiden of voortteschieten.

HET VLEGEND HERT.

Dit Insekt is donker bruin van kleur naar het
 zwarte hellende, omtrent anderhalven duim lang
 en eenen halven duim breed. Het (a) heeft
 twee groote hoornen, die uit elke zijde van den
 kop spruiten en horizontaal bij elkanderen koo-
 men, en met welke het zeer sterk kan nijpen; zij
 zijn

(a) Namelijk het mannetjen. VERT.

zijn getakt als die van een hert, waarvan het zijnen naam ontleent. Zij vliegen in den avond rond, en zijn zeer lastig voor degeenen, die op dien tijd in het veld zijn.

SPRINGHAANEN.

De Springhaan is een zevenjaurig infekt, dat slegts alle zeven jaaren gezien wordt, (uitgezonderd enige weinige agterblijvers) en dan ziet men 'er groote zwermen van in deeze streeken, en de binnenlandsche volkplantingen, daar zij veel schade aanrigten. De jaaren, waarin zij koomen, worden de springhaanen jaaren genaamd.

TWEE EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Van de Boomen en Heesters in Noord-Amerika.

Ik zal hier op dezelfde wijze als in de vorige Hoofdstukken te werk gaan en eene optelling doen van de boomen, daarna van de heesters enz. die in de binnenlanden van Noord-Amerika groeijen, en alleen in het bijzonder spreken van dezulke, die van de voortbrengzelen van andere landen verschillen, of die, slegts weinig bekend zijnde, nog niet zijn beschreven geworden. De

Dieren, enz.

ert, waarvan het zij-
vliegen in den avond
oor degeenen, die op

A N E N.

evenjaargig infekt, dat
en wordt, (uitgezom-
lijvers) en dan ziet
an in deeze strecken,
plantingen, daar zij
e jaaren, waarin zij
aanen jaaren genaamd.

TE HOOFDSTUK.

s in Noord-Amerika.

ijze als in de voorige
aan en eene optelling
laarna van de heesters
n van Noord-Amerika
bijzonder spreken van
brengzelen van andere
, slegts weinig bekend
areven geworden.

De

Van de boomen en heesters enz. 235

De voornaamste boomen zijn de Eik, de Pijn-
boom, de Suiker-Ahorn, de Eschenboom, de
Kanadafche Pijnboom, de Wit-hout-boom, de
Ceder, de Olmboom, de Berkenboom, de Den-
neboom, de Zoethoutboom, de Populier, de
Wickopick of Suckwick, de Harstboom, het
Knoopen-hout. De Nootenboomen zijn de
Boter- of Olienoot, de Ockernoot, de Ha-
zelnoot, de Beukennoot, de Pecannoot, de Kas-
tanjen- en de witte Walnoot. De vrugtboom-
men, die, gelijk men denken kan, alle wild
zijn, zijn de Wijngaard, de Moerbezieënboom,
de wilde Appelboom, de Pruimenboom, de Kers-
fenboom, en de zoete Gomboom of Liqui-
dambar.

D E E I K.

Daar zijn verscheiden soorten van Eikenboom-
men in deeze streek: de zwarte, de witte, de
roode, de geele, de graauwe, de moeras-eik,
en de kastanjen-eik: de vijf eerste verschillen
weinig in haare uitwendige gedaante, zijnde de
vorm der bladeren en de kleur van den bast zoo
zeer gelijk, dat zij naauwlijks van elkanderen te
onderscheiden zijn; maar de stam van den boom,
doorgezaagd zijnde, ontdekt het verschil, dat
hoofdzaaklijk bestaat in de kleur van het hout,
zijnde zij alle zeer hard en goed tot timmerhout.

De

De Moeras-eik verschilt wezenlijk van de andere, zoo wel in de gedaante van het blad, dat kleiner is, als in den bast, die gladder is, en ook omdat hij alleen in eenen vogtigen steenachtigen grond groeit. Het wordt voor het taai van alle houten gehouden, zijnde zoo sterk en egter buigzaam, dat men 'er dikwijls gebruik van maakt in plaats van baleinen en dat het daartoe even goed kan dienen. De Kastanjen-eik is ook zeer verschillende van de andere, bijzonderlijk in de gedaante van het blad, dat zeer veel naar het blad van den kastanjenboom gelijkt, dat ook de reden is dat hij dus genoemd wordt. Hij is noch zoo sterk als de eerste, noch zoo taai als de laatste soorten, maar het hout is goed om tot latten gespleten te worden voor afheiningen, in welken staat het eenen langen tijd duuren zal.

DE PIJNBOOM.

De foort van den Pijnboom, die dit gedeelte van het vast land bijzonder eigen is, is de witte, welks hoedanigheid ik niet behoef te beschrijven, naardien het hout van denzelven zoo wel bekend is onder den naam van deelen. Hij groeit hier in grooten overvloed tot eene verbaazende hoogte en grootte, en geeft eene uitmuntende terbin-tijn, schoon niet in zulk eenen overvloed als die in de Noordlijke deelen van Europa.

wezenlijk van de andere
 blante van het blad, dat
 , die gladder is, en ook
 en vogtigen steenachtig-
 wordt voor het taai van
 zijnde zoo sterk en egter
 kwijls gebruik van maakt
 n dat het daartoe even
 stanjen-eik is ook zeer
 ere, bijzonderlijk in de
 at zeer veel naar het blad
 elijkt, dat ook de reden
 wordt. Hij is noch zoo
 h zoo taai als de laatste
 goed om tot latten gesple-
 einingen, in welken staat
 ren zal.

N B O O M.

boom, die dit gedeelte
 der eigen is, is de witte,
 et behoef te beschrijven,
 enzelven zoo wel bekend
 deelen. Hij groeit hier
 t eene verbaazende hoog-
 eene uitmuntende terbin-
 k eenen overvloed als die
 van Europa,

D R

D E S U I K E R - A H O R N.

Van deezen boom zijn twee soorten, de harde
 en de zachte, welke beiden een zoet vogt afgee-
 ven, van welke de Indiaanen door kooking zeer
 goede suiker maaken. Het sap van de eerste is
 veel rijker en zoeter dan dat van de laatste, maar
 de zachte geeft meer. Het hout van den harden
 Suiker-ahorn is zeer fraai geaderd en gekruld, en
 wordt zeer geacht om tot kabinetten, tafels,
 snaphaan-kolven enz. te verwerken. Dat van
 de zachte soort verschilt in zijn zaamenweefzel
 en ontbreekt de verscheidenerlei getekende ade-
 ren van het harde; het groeit ook regter op, en
 meer vrij van takken, en wordt gemaklijker ge-
 spleteen. Het kan ook daardoor van de harde on-
 derscheiden worden, dat deeze in weiden en laa-
 ge landen groeit, en het ander op de bergen en
 hooge gronden. De bladeren zijn eveneens van
 gedaante, maar die van den zagten Suiker-Ahorn
 zijn verre de grootste en donkerer groen van
 kleur.

D E E S S C H E N B O O M.

Daar zijn verscheiden soorten van deezen boom
 in deeze strecken, maar ik zal mij slegts bepalen
 tot den geelen Esch, die alleen gevonden wordt
 aan de bovenste takken van de rivier *Mississippi*.
 Deze boom groeit tot eene verbaazende hoogte,

en

en de stam is zoo vast en gezond, dat de Fransche handelaars, die van *Louisiana* naar dat land gaan, om pelterijen te koopen, kanos van denzelven maaken; zij hollen denzeiven uit door middel van vuur, en als zij afgemaakt zijn, voeren zij de goederen, die zij gekogt hebben, in dezelve naar *Nieuw Orleans*, daar zij eene goede markt vinden voor de vaartuigen en voor de laading. Het hout van deezen boom gelijk veel naar dat van den gemeenen Eschenboom, maar hij kan van alle andere boomen onderscheiden worden door zijnen bast; de schors of buitenste bast is omtrent agt duimen dik en met groeven, die meer dan zes duimen diep zijn, waardoor de dikke ongemeen ruuw uitzien, en hier aan zijn zij gemakkelijk te kennen. De binnenste bast is van dezelfde dikte als die van andere boomen, maar van eene schoone helder geele kleur, zoo dat hij, als men denzelven maar even door de handen laat gaan, vlekken aan de vingers laat, die niet gemakkelijk afgewaschen kunnen worden, en als men in de lente den bast afschilt en het sap aanraakt, dat dan tusfchen denzelven en het lighaam van den boom oprijst, zal het eene zoo donkere vlak nalaaten, dat het drie of vier dagen zal nodig hebben om afestlijten. Ik twijfel niet of men zal met den tijd veele nuttige hoedanigheden van deezen boom ontdekken, behalven dat

dat
ning

D
groe
deel
boo
die
is e
den
bers

I
is e
en z
koo
kur
kon
wor
geb
te z

I
van
zom

gezond, dat de Fran-
Louisiana naar dat land
 open, kanos van den-
 denzeiven uit door
 afgemaakt zijn, voe-
 gekogt hebben, in
 , daar zij eene goede
 tuigen en voor de laa-
 boom gelijkt veel
 Eschenboom, maar
 boomen onderscheiden
 de schors of buitenste
 dik en met groeven,
 diep zijn, waardoor de
 zien, en hier aan zijn
 De binnenste bast is
 van andere boomen,
 elder geele kleur, zoo
 en maar even door de
 n aan de vingers laat,
 chen kunnen worden,
 bast affchilt en het sap
 denzelven en het lig-
 jst, zal het eene zoo
 t het drie of vier dagen
 slijten. Ik twijfel niet
 veele nuttige hoedanig-
 ontdekken, behalven
 dat

dat hij voor den verwer eene kostbaare aanwin-
 ning zoude kunnen worden.

DE KANADASCHE PIJNBOOM.

De Kanadafche Pijnboom (*Hemlock Tree*)
 groeit in meerdere of mindere hoeveelheid in alle
 deelen van Amerika. Het is een altijd groene
 boom, die zeer groot wordt, en bladeren heeft
 die enigzints naar die van den Taxis gelijken; hij
 is egter geheel nutloos en slechts een hinder op
 den grond, vermits het hout zeer grof en vol
 bersten is.

DE WIT-HOUT-BOOM.

De Wit-hout-boom (*Basor-White-wood*)
 is een boom van middelbaare grootte en het wits
 en zagtst hout dat 'er groeit; als het geheel vol-
 koomen droog is, drijft het op het water als
 kurk; in de volkplantingen maaken 'er de draaiers
 kommetjens, schotels en borden van, die glad
 worden en lang duuren; maar ergens anders toe
 gebruikt wordende, is het verre van duurzaam
 te zijn.

DE WICKOPICK of SUCKWICK.

Dus noemt men eene soort van Wit-hout, die
 van hetzelfde onderscheiden wordt door eene bij-
 zondere hoedanigheid van den bast, die, gestampt
 en

en met wat water vogtig gemaakt zijnde, terstond eene stof wordt van zelfstandigheid en aart als lijm. Met deeze lijm beschilderen de Indiaanen hunne kanos en zij is veel beter dan pik of enige andere stoffe, die gemeenlijk daartoe gebruikt wordt; want behalven haare kleverigheid is zij zoo olieachtig van aart, dat het water 'er niet kan doordringen, en het vermogen dat zij heeft om het water aftekeeren, vermindert niet gedurende eenen aanmerklijken tijd.

HET KNOOPEN HOUT.

Deeze is een boom van de eerste grootte, en is te onderscheiden aan zijnen bast; die geheel glad en fraai gerekend is. Het hout is zeer goed voor het gebruik van kabinet-werkers; het is bedekt met kleine harde knoppen, die uit de takken voortkoomen, en die niet ongelijk zijn aan knopen, en van deeze heeft hij, geloof ik, zijnen naam verkregen.

Ik zal nu tot de Nootenboomen overgaan.

DE BOTER - of OLIE-NOOT.

Naardien geen Schrijver van deeze Noot gewag gemaakt heeft, zal ik wat omstandiger in mijn bericht van dezelve zijn. De boom groeit in weiden daar de grond rijk en warm is. De stam is zelden meer dan eene el in den omtrek, is vol

tak-

tak
zijn
Ock
lijk
gegr
veel
beva
aang
uit c
olie
bast
schil
keren

S
denz
ten v
ren,
nen,
len
bol
steke
gelij
is bij
van
groot
schaf
II

maakt zijnde, terstond
standigheid en aart als
childeren de Indiaanen
eter dan pik of enige
lijk daartoe gebruikt
are klevrigheid is zij
dat het water 'er niet
vermogen dat zij heeft
vermindert niet geduu-
tijd.

EN HOUT.

n de eerste grootte, en
ijnen bast; die geheel
Het hout is zeer goed
binet-werkers; het is
knoppen, die uit de tak-
e niet ongelijk zijn aan
heeft hij, geloof ik, zij-
boomen overgaan.

OLIE-NOOT.

er van deze Noot gewag
wat omständiger in mijn
. De boom groeit in
k en warm is. De stam
el in den omtrek, is vol
tak-

takken, van welke de kleine takjens kort en stomp
zijn, en de bladeren gelijken naar die van den
Ockernootenboom. De noot heeft een dop ge-
lijk de ockernooten, die, als zij rijp is, meer
gegroeft en gemaklijker te kraaken is; zij is ook
veel langer en grooter dan eene ockernoot en
bevat meer pit, die olieachtiger en van eene rijke
aangename smaak is; ik ben verzeekerd dat 'er
uit deeze noot eene veel zuiverer olie dan olijven-
olie zou kunnen gehaald worden. De binnenste
bast van deezen boom verwt goed purper en ver-
schilt, zegt men, in tint, zijnde lichter of don-
kerer naar de maand, waarin hij opgezameld wordt.

DE BEUKEN-NOOT.

Schoon deeze boom even eens groeit als die van
denzelfden naam in Europa, brengt hij egter noo-
ten voort zoo goed als kastanjen, op welke bee-
ren, marters, inkhoortjens, patryzen, kalkoe-
nen, en veele andere viervoetige dieren en vog-
len aazen. De noot zit als zij groeit, in eenen
bolster als een kastanjen, maar dezelve is niet zoo
stekelig, en het binnenste bekleedzel is ook glad,
gelijk van den bolster van de kastanjen; maar hij
is bijna driehoekig. Daar liggen groote menigten
van dezelve in de boschen verspreid, die een
groot getal der genoemde dieren voedzel ver-
schaffen. De bladeren, die wit zijn, blijven den

II. DEEL.

Q

ge-

geheelen winter op de boomen. Een afkookzel van dezelve is een zeker en spoedig middel voor wonden, die van branden of zegen koomen, zoo wel als tot het herstellen van leden, die bevrozen zijn geweest.

DE PECAN - NOOT.

De Pecan-noot is enigzints eene soort van ockernooten, maar wat kleiner dan eene ockernoot, zijnde omtrent van de grootte van eene middenmaatigen eikel en eirond van gedaante, de dop wordt gemakkelijk gekraakt, en de pit is van gedaante als die van eene ockernoot. Deze boom groeit meest bij de *Illinois-rivier*.

DE WITTE WALNOOT.

De Witte Walnoot (*Hickory*) behoort ook onder de ockernooten, en draagt eene vrugt ten naasten bij als die boom. Daar zijn verscheiden soorten van, die alleen in de kleur van het hout verschillen. Naardien het hout zeer taai is, wordt het gemeenlijk tot bijl-steelen enz. gebruikt. Het is ook zeer goed brandhout, en terwijl het brandt, sijpelt 'er eene uitmuntende suiker uit.

DE WIJNGAARD.

De Wijngaard is hier zeer gemeen en van drieërleie soorten; van de eerste verdient de vrugt naauw-

en heesters

oomen. Een afkookzel
en spoedig middel voor
en of zegen koomen,
ellen van leden, die be-

N - N O O T.

gzzints eene soort van oc-
kernoot, dan eene ockernoot,
grootte van eene midden-
d van gedaante, de dop
kt, en de pit is van ge-
ockernoot. Deze boom
ts-rivier.

W A L N O O T.

(Hickory) behoort ook
en draagt eene vrugt ten
n. Daar zijn verscheiden
in de kleur van het hout
et hout zeer taai is, wordt
ijl - steelen enz. gebruikt.
brandhout, en terwijl het
uitmuntende suiker uit.

N G A A R D.

zeer gemeen en van drieër-
eerste verdient de vrugt
naauw-

in Noord-Amerika.

243

naauwlijks den naam van druif; de tweede gelijk
veel naar de Bourgonje druif, en als zij op de
zon stond, zou 'er een goede wijn van te maa-
ken zijn. De derde soort gelijk naar korinthen,
die in Europa zoo veel in gebak gebruikt worden
en, als zij wel behandeld wierden, zouden zij
zoo goed, zoo niet beter dan deeze zijn.

DE MOERBEZIEËN BOOM.

Daar zijn 'er van twee soorten, de roode en
de witte, die omtrent van dezelfde grootte zijn
als die in Frankryk en Itale, en in zulk eenen
overvloed groeijen, dat 'er zoo veele zijde-wor-
men als men wilde van zouden kunnen onderhou-
den worden.

DE WILDE APPELBOOM.

Deeze draagt eene vrugt die veel grooter en
lekkerer van smaak is dan die van Europa.

DE PRUIMENBOOM.

Daar zijn twee soorten van Pruimen in dit land,
eene die groot is met eene purperen tint aan de
eene zijde en rood aan de andere, de tweede ge-
heel groen en veel kleiner. Belden zijn goed van
smaak, en zijn zeer in achting bij de Indiaanen,
welker smaak niet versijad is, maar die verge-
noegd zijn met de voortbrengzelen der natuur in
haaren onverbeterden staat.

Q 3

DE

DE KERSSENBOOM.

Daar zijn drie soorten van Kersfen in dit land; zwarte, roode en Zand-kersfen; de twee laatste zouden met meer recht onder de heesters kunnen gerangschikt worden, naardien de struik, die de Zand-kersfen draagt, bijna langs den grond kruipt, en de andere niet boven agt of tien voeten hoogte bereikt; ik zal egter van alle drie hier spreken. De Zwarte-kersfen zijn omtrent van de grootte van eene aalbezie, en hangen aan trosfen als druiven; naardien de boomen, die dezelve draagen, zeer vrugtbaar zijn, zijn zij gemeenlijk vol gelaaden, maar de vrugt is niet goed om te eeten; zij geeven egter eene aangename smaak aan brandewijn, en verwen dien zoo rood als rooden wijn. De Roode-kersfen zijn de overvloedigste, en hangen aan struiken gelijk de zoo even beschreven zwarte soort, zoo dat de struiken, die dezelve draagen, op eenen afstand zig als vaste lighaamen van roode stof vertoonen. Sommige menschen beminnen deeze vrugt, maar zij hebben iets van den aart en de smaak van aluin, en laten eene onaangename heeschheid in de keel, naardien zij zeer zaamentrekkende zijn. Naardien ik de Zand-kersfen alreeds beschreven heb, die de twee andere soorten en in smaak en in grootte zeer te boven gaan, zal ik geene verdere

in Kersfen in dit land;
 Kersfen; de twee laat-
 nder de heesters kun-
 naardien de struik, die
 bijna langs den grond
 oven agt of tien voe-
 egter van alle drie hier
 sfen zijn omtrent van
 , en hangen aan tros-
 boomen, die dezelve
 n, zijn zij gemeenlijk
 gt is niet goed om te
 ene aangenaame smaak
 ren dien zoo rood als
 kersfen zijn de over-
 struiken gelijk de zoo
 ort, zoo dat de strui-
 op eenen afstand zig
 roode stof vertoonen.
 en deze vrugt, maar
 e en de smaak van aluin,
 name heeschheid in de
 zaamentrekkende zijn.
 sfen alreeds beschreven
 soorten en in smaak en
 gaan, zal ik geene ver-
 dere

dere beschrijving van dezelve mededeelen. Het
 hout van den zwarten Kersfenboom is zeer nuttig
 en zeer goed om in kabinet werk gebruikt te
 worden.

DE ZOETE GOMBOOM, GULDENBOOM
 of LIQUIDAMBAR-BOOM.

Deeze boom is hier niet alleen zeer gemeen,
 maar zij levert eenen balzem, welks deugden
 oncindig zijn. Deszelfs bast is zwart en hard,
 en het hout zoo teder en buigzaam, dat men, als
 de boom geveld is, uit het midden van denzelven
 teenen van vijf of zes voeten lengte kan afstre-
 ken. Het kan niet tot timmerhout gebruikt wor-
 den, noch in het bouwen, noch voor huisraad,
 naardien het gestadig krimpt. Het blad is getand
 met vijf punten als eene star. De balzem wordt
 bij de Indiaanen voor een uitmuntend koorts ver-
 drijvend middel gehouden, en geneest wonden
 in twee of drie dagen.

De Heesters zijn de Wilg, Scheen-hout, Su-
 mack, Sasfras, de doornachtige Eschenboom,
 Elandshout, Lepelhout, de groote Vlier-
 boom, de kleine Vlierboom, de vergiftige Vlier-
 boom, de Jeneverboom, de laage Eik, zoete
 Varen, de Laurier, de Wichelazelaar, de
 Wasch-mijrthe, Winter-groen, de Koorts-
 struik, de Veenbezie-struik, de Kruisbezie, de

Aalbezie, de Vosfenbezie, de West-Indische Braamboos, de Zwarte bezie, de Stikbezie.

DE WILG.

Daar zijn verscheiden soorten van Wilgen, de aanmerklijkste is eene kleine soort, die aan de oevers van de *Misfissippi* en andere plaatsen daar omstreeks groeit. De bast van deezen heester levert den Bever zijne winter-kost, en daar het water de aarde van de wortelen gespoeld heeft, ziet men dat zij bestaan uit vezelen, door elkan- deren doorweven als draaden, die onuitdruklijk fraai scharlaken rood van kleur zijn; met deeze verwen de Indiaanen veele der fieraadien van hun- nen opschik.

SCHIEEN-HOUT.

Deeze zonderlinge heester groeit in de bos- schen, en, als een wijngaard opgroeiende, kruipt hij zes of agt voeten langs den grond en vat dan weder wortel; op deeze wijze slaat hij wortel en schiet op, beurt om beurt, zoo dat een stengel eene groote ruimte gronds bedekt; dit is zeer lastig voor den haastigen reiziger, naardien het hem tegens de scheenen slaat en in zijne beenen verwart, waarvan het zijnen naam ont- leend heeft.

s heesters

de West - Indische
e, de Stikbezie.

G.

orten van Wilgen, de
e foort, die aan de
n andere plaatsen daar
e van deezen heester
er-kost, en daar het
rtelen gespoeld heeft,
vezelen, door elkan-
en, die onuitdruklijk
leur zijn; met deeze
der sieraadlen van hun-

H O U T.

ter groeit in de bos-
jngaard opgroeiende,
en langs den grond en
p deeze wijze slaat hij
urt om beurt, zoo dat
ruimte gronds bedekt;
haastigen reiziger, naar-
cheenen slaat en in zijne
n het zijnen naam ont-

S A S-

in Noord-Amerika.

247

S A S S A F R A S.

Sasafras is een hout dat wel bekend is wegens zijne geneeskundige hoedanigheden; het zou met evenveel recht een boom als een heester genaamd kunnen worden, naardien het somtijds dertig voeten hoog opwast; maar over het algemeen rijst het niet hooger dan een heester. De bladeren, die eene lekkere reuk van zig geeven, zijn groot en bijna in drie deelen verdeeld. Het draagt eene roodachtige bruine bezie, van de grootte en gedaante van de Jamaïka-peper, en die in de volkplantingen somtijds in plaats van die specerij gebruikt wordt. De bast of de wortelen van deezen boom zijn oneindig beter dan het hout voor het gebruik in de geneeskunde, en ik ben verwonderd dat men dien zoo zelden ontmoet, wijl derzelve kracht zoo veel grooter is.

DE DOORNACHTIGE ESSCHENBOOM.

De Doornachtige Eschenboom is een heester, die somwijlen tot de hoogte van tien of vijftien voeten opgroeit en een blad heeft, dat naauwkeurig naar dat van den Eschenboom gelijk, maar hij ontvangt zijnen bijnaam van de menigte van korte doornen, met welke alle takken bedekt zijn en die hem zeer lastig maaken voor degeene, die over den grond gaan, daar zij in menigte groeijen. Hij draagt ook eene roode bezie,

Q 4

die,

die, als zij rijp is, eene heete smaak heeft als peper. De bast van deezen boom, vooral de bast van de wortelen, is bij de inboorlingen zeer gezocht om zijne geneezende hoedanigheden. Ik heb reeds een voorbeeld van deszelfs kragt bijgebracht en daar is geen twijfel of het afkookzel van dezelve zal alle onzuiverheden van het bloed spoedig en in den grond geneezen.

E L A N D S H O U T.

Het Elandshout (*Moose Wood*) groeit omtrent vier voeten hoog, en is zeer vol van takken; maar het is zijn bast die het aanmerkenswaardig maakt; hij is van een zoo sterk en buigzaam zaamenweefzel, dat hij, in welk jaargetijde ook, afgeschild en gevlogten zijnde, zulk goed touwwerk levert als hennip.

L E P E L H O U T.

Het Lepelhout is eene soort van Laurier en het hout gelijkt, als het gezaagd is, naar doozen-hout.

D E V L I E R B O O M.

Deeze Vlierboom, gemeenlijk de vergiftige Vlierboom genoemd, gelijkt zeer veel naar de andere soorten in bladeren en takken, maar hij groeit veel regter en wordt alleen in grienten en vogtige gronden gezien: Deze heester is met eene zeer

zon-

heesters

smaak heeft als pe-
boom, vooral de bast
nboorlingen zeer ge-
danigheden. Ik heb
zelfs krugt bijgebragt
et afkookzel van de-
van het bloed spoe-

O U T.

Wood) groeit om-
a is zeer vol van tak-
t die het aanmerkens-
een zoo sterk en buig-
ij, in welk jaargetijde
en zijnde, zulk goed

O U T.

ort van Laurier en het
is, naar doozen-hout.

R B O O M.

emeenlijk de vergiftige
kt zeer veel naar de an-
takken, maar hij groeit
n in grienten en vogtige
heester is met eene zeer
zon-

zonderlinge hogdanigheid begaafd, dat denzelven
voor sommige lichaams gesteldheden vergiftig maakt,
welke uitwerking hij heeft, als zoo iemand denzel-
ven slegts tot op enige schreden afstands nadert,
terwijl andere zelfs de bladeren of den bast kunnen
kaauwen, zonder 'er enig nadeel van te ontvan-
gen: het vergift is egrer niet doodlijk, schoon
het zeer hevig op den besmetten persoon werkt,
wiens hoofd en lighaam tot eene verwonderlijke
grootte opzwellen, en met uitslag bedekt zijn, dat,
als het op zijn hoogste is, naar zaamenvloeiende
kinderpokken gelijkt. Naardien hij ook in veele
provincieën groeit, geneezen de inwooners deszelfs
vergift door het drinken van saffraan - thee en door
de uitwendige deelen te zalven met een mengzel
bestaande uit room en moeras - maluwe.

DE LAAGE EIK.

De laage Eik is volkoomen gelijk aan den ge-
woonen Eik, zoo in hout als bladeren en draage
ook eenen eikel, maar hij wordt nooit hooger
dan vier of vijf voeten, en groeit krom en knob-
belig. Hij wordt meest op eenen droogen steen-
achtigen grond gevonden.

DE WICHEL - HAZELAAR.

Deeze Hazelaar groeit zeer dicht in een, omtrent
tien voeten hoog en is vroeg in Meij bedekt met
Q 5 eene

eene menigte witte bloeizems. Als deeze heester in bloei is, achten de Indiaanen het een nader teken dat de vorst geheel voorbij is en dat zij hun graan kunnen zaaien. Men heeft denzelven het vermogen toegeschreven van goud en zilver aantetrekken en dat men zig van rijsjens van denzelven tot wichelroeden bedient om te ontdekken waar de aderen van deeze metaalen verborgen liggen; maar ik vrees dat dit slegts eene valsche vertelling is, waarop geen staat is te maaken; deeze onderstelling egter heeft hem den naam van Wichel-haze-haar doen geeven.

DE WASCH-MYRTE.

Dit is een heester omtrent vier of vijf voeten hoog, welks bladeren grooter zijn dan die van de gemeene myrte, maar zij rieken juist even eens. Hij draagt zijne vrugt aan bosfen als ruikers, die van dezelfde plaatsen in verscheiden stengels, omtrent twee duimen lang, oprijzen; aan het eind van elken stengel is eene kleine noot, die eene pit bevat, welke geheel bedekt is met eene lijmerige zelfstandigheid, die, in water gekookt zijnde, op de oppervlakte drijft en eene soort van groene wasch wordt; deeze wasch is kostbaarer dan bijenwasch, zijnde broozer van aart, maar, met dezelve gemengd, geeft zij eene goede kaars, die, als zij brandt, eene aangename reuk van zig geeft.

WIN-

Als deeze beester
 met een nader teken
 dat zij hun graan
 zelve het vermo-
 zilver aantrekken
 van denzelven tot
 ontdekken waar de
 rgen liggen; maar
 sche vertelling is,
 ; deeze onderstel-
 van Wichel-haze-

RTE.

vier of vijf voeten
 zijn dan die van de
 ten juist even eens.
 fen als ruikers, die
 eiden stengels, om-
 jzen; aan het eind
 noot, die eene pit
 met eene lijmerige
 gekookt zijnde, op
 e foort van groene
 kostbaarer dan bijen-
 rt, maar, met dezel-
 oede kaars, die, als
 reuk van zig geeft.

WIN-

WINTER - GROEN.

Deeze is een altijd groene boom van het ge-
 slacht der mijrten, en wordt op drooge heiden ge-
 vonden; de bloemen zijn wit en van gedaante als
 eene roos, maar niet grooter dan eene zilvere stui-
 ver; in den winter is hij vol roode bezieën omtrent
 van de grootte van een wilde pruim, die glad en
 rond zijn; deeze worden gedurende den winter
 bewaard door de sneeuw en zijn op dien tijd in
 haare grootste volkoomenheid. De Indiaanen eten
 deeze bezieën, en achten dezelve zeer balsmach-
 tig en versterkende voor de maag. Het volk dat
 de binnenste volkplantingen bewoont, laat de
 bezieën en de spruiten in bier weeken en gebruikts
 het als eenen gezondheids drank om het bloed van
 scorbutieke stoffen te zuiveren.

DE KOORTS - STRUIK.

De Koorts - struik groeit omtrent vijf of zes voe-
 ten hoog; het blad is als dat van een Sering, en
 het draagt eene roodachtige bezie van eene spece-
 rijachtige smaak. De stengels zijn zeer broos.
 Het afkookzel van de spruiten of van het hout is
 een uitmuntend koortswerend middel en van dee-
 ze nuttige eigenschap heeft het zijnen naam ver-
 kregen. Het is een oud Indiaansch middel voor
 alle ontstekingen en ook in dit opzigt zeer geacht

bij

bij de bewooneren van de binnenste deelen der volkplantingen.

DE VEEN-BEZIEËN-STRIJK, OF AME-
RIKAANSHE BRAAM.

Schoon de vrugt van deeze struik in grootte en gedaante zeer veel naar die van de gemeene soort gelijkt, die op eene kleine kruipende struik in moerasfen en poelen groeit, rijst deeze egter tot de hoogte van tien of twaalf voeten op; maar men ontmoet haar zelden. Naardien de Veen-bezieën uit de weiden, die op hunne plaats moeten blijven en alleen in moerasfen groeien, niet verplant of aangekweekt kunnen worden, zou de eerste, als zij in een behoorlijk jaargetijde verplant wierd, eene nuttige aanwinning voor den hof zijn en zou, als zij wel behandeld wierd, zoo goed, zoo niet beter worden.

DE STIK-BEZIE.

De heester, die door de inboorlingen dus genoemd wordt, groeit omtrent vijf of zes voeten hoog en draagt eene bezie omtrent van de grootte van een wilde pruim, git zwart, die binnen in het vleesch verscheiden kleine zaadkorrels bevat. Het vogt van deeze vrugt, schoon niet onaangenaam van smaak, is uitermate scherp en laar, als men haar eet, eene heeschheid in den mond

en

heesters

nenste deelen der

DIK, OF AME-
R A A M.

struik in grootte en
de gemeene soort
kruipende struik in
jst deeze egter tot
voeten op; maar
Naardien de Veen-
hunne plaats moe-
asfen groeien, niet
en worden, zou de
rijk jaargetijde ver-
winning voor den
behandeld wierd,
den.

Z I E.

boorlingen dus ge-
nt vijf of zes voeten
trent van de grootte
wart, die binnen in
e zaadkorrels bevat.
schoon niet onaan-
mate scherp en laat,
schheid in den mond
en

in Noord - Amerika.

253

en in de keel na, die haar den naam van Stik - bezie
heeft doen verkrijgen.

DRIE EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

*Van de Wortelen, Planten, Kruiden,
Bloemen, enz.*

Alant - wortel, Lavendel, Engel - wortel, Sarsaparilla, Heil - wortel, Aardakers, wilde Aardappelen, Liquorice, Slangen - wortel, Goud - draad, Salomons - zegel, Duivels - beet, Bloed - wortel, Ajuin, Knoflook, wilde Pinsternakel, Mandragoras, witte en zwarte Nies - wortel.

Kruisemunt, Netelen, Vijfvinger - kruid, Oogen-
troost, Beerenoor, Weegbree, Ratel - slang - weeg-
bree, Weegbree *Poor Robins Plantain* genaamd,
Padde - weegbree, Venus - hair, wilde Patientie,
Rots - leverkruid, Edel - leverkruid, Bloedkruid,
wilde Boonen, Aardveil, Waterkers, Duizend-
blad, Meij - distel, Gargit, Stink - kool, Wake-
robin, Betonie, Schurftkruid, Wollekruid,
wilde Erwtten, Muizen - oor, wilde Indigo,
Tobak en Kattenkruid.

Van de Bloemen vindt men 'er de Jacea, roode
en geele Lelieën, de Water - lalie, Primavera's,
Meij -

Meijbloemen, Jasmijn, Kamperfoelie, Rotskamperfoelie, roode en witte Roozen, wilde Nagelbloemen, de Gulden-roede.

L A V E N D E L.

Deeze plant schijnt volkoomen dezelfde te zijn als de Afiatische Lavendel, die bij de ouden zoo hoog gewaardeerd wierd. Zij groeit aan beekjens op rotsachtige plaatsen en het stammetjen, dat omtrent zoo dik is als eene ganzen-schaft, groeit op gelijk die van den Engel-wortel, omtrent anderhalven voet van den grond. Zij draagt bosfen bezieën in alle opzigten gelijk die van de Vlier, maar wat grooter. Deeze zijn van zulk eenen balzemachtigen aart, dat zij, in brandewijn geweekt, een lekker en verkwikkend hartsterkend middel maaken.

S A R S A P A R I L L A.

De wortel van deeze plant, die het nuttigst gedeelte van dezelve uitmaakt, is omtrent van de dikte van eene ganzen-schaft en loopt in verschillende rigtingen, zijnde tot op eenen verren afstand in den grond door elkanderen gebogen en gevlogten; uit den voornaamsten wortel spruiten veele kleiner vezelen, welke alle taai en buigzaam zijn. Onmiddelijk uit den wortel schiet een stengel op omtrent anderhalven voet lang, die aan den top
zig

planten,

Amperfoelie, Rots-
Roosen, wilde N.

L.

men dezelfde te zijn
die bij de ouden zoo
Zij groeit aan beek-
het stammerjen, dat
nzen-schaft, groeit
wortel, omtrent an-
Zij draagt bosfen
die van de Vlier,
zijn van zulk eenen
, in brandewijn ge-
wikkend hartsterkend

ILLUSTR.

, die het nuttigst ge-
, is omtrent van de
c en loopt in vershil-
p eenen verren afstand
n gebogen en gevlog-
wortel spruiten veele
raai en bulzaam zijn.
schiet een stengel op
ang, die aan den top
zig

kruiden, bloemen, enz. van N. A. 255

zig in drie stengels verdeelt; elk deezer heeft drie
bladeren, veel in grootte en gedaante naar het
blad van den Ockernootenboom gelijkende en uit
den vork van elken der drie stengels groeit eene
bos blaauwachtig witte bloemen, welke naar die
van de lavendel gelijken. De bast van de wortel-
len, die alleen in de geneeskunde gebruikt moest
worden, is van eene bittere, maar specerijachtige
smaak. Hij wordt met recht hoog geschat om zijne
geneeskundige kragten, zijnde een zagt zweetmid-
del en zeer kragtig in het verdunnen van het bloed,
als het door dikke vogten belemmerd wordt.

HEIL - W O R T E L.

Heil-wortel is een wortel, welke men voor-
heen meende dat alleen in *Korea* groeide, van waar
hij gemeenlijk naar *Japan* gevoerd wierd, en van
daar naar Europa; maar men heeft laatst ontdekt
dat hij ook in Noord-Amerika gevonden wordt,
daar hij even zoo goed tot volkoomenheid groeit
en even nuttig is. De wortel is als een kleine
peen, maar niet zoo puntig aan het eind; som-
tijds is hij in twee of meer takken verdeeld, en in
alle andere opzigten gelijkt hij naar *Sarsaparilla* in
groei. De smaak van den wortel is bitterachtig.
In de Oostersche deelen van *Asia* wordt hij tot
eenen hoogen prijs verkogt, wijl hij aldaar voor
een algemeen geneesmiddel gehouden wordt, en
de

de laatste toevlugt van de inwooneren is in alle ziekten. Als hij gekauwd wordt, versterkt hij zeekerlijk de maag ten sterksten.

G O U D - D R A A D.

Dit is eene plant van het geslacht van de kleine wijngaard, die op moerasfige plaatsen groeit en langs den grond ligt. De wortelen verspreiden zich even onder de oppervlakte van hermoeras en worden gemakkelijk bij handen vol uitgetrokken. Zij gelijken eene groote verwarde streng garen van eene fraaie heldere goudkleur en zouden, ben ik verzeekerd, eene fraaie en duurzame geele verw leveren. Zij is ook zeer geacht bij de volkplantelingen en de Indiaanen als een geneesmiddel tegens zeer in den mond, maar de smaak is zeer bitter.

S A L O M O N S Z E G E L.

Deeze is eene plant, die aan de oevers van rivieren en in rijke weiden groeit. Zij groeit over het geheel tot de hoogte van drie voeten, zijnde de stengels twee voeten hoog, wanneer de bladeren zig beginnen uittespreiden en eenen voet verder reiken. Op elken wortel is een gedeelte, waarop een indruk is omtrent van de grootte van een schelling, dat zig vertoont als of het door een zegel gemaakt ware, en daar van daan heeft zij haaren naam ontvangen. Zij wordt als een goed bloedzuiverend middel zeer geacht.

DUI-

F
en l
zig
gem
heen
kwa
pen
den
mid
hem

E
koo
ker a
ne p
gebr
dan
vogt
sterk

Be
bove
len is
glad,
II.

DUIVELS-BEET.

Eene andere wilde plant, die in de velden groeit en haaren naam ontvangt van de indrukzelen die zig in de wortelen vertoonen, als of zij met tanden gemaakt waren; de Indianen zeggen dat dit voorheen een algemeen geneesmiddel was tegens alle kwaalen, welke het menschlijk geslacht onderworpen is; maar de een of ander kwaade geest, die den mensch het bezit van een zoo kragtig geneesmiddel benijdde, gaf den wortel eene beer, die hem van een groot deel van zijne kragt beroofde:

BLOED-WORTEL.

Eene soort van Weegbree, die uit den grond opkooft met zes of zeven lange ruuwe bladeren, welke aderen rood zijn; de wortel gelijkt naar eene kleine peen, zoo wel in kleur als in gedaante; als hij gebrooken wordt, is hij van binnen donkerer rood dan van buiten en 'er sijpelen verscheiden druppels vogt uit, die naar bloed gelijken. Het is een sterk, maar zeer gevaarlijk braakmiddel.

BEEREN-OOR.

Beeren-Oor heeft eenen wortel, die aan het boven-eind dik en van onderen vol kleine vezelen is; de bladeren zijn breed, rondachtig, hard, glad, en fraai blinkend groen van kleur; uit de-

II. DEEL.

R

zè

DUI-

ze rijst een stengel een voet hoog, die geheel glad en zonder knobbels is en die op den top verscheidene kleine bloemen draagt roodachtig wit van kleur en van gedaante als eene wilde roos. Een aftrekzel van deezen wortel is wondheelend en balzemachtig.

RATELSLANG - WEEGBREE.

Dit nuttig kruid is eene soort van Weegbree en deszelfs bladeren, die zig langs den grond verspreiden, zijn omtrent anderhalven duim breed, en vijf duimen lang; uit het midden van dezelve rijst een kleine stengel, omtrent zes duimen lang, die eene kleine witte bloem draagt; de wortel is omtrent van de dikte van eene ganzen-schaft, sterk gebogen en in verscheiden takken verdeeld. De bladeren van dit kruid zijn kragtiger dan enig ander deel van hetzelfde tegens den beet van het kruipend dier, van hetwelk het zijnen naam ontleent, en als het gekaauwd en onmiddelijk op de wond gelegd, en wat van het vogt ingenomen wordt, mist het zelden alle gevaarlijke verschijnselen te doen verdwijnen. De Indiaanen zijn zoo overtuigd van het vermogen van dit onseifbaar tegengift, dat zij zig voor een weinigjen sterken drank, ten alle tijden door eene Ratelslang zullen laten bijten. Het is opmerklijk dat, gedurende de maanden, waarin de beet van deeze schepaelen senijnigst is, dit tegenmid-

del

og, die geheel glad
op den top verschei-
lachtig wit van kleur
roos. Een aftrek-
theelend en balzem-

WEEGBREE.

ort van Weegbree en
gs den grond versprei-
dium breed, en vijf
van dezelve rijst een
duimen lang, die eene
de wortel is omtrent
-schaft, sterk gebo-
verdeeld. De blade-
er dan enig ander deel
van het kruipend dier,
a ontleent, en als het
de wond gelegd, en
n wordt, mist het zel-
zelen te doen verdwij-
vertuigd van het vermo-
ft, dat zij zig voor een
n alle tijden door eene
iten. Het is opmerk-
anden, waarin de beet
tigst is, dit tegenmid-
del

del ook in zijnen grootste volkoomenheid is en
weeldrigst in zijnen groei.

WEEGBREE *Poor Robins Plantain.*

Deeze Weegbree is van dezelfde soort als de
voorige; maar in alle opzigten kleiner; zij ont-
vangt haaren naam van haare grootte en van het
arm land, waarop zij groeit. Het is een goed
geneeskundig kruid en wordt dikwijls met vrugt
in koortsen en inwendige zwakheden toegediend.

PADDE-WEEGBREE.

Deeze gelijkt naar de gemeene Weegbree, maar
groeit ranker, en wordt dus genaamd, omdat de
padden zig gaerne onder dezelve verschuilen.

ROTS-LEVERKRUID.

Dit is eene soort van Leverkruid dat op rotfen
groeit en van den aart van mos is. Het wordt voor
een uitmuntend middel tegens buikloopen gehouden.

GARGIT.

Gargit of *Stoke* is eene groote soort van on-
kruid, welks bladeren omtrent zes duimen lang
en twee en eenen halven duimen breed zijn; zij
gelijken in kleur en zaamenweefzel naar de bla-
deren van spinagie, maar niet in gedaante. De
wortel is zeer groot, en 'er schiepen verschillende

stengels uit op, die agt of tiën voeten hoog opgroeijen en vol van roode bezieën zijn; zij hangen in de maand September in bosfen aan dezelve en worden gemeenlijk *duiven-bezieën* genoemd, naardien deeze vogelen in dien tijd op dezelve aazen. Als de bladeren eerst uit den grond schieten, zijn zij, gekookt zijnde, eene voedzaame en gezonde groente, maar als zij ten naastenbij hunne volkommene grootte hebben, neemen zij eene vergiftige hoedanigheid aan. De wortelen, aan de handen of voeten van iemand die de koorts heeft, aangelegd, zijn een zeer kragtig opflurpend middel.

STINK-KOOL.

Stink-kool (*Skunk-Cabbage* of *Poke* genaamd) is een kruid dat op vogtige en moerasfge plaatsen groeit. Deszelfs bladeren zijn omtrent een' voet lang en zes duimen breed, ten naasten bij eirond, maar wat gepunt. De wortels bestaan uit een groot getal vezelen, welke het volk van de volkplantingen in eene wasfching gebruikt om de fchurft te geneezen. Dit kruid geeft eenen sterken muskusachtigen reuk van zig, omtrent als het Stinkdier (*Skunk*), naar welk het om die reden genoemd is.

WAKE-ROBIN.

Het kruid, *Wake-Robin* genaamd, groeit op moe-

blansen,

n voeten hoog op-
ieën zijn; zij han-
n bosfen aan dezel-
-bezieën genoemd,
tijd op dezelve aazen.
grond schieten, zijn
edzaame en gezonde
en bij hunne volkoo-
n zij eene vergiftige
n, aan de handen of
rts heeft, aangelegd,
nd middel.

O L.

ge of *Poke* genaamd)
a moerasfige plaatfen
zijn omtrent een' voet
en naasten bij eirond,
ortels bestaan uit een
het volk van de volk-
gebruikt om de schurft
eft eenen sterken mus-
omtrent als het Sünk-
het om die reden ge-

O B I N.

n genaamd, groeit op
moe-

kruiden, bloemen, enz. van N. A. 261

moerasfige plaatfen: deszelfs wortel gelijkt naar eene kleine knol en zal, als men dien proeft, de tong grootliks ontfteeken en dezelve onmiddelijk van haare natuurlijke gedaante in eene ronde harde zelfftandigheid verkeeren, in welken staat zij enigen tijd zal blijven gedurende welken geen ander deel van den mond aangedaan zal worden. Maar als het gedroogd is, verliest het zijne zaamentrekkende kragt en wordt goed voor den mensch, want als het in koud water geraspt en inwendig gebruikt wordt, is het zeer goed voor alle pijn in de ingewanden.

WILDE INDIGO.

Wilde Indigo is een kruid van dezelfde soort als dat van welk in de Zuidlijke volkplantingen Indigo gemaakt wordt. Het groeit in eenen enkelen stengel tot de hoogte van vijf of zes duimen van den grond, wanneer het zig in veele takken verdeelt, uit welke een groot getal kleine, harde, blaauwachtige bladeren uitspruiten, die zig tot eene groote breedte uitspreiden en onder deeze draagt het eene geele bloem; het vogt van dezelve heeft eenen zeer onaangenaamen reuk.

KATTEN - KRUID.

Katten - kruid heeft eenen houtachtigen wortel, die in verscheiden takken verdeeld is en het schiet eenen stengel op, omtrent drie voeten hoog; de

R 3

bla-

bladeren gelijken naar die van den netel of naar betonie en geeven eenen sterken reuk van munte van zig met eenen scherpen bijtenden smaak; de bloemen groeijen op de toppen der takken en zijn van eene flauwe purper of witachtige kleur. Het wordt *Katten-kruld* genaamd, omdat men zegt dat de Katten het niet willen laten groeijen. Het heeft omtrent dezelfde kragt als de gemeene munte.

Ik zal in geene omstandige beschrijving treden van de bloemen, die ik voor aan in dit Hoofdstuk reeds heb opgenoemd, maar dit alleen aanmerken dat zij veel gelijken naar die van dezelfde naamen, welke in Europa groeijen en dat zij zoo fraai van kleur en zoo aangenaam van reuk zijn als men haar kan onderstellen te zijn in haaren wilden staat.

MAÏS of INDIAANSCH KOREN.

De Maïs groeit van zes tot tien voeten hoog op eenen stengel, vol geledingen, die stijf en vast is en, als hij nog groen is, veel zoet sap bevat. De bladeren zijn als die van riet, omtrent twee voeten lang en drie of vier duimen breed. De bloemen, die op enigen afstand van de vrugt op dezelfde plant voortkoomen, groeijen als haver-airen en zijn wit, of geel, of purperkleurig. De korels zijn zoo groot als erweten en ook zoo glad en kaal, maar rondachtig van oppervlakte en als wat plat gedrukt. Eene air bevat gemeenlijk omtrent

planten,

den netel of naar reuk van munte van smaak; de bloemen en zijn van eene kleur. Het wordt *Kat-*men zegt dat de *Kat-*eljen. Het heeft ommeene munte.

beschrijving treden aan in dit Hoofdstuk dit alleen aanmerken van dezelfde naamen, dat zij zoo fraai van reuk zijn als men haar waren wilden staat.

CH. KOREN.

tien voeten hoog op n, die stijf en vast is el zoet sap bevat. De , omtrent twee voeten breed. De bloemen van de vrugt op de roeijen als haver - airen perkleurig. De koren en ook zoo glad en oppervlakte en als wate gemeenlijk omtrent

zes

kruiden, bloemen, enz. van N. A. 263

zes honderd korrels, die dicht aan elkanderen in relen staan van agt of tien in getal, en somtijds van twaalf. Dit graan is zeer gezond, ligt te verteeren en geeft een zoo goed voedsel als enig ander. Als de Indianen het tot meel gestampt hebben, maaken zij er koeken van, die zij voor het vuur bakken. Ik heb reeds gezegd dat sommige natiën het in koeken eeten voor het rijp is, in welken staat het zeer aangenaam van smaak en zeer voedzaam is.

WILDE RIJST.

Dit graan, dat in den grootsten overvloed in alle binnen landen van Noord - Amerika groeit, is het best van alle de wilde voortbrengzelen van dat land. Behalven deszelfs nuttigheid, als voedsel voor de menschen, die dit gedeelte van het vast land bewoonen, dat men zonder enige andere moeite verkrijgt dan die van het in te oogsten, lokt de zoetheid en voedzaamheid van hetzelfde een oneindig getal wild gevogelte van allerlei slag naar zig, die uit verre landen koomen om deeze zeldzaame lekkernij te genieten, waarvan zij onuitspreeklijk vet en lekker worden. In toekomstende tijden zal het van groot nut zijn voor de opkoomende volkplantingen, naardien het dezelve aanstonds voedsel zal verschaffen, tot dat men door beteeling der landen anderen voor-

R 4

raad

raad zal bekoomen hebben, daar in de strecken, die niet met deeze dierbaare gift van de Natuur beschonken zijn, al is de luchtstreek gemaatigd, en de grond goed, de eerste planters dikwijls grooter ongelegenheid te lijden hebben door het gebrek van een onmiddelijk hulpmiddel voor hun noodzaaklijk voedsel. Dit nuttig graan groeit in het water daar het omtrent twee voeten diep is en daar het eenen rijken modderigen grond vindt. De stengels en takken of airen, die de korrels bevatten, gelijken naar haver, en in voorkoomen en in wijze van groeijen. De stengels zijn vol geledingen en rijzen meer dan agt voeten boven het water. De inboorlingen gaëren het graan op de volgende wijze. Omtrent den tijd dat het zijne melkachtigheid verliest en begint te rijpen, vaaren zij met hunne schuiten tot ridders onder hetzelfde, binden het aan bosfen even onder de airen met boomfchors, en laten het drie of vier weeken lang in deezen staat, tot het volkoomen rijp is. Omtrent het laatst van September keeren zij weder naar de rivier, wanneer elk gezin, zijne afzonderlijke portie hebbende, en wel in staat zijnde om zijn eigendom te onderscheiden aan de wijze van de schooven te binden, zijn deel in oogst. Dit doen zij door met hunne vaartuigen dicht aan de schooven te vaaren, in zulk een plaatfing, dat het graan, als het afvalt, 'er in stort en dan slaan zij het uit

met

met
daar
of v
tot
hert
afge
zij
is e
waa
ande
in d
daar
is o
ken
der
ten
den
dor,
waa
in d
meir
'er
kwa
gele
de N
heb
de b
de v

naar in de strecken,
 van de Natuur be-
 reek gemaatigd, en
 ers dikwijls grooter
 n door het gebrek
 el voor hun nood-
 graan groeit in het
 eten diep is en daar
 grond vindt. De
 le korrels bevatten,
 koomen en in wij-
 zijn vol geleedingen
 boven het water.
 raan op de volgen-
 dat het zijne melk-
 rijpen, vaaren zij
 en onder hetzelfde,
 de airen met boom-
 vier weeken lang
 men rijp is. Om-
 r keeren zij weder
 in, zijne afzonder-
 in, staat zijnde oin
 n aan de wijze van
 in oogst. Dit doen
 digt aan de schoo-
 sing, dat het graan,
 dan slaan zij het uit
 met

met stokken, die daartoe gemaakt zijn. Dit ge-
 daan hebbende droogen zij het met rook en trappen
 of wrijven daarna de buiten-schil af; als het goed
 tot gebruik is, doen zij het in vellen van jonge
 herten of buffels, welke tot dat einde bijna geheel
 afgevild en tot een zak genaaid worden, waarin
 zij het bewaaren tot den volgenden oogst. Het
 is een onderwerp van veel bespiegeling geweest
 waarom dit van zelf groeiend graan niet in enige
 andere strecken van Amerika gevonden wordt of
 in die landen die op dezelfde breedte gelegen zijn,
 daar het water naar allen schijn even zeer geschikt
 is om het te doen groeijen als in die luchtstree-
 ken, van welke ik handel. Bij voorbeeld geene
 der landen, die ten Zuiden of Oosten van de groo-
 ten meiren, zelfs van de provincieën ten Noor-
 den van de *Carolinas* tot het einden van *Labra-
 dor*, brengen iets van dit graan voort. Het is
 waar, ik vond eene groote menigte van hetzelfde
 in de bewaterde landen nabij *Detroit* tusschen het
 meir *Huron* en het meir *Erie*, maar, toen ik
 er naar vroeg, vernam ik dat het nooit verder
 kwam dan in bloeizem, en dat het dan verzengd
 geleek en stierf. Dit overtuigt mij nog meer dat
 de Noord-Westen wind, gelijk ik hier voor reeds
 heb aangestipt, meer kragts heeft in deeze dan in
 de binnenste deelen, en dat hij nadeeliger is voor
 de vrugten der aarde, na hij over de meiren ge-

266 *Van de wortelen, planten, enz. van N. A.*

waaid, en zig vereenigd heeft met den wind, die bij denzelfen kooft van de bevrozen Noordlijke ftrecken, dan hij verder Westwaarts is.

B O O N E N.

Deeze zijn omrent van dezelfde gedaante als de Europifche boonen, maar zijn veel grooter dan de kleinste derzelve. De Indiaanen kookten die en eeten dezelve voornamelijk met beeren - vleesch.

K A L E B A S S E N.

Zij hebben ook verfcheiden foorten van Meloenen of Kalebasfen, die verfcheiden natieën gedeeltelijk in plaats van brood dienen. Van deeze hebben zij de ronde, de lang - hals, de kleine platte, en de groote langwerpig ronde. De klein^{te} foorten worden gekookt gegeten als aard - vrugten gedurende den zomer en zijn alle aangenaam van geur. De lang - hals, die alle de andere verre overtreft, wordt gewoonlijk opgehangen tot winter - voorraad en kan op deeze wijze verfcheiden maanden lang goed gehouden worden.

A A N-

enz. van N. A.

met den wind, die
bevrozen Noordlij-
westwaarts is.

N.

zelfde gedaante als de
n veel grooter dan de
anen kookten die en
met beeren - vleesch.

S E N.

n soorten van Meloe-
heiden natleën gedeel-
ten. Van deeze heb-
als, de kleine platte,
de. De klein^{ste} soor-
ten als aard-vrugten
zijn alle aangenaam van
de andere verre over-
gehangen tot winter-
rijze verscheiden maan-
orden.

A A N H A N G Z E L.

De landen, die tusfchen de groote meiren en de rivier *Misfifippi* liggen en van daar Zuidwaarts naar *West-Florida* strekken, fchoon midden in een groot vast land en op eenen grooten afstand van de zee gelegen, liggen egter zoodanig dat 'er gemaklijk eene gemeenfchap tusfchen dezelve en andere rijken zoude te maaken zijn, waardoor die rijken of volkplantingen, die daar in het vervolg mogen geficht of gevestigd worden, handeldrijvende zullen worden. De groote rivier *Misfifippi*, welke door dezelve stroomt, zal derzelve bewooneren in staat fteflen eene vaart met vreemde landen te openen, zoo wel als de *Euphraat*, de *Nyl*, de *Donau* of de *Wolga* den volkeren, die op derzelve oevers woonen daartoe gelegenheid geeven, die geene andere middelen hebben om de voortbrengzelen van hunne landen uit of die van andere intevoeren dan booten en ligte vaartuigen, en die desnietteenftaande magtige enrijke Staaten geworden zijn.

De *Misfifippi* loopt, gelijk ik hier voor reeds heb aangemerkt, van het Noorden naar het Zuiden en stroomt door het vrugtbaarst en gemaatigt gedeelte van Noord-Amerika, naardien zij allcen de einden uitfluit, die aan de verzengde
en

A A N-

en koude luchtstreeken grenzen. Dus gunstig gelegen zijnde behoeven zij, als haare oevers eens met bewooneren bedekt zijn, niet lang verlegen te zijn om eenen uitgestrekten en voordeelligen handel te vestigen. Zij zullen bevinden dat het land Zuidwaarts bijna van zelf, zijde, katoen, indigo en tobak voortbrengt en de Noordlijker deelen wijn, olie, rundvleesch, kaarsmeer, huiden, buffels, wol, en pelterijen, met lood, koper, ijzer, koolen, koorn, rijst, en vrugten, behalven aarden en basten om te verwen.

Deeze waaren, van welke het land zeer grooten overvloed heeft, kunnen naar den oceaen vervoerd worden door deeze rivier zonder meer moeilijkheid, dan met het vervoeren van koopwaaren die andere rivieren af, welke ik zoo even opgenoemd heb, verzeld is. Het is zeker dat, naardien de *Misissippi* de grenscheiding is tusschen de Engelsche en Spaansche volkplantingen, en de Spanjaards in bezit van den mond van dezelve zijn, zij den uitgang uit dezelve kunnen hinderen en degeene, die het de eerste onderneemen, grootlijks kunnen dwarsboomen, doch, wanneer de voordeelen, die 'er voor planters te haalen zijn, eens bekend zijn, zullen 'er menigten van fortuin-zoekers, door het vooruitzicht van zulke overvloedige rijkdommen aangelokt, naar toe vloeijen en zig, schoon ten koste van

n. Dus gunstig ge-
 ls haare oevers eens
 , niet lang verlegen
 ten en voordeelligen
 ten bevinden dat het
 f, zijde, katoen, in-
 en de Noordlijker
 h, kaarsmeer, hui-
 rijen, met lood, ko-
 , rijst, en vrugten,
 n te verwen.
 e het land zeer groo-
 en naar den oceaan
 e rivier zonder meer
 vervoeren van koop-
 af, welke ik zoo even
 . Het is zeker dat,
 grenscheiding is tus-
 nsche volkplantingen,
 van den mond van de-
 g uit dezelve kunnen
 e het de eerste onder-
 dwarsboomen, doch,
 ie 'er voor planters te
 ijn; zullen 'er menig-
 door het vooruitzigt
 ijkdommen aangelokt.
 s, schoon ten koste
 van

van stroomen bloeds, aldaar gaan ter neder-
 zetten.

Doch zoo de natie, die in bezit van *Nieuw Orleans* is, den volkplantelingen in de binnen-
 landen vijandig mogt zijn, zoo zullen zij even-
 wel eenen weg tot in de Golf van Mexico kun-
 nen vinden door de rivier *Iberville*, die zig uit
 de *Mississippi* ontlast, na door het meir *Maure-
 pas* in het meir *Ponchartrain* gevloeid te zijn, dat
 gemeenschap met de zee heeft binnen de gren-
 zen van *West-Florida*. De rivier *Iberville* spruit
 uit de *Mississippi* omtrent tagtig mijlen boven
Nieuw Orleans en schoon zij voor het tegens-
 woordige op sommige plaatsen verzand is, zou
 zij egter met weinige kosten bevaarbaar kunnen
 gemaakt worden, zoo dat zij volkoomen aan het
 oogmerk zou beantwoorden.

Schoon de Engelschen zedert den laatste vrede
 eene uitgebreider kennis van de binnenlanden
 verkregen hebben dan men immer te vooren had,
 zijn egter veele voortbrengzelen nog onbekend.
 En schoon het mij aan geen ijver of oplettend-
 heid ontbrak, gedurende den korten tijd, dat
 ik mij in dezelve heb opgehouden, moet ik eg-
 ter bekennen dat de kennis, die ik 'er van verkreeg,
 niet zoo volkoomen was als ik wel gewenscht
 hadde en dat 'er nog meer naspeuringen nodig
 zijn om de waereld volkoomen bekend te ma-
 ken

ken met de wezenlijke waarde van deeze lang verborgen strecken.

De deelen van de *Mississippi*, die tot heden nog niet onderzocht zijn, vervatten eene uitgestrektheid van meer dan agt honderd Engelsche mijlen langs den loop van de rivier, dat is van de rivier *Illinois* tot de *Ouisconsin*-rivier. Die, welke ten Noorden van de laatste rivier liggen, zijn in de kaart van mijne Reizen vervat, terwijl er van de overige, welke van daar tot aan de Golf van Mexico strekken, door verscheidene landbeschrijvers kaarten gemaakt zijn, en de landen langs de *Mississippi* tuschen de rivier *Illinois* en de zee, met de rivieren *Ohio*, *Cherokee* en *Quabache*, zijn door den Heer TH. HUTCHINS op de plaats afgetekend en uitgegeeven. Ik vleije mij dat de waarneemingen, door hem medege-deeld en dus door iemand die zelf onderzocht heeft, en een goed oordeel bezit, de aanmerkingen, die ik gemaakt heb, bevestigen en het ontwerp, dat ik hier geef, bevorderen zullen.

Ik zal nu voortgaan met een beknopt verslag te doen van de hoedanigheid der landen langs de Oostlijke oevers van de *Mississippi* liggende, volgens den regel des Aardrijksbeschrijvers van het Noorden beginnende, ten einde toekomende for-tuin - zoekers eene voordeelige en gemaklijke plaats kunnen uitzoeken om plantagieën aan-teleggen.

de van deeze lang
Mississippi, die tot heden
 vervatten eene uitge-
 honderd Engelsche
 rivier, dat is van
Mississippi-rivier. Die,
 laatste rivier liggen,
 eizen vervat, terwijl
 van daar tot aan de
 door verscheidene
 maakt zijn, en de lan-
 den van de rivier *Illinois*
Ohio, *Cherokee* en
 eer T. H. HUTCHINS
 uitgegeeven. Ik vleije
 door hem medege-
 d die zelf onderzocht
 bezit, de aanmerkin-
 bevestigen en het ont-
 vorderen zullen.
 een beknopt verflag te
 der landen langs de
Mississippi liggende, vol-
 ksbeschrijvers van het
 einde toekomende for-
 deelige en gemaklijke
 m plantageën aanteleg-
 gen.

gen. Het is egter nodig aantemerken dat men,
 voor men zig daar kan nederzetten, eerst verlof
 moet hebben, op de gewoone wijze bij zulke
 gelegenheden, en de landen moet koopen van
 degeene, die door een langduurig bezit recht op
 dezelve hebben; maar dit zal geene grooter zwa-
 righeid ontmoeten dan de ootspronglijke grond-
 leggers van alle volkplantingen op het vaste land
 ondervonden hebben in het ter uitvoer brengen
 van hunne ontwerpen en naardien het getal In-
 diaanen, welke deeze deelen bewoonen, zeer
 onevenredig is aan derzelver uitgestrektheid, is
 'er geen twijfel of zij zullen gereed zijn om,
 tot eenen redentlijken prijs, landen overtegee-
 ven, die hun van weinig dienst zijn of, tot ge-
 rief van hunne nieuwe nabuuren, naar landen
 hooger aan de *Mississippi* verhuizen, vermits de
 scheepvaart op deeze rivier niet nodig is tot de
 welvaart van hunne maatschappijen.

Het land, dat zig uitstrekt van het groot meir
 tot de rivier *Mississippi*, honderd Engelsche mij-
 len van het Noord-Westen naar het Zuid-Oos-
 ten en honderd en twintig mijlen van het Noord-
 Oosten naar het Zuid-Westen, van den waterval
 van *S. Anthony* af, langs de rivier naar boven,
 is eene kouder landstreek dan de andere, die laager
 aan de rivier liggen; ik ben egter zeker dat de
 lucht 'er veel gemaatigder is dan in die provin-
 tien

teën , die in danzelfden graad van Breedte ten Oosten van dezelve liggen. De grond is uitteekend goed en daar is veel land dat zonder boschen is in die strecken, welke langs de *Mississippi* liggen, daar integendeel de Noord-Oostlijke oevers van dezelve met hout bezet zijn. Naar de bronnen van de rivier *St. Croix* groeit zeer veel rijst en daar is overvloed van koper. De waterval van *St. Anthony* zal de vaart uit deeze landen niet geheel stremmen, naardien de rivier *St. Croix*, die door een gedeelte van deeze strecken loopt, even beneden den waterval in de *Mississippi* valt en met zulk eenen zigten stroom vloeit, dat zij gemakkelijk met schuiten te bevaaren is.

Van den waterval af begint eene landstreek in het land der *Ottigawmies*, omtrent honderd en tien mijlen lang en tagtig breed, die, gelijk ik reeds in mijne reizen beschreven heb, den hoogsten lof, dien ik het geeven kan, te boven gaat en desniettegenstaande is zij geheel onbewoond en de overvloed van zegeningen, welke de natuur over dit hemelsch stuk grond heeft doen regenen, keeren ongenoten weder in den schoot, waaruit zij gesproten zijn. Het meir *Pepin*, gelijk ik het, met de Franschen, genoemd heb, ligt binnen deeze streek; maar het meir, welk deeze naam eigenlijk toekomt, ligt een weinig naar boven in de

de ri
delat
men
rich
H
de C
naar
len,
tagti
voor
tig m
haar
hier
in a
den.
scho
aan
veel
is o
eene
getal
van
en
Scho
deeze
bebo
A
tot e
eene
II.

ad van Breedte ten
 De grond is uitste-
 end dat zonder bos-
 ke langs de *Mis-
 sissipi* de Noord- Oostlij-
 out bezet zijn. Naar
St. Croix groeit zeer
 ed van koper. De
 l de vaart uit deeze
 , naardien de rivier
 elte van deeze stree-
 den waterval in de
 eenen zagten stroom
 et schulden te bevaa-
 nt eene landstreek in
 trent honderd en tien
 die, gelijk ik reeds
 heb, den hoogsten
 an, te boven gaat en
 eel onbewoond en de
 welke de natuur over
 heeft doen regenen,
 den schoot, waaruit
Pepin, gelijk ik het,
 heb, ligt binnen dee-
 welk deeze naam ei-
 weinig naar boven is
 de

de rivier *St. Croix*; doch naardien alle de han-
 delaars het benedenst meir met dien naam noe-
 men, heb ik het ook zoo genoemd, strijdig met de be-
 richten, welke ik van de Indiaanen ontvangen heb.

Hierop volgt eene landstreek grootendeels langs
 de *Ouisconsin-rivier* gelegen, van het Oosten
 naar het Westen omtrent honderd en vijftig mij-
 len, en van het Noorden naar het Zuiden omtrent
 tagtig mijlen groot. De *Ouisconsin-rivier* is
 voor schuiten bevaarbaar omtrent honderd en tag-
 tig mijlen tot zij de overdraagplaats bereikt, die
 haar van de *Vosfen-rivier* scheidt. Het land is
 hier in sommige gedeelten bergachtig en bestaat
 in andere uit vrugtbare velden en schoone wei-
 den. Het is ook voorzien van een goed deel
 schoon timmerhout en daar is, gelijk algemeen
 aan de oevers van de *Misissipi* en haare takken,
 veel schoon, open, onbewasfen land, dat goed
 is om bebouwd te worden. Hier bij komt nog
 eene onuitputbare bron van rijkdommen in een
 getal lood-mijnen, die op eenen geringen afstand
 van de *Ouisconsin-rivier* naar het Zuiden liggen
 en die ongemeen vol erts schijnen te zijn.
 Schoon de *Saukies* en *Ottawaumies* een gedeelte van
 deeze landstreek bewoonen, is al het land, dat zij
 bebouwen, niet meer dan drie honderd akkers groot.

Agter deeze landstreek langs de *Vosfen-rivier*
 tot en langs de oevers van het meir *Michigan* is
 eene andere omtrent honderd en zestig mijlen in
 II. DEEL. S de

de lengte van het Noorden naar het Zuiden en honderd en veertig mijlen breed; het land is hier op sommige plaatsen zeer goed, op andere zeer slecht. Het beste ligt aan de oevers van de *Groene baai* en de *Vosfen-rivier*, daar ontallijke akkers zijn, met fraai gras bedekt, van welk het grootste gedeelte tot eene verbaazende hoogte groeit. Deeze rivier geeft eene goede vaart voor schuiten langs haaren geheelen stroom, die omtrent honderd en tagtig mijlen lang is, uitgezonderd tuschen het meir *Winnebago* en de *Groene baai*, daar verscheiden overdraagplaatsen zijn in de ruimte van dertig mijlen. De *Vosfen-rivier* is aanmerkelijk wegens den overvloed van rijst, die langs dezelve groeit en de oneindige menigte wild gevogelte, die haare oevers bezoeken. Het land dat digt aan dezelve ligt, schijnt zeer vruchtbaar te zijn en belooft alle behoeften des levens in genoegzaamen overvloed voor zoo veele inwooneren als 'er woenen kunnen te zullen opleveren. Zij die zig hier ter neder zullen zetten, kunnen eene gemeenschap openen hetzij door de *Groene-baai*, het meir *Michigan*, het meir *Huron*, het meir *Erie* en het meir *Ontario* met *Canada*, of langs de *Ouisconsin* in de *Mississippi*.

Van de *Ouisconsin*- tot de *Illinois-rivier*, meer dan twee honderd mijlen van het Noorden naar het Zuiden en honderd en vijftig van het Oosten naar het Westen, is eene uitmuntende landstreek die,

die
gen
men
aan
Zuid
zoo
noo
bev
grom
niet
F
Ert
naar
het
die
che
onm
deze
deez
koon
door
eene
wor
ven
vrug
ligt
aanw
H
Wes

naar het Zuiden en noord; het land is hier zeer vruchtbaar, op andere zeer onvruchtbaar, de oevers van de Groenland, daar ontallijke akkers, van welk het vruchtbaarste is, geeft eene goede vaart geheelen stroom, die vijftien lang is, uitgegane van de Groenland overdraagplaatsen zijn vijftien. De Vosfen-rivieren den overvloed van water en de oneindige breedte van de oevers bezoeft in dezelve ligt, schijnt te beloofden alle benodigde voedsel overvloedig als 'er woenen kunnen die zig hier ter neder eene gemeenschap openen met het meir *Michigan*, het meir *Ontario* met de *confin* in de *Mississippi*. De *Illinois-rivier*, meer van het Noorden naar vijftig van het Oosten uitmuntende landstreek die,

die, haare binnenste gesteldheid in aanmerking genomen zijnde, grooter voordeelen heeft dan men immer verwagten zoude; want de *Mississippi* aan haare Westlijke en de *Illinois* aan haare Zuid-Oostlijke grenzen hebbende, heeft zij eene zoo vrije scheepvaart als de meeste andere. De noordlijke deelen zijn wat bergachtig, maar zij bevat een goed deel kaal land, uilmuntend van grond, met veele schoone vrugtbare velden en niet weinige rijke mijnen.

Hier agter van de *Illinois rivier* tot het meir *Erie*, honderd en zestig mijlen van het Noorden naar het Zuiden en honderd en tagtig mijlen van het Oosten naar het Westen is eene landstreek, die aan de bronnen van de *Illinois*- en *Ouabache-rivieren* gelegen, van welke de eerste zig onmiddelijk in de *Mississippi* en de laatste zig in dezelfde rivier door de *Ohio* ontlast, ligtlijk door deze rivieren gemeenschap met de zee zal bekoomen. Naardien 'er ook de rivier *Miamis* doorloopt, die in het meir *Erie* valt, zou 'er eene gemeenschap met *Canada* kunnen gemaakt worden, ook door deze meiren, gelijk ik boven heb aangetekend. Zij bevat een groot deel rijk vrugtbare land en schoon het meer binnenlands ligt dan de andere, zal het egter eene zoo goede aanwinning zijn als de beste derzelve.

Hierop volgt eene landstreek, die met haare Westlijke grenzen langs de *Mississippi* en met haa-

re Noordhijke langs de *Illinois - rivier* ligt, omtrent honderd en vijftig mijlen van het Noorden naar het Zuiden en zestig mijlen van het Oosten naar het Westen, welke ligging om eene handeldrijvende gemeenschap met vreemde natiën te openen zeer gemakkelijk is. Zij heeft overvloed van alle de noodwendigheden des levens.

De landstreek daar agter liggende langs de rivier *Ohio* en ter wederzijde van de rivier *Ouabache* Noordwaarts loopende ter breedte van honderd en dertig mijlen van het Oosten naar het Westen en ter lengte van honderd en veertig mijlen van het Noorden naar het Zuiden, zal de voordeelen van eene vrije scheepvaart genieten.

Het land in den scherpen hoek leggende tusschen de *Ohio* en de *Misisippi*, gelijk ook dat aan de andere zijde der rivier van de *Ohio* is in ligging gelijk met de voorgaande en bezit omtrent dezelfde voortbrengzelen.

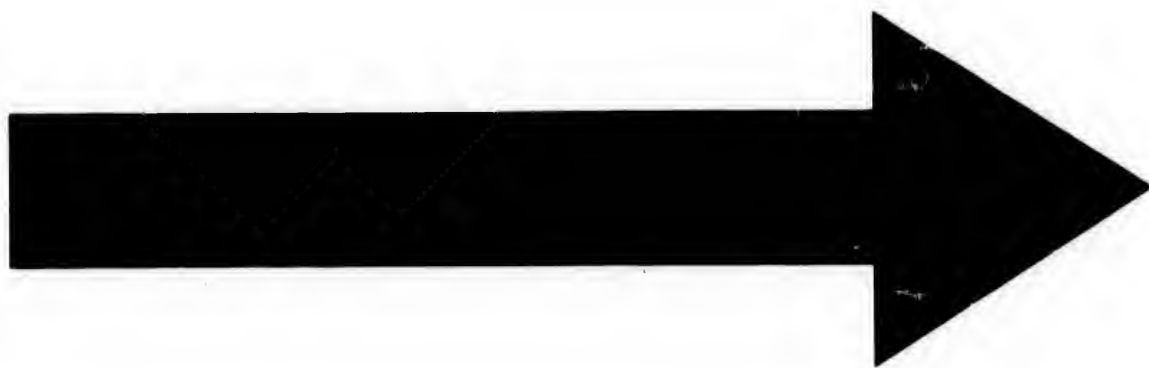
Na de beschrijving van dit aangenaam land, die ik reeds gegeven heb, behoef ik niet te herhaalen dat alle de landstreeken, die ik dus heb opgegeven als geschikt om aldaar volkplantingen te stichten, niet alleen overvloed hebben van de noodwendigheden des levens, zijnde wel voorzien van rijst, herten, buffels, beeren enz. maar ook in even denzelfden overvloed zoodanige voortbrengzelen opleveren, welke men onder de aangenaamheden des levens kan rekenen, of ten minsten

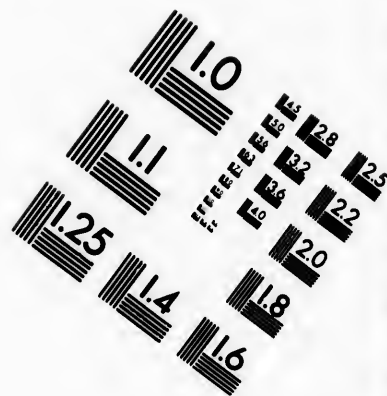
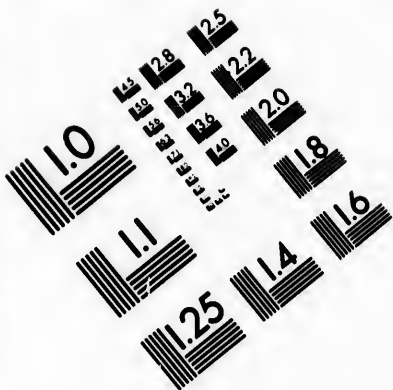
Z E L.

-rivier ligt, om-
van het Noorden
ten van het Oosten
ging om eene han-
et vreemde natiën
. Zij heeft over-
igheden des levens.
ggende langs de ri-
an de rivier *Ouaba-*
er breedte van hon-
het Oosten naar het
derd en veertig mij-
het Zuiden, zal de
neepvaart genieten.

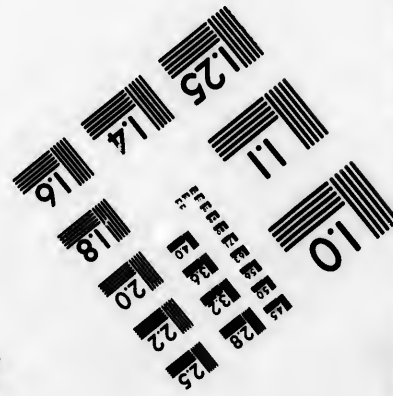
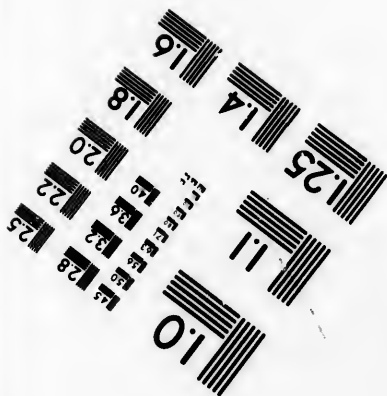
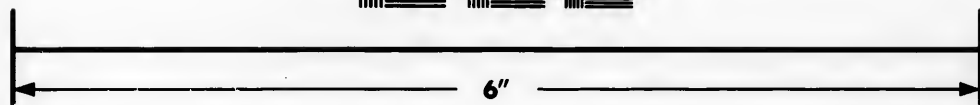
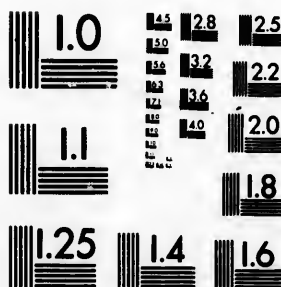
hoek leggende tus-
issippi, gelijk ook dat
er van de *Ohio* is in
ige en bezit omtrent

angenaam land, die
ef ik niet te herhaalen
e ik dus heb opgege-
ar volkplantingen te
loed hebben van de
ns, zijnde wel voor-
els, beeren enz. maar
vloed zoodanige voort-
ke men onder de aan-
rekenen, of ten min-
sten

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

**Photographic
Sciences
Corporation**

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

**CIHM/ICMH
Microfiche
Series.**

**CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1983

it
k
to
la

to

b

P

d

l

d

w

d

h

f

h

t

k

c

f

c

c

t

t

z

f

sten de te vooren opgenoemde artikelen van koophandel, welke de bewoners zullen hebben te verruilen voor de voortbrengzelen van andere landen, die zij nodig hebben.

De ontdekking van een Noord-Wester doortocht naar Indie is het onderwerp van ontallijke bespiegelingen geweest. Daar zijn ook veele poogingen gedaan om door de *Hudsons-baai* in den stillen *Oceaan* doortredingen, schoon vrugeloos. Ik zal mij dan de moeite niet geeven om de voordeelen optenoemen, die uit deeze zoo gewenschte ontdekking zouden voortspruiten, alzo derzelve nuttigheid reeds te wel bekend is bij de handeldrijvende wereld om opheldering te vereischen. Ik zal mij slegts bepalen tot de opgave hoedanig het mij voorkomt, dat zij, die in het toekoomende die onderneeming doen, de beste kans hebben om te slaagen.

De menigvuldige poogingen die tot hier toe tot dat einde gedaan, maar die alle mislukt zijn, schijnen een geest van nuttige ontdekkingen te doen in een ander kanaal geleid te hebben en deeze, die van het allergrootste belang is, is als ondoenlijk opgegeeven, doch, naar mijne gedagten, moet het mislukken van dezelve eer daaraan toegeschreven worden, dat zij niet op goede plaatsen begonnen zijn, dan omdat het onmogelijk is.

Alle scheepvaarers, die tot hiertoe deezen doorgang hebben gaan zoeken, zijn eerst de baai

van *Hudson* ingevaaren, waarvan het gevolg geweest is, dat zij, het jaargetijde, gedurende welk deeze zeeën alleen bevaarbaar zijn, besteed hebbende aan het naspeuren van veele der ontelbare inhammen, die daarin zijn, en zonder eene opening te ontdekken, door de annadering van den winter afgeschrikt, zig gehaast hebben om terug te keeren, uit vrees van bevrozen te geraaken en dus genoodzaakt te zijn aldaar te blijven tot de wederkomst van den zomer in deeze koude en akelige strecken. Zelfs dezulke die gezien hebben dat de kusten zig ontwikkelden en die dus hoop hadden van te zullen slaagen, zijn afgeschrikt geworden van het voortzetten van de reis, uit vrees dat de winter zoude invallen voor zij eene gemaatigder luchtstreek konden bereiken.

Deeze vrees heeft de stoutste onderneemers afgeschrikt van de tochten te volvoeren, die zij ondernoomen hadden, en hunne poogingen te leur gesteld. Doch naardien door degeenen, die de Noordlijke deelen van den Stillen Oceaan bevaaren hebben, ontdekt is dat 'er veele inhammen zijn, die naar de *Hudsons-baai* loopen, is 'er niet aan te twifelen of daar zou uit die strecken een doortocht kunnen gevonden worden, als 'er in een behoorlijk jaargetijde naar gezogt wierd. En zoo men in deeze verwagting te leur gesteld wierd, zouden de onderneemers niet in dezelfde gevaarlijke omstandigheid zijn als die, welke uit

Hud-

van het gevolg ge-
 etijde , gedurende
 aarbaar zijn, besteed
 van veele der ontel-
 zijn, en zonder eene
 r de annadering van
 gehaast hebben om
 n bevrozen te geraa-
 zijn aldaar te blijven
 omer in deeze koude
 dezulke die gezien
 wikkelden en die dus
 agen, zijn afgeschrikt
 ten van de reis, uit
 vallen voor zij eene
 den bereiken.
 tste onderneemers af-
 e volvoeren, die zij
 hunne poogingen te
 n door degeenen, die
 en Stillen Oceaan be-
 at 'er veele inhammen
 baai loopen, is 'er
 zou uit die strecken
 nden worden, als 'er
 e naar gezogt wierd.
 agring te leur gesteld
 mers niet in dezelfde
 zijn als die, welke uit
 Hud-

Hudsons-baai vertrekken, want zij zullen altoos van eenen veiligen terugtocht verzeekerd zijn, door eene open zee, naar warmer luchtstreeken, zelfs na herhaalde reizen ongelukkig geslaagd te zijn. En dit vertrouwen zal hen in staat stellen om met meer kloekmoedigheid voorwaarts te stevenen, en waarschijnlijk het middel zijn van ter uitvoer te brengen hetgeen door al te groote omzigtigheid of bevreesdheid mislukt is (a).

Deeze redenen om het ontwerp van onderzoek na deezen nuttigen doortocht te veranderen, zijn zoo overtuigend, dat in het jaar 1774 RICHARD WHITWORTH, *Schildkn.* Lid in het Parlement voor Stafford, een man van uitgestrekte kundigheid in de Aardrijkskunde, van eenen werkzaam onderneemenden aart, en wiens weldaadige ziel altoos gereed is om het geluk van bijzondere personen, of het algemeen welzijn te bevorderen, door de aantooning, die hem door mij en andere van de nuttigheid van hetzelfde gedaan wierd, het voorneemen nam van het vaste land van Amerika doortereizen, en eene pooging te doen om een plan van dien aart ter uitvoer te brengen.

Hij was voorneemens ten naaste bij denzelfden weg als ik te volgen en, na een fort aan het meir

Pe-

(a) Men weet dat deeze doortocht zedert door den Kapitein COOK vrugtloos is beproefd. VERT.

Pepin gebouwd te hebben, de rivier *St. Pierre* optevaaren en van daar eenen tak van de *Mesforie-rivier* op, tot hij, de bron van de *Oregon* of *West-rivier*; aan de andere zijde van het hooge land, dat de stroomen, die in de Golf van *Mexico* loopen van die, welke in den *Stillen Oceaen* vallen, scheidt, ontdekt hebbende, die rivier zoude afvaaren tot de plaats, daar men zegt dat zij zig bij de *straat van Annian* ontlast. Hier eene andere volkplanting nedergezet hebbende op de eene of andere plaats, die best geschikt zoude schijnen om zijn volk te onderhouden, in de nabuurschap van enige der inhammen, die naar het Noord-Oosten strekken, zou hij van daar zijne naspeuringen begonnen hebben. Deze heer zou op dezen tocht verzeld geworden zijn van Kolonel *ROGERS*, mij en andere en zou een genoegzaam getal werklieden en zeelieden medegenoomen hebben, om de nodige forten en vaartuigen te bouwen en de laatste te bevaaren, in alles niet minder dan vijftig of zestig mannen. De verlobbrieven en andere vereischten tot dat einde waren ten naasten bij gereed, wanneer de oneenigheden met Amerika begonnen, die eene onderneeming stuiteden, welke beloofde voor Engeland van een onbegrijpelijk nut te zullen worden.

E I N D E.

BLAD.

de rivier *St. Pierre*
 tak van de *Mesforie-*
 on van de *Oregon* of
 zijde van het hooge
 n de Golf van *Mexico*
 den *Stillen Oceaan*
 bende, die rivier zou-
 daar men zegt dat zij
 n ontlast. Hier eene
 ezet hebbende op de
 e best geschikt zoude
 nderhouden, in de na-
 hammen, die naar het
 zou hij van daar zijne
 en. Deeze heer zou op
 orden zijn van Kolonel
 n zou een genoegzaam
 en medegenoomen heb-
 en vaartuigen te bou-
 ren, in alles niet min-
 mannen. De verloff-
 ten tot dat einde waren
 unneer de oneenigheden
 die eene onderneeming
 voor Engeland van een
 n worden.

B L A D W I J Z E R.

A.

Aardbeziën, Deel I, bladz. 27. *zwarte ald.*
Aardbeziën-rivier, I, 101.
Aardrijkskunde; de Indiaanen zijn onbedreven in dezelve, I, 245.
D'ACOSTA; zijn gevoelen omtrent Amerika, I, 179.
ADAIR; zijn gevoelen omtrent de bevolking van Amerika, I, 197.
Aftanden; hoe de Indiaanen die rekenen, I, 246.
Algonkins; overgeblevene van dat volk, I, 132.
Altanipegon-rivier, I, 131.
 Amerika was den ouden niet onbekend, I, 178.
 Gevoelens omtrent de bevolking van dat vast land van GARCIA en D'ACOSTA, 179. Van DE LAËT, 180. GROTIUS, *ald.* Van DE MORAEZ, 184. Van VAN HOORN, 185. Van CHARLEVOIX, 188. Van ADAIR, 197. Gevoelen van den schrijver, 203 *en verv.* Van ROBERTSON, 212 *en verv.*
 Amerikaanen; oorsprong van die volkeren, zie *Amerika*.
Antilles zijn volgens Oviedo de *Hesperides*, I, 179.
Appelboom (wilde) II, 243.
Arend beschreven, II, 201.

Arend-nesten in groote menigte op een eilandjen, I, 68.
Asraheootans eene der agt benden van de *Naudowesies* uit de vlakten, I, 76.
Asnipokts hebben zig van de *Naudowesies* afgezonderd, I, 56.
Asnipokts, I, 77. afgevalen bende van de *Naudowesies*, I, 124 *en volg.*

B.

Baal des Puants door de Engelschen *Groene Baal* genoemd, I, 19. Beschrijving van die Baal, 20. reden der benaming, 34 *en volg.*
 Baard hebben de N. Amerikaanen zoo wel als andere natieën, I, 220.
Bakken der Indiaanen, I, 228.
Balfaan; hoe gespeeld wordt, II, 103.
Bast; dien de Indiaanenecten, II, 9.
Bedden der N. Amerikaanen, I, 227.
Bedrog; sijn bedrog van een Priester, I, 118 *en verv.*
Beeldsprakige figuren, II, 153 *en volg.*

B L A D W I J Z E R.

- Beer beschreven, II, 175.
 Beeren-jagt, 31.
 Beeren-oor, II, 257.
 Begraafplaats van de *Nau-dowasjes*, I, 61.
 Begravenisfen der Indiaanen, II, 137 *en volg.*
 Bekkeneel-vlies wordt door de Indiaanen kunnen vijanden afgestroopt, II, 70.
 Benden; Z. Stammuen.
 Berg; zonderlinge Berg, *Berg in de Rivier* genaamd, I, 53.
 Bergen (blinkende) I, 116.
 Bergen aan de Oulfconfinrivier, I, 44.
 Berg-kat beschreven, II, 178.
 Berg-keten die in *Mexico* begint en waar die eindigt, I, 115.
 Beuken-noot; beschrijving van deezen boom, II, 241.
 Bever beschreven, II, 193 *en verv.* Bever-jagt, 33, 34.
 Bever-eilanden, I, 26.
 Bezle (lekkere) I, 131.
 Bezoeken der Indiaanen hoe geschieden, I, 235.
 Bifon onder den naam van Buffel beschreven, II, 178 *en verv.*
 Bloed-wortel, II, 247.
 Bloemen, die in N. Amerika groeijen, II, 253 *en verv.*
 Bloemzuigertjen beschreven, II, 214 *en volg.*
 Boek bij de Indiaanen voor een Geest gehouden, I, 246.
 Boomen en heesters van N. Amerika II, 234 *en verv.*
 Boom-pad, II, 229.
 Boonen, II, 266.
 Bosch, waarvan alle de boomen op den grond lagen, I, 99.
 Boack-cendvogel, II, 206.
 Bosch-marter beschreven, II, 190 *en volg.*
Bosch-meir; beschrijving van hetzelfde, I, 108.
 Boter-noot, I, 240.
Bourbon-meir; bericht van hetzelfde, I, 102 *en volg.*
Bourbon-rivier, I, 72. Oorsprong, 73.
 Braam (Amerikaansche) II, 252.
 BRADDOEK hoe die Generaal door de Indiaanen geslaagen wierd, II, 55.
 Brenken, hoe de Indiaanen die geneezen, II, 129.
 Brood; ongemeen slag van brood, I, 23.
 Buffel of Bifon beschreven, II, 178 *en verv.* Buffel-jagt, 31.
Bustard-rivier, I, 171.
- C.
- C**adots-fort, I, 126.
Calymet, zie Vrede-pijp.
 Carcajou beschreven, II, 183 *en volg.*
 Carrabou beschreven, II, 183.
 Carver; zijne geboorte en leven, I, v, zijn dood, redenen die hem zijne reis dedden onderneemen, I, 1.

men en heesters van N.
 merika II, 234 en verv.
 m-pad, II, 229.
 nen, II, 266.
 ch, waarvan alle de boom-
 en op den grond lagen,
 99.
 ch-cendvogel, II, 206.
 ch-marter beschreven,
 I, 190 en volg.
 ch-meir; beschrijving van
 dezelve, I, 108.
 er-noot, I, 240.
 rbon-meir; bericht van
 dezelve, I, 101 en volg.
 rbon-rivier, I, 72. Oor-
 prong, 73.
 am (Amerikaanſche) II,
 52.
 DDOEK hoe die Generaal
 oor de Indiaanen geſlaa-
 en wierd, II, 55.
 uken, hoe de Indiaanen
 die geneezen, II, 129.
 od; ongemeen ſlag van
 rood, I, 23.
 el of Bifon beſchreven,
 I, 178 en verv. Muſſel-
 agt, 31.
 ſtard-rivier, I, 171.

C.

adots-fort, I, 126.
 ſmet, zie Vrede-pijp.
 rcajou beſchreven, II,
 83 en volg.
 rrabon beſchreven, II,
 83.
 rver; zijne geboorte en
 leven, I, v, zijn dood,
 redenen die hem zijne
 reis deden onderneemen,
 I, 1.

I, 1, ontwerp van zij-
 ne reizen, 4 en verv.
 te leur ſtellingen, die hij
 in derzelver volkoomen
 uitvoering ondervond, 8
 en verv. dwarsbooming,
 die hij in de uitgaaf on-
 dervond, 10 en verv.
 Vertrek van Midullima-
 chinac, 16, 18. Aankomst
 aan Fort Lu Bay, 19.
 aan eene ſtad der Otto-
 waws, 20. onthaal van
 de Wilden, 22. vertrekt
 de Voſen-rivier op, 29.
 aankomst aan de groote
 ſtad der Winnebagos, 29.
 aan de Groote overdraag-
 plaats op de Voſen-ri-
 vier, 34. in de Oulſcon-
 ſin-rivier, 43. aan de
 groote ſtad der Saukies,
 44. aan de eerſte ſtad
 der Ottigaumies, 45. in
 de Miſſiſſippi, 46. wordt
 van Indiaanen overval-
 len, 48 en verv. komt
 aan het Meir Pepin, 51.
 verblijft onder de Maw-
 ſawbauntowaks, 57. be-
 vredigt hen met de Chi-
 peways, 58. komt aan
 den waterval van St. An-
 thony, 62. aan de rivier
 St. Franciſcus, 69. aan
 het uiterſt eind van zijne
 reize Westwaarts, bij de
 Naudowesſies, daar hij ze-
 ven maanden blijft, 76.
 vertrekt weder van daar,
 80. komt aan het meir

Pepin, 91. komt bij de
 Chipeways, ald. koopt
 aan de Ottawaw-meiren,
 98. aan Cadots fort, 126.
 komt te Michillimachi-
 nac terug, 143. vertrekt
 weder van daar, ald.
 komt aan't meir St. Clai-
 re, ald. komt weder te
 Boston, 172. dient in
 Amerika in den oorlog,
 56. ontfapt ter naauwer
 nood eene ijſijke ſlagting,
 39 en verv. zijne uitge-
 geven werken, xxiii. zij-
 ne geſtalte, ald. zijn dood,
 xxiv.
 Carvers-rivier, I, 71.
 Cataragui-rivier, I, 165.
 Champlain; beſchrijving van
 dat meir, I, 167 en volg.
 CHARLEVOIX; zijn gevoelen
 omtrent de bevolking van
 Amerika, I, 188. zijne
 berichten omtrent de
 Noord-Amerikaanen, I,
 215.
 Chegomagan-kaap, I, 132.
 Chichicoe, een ſpeeltuig,
 II, 21.
 Chipeway-rivier, beſchrij-
 ving van dezelve, I, 98.
 Chongouſceton; eene der ben-
 den van de Naudowesſies
 uit de vlakke, I, 76.
 Cohnawaghaus, I, 168.
 Conepate beſchreven, II,
 185 en verv.
 Couguar beſchreven, II, 174.
 Crown-point eene zwakke
 veſting, I, 2.

B L A D W I J Z E R.

D.

Dansen; de Indiaanen dansen gaerne, II, 11. hoe de vrouwen dansen, 12. de Pijp-dans, 13. de Oorlogsdans, 14. de^e Huwelijksdans, 13. de Offerdansen, 27.
Dezzal, dapper gedrag en dood van dien Officier, I, 157 *en volg.*
Detroit; beschrijving dier Straat, I, 144 *en volg.*
Detroit; stad van dien naam, I, 44. mislukte onderneming van PONTIAC op dezelfde, 150 *en verv.*
Deugden der Indiaanen, II, 146.
Dieren (viervoetige) van N. Amerika, II, 173. krulpende, 219.
Dikkop, II, 217.
Donder; geduurige donder, die aan eene zekere baai gehoord wordt, I, 139. oorzaak daarvan, 140.
Donder-baai, I, 129.
Doorn-staert-slang, II, 226.
Duiker beschreven, II, 207.
Dnivels-beet, II, 257.
Duizend-meiren, I, 68.
 111.

E.

Een vloed van zeven en een halfjaar in de Straat van *Michillimackinac*, I, 141.
Echtscheidingen hoe geschieden, II, 110.

Eendvogels van N. Amerika, II, 206.
Eigendom weinig bekend bij de Indiaanen, I, 240.
Eik (laage) II, 249.
Eiken beschreven, II, 235 *en verv.*
Eilanden in het Groot-meir; bijgeloovige denkbeelden der Indiaanen omtrent dezelve, I, 130.
Eiland beschreven, II, 180 *en volg.* Eiland-jagt, 22.
Eilandshout, II, 248.
Erie-meir; beschrijving van hetzelfde, I, 161. 163.
Eschenboom, II, 237. doornachtige, 247. zijne krachten, tegens de Venus-ziekte, II, 131.
Etchelaugon-meir, I, 171.

F.

Forellen-vangst, I, 142.
Fort Michillimackinac. Zie *Michillimackinac*. **Fort La Bay**. Zie *La Bay*. **Fort la Reine** of Koninginneschans, I, 104. **Cador**, 126. **Niagara**, 163. **Frontenac**, 166. **Oswego**, 166. **Nipissing**, 170. **Tamiscaming**, *ald.* **Mistassin**, 171. **St. John**, *ald.* **Meir Manicouagone**, *ald.* **Meiren Per-tibi**, **Wincktagan**, **Etchelaugon**, **Papenouagane**, *ald.*
Fluit van riet, II, 21.
Frontenac-fort, I, 166.

idvogels van N. Améri-
 ka, II, 206.
 endom weinig bekend bij
 e Indiaanen, I, 240.
 (laage) II, 249.
 en beschreven, II, 235
 en verv.
 anden in het Groot-meir;
 ijgeloovige denkbeelden
 der Indiaanen omtrent
 ezelve, I, 130.
 nd beschreven, II, 180
 n volg. Eiland-jagt, 22.
 ndshout, II, 248.
 e-meir; beschrijving van
 etzelve, I, 161. 163.
 chenboom, II, 237.
 loornachtige, 247. zijne
 stragten, tegens de Venus-
 slekte, II, 131.
 chelaugon-meir, I, 171.

F.

orellen-vangst, I, 142.
 t Michillimackinac. Zie
 Michillimackinac. Fort La
 Bay. Zie La Bay. Fort
 la Reine of Koninginne
 schans, I, 104. Cadot,
 126. Niagara, 163. Fron-
 senac, 166. Oswego, 166.
 Nipissing, 170. Tamisca-
 ming, ald. Mistassin, 171.
 St. John, ald. Meir Mani-
 couagone, ald. Meiren Per-
 tibi, Wincktagan, Etche-
 laugon, Papenouagane,
 ald.
 uit van riet, II, 21.
 antenac-fort, I, 166.

G.

G.
Gaaï (blaauwe) beschre-
 ven, II, 209 en volg.
 Ganzen-rivier, I, 68.
 GARCIA zijn gevoelen om-
 trent Amerika, I, 179.
 Gargit, II, 259.
 Gebed van een Opperhoofd
 der Ottowaws om eene
 goede reis voor den schrij-
 ver, I, 22.
 Geele-rivier, I, 48.
 Geest; welk denkbeeld de
 Indiaanen omtrent den
 grooten Geest of God heb-
 ben, II, 120; omtrent
 den boozen Geest en min-
 dere Geesten, ald.
 Geheugen (goed) der In-
 diaanen, I, 236.
 Geitenmelker, II, 202, 203.
 Geld bij de Indiaanen in
 geen' achtung, I, 241.
 Geneesmeesters zijn de
 Priesters, II, 122. hoe
 zij de zieken behandelen,
 123, 132.
 George-meir, I, 168.
 Gespikkelde Slang, II, 226.
 Goddarts-rivier, I, 101.
 Godsdienst der Indiaanen,
 II, 118 en verv.
 Gombroom (zoete) beschre-
 ven, II, 245.
 Gonorrhoea door eenen In-
 diaan spoedig geneezen,
 II, 131.
 Gordel van Wampum be-
 schreven, II, 102.
 Goud zeer overvloedig bij
 eene zekere natie van N.
 Amerika, I, 113.

Goud-draad, eene plant,
 II, 256.
 Grand-traverse, I, 20, 101.
 Groene-baai. Zie Baai des
 Puants.
 Groene-rivier, I, 71.
 Groene-slang, II, 226.
 Groot-meir; deszelfs groot-
 te, ligging, gedaante enz.,
 I, 127 en volg.
 GROTIUS; zijn gevoelen om-
 trent de bevolking van
 Amerika, I, 180.
 Guldenboom, II, 245.

H.

Hagedisfen van N. Amé-
 rika, II, 228. de snelle,
 228. de traage, 229.
 Hazelaar (wichel) II, 249
 en volg.
 Handel met de Indiaanen,
 I, 106 en verv.
 Heil-wortel, II, 255.
 HANNUPIN; zijne berichten
 omtrent de Noord-Amé-
 rikaanen, I, 215.
 Hert bechreven, II, 180.
 Herten-jagt, 32.
 Hickory, witte Walnoot, II,
 242.
 Hol dat zeer aanmerklijk
 is, I, 60 en volg.
 Honden van N. Amerika,
 II, 177.
 Honden-vleesch wordt op
 alle maaktijden bij de In-
 diaanen gegeten, II, 22.
 HOORN (VAN) zijn gevoelen
 omtrent de bevolking van
 Amerika; I, 185.

Huis-

B L A D W I J Z E R.

Peleeraad der N. Amerikanen, I, 227 *en verv.*
Hulpvaardigheid van de Indiaan- jegen- en elkandere- ren, I, 240.
Huron-meir; grootte van hetzelfde, I, 138.
Hutten die de N. Amerikanen bouwen als zij reizen, I, 226 *en volg.*
Huwelijken der Indiaan- en, II, 106. veelwijverij, 106. huwelijksplegtigheden, 108. 111 *en verv.* echtscheidingen, 116.

I.

Jaaren hoe de Indiaan- die rekenen, I, 243.
Jagt; bekwaamheid der Indiaan- op de jagt, II, 28. op welke dieren, *ald.* hoe die geschied, 29 *en verv.*
Jenever-bezieën, I, 27.
Indigo (wilde) II, 266.
Inkhoortjens beschreven, II, 192.
Insekten van N. Amerika, II, 230 *en verv.*
Inwijzing in eene Maatschap- pij, II, 16.
KROONDOCKS, I, 168.
Iroquois-meiren, I, 168.
Israëliten zouden, volgens ADAIR Amerika bevolkt hebben, I, 198. bewijzen voor dat gevoelen, I, 200 *en verv.*

K.

Kaart; naauwkeurigheid van die aan het hoofd van dit werk gevoegd, I, 39. valsche door de Franschen vervaerdigd, I, 2. de Indiaan- en maaken kaarten op boom-bast, I, 245. kaarten door de *Naudowessies* van hunne landen getekend, I, 80.
Kaarten hoe geschied, II, 103.
Kalebaasen, II, 266.
Kapzel der N. Amerikaan- sche vrouwen, I, 224.
Karakter der N. Amerikanen, I, 229 *en verv.* II, 144 *en verv.*
Karper, II, 217.
Kastanjen-eik, II, 236.
Kattenkruid, II, 261.
Katvisch beschreven, II, 217.
Kersfenboomen van drieerlei soorten, II, 244.
Killishmoes, I, 77. van welken Stam zij zijn, 125. bieden hunne vrouwen den vreemdelingen aan, 126.
Kinderen hoe door de N. Amerikaan- sche vrouwen behandeld worden, I, 230. hoe hun naamen gegeven worden, II, 116 *en volg.*
Kinkajou, II, 184.
Kischi-Mamtou, naam van het Opperwezen bij de *Chilpeways*, II, 119.

Klee-

K.

kaart; naauwkeurigheid van die aan het hoofd van dit werk gevoegd, I, 39. alsche door de Franschen vervaardigd, I, 2. de Indiaanen maaken kaarten op boom-bast, I, 245. kaarten door de *Naudoesjes* van hunne landen verekend, I, 80. tfen hoe geschied, II, 23. gebaasfen, II, 266. bezel der N. Amerikaansche vrouwen, I, 224. karakter der N. Amerikanen, I, 219 *en verv.* II, 44 *en verv.* per, II, 217. stanjen-eik, II, 236. tenkruid, II, 261. visch beschreven, II, 217. stfenboomen van drieerlei soorten, II, 244. *Illinoes*, I, 77. van welken Stam zij zijn, 125. lieden hunne vrouwen in vreemdeelingen aan, 126. deren hoe door de N. Amerikaansche vrouwen behandeld worden, I, 230. hoe hun naamen gegeven worden, II, 116 *en volg.* nakajou, II, 184. *tschi - Mamtou*, naam van het Opperwezen bij de *Chipeways*, II, 119.

Klee-

Kleeding en opschik der N. Amerikanen, I, 220.
Klei (zwarte) waartoe gebezigt, I, 97. witte goed tot porcelein, 16. blaauwe dienende den Indiaanen om zig te beschilderen, 16. en bij hen een teken van vrede, 16.
Kleur der N. Amerikaansche Indiaanen, I, 218.
Kneuzingen hoe de Indiaanen die geneezen, II, 129.
Knods, II, 38, 39.
Knoopen-hout, II, 240.
Koni-spel, II, 105.
Koning, deszelfs geringe magt, II, 3, 4. hoe de opvolging bepaald zij, 5.
Koningin der *Winnebagoes*, I, 29, 30.
Konings-Eiland in het Grootmeir, I, 129.
Konings-vogel, II, 214.
Konften zijn den Indiaanen onverschillig, I, 242.
Koortfen wat de Indiaanen tegens dezelve gebruiken, II, 129.
Kooits-struik, II, 251.
Koper-erts, I, 133.
Kraanvogel of Lepelaar, beschreven, II, 205 *en volg.*
Krokodillen-rivier, I, 33.
Kruiden, die in N. Amerika groeijen, II, 253 *en verv.*
Kruijpende dieren van N. Amerika, II, 219 *en verv.*
Krijgsgevangene hoe door de Indiaanen medegevoerd worden, II, 73, 76. enige ontsnappen door den hel-

denmoed van eene vrouw, 74. hoe men over hun lot beflist, 78. hoe zij ter dood gebragt worden, 79 *en verv.* voorbeeld verhaald, 80 *en verv.* goede behandeling de vrouwen aangedaan, 63. hoe die gevangene, welke gespaard worden, verdeeld worden, 84 *en volg.*
Kousfenband-slang, II, 225.

L.

La Bay; beschrijving van die Sterkte, I, 19.
Laconia, provincie, I, 169.
L A E R (DE) zijn gevoelen omtrent de bevolking van Amerika, I, 180.
L A M O N T A N; zijne berichten omtrent de Noord-Amerikanen, I, 215.
Landen aan de Mississippi beschreven, II, 267 *en verv.*
Lange zwarte Slang, II, 225.
Lavendel, II, 254.
Laurence (St.) oorsprong van die rivier I, 73.
Lepelaar beschreven II, 205 *en volg.*
Lepelhout, II, 248.
Lepels der Indiaanen, I, 228.
Lichtende Kever, II, 231.
Liquidambarbron, II, 245.
Lood-erts, I, 44.
Loon-duiker, II, 207.
Lijken hoe door de Indiaanen behandeld worden, II, 136.

Lijk-

B L A D W I J Z E R

Lijk - redenvoering der Indiaanen, II, 136.

M.

Maagde - koper, I, 100.

Maagpijnen bij de Indiaanen gemeen, II, 127.

Maaltijden; hoe de Indiaanen die houden, II, 10.

Maanden; naamen van dezelfde bij de Indiaanen, I, 244.

Maandfondsen; bijgeloovige denkbeelden daaromtrent, I, 231.

Maatschappij van vrienden van den Geest, II, 16.

Mahahs, I, 105.

Mais, II, 262.

Manataulin, I, 138.

Mandragoras, I, 112 en volg.

Mänikonagone - meir, I, 170.

Manikoes wat die zijn, II, 52. naam van het Opperwezen bij de *Schipeways*, 119.

Marktplaats voor de Indiaanen, 47.

Marmeldier (Amerikaansch) II, 189.

Marmel - rivier, I, 97.

Marter; zie Bosch - marter.

Mawhaws, eene der beneden van de *Naudowessies* uit de vlakten, I, 76.

Mawtaubauntowahs, bende der *Asfinipolls*, I, 57.

Meir (onderaardsch), I, 61.

Meerels beschreven, II, 212.

Meir *Michigan*; Zie *Michigan*.

M. Winnebago. Z. *Winnebago*.

M. Pepin. Z. *Pepin*.

M. Bourbon. Z. *Bourbon*.

M. Winnepek. Z. *Winnepek*.

M. Bosch - meir. Z. *Bosch - M. Regen - meir*.

M. Regen - M. Rood - Meir. Z. *Rood - M. witte Beeren - Meir*.

M. witte Beeren - M. Duizend Meiren. Z. *Duizend M. Groot Meir*.

M. Groot M. Meir Huron. Z. *Huron M. Meir St. Claire*.

M. St. Claire. Z. *St. Claire*.

M. Erie. Z. *Erie*.

M. Oniada, 165. *Oniada*, 167. *Champlain*, ald. *Meir George*.

M. George. Z. *George M.*

Melk wordt bij de Indiaanen niet gebruikt, II, 8.

Memomome - baai, naam van de Groene - baai bij de bewooners, I, 24.

Mesforte - rivier; derzelver oorsprong I, 72.

Mexicaanen; hun oorsprong, I, 181.

Michigan (Meir) I, 19, 24; deszelfs grootte, 25.

landen aan deszelfs oevers; 26 en volg.

Michillimackinac; beschrijving dier Sterkte; I, 16.

hoe zij door de Indiaanen werd ingenoomen, 17, wederom aan de Engelschen afgestaan, 18.

Michipicooton - rivier, I, 131.

Minnenijd niet in het karakter der Indiaanen, I, 239.

Mis-

eir Michigan. Zie Michi-
 gan. M. Winnebago. Z.
 Winnebago. M. Pepin. Z.
 Pepin. M. Bourbon. Z.
 Bourbon. M. Winnepeek.
 Z. Winnepeek. Bosch-meir.
 Z. Bosch-M. Regen-meir.
 Z. Regen-M. Rood-Meir.
 Z. Rood-M. witte Beeren-
 Meir. Z. witte Beeren-M.
 Duizend Meiren. Z. Duiz-
 zend M. Groot Meir. Z.
 Groot M. Meir Huron.
 Z. Huron M. Meir St.
 Claire. Z. St. Clairs.
 Meir Erie. Z. Erie. On-
 tarlo, 165. Oniada, 167.
 Champlain, ald. Meir Ge-
 orge. Z. George M.
 elk wordt bij de Indiaa-
 nen niet gebruikt, II, 8.
 Memomoms - baai, naam
 van de Groene - baai bij de
 bewoners, I, 24.
 Mesforie - rivier; derzelver
 oorsprong I, 72.
 Mexicaanen; hun oorsprong,
 I, 181.
 Michigan (Meir) I, 19,
 24. deszelfs grootte, 25.
 landen aan deszelfs oe-
 vers, 26 en volg.
 Michlilmackinac; beschrij-
 ving dier Sterkte; I, 16.
 hoe zij door de Indiaa-
 nen wlerd ingenoomen,
 17, wederom aan de En-
 gelschen afgestaan, 18.
 Michipicooton - rivier, I, 131.
 Minnenijd niet in het ka-
 rakter der Indiaanen, I,
 239.

Mis-

Misjsfauges; Stam van In-
 diaanen, I, 167.
 Misjsippi; beschrijving van
 die rivier, I, 48, 51 en
 volg. 56, 62, 69, 70.
 oorsprong, 73. lengte,
 111. beschrijving van de
 landen aan die rivier ge-
 legen, II, 267 en verv.
 Mistassin-meir, I, 171.
 Moeras-eik, II, 236.
 Mohawks, I, 168.
 Mohawks - rivier, I, 167.
 Moerbezienboom, II, 242.
 MONRO; zijn gedrag, II,
 67.
 Monsterachtige Slang met
 twee hoofden, II, 227.
 MONTCALM; zijn gedrag,
 II, 56 en verv.
 Moofte dier beschreven, II,
 181 en verv.
 Moofe-wood, II, 248.
 MORAEZ; (DE) zijn gevoe-
 len omtrent de bevolking
 van Amerika, I, 185.
 Muckawist beschreven, II,
 203.
 Muskus-rot beschreven, II,
 191.
 Musquiten-land, I, 101.

N.

Naamen van de Indiaan-
 sche kinderen, II, 116.
 van Indiaanen wat zij
 betekenen, 117 en volg.
 Nagt-havik beschreven, II,
 202.
 Nagt-schade beschreven,
 II, 202.

I. DEEL

Natie bij de blinkende ber-
 gen woonende, I, 113.
 Naudowesies; de Rivier-ben-
 den van dit volk, I, 56.
 bericht van die natie,
 ald. Naudowesies in de
 vlakke, 57.
 Nehogstawanahs; bende der
 Ashinipolis, I, 57.
 Niagara Fort, I, 163. Wa-
 terval, 164, 165.
 Nipegon-rivier, I, 131.
 Nipising-meir, I, 170.
 Noord-Amerika; Vervoeti-
 ge dieren van dat land,
 II, 173 en verv. Vogele-
 len; 201 en verv. Vis-
 sichen; 215 en verv. Krui-
 pendende dieren, 218 en verv.
 Insekten, 230 en verv.
 Boomen en Heesters, 234
 en verv. Planten, Krui-
 den en Bloemen, 253 en
 verv.

Noord-Amerikaanen; hun-
 ne oorsprong, zie Ameri-
 ka, hunne personen, I,
 218 en verv. hunne kledij,
 220. tenten, 226. huis-
 raad, 227 en verv. vrou-
 wen, 229. zeden en hoe-
 danigheden, ald. en verv.
 schranderdheid, 235. hunne
 tijdrekening, 243 en verv.
 aardrijkskennis, 245. ster-
 rekunde, 246. telkonst,
 ald. hunne verdeling in
 Stammen, II, 30. 3. Regee-
 ringsvorm, 4. maaltijden,
 7. dansen; 11. speeltul-
 gen, 21 en verv. jagten, 27
 en verv. oorlogen, 37 en
 verv. wapenen, 38.

T

hoe

B L A D W I J Z E R,

hoe zij vrede maaken, 91 *en verv.* hunne spelen, 103 *en verv.* huwelijken, 106. naamen, 118. godsdienst, 118 *en verv.* ziekten en geneesmiddelen, 127 *en verv.* begravenissen, 135 *en verv.* hun karakter, 144 *en verv.* taalen, 150 *en verv.* Nooten-boomen beschreven, II, 240 *en verv.* Noquets-baai, I, 26.

O.

Offer-dans, II, 27.
Olie-noot, II, 240.
Ondatra beschreven, II, 191.
Oniada-meir; beschrijving van hetzelfde, I, 167.
Oniadas, I, 168.
Onondagoes, I, 168.
Ontario; beschrijving van dat meir, I, 165.
Oorlogen der Indiaanen, II, 37. redenen van dezelfde, 40 *en volg.* hoe zij door hunne hoofden daartoe aangezet worden, 43. hoe zij zig daartoe bereiden, 45. *en verv.* hoe zij bondgenootschappen aangaan, 49. hoe zij dien verklaren, 50. hoe te veld trekken, 51. hoe zij zig legeren, 52. hoe de aanval geschiedt, 53. hoe zij vechten, 54, 69. hoe zij met de overwonnene handelen, 70. hoe afrekken, 71. hoe zij de gevangene

behandelen, 73. *en* ter dood brengen, 79.
Oorlogs-dans; hoe die gedanst wordt, II, 14, 24.
Oorlogslieden welke die zijn, II, 37.
Opper-oorlogsman; hoofd van de krijgs-zaaken, I, 2.
Oregon; oorsprong van die rivier, I, 73.
Original beschreven, II, 180. *en volg.*
Oswego-rivier, I, 165. sterkte, 166.
Ostigaumles; hunne stad, I, 45. ontkooming den Franschen door de heldendaad van eene vrouw van die natie, 36. krijgskundig gedrag van dezelfde in een zeker geval, II, 92 *en verv.*
Ottawaws; landen die hun toebehooren, I, 26.
Otter beschreven, II, 199 *en verv.* Kleine of Poel-otter, 200.
Onderdom wordt bij de Indiaanen geëerd, I, 236.
Ouisconsin-rivier; nabijheid van den oorsprong derzelve met dien van de Kosfen-rivier, I, 42, 46.
Overdraag plaats, (Grootte) I, 101.
Overdraag-plaats tusschen de Kosfen- en Ouisconsin-rivieren beschreven, I, 38.
Overspel; hoe bij de Indiaanen gestraft wordt, II, 114.
Ovisdo; zijn gevoelen omtrent de Antilles, I, 179.
P.

P.

Pad. Zie Boom - pad.
 Padde - weegbree, II, 259.
 Pannen der Indiaanen, I, 228.
Papenouagane-meir, I, 171.
 Patrijs beschreven, II, 208.
Pawwaw of zwarte dans, II, 15, 21.
 Pecan - noot, II, 242.
Pepin - meir, I, 51, 52.
Pertibi - meir, I, 171.
 Planten die in N. Amerika groeijen, II, 253. *en verv.*
 Plegtigheid (zonderlinge) bij eene inwijding, II, 16. *en verv.*
 Pleuris heerscht onder de Indiaanen, II, 128. hoe zij die geneezen, *ald.*
 Poel - otter beschreven, II, 200.
 Ponjaard beschreven, II, 39. *en volg.*
 Potten der Indiaanen, I, 228.
 Priester, die eene voorzegging doet, I, 118. *en verv.*
 Priesters wat die bij de Indiaanen doen, II, 122.
 Prins van de *Winnebagoes*; zijn zonderling godsdienstig gedrag, I, 63. *en verv.*
 Pruimenboomen, II, 243.
 Purper - verw uit een' Nootenboom, II, 241.
 Pijnboom, II, 236. Kanadafche, 239.
 Pijnen in ledenmaaten hoe door de Indiaanen geneezen worden, II, 131.
 Pijp - dans, II, 13.

P.

R.

Raadslieden wie die zijn, II, 5.
 Raadsvergaderingen hoe gehouden worden, II, 6.
 Raadsvergadering der *Winnebagoes*, I, 29. van de *Naudowesties* gehouden, 83.
 Racoon beschreven, II, 189.
 Ratel slang; merkwaardig geval met dit dier, I, 39. *en verv.* menigte van die dieren op een eiland, 162. de Slang beschreven, II, 218. *en verv.* huishouding van dat dier, 220. gevolgen van zijn beet, 221. *en verv.* voortteeling, 224.
 Ratel - slang - weegbree, II, 258.
 Redenvoering van den schrijver tot de *Naudowesties*, I, 83. *en volg.* en antwoord van hun, 86.
 Regeeringvorm der Indiaanen, II, 4.
 Regen van zwart water; I, 146. van andere kleuren, 147.
Regen - meir; beschrijving van hetzelfde, I, 109.
 Rekenkunst bij de Indiaanen onbekend, I, 246.
 Rendier beschreven, II, 183.
 rendieren - jacht, II, 32.
 Ring slang, II, 227.
 Rood - vogel, II, 213.
 Rood - hout, eene soort van Wilg, I, 27. deszelfs gebruik, 28.

T 4

Rood-

B L A D W I J Z E R.

- Rood - marmor - rivier* , I, 71.
Rood - meir; beschrijving van hetzelfde, I, 110.
 Rouwen van de Indiaanen over de dooden, II, 140, 143. voorbeeld van rouw, 141.
 Rots leverkruid, II, 259.
Rum - rivier, I, 68.
Ruperts rivier, I, 171.
 Rups van de tobak, II, 231.
 Rijst, (wilde) II, 263.
 Rijstmaal door eene vrouw gegeven, I, 239.
- S.
- S**affrafras, II, 247.
Saganaum - baai, I, 138.
Sagunay - rivier, I, 171.
 Salomons - zegel, I, 256.
 Sarfaparilla, II, 254.
Saukies; beschrijving van de groote stad van die nacie, I, 44. hunne volkrijkheid, 45.
 Scheen - hout, II, 246.
Schlanese; eene der benden van de *Naudowesies*, I, 76.
Schians; eene der benden van de *Naudowesies* uit de vlakte, I, 76.
 Schilden der Indiaanen, II, 40.
 Schild - pad, (Land) II, 228.
 Schip door de Indiaanen aangetast, I, 159.
 Schotels der Indiaanen, I, 228.
 Schotel - spel, II, 105.
- Schoenen der N. Amerikaanen, I, 223.
 Schuifelende Slang, II, 226.
Senecas, I, 168.
Segockimac; kruid dat de Indiaanen onder hunne tobak mengen, I, 23.
Shahsweentowahs; bende der *Asfinpoils*, I, 57.
 Skoke, II, 239.
 Slagting door de Indiaanen onder de Engelschen aangeregt, II, 56 en *verv.*
 Skunk beschreven, II, 185 en *verv.*
 Slangen van N. Amerika, II, 218. en *verv.* de ratte - slang, *ald.* langezwarte, II, 225. gestreepte, *ald.* waterslang *ald.* de schuifelende, de groene, de doorn - staert, de gespikkelde, 226. de ringslang, de tweehoofdige, 227.
 Specht beschreven, II, 209.
 Speeltuigen bij de Indiaanen in gebruik, II, 21.
 Spel; de Indiaanen zijn verzot op het spel, I, 238. II, 103. zijn ongeultig in het verliezen, 106.
 Speelen der Indiaanen, II, 103 en *verv.* het kaatsen, *ald.* het spel van den schotel, 105.
 Springhaanen, II, 234.
 Spijzen der Indiaanen waarin bestaan, II, 7 en *volg.*
 Stad der *Ottowans* op een der eilanden van de Grand Traverse, I, 20. hoe de schrijver daar ontvangen wierd,

oenen der N. Amerikaan-
 en, I, 223.
 uiffelende Slang, II, 226.
ecas, I, 168.
cockimac; kruid dat de
 ndiaanen onder hunne
 obak mengen, I, 23.
ahswweentowahs; bende
 der *Asfinpalls*, I, 57.
 oke, II, 259.
 gting door de Indiaanen
 onder de Engelschen aan-
 geregt, II, 56 en *verv.*
 ank beschreven, II, 185
 en *verv.*
 angen van N. Amerika,
 II, 218. en *verv.* de ra-
 te-slang, *ald.* lange zwarte,
 II, 225 gestreepte, *ald.*
 water-slang *ald.* de schuif-
 felende, de groene, de
 doorn-staert, de gespik-
 kelde, 226. de ring-slang,
 de tweehoofdiige, 227.
 recht beschreven, II, 209.
 oelctugen bij de Indiaanen
 in gebruik, II, 21.
 bel; de Indiaanen zijn
 verzot op het spel, I,
 238. II, 103. zijn onge-
 wuigtig in het verliezen,
 106.
 eelen der Indiaanen, II,
 103 en *verv.* het kaatsen,
ald. het spel van den
 schotel, 105.
 bringhaanen, II, 234.
 rijzen der Indiaanen waar-
 in bestaan, II, 7 en *volg.*
 ad der *Ottowans* op een
 der eilanden van de Grand
 Traverse, I, 20. hoe de
 schrijver daar ontvangen
 wierd,

wierd, 21. stad der *Win-
 nebagoes*. Zie *Winneba-
 goes*.
 Stad door de Indiaanen ver-
 laaten op bedreiging van
 den Grooten Geest, I,
 46. andere door hen ge-
 bouwd, 47.
 Stad van de *Chipeways*, I,
 99.
 Stammen, waarin elk volk
 bij de Indiaanen verdeeld
 is, II, 1. hoe zij zig on-
 derscheiden, 2.
 Stanwix Fort, I, 167.
 St. Claire-meir; beschrij-
 ving van dat meir, I, 143
 en *volg.*
 St. Croix-rivier; tak van
 dezelve, I, 100.
 Steen den Indiaanen tot een
 wapen dienende.
 Steen, (witte) I, 96. roo-
 de, 97. zwarte, *ald.*
 Stekelverken beschreven, II,
 187.
 Sterrekunde; wat de Indiaa-
 nen van dezelve weeten,
 I, 246.
 Steur beschreven, II, 216.
 St. Franciskus-rivier, I, 68.
 St. Johns-meir, I, 171.
 Stik-bezie, II, 252.
 Stinkdier beschreven, II,
 185 en *verv.*
 Stinkers-baai. Zie baai des
 Puants.
 Stink-kool, II, 260.
 St. Pierre, (rivier) I, 62.
 haar oorsprong, 72. be-
 schrijving van het land
 aan dezelve, 95 en *volg.*

Storm, die zeer hevig was,
 I, 81.
 Straat van St. Maria, I, 137.
Succatosh; hoe die spijs be-
 reid wordt, II, 8.
Suckwick of Wickpick, II,
 239.
 Suiker wordt door de In-
 diaanen alleen op zigzel-
 ve gegeten, II, 8.
 Suiker-ahorn, II, 237.
 Sumack; gebruik van het-
 zelve bij de Indiaanen,
 I, 27.

T.

Taal; overeenkomst van
 de Chineesche met de
 Amerikaanische taalen, I,
 209.
 Taalen der N. Amerikaan-
 sche Indiaanen, II, 150
 en *verv.* Chipewaysche
 taal de algemeenste, *ald.*
 en *volg.* Naudowesische,
 152. woordenlijsten van
 beiden, 156 en 167.
 Talinzen op het meir *Win-
 nebagoe* zeer goed, I,
 34, II, 207.
 Tamiscaming-meir, I, 170.
 Teering heerscht onder de
 Indiaanen, II, 128.
 Telkonst; hoe verre die der
 Indiaanen gaat, I, 243
 en *verv.*
 Tenten der N. Amerikanen
 hoe gemaakt, I, 226.
 hoe zij die plaatsen, 227.
 Tintons; eene der benden van
 de *Naudowesies* uit de
 vlakten, I, 76.
 T 3 To-

B L A D W I J Z E R

- Tobak; met welke kruiden de Indiaanen die vermen- gen, I, 28.
 Tobak worm of rups, II, 231.
Tomahawks; wapen van de Noord-Amerikaanen, II, 38.
Tongo-Wakon; naam van het Opperwezen bij de Naudowesties, II, 119.
Toronto; stad der *Misissauges*, I, 167.
 Tovaars zijn de Priesters, II, 122, 132.
 Trommels, II, 21.
Tuscarories, I, 168.
 Tweehoofdige Slang be- schreven, II, 222.
 Tijdrekening der N. Ameri- kaanen, I, 242.
 Tijger (Amerikaansche) be- schreven, II, 174.
- U.
- U**il beschreven, II, 205.
- V.
- V**aderlandliefde der In- diaanen, II, 147.
 Vasten, dien de Indiaanen houden, en waarom, II, 29 en volg. 45.
 Veelvraat beschreven, II, 183 en volg.
 Veelwijverij bij de Indiaa- nen toegelaaten, II, 106.
 Veen - bezie - struik, II, 252.
 Verlammingen zeldzaam bij de Indiaanen, II, 129.
- Venus-ziekte niet uit Ame- rika oorspronkelijk, II, 130.
 Verchanssing (oude) aan de Misissippi ontdekt, I, 54.
 Viervoetige Dieren van N. Amerika, II, 172.
 Visch - havik beschreven, II, 204.
 Vischen die in het Groot- meir gevonden worden, I, 134. in het meir *Huron*, 141. in het meir *Ontario*, 166. in de ri- vier *Misissippi*, II, 215 en verv.
 Vleesch; hoe de Indiaanen het braaden, I, 228. welk vleesch de Indiaa- nen en hoe zij het eten, II, 9.
 Vliegend Hert, II, 233.
 Vlierboom, (vergiftige) II, 248. middel tegens de- zelve, 249.
 Vogelen van N. Amerika, II, 201 en verv.
 Vos beschreven, II, 176.
Possen-rivier, I, 24, 29. be- schrijving derzelve, 33, 35, 38. van het land daar om- trent, 35. derzelve oor- sprong digt bij dien van de *Ouisconsin-rivier*, I, 42.
 Vrede hoe die bij de Indi- aanen gemaakt wordt, II, 91 en verv. hoe zij de onderhandelingen aan- vangen, 98. hoe men den vrede sluit, 101.
 Vrede-pijp; beschrijving derzelve, II, 99.
- Vroed-

mus-ziekte niet uit Amerika oorspronkelijk, II, 130.
 erfchansing (oude) aan de Mississippi ontdekt, I, 54.
 ervoetige Dieren van N. Amerika, II, 173.
 sch-havik beschreven, II, 204.
 schen die in het Grootmeir gevonden worden, I, 134. in het meir Huron, 141. in het meir Ontario, 166. in de rivier Mississippi, II, 215 en verv.
 esch; hoe de Indiaanen het braaden, I, 228. welk vleesch de Indiaanen en hoe zij het eten, II, 9.
 Legend Hert, II, 233.
 erbóom, (vergiftige) II, 248. middel tegens detselven, 249.
 gelen van N. Amerika, I, 201 en verv.
 s beschreven, II, 176.
 sfen-rivier, I, 24, 29. beschrijving derzelve, 33, 35.
 38. van het land daar omtrent, 35. derzelve oorsprong digt bij dien van de Oufconfin-rivier, I, 42.
 ede hoe die bij de Indiaanen gemaakt wordt, II, 91 en verv. hoe zij die onderhandelingen aangingen, 98. hoe men den vrede sluit, 101.
 ede-pijp; beschrijving derzelve, II, 99.
 Vroed-

Vroedvrouwen zijn 'er bij de Noord-Amerikaanen niet nodig, I, 229.
 Vrouwen der Indiaanen; haare zeden, I, 230. zijn van een verliëfd temperament, 239.
 Vrijsen der Indiaanen, II, 108, 111, 114.
 Vuur-vlieg, II, 231.
 W.
Waddapawjefstin; eene der benden van de Naudowesies uit de vlakte, I, 76.
 Waddapawmenefotor; naam van de rivier St. Pierre bij de Indiaanen, I, 62.
 Wake-Robin, II, 260.
 Wakon, naam van het Opperwezen bij de Naudowesies, II, 119.
 Wakon-vogel beschreven, II, 210 en volg.
 Walnoot (witte) II, 242.
 Wampum-gordel, Zie Gordel.
 Wapenen der Indiaanen, II, 38.
 Wapens bij de Indiaanen niet in gebruik, II, 155.
 Wasch-mijrte, II, 250.
 Water-kever, II, 233.
 Water-slang, II, 225.
 Waterval van meer dan 600 voeten hoogte, I, 132.
 Waterval van St. Anthony; beschrijving van denzelve, I, 63, 65 en verv. die van St. Maria, 136. die van Niagara, 164.
 Waterzugt bij de Indiaanen niet gemeen, II, 129.
 Wawpewtowahs; bende van de Naudowesies uit de vlakten, I, 76.
 Wawp; zijn gedrag, II, 56 en verv.
 Weegbree; enige soorten beschreven, II, 258 en volg.
 Werpspiets, II, 39.
 West-rivier; oorsprong, I, 73.
 Whipperwill beschreven, II, 203.
 Wickopick of Suckwick, II, 219.
 Wichel-hazelaar, II, 249 en volg.
 Wilg, rood-hout genaamd, I, 27.
 Wilgen, II, 246.
 Winckagan-meir, I, 171.
 Winden; waarschijnlijkste oorzaken van de hevige winden in N. Amerika, I, 74 en verv.
 Winnebago-meir; beschrijving van hetzelfde, I, 33. van het land daar rondom, 34. deszelfs voortbrengzelen, 34.
 Winnebagoes; hunne stad, I, 29, 33. hunne Koningin, ald. en volg. van waar zij gekoomen zijn, 30, 31, 115. verstaan eene bende Spanjaarden, 32. hoe sterk dit volk is, 33. kleine stad van dat volk, 35.
 Winnepek-meir; beschrijving van hetzelfde, I, 104.
 Win-

B L A D W I J Z E R.

<p>Winter-groen, II, 251.
 Wit-hout-boom, II, 239.
 <i>Witte Beeren-moer</i>; beschrijving van hetzelfde, I, 110.
 Witte Walnoot, II, 242.
 Wolf beschreven, II, 176.
 Wonden hoe de Indianen die geneezen, II, 129.
 Woorden-lijst van de Chipewaysche taal, II, 156 en verv. van de Naudowestische, 167 en verv.
 Wortelen die in N. Amerika groeijen, II, 253 en verv.
 Woud-duif, II, 209.
 Wraakzugt der Indianen, II, 145.</p> | <p>Wreedheid der Indianen, II, 145.
 Wijngaarden; welke voorten in N. Amerika groeijen, II, 242 en volg.
 <div style="text-align: center;">Z.</div> Zand-kersfen, I, 27, 142. II, 244.
 Zaaglijper, II, 213.
 Ziekten der Indianen, II, 127 en verv.
 Zwangere vrouw door een zonderling middel verlost, II, 131 en volg.
 Zwarte dans, II, 15, 21.
 <i>Zwarte-rioler</i>, I, 171.
 Zweet-stooven, II, 128.
 Zijde-worm, II, 230.</p> |
|--|--|

D R U K F E I L E N.

I Deel bl. 118 reg. 16 *faat* *Sam* *laar* *Stam*
 ——— 222 — 18 — *merket* *laar* *merket*
 II Deel bl. 95 — 7 — *hunne* *laar* *haare*

I. D

II. D

Z E R.

heid der Indiaanen;
145.
gaarden; welke foorn
in N. Amerika groe-
n, II, 242 en volg.

Z.

and-kersfen, I, 27.
II, 244.
gijper, II, 213.
ten der Indiaanen, II,
27 en verv.
ngere vrouw door een
onderling middel verlost,
131 en volg.
arte dans, II, 15, 21.
aria-vijler, I, 171.
ret-fooven, II, 128.
e-worm, II, 230.

L E N.

er Stam
lees merke
lees haare

D E

P L A A T E N

MOETEN GEPLAATST WORDEN.

I. DEEL. De Kaart van de binnenlanden van Noord - America , tegens over	Bladz. 15
— — — — — Plaat I. De Waterval van <i>St.</i> <i>Anthony.</i>	66
— — — — — II. Amerikaan van de Natie der <i>Ostigaumies.</i>	218
— — — — — III. Amerikaanfche Vrouw der <i>Ostigaumies.</i>	225
— — — — — IV. Amerikaan van de Na- tie der <i>Naudowesfies.</i>	220
— — — — — V. Amerikaanfche Vrouw van de Natie der <i>Naudowesfies</i>	225
II. DEEL. — — — — — VI. Naudow. Ponjaard, Vreede Pijp enz.	99

Bij de Uitgevers deezes, zijn onder anderen
gedrukt de volgende Werken.

- I. **COOKS** Reize rondom de Weereld, eerste Deel, naar het oorspronkelijk *Engelsch*, door J. D. PASTERNA, met alle de *Plaatjes, Portraits en Kaarten*. Zeer prachtig uitgevoerd.
- II. **J. S. STAVENHOF**, (Schout bij Nacht bij de Admiraliteit van Zeeland) Reize van Zeeland over de Kaap de Goede Hoop naar Batevia, Bantam, Bengalen enz. Gevolgd van eenige belangrijke Aanmerkingen over den Aart, Gewoonte, Levenswijze, Godsdienstplegtigheden, en Koophandel der Volkeren in die Gewesten, in 2 deelen, met Kaarten.
- III. **VOLWY**'s Reize door Sijde en Egipte, met *Kaarten, en heerlijke Gezichten van de Palmboomen van de Stad Palmjre in de Westzijde van Sijde en van den Tempel van de Zon te Balbeck*, door 'een der eerste Kunstenaars te Parijs' gegraveerd, 2 deelen compleet.
- IV. **LE VAILLANTS** Reize in de binnenlanden van Afrika langs de Kaap de Goede Hoop, met *fraaije Plaatjes*, 2 deelen. — Het zelve Werk met *fraaije gecontuurde Plaatjes*, waar van de *Hottentotten en Kaffers* naar het leven uitmunten *gecontureerd* zijn.
- V. **J. VAN RHEENEN**, Dagverhaal van eene Reize van de Kaap de Goede Hoop in de Binnenlanden van Afrika, uitgegeeven door Capitein RIGOU, dienende tot een Aanhangsel op **LE VAILLANTS** Reize.
- VI. **JANSEN** Reize door Italië, beschreeven in een reeks van Brieven aan Proftr. SANDIFORT, 2 deelen compleet.
- VII. **GERMANS** Reize door Opper- en Neder-Saxen in Brievens.
- VIII. **J. A. COX**, Reize naar verscheide Eilanden op de N. W. Kust van Amerika, uitgegeeven door G. MORTIMER, Luitenant onder de Zee-Troupen, naar het *Engelsch* door J. D. PASTERNA.

der anderen
ken.

erfte Deel, naar het
v n v n, met alle de
prachtig uitgevoerd.

bij de Admiraliteit
de Kaap de Goede
n. Gevolgd van een
art, Gewoonte, Le-
koophandel der Vol-
Kaarten.

, met Kaarten, en
an de Stad Palmjre
mpel van de Zon te
ers te Pauljs gegra.

den van Afrika langs
ije Planten, 2 de-
gecultuurde Plan-
ers naar het leven

ne Reis van de Kaap
Afrika, uitgegeven
Aanhangsel op L.

ven in een reeks van
len compleet.

-Saxen in Brieven.

anden op de N. W.
MORTIMER, Lub-
et Engelsch door J.

